

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky

Bc. Miroslav Jura

vedoucí práce: PhDr. Martin Kuška, Ph.D.

Praha 2016

Prague College of Psychosocial Studies

Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky

Bc. Miroslav Jura

The Diploma Thesis Work Supervisor: PhDr. Martin Kuška, Ph.D.

Praha 2016

Anotace:

Tato práce zpracovává téma podpory nastávajících otců a otců po narození dítěte z hlediska sociální práce a aplikované psychoterapie. Sociologové upozorňují, že v posledních desetiletí se otcovská role mění podstatně více než role mateřská. Autor se snaží o vznik nového druhu sociálního poradenství nebo služby. Mapuje situaci v kontextu jejího vývoje v posledních letech, snaží se porozumět potřebám mužů v krizových situacích souvisejících s těhotenstvím a narozením dítěte a zjišťuje jejich zájem o podporu v tomto období.

Klíčová slova:

otcovství, těhotenství, rozpad vztahu, podpora, sociální služba

Abstract:

This diploma works on a theme of support expectant fathers and fathers after the birth of a child from the viewpoint of social work and applied psychotherapy. Sociologists point out that the fatherly role varies considerably more than the role of parent in recent decades. The author tries to develop of a new kind of social counseling or services. He monitors the situation in the context of its evolution in recent years, tries to understand the needs of men in crisis situations related to pregnancy and childbirth and explores their interest to support in this period.

Key words:

Paternity, Pregnancy, Relationship breakdown, Support, Social service

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím zdrojů informací a literárních pramenů, které uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Praze, dne 29. července 2016

.....

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkoval PhDr. Martinovi Kuškovi, Ph.D. za vedení své diplomové práce, chápavý přístup a poskytnutí praktických rad, které přispěly k dokončení této práce. Poděkování patří také všem participantům kvalitativního výzkumu, respondentům kvantitativního výzkumu, a také všem spolupracujícím organizacím a jednotlivcům, kteří svou spoluprací přispěli k dokončení této práce.

V Praze, dne 29. července 2016

Bc. Miroslav Jura

Obsah

1. ÚVOD	9
1.1. Autorova motivace	9
1.2. Vznik nového sociálního poradenství nebo služby	12
2. CHARAKTERISTIKY SITUACE NASTÁVAJÍCÍCH OTCŮ A OTCŮ V PRVNÍCH MĚSÍCÍCH A LETECH PO NAROZENÍ DÍTĚTE	14
2.1. Typologie otců	17
2.2. Otec a související legislativa	20
3. RIZIKA PARTNERSKÝCH VZTAHŮ V TĚHOTENSTVÍ A PO NAROZENÍ DÍTĚTE	22
4. HISTORICKÉ SOUVISLOSTI A SOUČASNÁ NABÍDKA PSYCHOTERAPEUTICKÉ A DALŠÍ PODPORY NASTÁVAJÍCÍCH OTCŮ A OTCŮ V PRVNÍCH MĚSÍCÍCH A LETECH PO NAROZENÍ DÍTĚTE	24
4.1. Vývoj služeb v posledních letech	25
4.1.1. Mateřská centra	26
4.1.2. Partnerské poradny	26
4.1.3. Ostatní a alternativní formy podpory	28
4.1.4. Shrnutí	30
4.2. Chybějící služby	30
5. KVALITATIVNÍ VÝZKUM MAPUJÍCÍ PŘÍČINY ROZPADU PARTNERSKÝCH VZTAHŮ OČIMA PARTICIPANTŮ, OTCŮ, JEJICHŽ PARTNERSKÝ VZTAH SE ROZPADL BĚHEM PRVNÍCH MĚSÍCŮ NEBO LET PO NAROZENÍ DÍTĚTE	33
5.1. Příprava výzkumu	34
5.2. Realizace výzkumu	38
5.2.1. Srovnání participantů	39
5.2.2. Typický průběh rozhovoru	42
5.3. Zjištění kvalitativního výzkumu	42
5.3.1. Změna role: společenská, v rodině, osobní	43
5.3.2. Příbuzní, reakce primární rodiny	44
5.3.3. Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám	46
5.3.4. Těhotenství a zaměstnání	48
5.3.5. Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav	49
5.3.6. Peníze a rozpočet v těhotenství	50
5.3.7. Dovolená v těhotenství	51
5.3.8. Dělbá odpovědnosti v těhotenství	51
5.3.9. Sex v těhotenství	52
5.3.10. Účast na porodu	54
5.3.11. Šestinedělí, příchod novorozence, kojení	55

5.3.12.	Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám.....	58
5.3.13.	Malé dítě v rodině a zaměstnání	62
5.3.14.	Biologické změny po porodu, zdravotní stav	63
5.3.15.	Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem.....	64
5.3.16.	Dovolená s malým dítětem.....	65
5.3.17.	Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem	65
5.3.18.	Spánek a odpočinek s příchodem novorozence	66
5.3.19.	Žárlivost na dítě	68
5.3.20.	Sex po porodu.....	69
5.3.21.	Plánování dalšího dítěte	70
5.3.22.	Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte.....	71
5.3.23.	Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?	73
5.3.24.	Ještě něco důležitého, co je třeba dodat? (otázka rozhovoru).....	74
5.4.	Shrnutí kvalitativního výzkumu	75
6.	KVANTITATIVNÍ VÝZKUM ZJIŠŤUJÍCÍ POTŘEBY PSYCHOTERAPEUTICKÉ A DALŠÍ PODPORY NASTÁVAJÍCÍCH OTCŮ A OTCŮ V PRVNÍCH MĚSÍCÍCH A LETECH PO NAROZENÍ DÍTĚTE.....	78
6.1.	Hypotézy.....	78
6.2.	Struktura dotazníku	80
6.3.	Distribuce dotazníku.....	81
6.4.	Výsledek kvantitativního výzkumu	82
7.	DISKUZE	88
7.1.	Teoretická část	88
7.2.	Kvalitativní výzkum	89
7.3.	Kvantitativní výzkum.....	91
8.	ZÁVĚR.....	93

1. ÚVOD

Těhotenství a narození dítěte bývá pro nastávající rodiče jedna z nejkrásnějších částí života. Zároveň je to ale také jedna z fází vůbec nejnáročnějších. Tím spíše, jde-li o narození dítěte prvního. Není náhodou, že v tomto období končí tolik dlouholetých partnerství či manželství. Ať už v počátcích přímo kvůli konfliktům, které v tomto období plném změn nutně nastanou, nebo později kvůli tomu, že byly tyto citlivé problémy zameteny pod koberec. Kromě situací, kdy odchází za různých okolností z partnerství muž, čím dál častěji je to dnes také žena. Rodiny s dětmi se rozpadají, sotva vznikly.¹ Tato diplomová práce si klade za cíl tento fenomén zachytit, porozumět jeho širším souvislostem a aplikovat tyto poznatky v oblasti sociální práce.

1.1. Autorova motivace

Sám jsem se poprvé před osmi lety stal nejdříve nastávajícím a pak také skutečným otcem. Necítil jsem se nepřipravený nebo nezkušený, ačkoli jsem nutně byl. Byl jsem naplněn radostí a optimismem. Pochopitelně mě mnohé situace zaskočily už během těhotenství mé partnerky. Situace, které jsem považoval za jasné a srozumitelné, ba často přímo banální, se staly ohniskem konfliktů a emocionálních traumat, která se vracela v podstatě několik dalších let.

Považuji se za motivovaného a uvědomělého otce. Doprovázel jsem svou ženu na gynekologická vyšetření, zkoumal snímky z ultrazvuku a po večerech předčítal z rodičovských manuálů. Navštívil jsem "lekcí pro tatínky" na partnerčiných předporodních kurzech. Výrazně jsem omezil svůj společenský život a organizoval společný čas podle podmínek těhotenství.

¹ Apetýt. Rozhovor se sociologem Ivem Možným o manželství a rodině. Rozhlas, ČRo Brno. 15. února 2016, 13:44.

Přesto jsem se dopustil mnoha chyb a měl pramálo pochopení pro některé partnerčiny reakce nebo nálady.

Lidé jsou různí. Každý pár v každé situaci bude řešit jiné problémy. Předpokládám však, že jedno je společné. Žena je téměř od počátku těhotenství ovlivněna hormony, je v "jiném stavu", zatímco muž nikoliv.

Jsem přesvědčen, že právě proto, že je žena v těhotenství a krátce po něm vždy do jisté míry pod vlivem hormonálních změn, které vždy do jisté míry ovlivňují a mění její chování i prožívání, je v tomto období více než kdykoli jindy během partnerství odpovědností muže, aby udržel ji i celý vztah spokojený a funkční.

Z biologického hlediska jsou lidské bytosti vyvinuty k rozmnožování v mnohem nižším věku. V původních méně civilizovaných společnostech se první děti rodily ženám již například kolem osmnáctého roku věku nebo dříve. Představíme-li si, že prvním dítětem této ženy byla dívka, která svého prvního potomka přivedla na svět také ve svých osmnácti letech, pak polovina dnešních třicátnic by měla být již babičkami. „Tradiční rodina byla jako proud.“², říká sociolog Ivo Možný.

Společně s tím, že dětí se rodilo mnohem více, nejen žena, ale oba rodiče měli ve třiceti letech již tolik zkušeností, že se mohli snadno stát úspěšnými prarodiči. Stejně tak od - náctiletých rodičů se neočekávalo, že se o děti budou starat sami. Do výchovy, zejména prvních dětí, se prarodiče zapojovali samozřejmě. Prvorodiče měli kolem sebe spoustu praktických informací, příkladů, podpory a pomoci. Byť jim život neulehčovaly jednorázové pleny a dětské přesnídávky.

Tato mezigenerační výměna dávno nefunguje. Na jedné straně sama společnost se mění a vyvíjí čím dál rychleji, na druhé straně věkový rozdíl mezi generacemi se stále rozšiřuje. Pokud budou mít děti dnešních pětatřicátníků prvorodičů své první potomky také v pětatřiceti letech, tak ani stoupající věk dožití nejspíš neumožní, aby si se svými dospělými vnoučaty o

² Apetýt. Rozhovor se sociologem Ivem Možným o manželství a rodině. Rozhlas, ČRo Brno. 15. února 2016, 13:44.

něčem promluvili. Nehledě na to, že je od jejich těhotenství bude dělit časová vzdálenost srovnatelná s tím, jak daleko my jsme dnes od druhé světové války.

Když ne rodiče nebo prarodiče, může tuto podporu poskytnout někdo jiný? Nabízí se zkušenosti našich vrstevníků. Zdaleka ne vždy je však možné řešit některé otázky s přáteli nebo třeba s kolegy v práci. Minimálně proto, že se možná zrovna nacházejí v jiné životní etapě nebo srovnatelnou zkušenost vůbec nemají. Také je možné, že v okolí nikdo vhodný k takovému rozhovoru není. Nebo jsme prostě sami spíše introvertní a otevřít takové téma jen tak nedokážeme. To platí stejně pro oba rodiče.

Nová (úplná) rodina vzniká narozením dítěte rodičům žijícím společně ve funkčním páru. I když se nabízí, že jde tedy v první řadě o dítě, pro to, aby se rodina nerozpadla a dál fungovala, je potřeba věnovat se hlavně vztahu partnerů. Nebo možná jinak řečeno: Vztah partnerů, a tedy budoucnost rodiny a ve výsledku hlavně dítěte, je ohrožen nejvíce.

Muž v těhotenství musí umět zvládnout nejen náhlé změny nálady uprostřed rozhovoru, ale například také dříve neznámé záchvaty žárlivosti nebo třeba manickou potřebu koupě nového odšťavňovače za desítky tisíc korun. Pokoušet se podobnou situaci řešit čistě racionálně se zřejmě mine účinkem.

Neříkám, že se nedá nic dělat, a že je prostě nakonec na muži úplně vše. Říkám však, že pokračující emancipace, za kterou jsem rozhodně rád, vytváří partnerský vztah na jedné straně svobodnější a pestřejší, na druhé straně ale také náročnější. Předpokládám, že společně s mizením přirozených mechanismů podpory z vlastní rodiny a z komunity pak v těch nejnáročnějších obdobích, jako je právě příchod prvního dítěte, přibývá důvodů k rozpadu vztahu.

V České republice nyní podle nám dostupných informací neexistuje instituce, která by se věnovala přímo nastávajícím a čerstvým otcům. Těšíme se z existence stovek mateřských a rodinných center, stovek partnerských poradců v desítkách poraden, jsou nám k dispozici

stovky programů osobního rozvoje v bezpočtu center³. Kromě toho všeho existují další určité stovky více či méně podobně zaměřených institucí, akcí a kurzů.

Přesto to vypadá, že se vůbec nikdo podpoře mužů v rané fázi vzniku rodiny nevěnuje. Všechny formy podpory jsou určeny v první řadě ženě, matce. Jak je to možné? Neměla by přirozená poptávka nastávajících a čerstvých otců vyvolat nějakou nabídku?⁴

1.2. Vznik nového sociálního poradenství nebo služby

Rozpad partnerského vztahu během těhotenství nebo krátce po narození dítěte může mít devastující dopad na psychiku muže, na jeho schopnost vytvářet nové vztahy nebo schopnost pracovat. Takto zasažený člověk je přímo ohrožen. Nepříznivá životní situace může mít své akutní projevy nebo dokonce může přerůst v chronickou krizi. Jak v osobním, partnerském, tak pracovním životě. Lze předpokládat, že zdaleka ne všichni muži jsou schopni nebo mají příležitost překonat toto období vlastními silami. Přidávají se rizika alkoholismu, případně dalších závislostí. Takováto událost, obzvláště pokud dojde k rozpadu vztahu z iniciativy partnerky, může vést k traumatizaci, která má potenciál osobnost muže dlouhodobě ovlivnit.

Než se dostanu k záměru samotné diplomové práce, rád bych ozřejmil svůj záměr celý. Když jsme v roce 2010, dva roky po narození první dcery, s partnerkou překonali krizi našeho vztahu, ne nepodobnou těm, které nyní zkoumám, uvědomil jsem si s celou naléhavostí potřebu vzniku institucionalizované podpory pro muže. Je to velmi široký a neprozkoumaný prostor. Lze jej uchopit z mnoha stran a stále narážet na nové a nové otázky.

Od konce roku 2010 až do poloviny roku 2012 jsem toto téma rozvíjel sám. Diskutoval jsem předpokládané potřeby s již existujícími poradnami, mateřskými centry a podobnými

³ V databázi serveru letacek.cz bylo k 18. červenci 2016 zadáno do konce roku 2016 celkem 3933 dní různých typů seminářů a workshopů.

⁴ JURA, Miroslav . Těhotenství jako zkouška vztahu. *psychologie.cz*. [online]. 17.3.2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://old.psychologie.cz/tehotenstvi-jako-zkouska-vztahu/>

institucemi. Sestavil jsem okruhy problémů, navrhl strukturu experimentální skupiny a tu také realizoval. Provedl jsem pilotní výzkum. Výsledky jsem tehdy shrnul ve své závěrečné práci pro PPF.⁵

Zároveň jsem si ale také uvědomil, že má-li se to skutečně stát, takovouto instituci úspěšně vytvořit, nedokážu to sám. Že je potřeba o důležitosti tohoto tématu přesvědčit také ostatní. Ideálně mladé talentované lidi. Vybral jsem si proto studium na PVŠPS, obor Sociální práce a aplikovaná psychoterapie.

Téma podpory nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky vidím přímo ve středu smyslu existence tohoto oboru. Dosud téměř nezmapovaná část fenoménu fungující nebo nefungující rodiny, resp. společného partnerského soužití otce a matky společně s dítětem nebo dětmi, stejně jako možnosti prevence rozpadu partnerských vztahů a možnosti psychoterapeutické a další podpory nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte.

Výzkumy obsažené v této práci jsou tedy součástí většího projektu. Mým záměrem je vytvořit silnou a pevnou základnu pro vznik nové instituce. Možná by se mohlo zdát, že jsou příliš rozsáhlé a podrobné. Mohlo by být také vytýkáno, že z množství zjištěných poznatků se zde věnuji jen úzké vybrané skupině informací. Ano, jsem zde omezen rozsahem této práce. Rozbíhat se do všech detailů by také zřejmě nebylo účelné. Další zjištění jsou například už ale také použita v přípravách již reálných systematických programů pro podporu nastávajících a čerstvých otců, jež jsou předmětem probíhajících schvalování grantového financování pro Prahu a Středočeský kraj pro rok 2017.

Záměrem této práce tedy je nejdříve popsat situaci nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte, rozvinout nejtypičtější rizikové oblasti pro partnerský vztah v tomto období, zmapovat, resp. aktualizovat přehled současné nabídky psychoterapeutické a další podpory pro tuto cílovou skupinu, a na tomto základě provést nejdříve kvalitativní a pak také kvantitativní výzkum.

⁵ JURA, Miroslav . Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky. *Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s. r. o.* [online]. 14.5.2012 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.pvsps.cz/data/document/20121210/ppf-zp-jura.pdf?id=911>

Zkoumaným problémem tedy jsou potřeby psychoterapeutické a další podpory nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte, jakožto možnosti prevence rozpadu partnerských vztahů během těhotenství a po něm.

Soustředím se tedy pouze na potřeby mužů a nikoli žen. Obdobně jako při podpoře nezaměstnanosti by nevedlo k lepší službě zkoumání potřeb zaměstnaných lidí. Cílem není ani vztahová terapie, hledání dohody mezi partnery nebo jakkoli suplovat partnerské poradny. Tento specifický druh sociální podpory má být na míru vytvořen nastávajícím nebo čerstvým otcům, zejména pak prvorodičům. Společenskou reakcí na chybějící mezigenerační vazby a rychle se vyvíjející společnost.

Kvalitativní výzkum si klade za cíl formou polostrukturovaného hloubkového rozhovoru porozumět předpokladu, že právě ve zkoumaném období dochází v partnerském vztahu ke konfliktům, jež mají významný potenciál mít za následek v dalších letech rozpad těchto vztahů. Participanty jsou otcové v období přibližně 1 až 3 roky po rozpadu vztahu. Okruhy pokládaných otázek vycházejí z již teoreticky zpracovaných rizikových oblastí. Týkají se například změny role muže-otce, změn ve způsobu trávení volného času, změn v přístupu k zaměstnání, dělby odpovědností během těhotenství nebo také účasti na porodu.

Kvantitativní výzkum je proveden formou elektronického dotazníku na rozsáhlé skupině respondentů (N=237) a analyzuje kromě základních sociodemografických dat zejména vývoj partnerství mužů s důrazem na první těhotenství a pak samozřejmě také potřeby psychoterapeutické a další podpory nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte. Respondenty jsou dospělí muži. Výzkum volně navazuje na pilotní průzkum se 40 respondenty, který jsem realizoval v roce 2012.

2. CHARAKTERISTIKY SITUACE NASTÁVAJÍCÍCH OTCŮ A OTCŮ V PRVNÍCH MĚSÍCÍCH A LETECH PO NAROZENÍ DÍTĚTE

Být otcem je pro muže stejně tak přirozené, jako pro ženu být matkou. Je to základní vlastnost naší biologické formy. Bez ohledu na jakékoli experimenty nebo výzkumy, s matematickou nevyhnutelností jsme právě my nejnadanějšími a nejschopnějšími rodiči, kteří kdy na této planetě žili. Jednoduše proto, že pouze ti nejnadanější a nejschopnější rodiče ze všech tisíců generací před námi se stali našimi předky. A my jsme jejich potomky.

„Sociologové upozorňují, že v posledních desetiletí se otcovská role mění podstatně více než role mateřská. Ve světě se pohled na otcovství mění v souvislosti se společenským vývojem, ekonomickou a politickou situací i kulturou. Mateřství bylo podrobně zkoumáno a popisováno, zato otcovství bylo dlouhou dobu na pokraji zájmu. V tradiční rodině byl muž považován za hlavního a často jediného živitele rodiny, který vystupoval dominantně a autoritativně a jehož hlavním úkolem bylo učit děti disciplíně. Tento tradiční otec byl dětem mnohdy vzdálený a bylo ho těžké blíže poznat.“⁶

I když obecně může být otcem jakýkoli pohlavně dospělý muž, budu zde charakterizovat zejména muže, kteří se stávají otci v nám blízkém prostředí. Tj. téměř homogenní bělošské etnikum, první dítě po 30. narozeninách, netrpí hladem, má kde bydlet a tak dále.⁷ V jiných částech světa a v jiných kulturách budou pravděpodobně typické znaky jiné.

Důležitou charakteristikou dnešního otce je také život uprostřed hegemonie liberálního individualismu⁸. Nastávající anebo čerstvý otec dnes není vázán ani tradiční formou rodiny, kterou mu neměl kdo předat, ani jasným požadavkem společnosti, která se vyvíjí rychleji než kdykoliv předtím. Dnešní otec má tedy mnohem větší svobodu volby než naši předci ve feudální nebo totalitní společnosti, a to zdaleka nejen kvůli materiálnímu zabezpečení. Díky množství „správných“ řešení také čelí mnohem větší nejistotě a tato svoboda na něj klade mnohem větší odpovědnost. Nakonec ani forma vztahu či partnerství nemusí být jednoznačná. Nesezdaných párů nebo svobodných matek stále přibývá. „Tradiční svět byl tak

⁶ DOMABYLOVÁ, Markéta. *Psychika muže v období těhotenství své partnerky*. Bakalářská práce. Plzeň, 2014, západočeská univerzita v Plzni. Fakulta zdravotnických studií. 70s., Vedoucí: Mgr. Eva Lorenzová; strana 12

⁷ KYZLINKOVÁ Renáta a Anna Šťastná. Demografie 2016. *Český statistický úřad*. [online]. 15.6.2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z:

https://www.czso.cz/documents/10180/33199357/clanek+1_kyzlinkova+stastna.pdf/7028d36e-b87f-4382-acee-09878fd24282?version=1.0

⁸ MACINTYRE, Alasdair C. *Ztráta ctnosti :k morální krizi současnosti*. Překladatel Pavla SADÍLKOVÁ, David HOFFMAN. Vyd. 1. Praha: Oikoymenh, 2004. 332 s. ISBN 8072980823.

tvrdý, že bez partnera se mu nedalo odolávat. Neustále byli na pokraji války, hladu, nebo epidemie. Mít partnera byla nutnost.“⁹ Dnes tomu tak už není.

Úspěšná podpora v tomto období tedy nemusí nutně vést ke standardnímu modelu manželství. Dalo by se říci, že cílem je jakákoli dlouhodobá forma vztahu s matkou dítěte. Vztahem zde mám na mysli společně trávený čas v součinu s věnovanou pozorností.

Dlouhou dobu nebyl otec považován ve výchově dětí za příliš důležitého. Jeho hlavním úkolem bylo hmotné zabezpečení rodiny. Nové výzkumy se také stále častěji zaměřují na otce a jeho city. Otcí byla přiřazena i emocionální úloha a přikládá se jí daleko větší důležitost než dříve.¹⁰

Prožívání těhotenství u muže je často stejně intenzivní jako u ženy. U nastávajících otců lze dokonce v některých případech prokázat hormonální změny. Před porodem i po něm lze u mužů nalézt zvýšené hladiny estrogenu, kortizolu nebo prolaktinu. Nejde sice o primární biologický mechanismus jako u žen, spíše o psychosomatický projev zvýšené empatie, může se ale u mužů objevit před porodem i po něm. Tyto hormony vyvolávají pečující chování a mateřské sklony. Společně s tím se během prvních týdnů po porodu u mužů objevuje také snížená produkce testosteronu. Čerstvý otec se tak snáz sžívá s příchodem novorozence a celkově se zjemňuje jeho chování.¹¹

„Těhotenství je výsledek partnerství mezi dvěma rodiči, kteří v zájmu dítěte spolupracují. Pro otce je to období, ve kterém podporuje svou partnerku emočně, finančně a fyzicky a rozvíjí svůj vztah k novému životu, který pomohl vytvořit.“¹²

Muž přímo ovlivňuje emocionální prožívání své těhotné ženy, nepřímo tak tedy samozřejmě ovlivňuje i dítě. I přesto, že i na muže mohou působit hormonální změny, děje se tak

⁹ Apetýt. Rozhovor se sociologem Ivem Možným o manželství a rodině. Rozhlas, ČRo Brno. 15. února 2016, 13:44.

¹⁰ BIELIKOVÁ, Nikola. *Prenatální komunikace očima otců*. Bakalářská práce. Brno, 2014. Masarykova univerzita. Lékařská fakulta. Katedra porodní asistence. 61s., Vedoucí: PhDr. Radka Wilhelmová; strana 16, 22-23

¹¹ HÜTHER, Gerald a Ingeborg WESER. *Tajemství prvních devíti měsíců: vývoj dítěte před narozením*. Praha: Portál, 2010, 117 s. ISBN 978-80-7367-763-3.; strana 30-31

CARR, John C. *Knížka pro tatínky: těhotenství, porod a první tři roky života dítěte*. Praha: Portál, 2012, 199 s. ISBN 978-80-262-0151-9.; strana 11

¹² DEANSOVÁ, Anne. *Knihy o mateřství*. Praha: Fortuna Print, 2004. 394 s. ISBN 80-7321-117-3.; strana 155

nesrovnatelně méně. Stále je to muž, na kom zůstává větší díl odpovědnosti za spokojené prožívání během těhotenství i po něm. Pokud má vztah rodičů přetrvat, je nutné, aby byl muž v tomto období své ženě oporou. A to zejména emocionální.¹³

2.1. Typologie otců

Způsob, jakým přistupujeme k otcovské roli, pochopitelně vychází velkou měrou z naší vlastní zkušenosti. Tak jako v mnoha dalších ohledech a rolích, také ta otcovská je spojením obrazu mužova otce a jeho vlastní osobnosti, vlastností, dovedností, znalostí a schopnosti sebereflexe.

John Carr popisuje několik typů otců takto:

- **Nedobrovolný otec:** Váhá s přijetím úkolů, které se pojí s otcovstvím. Příčinou váhání může být spokojenost s dosavadním životem nebo vědomí, že dítě spoustu věcí změní (např. vztah s partnerkou, budování kariéry) a také to, že dítě vyžaduje spoustu času a energie. Tento typ otce sám sobě klade otázku, zda tuto změnu vlastně chce.
- **Otec-workoholik:** Zaměřuje se zejména na finanční zajištění rodiny. Chce svou rodinu dostatečně zabezpečit, ale zároveň touží, i když většinou mlčky, být doma s rodinou. Stále buduje svou kariéru a odmítá se jí vzdát. Po narození dítěte investice ještě vzrostou a muž pracuje o to intenzivněji. Je pravděpodobné, že jeho vlastní otec jej v dětství příliš nechválil.
- **Dokonalý otec:** Jeho rodičem byl otec, který vyžadoval dokonalost ve všech směrech, v práci, v rodině, ve vztahu i v péči o sebe samého. Tento muž si svého otce

¹³ HÜTHER, Gerald a Ingeborg WESER. Tajemství prvních devíti měsíců: vývoj dítěte před narozením. Praha: Portál, 2010, 117 s. ISBN 978-80-7367-763-3., strana 30-31
GREGORA, Martin a Miloš VELEMÍNSKÝ. Čekáme děťátko. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013, 373 s. ISBN 978-80-247-3781-2., strana 80

zidealizoval a potřebuje rozpoznat a přijmout své nedokonalosti. Žije podle hesla: „S ničím menším než s dokonalostí se nemůžu spokojit.“

- Nevědomý otec: Neuvědomuje si, jaký vliv má na své dítě. To, či je nebo není v kontaktu se svým dítětem, tedy nepovažuje za důležité. Je zřejmé, že jeho vlastní otec si na něj čas neudělal a vztah s ním zanedbával.
- Úzkostlivý otec: Charakteristické jsou pro něj ochranné sklony. Příliš úzkostlivě se stará o bezpečnost a má strach o zdraví. Buď vyrůstal s úzkostlivě pečujícím rodičem, nebo naopak s nedbalým rodičem a nyní si kompenzuje to, čemu se jemu samotnému nedostávalo. Tento otec se řídí heslem: „Když nebudu své dítě chránit, něco se mu stane.“¹⁴

Považuji tuto typologii za typologii „nevědomých otců“, stejně jako Carr nazývá jeden ze svých typů. Jde o charakteristiky v každém případě osobností nevědomých. Na rozdíl od „být vědomý“ ve smyslu umět věnovat pozornost svému prožívání s nadhledem, schopností sebereflexe, jako prvním předpokladem změny. Snáze tak bude možné popsat otce mladší nebo méně vyspělé či zkušené. V každém případě zde v uvedeném kontextu chybí „Vědomý otec“.

Lewis Yablonsky rozděluje nastávající otce do tří skupin podle toho, jak prožívají těhotenství:

- První typ projevuje přiměřenou pozornost a účast. Společně s partnerkou absolvuje například program přípravy na mateřství.
- Druhým typem jsou tzv. otcové – „machři“, kteří početím dítěte splnili svůj úkol a těhotenství vnímají jako „ženinu věc“. Nechtějí, aby partnerčino těhotenství omezovalo jejich svobodu a pohodlí.

¹⁴ CARR, John C. Knižka pro tatínky: těhotenství, porod a první tři roky života dítěte. Praha: Portál, 2012, 199 s. ISBN 978-80-262-0151-9.; strana 12-14

- Třetí typ otců se příliš ztotožňuje se svou ženou, prožívá neadekvátní obavy a trvá na objasnění každého symptomu – „těhotní otcové“.¹⁵

Výhodou tohoto členění je jeho jednoduchost: Popisuje intenzitu, se kterou je nastávající otec přítomen ve vztahu s těhotnou ženou. Zatímco první typ se nachází v rámci tohoto faktoru uprostřed, další dva popisují jeho krajní extrémy. Tedy přílišnou účast nebo naopak přílišnou neúčast.

Mark Woods vykresluje prožívání a odpovědnosti nastávajícího otce na průběhu těhotenství:

- První trimestr: Muž se dozvídá o těhotenství. V závislosti na tom, zda bylo dítě plánované a chtěné se rozvíjejí jeho reakce a emoce. Zde se mohou objevit pochybnosti, nejistota, protichůdné pocity vůči dítěti. Mohou procházet stádiem šoku a popření. V psychice se spouštějí obranné mechanismy typu agrese, úniku, nepřijetí, v krajním případě mohou nutit partnerku k interrupci. Může se přidat pocit ztráty svobody, pocit svázanosti, strachu ze závazku nebo selhání, případně přehnané pocity zodpovědnosti. Po té, co přejde fáze poklesu nálady, dochází zpravidla k přijetí nové životní situace a role.
- Druhý trimestr: Může se objevit pocit vyloučení z důležité oblasti života partnerky a nastávající otec si může připadat zbytečný. Do vztahu mohou více než předtím mezi nastávající rodiče vstupovat jiní lidé, například nastávající prarodiče, a muž tak musí vyvinout zvýšené úsilí, aby intenzita partnerského vztahu zůstala stejná jako před otěhotněním. Odtud mohou v budoucnu přicházet pocity závidění mateřství nebo žárlivosti na dítě.
- Třetí trimestr: V období před porodem muž přijímá svoji novou roli. Výjimkou ale nejsou ani obavy z budoucnosti a jasná konfrontace s faktem, další život už nebude stejný jako dosud a některých svých zvyků se bude muset vzdát.¹⁶

¹⁵ YABKLONSKY, Lewis. Otcové & synové. Praha: Portál, 1995, 220 s. ISBN 80-7178-075-8.

¹⁶ WOODS, Mark. Těhotenství pro muže. Brno: CPress, 2012. ISBN 978-80-2640132-2.

Nejedná se ani tak o typologii otců, jako o charakteristiku jednotlivých fází těhotenství z hlediska rizik prožívání nastávajícího otce. Tento přístup je z hlediska podpory nastávajících otců velmi přínosný. Pomáhá pochopit situaci a přizpůsobit přístup specifickým rizikům postupně během prožívání těhotenství.

2.2. Otec a související legislativa

Donedávna byl základním právním předpisem upravujícím otcovství Zákon o rodině č. 94/1963 Sb. Ten byl však zrušen zákonem č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník ke dni 1. ledna 2014. Otcovství se zde věnuje Část druhá: Rodinné právo, Hlava II: Příbuzenství a švagrovství, Díl 2: Poměry mezi rodiči a dítětem. Z hlediska zkoumaného období a zaměření na podporu vztahu partnerů, jsou nejdůležitější oddíly 1: Určování rodičovství a 3: Rodiče a dítě.

Oddíl 1: Určování rodičovství definuje před zákonem, kdo je matkou a kdo otcem. Mateřství zde upravuje pouze jediný paragraf, a sice § 775, jehož celým zněním je tato věta: „Matkou dítěte je žena, která je porodila.“

Oproti tomu otcovství je zde upraveno § 776 až § 784 s celkovým rozsahem 3377 znaků (včetně mezer), a dalších § 785 až § 793 s rozsahem 2961 znaků (včetně mezer) se věnuje popírání otcovství.¹⁷ Je tedy zřejmé, že problematika otcovství je minimálně z hlediska práva složitější.

Jako nejdůležitější stojí za zmínku § 776, který na první místě striktně říká, že: „Narodí-li se dítě v době od uzavření manželství do uplynutí třístého dne poté, co manželství zaniklo nebo bylo prohlášeno za neplatné, anebo poté, co byl manžel matky prohlášen za nezvěstného, má se za to, že otcem je manžel matky.“ Duch zákona tak stále jednoznačně přistupuje

¹⁷ ČESKO. Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Sbíрка zákonů České republiky. 1.1.2014. ISSN 1211-1244.

k partnerskému soužití v manželství jako k rigidnější formě s rigidnějšími pravidly. Bez ohledu na odhady hovořící někdy o tom, že 5% až 10% dětí v manželstvích má bez vědomí manžela jiného otce¹⁸, zákon se zde snaží rodinu držet ve standardní formě jako by silou. Jednou z mála cest z tohoto stavu je ustanovení druhého odstavce tohoto paragrafu, které říká: „Narodí-li se dítě ženě znovu provdané, má se za to, že otcem je manžel pozdější, i když se dítě narodilo před uplynutím třístého dne poté, co předchozí manželství zaniklo nebo bylo prohlášeno za neplatné.“¹⁹ Zákon tak vlastně říká: Ano, legálně může být otcem i jiný muž, ale nejen, že se musíte rozvést, ale rozhodně se pak musíte ještě znova vzít.

Osobně považuji tento přístup za nešťastný a zcela nereflektující liberalizaci společnosti, která naopak více než kdy předtím umožňuje a podporuje vztahy téměř již jakéhokoli druhu.

Oddíl 3: Rodiče a dítě ve svých paragrafech stanovuje zejména pojem „rodičovská odpovědnost“. V obecných ustanovení je rodičovská odpovědnost definovaná § 865, první odstavec: „Rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům. Má ji každý rodič, ledaže jí byl zbaven.“ a pak také § 858 takto: „Rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud.“²⁰

Důležitou pointou těchto ustanovení je, že jakkoli se mohou měnit všechny ostatní okolnosti, jméno dítěte, manželství nebo spolužití rodičů, péče o dítě nebo cokoli ostatního, otec a matka mají vždy stejná práva a povinnosti. Tento princip považuji za správný a myslím si, že jeho dodržování povede k rozvoji kvalitních trvalých vztahů rodičů například i po rozvodu.

Duch zákona byl v tomto smyslu podpořen také nálezy ústavního soudu ve věcech ustanovení střídavé péče o dítě. Nález Ústavního soudu I.ÚS 2482/13 říká: „Je-li svěřeni dítěte do péče

¹⁸ PETRÁŠKOVÁ, Lenka. Každý desátý muž vychovává „cizí“ dítě. *iDNES.cz*. [online]. 5.3.2007 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/kazdy-desaty-muz-vychovava-cizi-dite-dsn-domaci.aspx?c=A070305_104021_domaci_bar

¹⁹ ČESKO. Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Sbirka zákonů České republiky. 1.1.2014. ISSN 1211-1244.

²⁰ ČESKO. Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Sbirka zákonů České republiky. 1.1.2014. ISSN 1211-1244.

každé z (potencionálních) osob v jeho nejlepším zájmu, pak je zpravidla v jeho nejlepším zájmu svěření do péče všech těchto osob současně, neboť jen takto jsou zajištěny podmínky pro všestranný rozvoj dítěte a jen takovým postupem lze minimalizovat zásah do rodinného života dítěte.

(...) pokud jsou oba rodiče způsobilí dítě vychovávat, pokud oba mají o jeho výchovu zájem (§ 26 odst. 2 zákona o rodině) a pokud oba dbali kromě řádné péče o jeho výchovu po stránce citové, rozumové a mravní (§ 26 odst. 5 zákona o rodině), svěření dítěte do střídané péče by mělo být pravidlem, zatímco jiné řešení je výjimkou, která vyžaduje prokázání, proč je v zájmu dítěte jiné řešení.“²¹

Další nález I.ÚS 1554/14 pak říká mimo jiné přímo: „Již samotná střídaná péče totiž může být impulsem ke zlepšení komunikace a lepší spolupráci rodičů.“²²

Zdá se tedy, že vývoj společnosti nyní směřuje více k respektování faktu, že rodiči se stávají narozením dítěte navždy, bez ohledu na to, jako formu vztahu mezi sebou otec a matka mají. Jejich vztah je podporován v jakékoli formě, kdy spolu dokáží komunikovat. A v neposlední řadě, dítě by se už nemělo stávat nějakou formou vlastnictví, případně prostředkem nátlaku.

3. RIZIKA PARTNERSKÝCH VZTAHŮ V TĚHOTENSTVÍ A PO NAROZENÍ DÍTĚTE

Světová zdravotnická organizace (WHO) definuje během života člověka určité mezníky, významné životní události²³. Označuje je termínem tranzitorní krize. Jednou z nich je právě narození dítěte. Pro partnery je těhotenství, a to zejména to první, přelomovým momentem. Každý z nich se na jeho počátku ocitá v jiné individuální situaci, s jinými zkušenostmi a

²¹ I. ÚS 2482/13. *Ústavní soud*. [online]. 26.5.2014 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/I_US_2482_13_an.pdf

²² I. ÚS 1554/14. *Ústavní soud*. [online]. 30.12.2014 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/I_US_1554_14_an.pdf

²³ Milestones in Health Promotion. *World Health Organization*. [online]. 26.3.2010 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: http://www.who.int/healthpromotion/Milestones_Health_Promotion_05022010.pdf

očekáváními. Budoucnost je vždy spojena s nejistotou, více či méně znepokojující. Je to způsobeno jak neovlivnitelností vývoje těhotenství, tak mírou zralosti, emocionální připravenosti partnerů, stejně jako nároky na změnu ve způsobu života.

Pro otce je narození dítěte stejně intenzivní emocionální zážitek jako pro matku. Dnes už není pochyb o tom, že pro zdravý psychický vývoj dítěte je jeho vztah k otci nezbytný. Více a více mužů aktivně navazuje intenzivní vztah s dítětem už od jeho narození a neustále ho rozvíjí.²⁴ Zároveň je ale třeba mít na zřeteli, že toto je možné pouze v případě, že otec a matka mezi sebou mají alespoň nějaký vztah. Jen těžko si lze představit láskyplné trávení času a věnování pozornosti dítěti, pokud se rodiče například odmítají setkat.

Ve chvíli, kdy se muž dozví, že se stane otcem, přichází celá řada pocitů. Může to být velká radost, vzrušení, nebo také šok a úzkost. Mezi prvními kritickými pocity po odeznění šoku a vzrušení z informace o očekávání dítěte, které se mohou u nastávajícího otce vyskytnout, je iracionální, nicméně reálný strach, že dítě není jeho. Údajně až šedesát procent mužů má nepříjemné pochybnosti či letmé myšlenky na toto téma.²⁵ Tyto pocity jsou samozřejmě zcela normální. Mimo jiné není bez zajímavosti nárůst nabídky genetických testů otcovství v posledních letech a měsících. Zatím nejsou dostupná relevantní data, ale odhaduji, že tuto možnost „ověření“ využívají dnes krátce po porodu bez vědomí matky desítky procent otců.

Také žena, poté, co se stane nastávající matkou, proto, aby si dokázala vytvořit k dítěti dobrý vztah, potřebuje jistotu ve své nové roli. Tradičně se přitom opírá o zkušenosti z těhotenství své vlastní matky. Pokud ví, že nebyla pro svou matku břemenem, ani ona nevnímá své těhotenství jako břemeno. Dítě samozřejmě znamená, že se mu bude muset v mnoha ohledech přizpůsobit. Těhotenství, porod, šestinedělí i kojení pro ni samozřejmě bude nejnáročnější.

Má-li, nebo měla-li s matkou dobrý vztah, pravděpodobně si vytvořila základní pocit důvěry ve svět a dokáže tak svému dítěti poskytnout pocit bezpodmínečné lásky. Je pro ni snazší zvládat například i rizikové těhotenství a s optimismem a důvěrou věřit, že všechno dobře

²⁴ RICHTER, Robert s Eberhard SCHÄFER. Kniha pro tatínky: vše, co potřebujete vědět o těhotenství, porodu a prvním roce života ve třech. Grada Publishing a.s., 2007. ISBN 978-80-2472083-8. 173 s.; strana 6, 7
HÜTHER, Gerald a Ingeborg WESER. Tajemství prvních devíti měsíců: vývoj dítěte před narozením. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 117 s. ISBN 978-80-7367-763-3.; strana 29

²⁵ WOODS, Mark. Těhotenství pro muže. 1. vyd. Brno: CPress, 2012. ISBN 978-80-2640132-2.; strana 28

dopadne. Pokud byl však její vztah s matkou narušen a důvěru ve svět si tak nemohla vytvořit, pravděpodobně pro ni samou bude obtížné čelit problémům v těhotenství a bude jím znejistěna.²⁶

V některých případech se může stát, že pokud žena nemůže čerpat ze svého vztahu k matce, začne se mimořádně silně upínat na svého partnera. Její potřeba péče a základní důvěry ve svět je pak přesune na něj jako na zprostředkovatele. Pokud ale partner sám není dostatečně osobnostně zralý, hrozí riziko, že tuto nečekanou změnu v chování nastávající matky jejich dítěte nezvládne, může se snažit před tímto úkolem uniknout. Situace ženy, která má na jedné straně narušený vztah s matkou a na druhé straně se zároveň nemůže spolehnout ani na svého partnera, se pak může změnit v paniku. Těhotná žena pak snadno propadne pocitu úplné sociální izolace a pochybnostem o tom, zda vůbec dokáže svůj stav zvládnout.²⁷

Obecně lze řešení krize můžeme hledat buďto v neformální pomoci, tj. pomocí od neodborníka, například v rodině, u přátel. Druhou možností je pak formální pomoc, tj. psychologická pomoc, příp. pomoc psychoterapeutická nebo sociálně poradenská.²⁸

4. HISTORICKÉ SOUVISLOSTI A SOUČASNÁ NABÍDKA PSYCHOTERAPEUTICKÉ A DALŠÍ PODPORY NASTÁVAJÍCÍCH OTCŮ A OTCŮ V PRVNÍCH MĚSÍCÍCH A LETECH PO NAROZENÍ DÍTĚTE

Obecně lze říci, že psychoterapeutická podpora pro nastávající nebo čerstvé otce zcela chybí nebo je velmi malá²⁹. Objasnění tohoto fenoménu by mohlo být tématem samostatné studie, zde jej nahlédnu pouze stručně.

²⁶ HUČÍN, Jakub. Jiný stav přináší i jiný svět. Psychika v těhotenství: ©1999-2013 *Rodina* [online]. 2000, [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://www.rodina.cz/clanek920.htm>

²⁷ PEČENÁ, Marie. Psychologie ženy – psychologie těhotenství. *Československá psychologie*. 1994, č. 5, s. 466. ISSN 0009-062X.

²⁸ LORENZOVA, Eva. Projektování specifické vzdělávací akce. Olomouc, 2009. Magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého.; strana 29-30

²⁹ Viz přepisy vybraných pasáží rozhovorů, příloha A.

Z historického hlediska byly první formy psychoterapeutické podpory určeny výhradně ženám. A to nejprve ženám podle tehdejších měřítek těžce nemocným ve specializovaných ústavech. Až postupně se psychoterapie stávala ambulantní formou podpory a začala se týkat také morálních problémů³⁰. Ženy jako klientky postupně začaly doplňovat páry. Zpravidla však stále z iniciativy žen. V další fázi se párová terapie začala objevovat čím dál častěji už také z iniciativy mužů. A nakonec se klienty psychoterapeutů začali stávat i muži samotní. Nejprve opět těžší případy, jako devianti, alkoholici a podobně, později už také s morálními problémy. Nakonec dnes je téměř stejně běžné, že klienty jsou jak ženy, tak muži. Jiná situace je v Praze a v ostatních velkých městech než na venkově. Ženy jsou tradičně emotivnější bytosti než muži, a je proto pochopitelné, že tento druh služeb se rozvíjí nejdříve mezi nimi, jako klientkami. Taky historické vnímání mužské role v partnerství a potažmo otcovství se vyvíjí. Jak se muži stávají emocionálnějšími, začíná jim na jejich prožívání více záležet. Rozvoj podpory mužů v době těhotenství a po narození dítěte se tak v tomto kontextu jeví jako přirozený další krok ve vývoji společnosti.

4.1. Vývoj služeb v posledních letech

V roce 2012 jsem v rámci přípravy na pilotní výzkum důkladně zmapoval nabídku podpory pro nastávající a čerstvé otce, nebo alespoň podporu podobnou a příbuznou (mateřská centra, partnerské poradny, semináře osobního rozvoje). Srovnáním tehdejších zjištění a dnešního stavu je možné si vytvořit názor na vývoj těchto služeb a některé změny ve společnosti v posledních několika letech.

³⁰ HUBÁLEK, Slavomil (osobní sdělení, 2010).

4.1.1. *Mateřská centra*

Mateřská a rodinná centra jsou dnes běžnou součástí společnosti. Jejich působností už není jen Praha a další velká města, ale také ostatní regiony. Občanské sdružení Síť mateřských center, o.s. založené roku 2002 jich na začátku roku 2012 evidovalo téměř 330³¹. Dnes je jich zde registrováno 279³². Nejde zřejmě o všechna centra v České republice, nicméně podle těchto údajů se jejich počet zmenšil. Lze to připsat demografickému vývoji, ale zřejmě zde bude vliv i jisté konsolidace či profesionalizace. Rychlý rozvoj a nárůst počtu mateřských center kolem roku 2010 byl spojen na jedné straně s velkým množstvím rodičů se dětmi (zdroj). Zároveň se také tento druh instituce ve společnosti teprve zabydloval.

Tyto instituce se zaměřují ze svého principu na péči a pomoc matkám, případně na aktivity pro nejmenší děti. Typickou aktivitou spojenou s mateřskými centry jsou různé těhotenské kurzy sestávající se jak z přednášek, tak z cvičení. Zpravidla bývá k některému z témat přednášek pozván také muž – nastávající otec. Přednášku, příp. nácvik držení novorozence a podobně, si pak vyslechne a vyzkouší společně se svou partnerkou. Tím však nabídka končí.

4.1.2. *Partnerské poradny*

Budeme-li se dívat na toto téma více jako na téma partnerské, pak by nejbližší institucí v oblasti sociální práce poskytující podobnou službu měla být partnerská, resp. manželská nebo rodinná poradna.

³¹ JURA, Miroslav. Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky. *Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s. r. o.* [online]. 14.5.2012 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.pvsps.cz/data/document/20121210/ppf-zp-jura.pdf?id=911>; strana 6

³² Seznam členských MC. *Síť mateřských center*. [online]. © 2009 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.materska-centra.cz/clenove/seznam-clenu/>

Od roku 1990 existuje občanské sdružení Asociace manželských a rodinných poradců ČR, o.s. (dále AMRP). V na začátku roku 2012 bylo jejími členy 172 kvalifikovaných manželských a rodinných poradců a 47 sociálních pracovníků v poradnách a podobných institucích po celé České republice³³. Nyní je celkový počet členů 137³⁴, a to nejčastěji v pracovním zařazení poradce–psycholog, ale také jako poradce s jiným humanitním vzděláním nebo jako sociální pracovník či pracovnice. Již před lety jsem považoval počet poradců za nedostatečný, o to více mě znepokojuje aktuální vývoj.

I zde se tedy počet členů výrazně snížil. Hypotéza o demografickém vývoji se zde ale nejeví jako pravděpodobná. Nejpravděpodobněji dochází buďto k přesunu poskytování těchto služeb k profesionálům sdruženým mimo tuto asociaci, anebo se celkově mění poptávka po podobných službách. Svou roli zde bude hrát i způsob financování těchto poraden. Dříve byly služby poraden zpravidla zdarma, resp. byly placeny obcí jako zřizovatelem nebo prostřednictvím různých dotací a grantů. Asociace sama dnes uvádí, že: „V současné době jsou jejími členy také další kolegové poskytující analogické služby na základě smluv se zdravotními pojišťovnami, v některých zdravotnických zařízeních nebo na komerční bázi.“³⁵

AMRP definuje poslání své a svých členů takto: „Manželské a rodinné poradenství je specializovaným oborem psychologie, který představuje aplikaci psychologických postupů na práci s problémy v mezilidských vztazích, zejména pak s problémy rodinnými a manželskými. Poradenství je chápáno jako forma pomoci člověku, který se ocitl v obtížné životní situaci. Manželský a rodinný poradce poskytuje psychologické, psychosociální a sociálně právní poradenství jednotlivcům, partnerským párům, snoubencům, manželům a rodinám, které se nacházejí v náročném životním období. Poradenství je zaměřeno na zvládání potíží v mezilidských vztazích, osobních a rodinných problémů, generačních sporů, rozvodu a porozvodových těžkostí, styku s dětmi, žárlivosti, nevěry, závislostí v rodině a obtíží v

³³ JURA, Miroslav. Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky. *Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s. r. o.*. [online]. 14.5.2012 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.pvsps.cz/data/document/20121210/ppf-zp-jura.pdf?id=911>; strana 7

³⁴ Členové. *Asociace manželských a rodinných poradců ČR*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.materska-centra.cz/clenove/seznam-clenu/>

³⁵ O nás. *Asociace manželských a rodinných poradců ČR*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.amrp.cz/o-nas>

intimním soužití. Důležitou součástí práce je i mediace dohod, a to především o výchově dětí a uspořádání vzájemných vztahů.“³⁶

4.1.3. Ostatní a alternativní formy podpory

Dlouhodobě se věnuje mužům Liga otevřených mužů, z.s. Ještě v roce 2012 poskytovala program „...Táto, máš na to!“. Jednou z aktivit v tomto programu byl také kurz pro nastávající otce. Šlo sice pouze o dvouhodinový kurz, ale zaměřoval se na témata jako Nová role otce, Změny v partnerském vztahu, Porod z hlediska muže a podobně. Aktivní otcovství je sice stále jedním z jejich základních témat, přesto se věnují spíše obecnějším tématům pod heslem „Zvyšujeme kvalitu života mužů“.³⁷ Původní kurz byl přejmenován na „Muž u porodu“ s podtitulem „Seminář pro mužské účastníky předporodních kurzů.“ a je poskytován na objednávku.³⁸

Rozvoj alternativních seminářů, workshopů, různých terapií, esoteriky či meditací sebou v několika málo posledních letech přinesl už také i několik jednotlivých programů pro muže. S postupujícími roky jich výrazně přibývá. Na jedné straně je zde již množství tradičních kvalitních programů. Alespoň soudíme-li podle předpokladu, že ty, které fungují dlouhodobě a rozvíjejí se, musejí nutně svým účastníkům přinášet nějakou významnou hodnotu, jinak by zanikly. A pak také nutně programy nové, tak říkajíc druhá generace, kde jejich poskytovatelé teprve získávají zkušenosti a často své znalosti získali právě v programech tradičních. Všechny tyto služby jsou poskytovány komerčně.

Nabídku v tomto segmentu srovnávám pomocí internetového katalogu letáček.cz, který se specializuje na aktuální přehled seminářů, kurzů a jiných akcí pro osobní růst. Dotazem do

³⁶ O nás. *Asociace manželských a rodinných poradců ČR*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.amrp.cz/o-nas>

³⁷ Hlavní stránka. *Liga otevřených mužů*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://ilom.cz/>

³⁸ Muž u porodu. *Liga otevřených mužů*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://ilom.cz/sluzby/muz-porodu/>

jeho databáze v roce 2012 jsem zjistil, že v období od 12. května 2012 do konce roku 2012 měl ve své databázi 266 akcí (resp. dní se seminářem nebo workshopem) se stanoveným datem konání. Stejným dotazem na srovnatelné období od 12. května 2016 do konce tohoto roku jsem jich zjistil 3933.

Fulltextové hledání pomocí slova „otec“ nebo „otce“ v roce 2012 nabízelo pouze tři výsledky. Letos je to 6³⁹ výsledků (S tím, že sedmidílný kurz předporodních příprav započítávám pouze jednou apod.). Analýzou anotací těchto kurzů jsem však opět zjistil, že pokud se vůbec jedná o kurzy pro muže, nastávající nebo čerstvé otcovství není tématem ani v jednom případě. Jde vesměs o témata jako vztah účastníků k jejich primární rodině, potažmo tím také rozvíjející jejich vlastní rodičovské schopnosti.

Stejně jako v roce 2012 jsem prohledal databázi zadáním hesla „muž“, resp. „muže“. Zatímco tehdy katalog nabídl zhruba dvě desítky dalších kurzů, nyní jich jsou stovky (Struktura databáze webových stránek letacek.cz bohužel nyní neumožňuje zjistit přesný údaj.). Přeci jen jde o velmi obecné klíčové slovo a nabídka akcí se výrazně rozrostla. Jistě to ale neznamená, že každá z těchto akcí je určená pro muže. Přesto jsou již dnes semináře určené mužům běžnou součástí tohoto trhu, čemuž tak před čtyřmi lety nebylo.

Do tohoto srovnání bych rád zařadil ještě pražské centrum MAITREA⁴⁰. Zde se ve srovnání nabídky let 2012 a 2016 téměř nic nezměnilo. Dříve „Večerní kruh mužů v Maitrei“ nebo „Večerní kruh „vědomých“ mužů“ vedený Janem Bílým se vyvinul a přejmenoval na „Archetypální mužský kruh“. Jedinou další akcí stejně jako před lety je pak „Večer pro muže“ Martina Švihly. Pro nastávající nebo čerstvé otce stále chybí.

³⁹ FULLER, Karel. Mužská síla a přechodové rituály. *LETACEK.CZ*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.letacek.cz/sebepoznani/jizni-cechy/muzska-sila-prechodove-ritualy-karel-22416#>
ZEILHOFER, Bhagat J. MATKA A OTEC. *LETACEK.CZ*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.letacek.cz/konstelace/praha/matka-otec-bhagat-j-zeilhofer-21924#>

ŠVIHLA, Martin. KORENY MUŽSKÉ ENERGIE: Večer pro muže. *LETACEK.CZ*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.letacek.cz/sebepoznani/praha/koreny-muzske-energie-vecer-muze-23666#>

⁴⁰ Pro muže. *MAITREA*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.maitrea.cz/akce/pro-muze>

4.1.4. Shrnutí

Analýzou dostupných informací jsem došel k těmto zjištěním: Mateřských center ubývá, zřejmě ale také v důsledku demografických změn. Jsou profesionálnější. Partnerských poraden výrazně ubylo (statistika/zdroj?). Alternativních kurzů a podobných programu oproti tomu několikanásobně přibylo (zdroj). Zajisté mnohé páry hledají podporu pro svůj vztah také tam. Akce pro muže jsou nyní běžně nabízeny, podpora pro otce ovšem stále ne.

4.2. Chybějící služby

Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte stále chybí⁴¹. Neexistují jednorázové akce, ani systematické semináře, žádný druh skupin. Pokud se tohoto tématu nějaká aktivita dotýká, tak jen velmi okrajově.

Za povšimnutí stojí iniciativa Středočeského centra občanských služeb, z.s. Zpracovali projektový záměr pro Středočeský kraj a Prahu s názvem „Otcem hravě a prospěšně“, resp. „Být otcem“ a na začátku května tohoto roku podali žádosti o finanční podporu z Evropského sociálního fondu. Rád jsem tomuto projektu věnoval svou podporu. Při jeho tvorbě byla využita také má zjištění z minulých let.

Cílem je příprava a zpracování inovativního teoreticko-praktického vzdělávacího programu a jeho pilotní ověření na skupině mužů se zájmem o zvýšení zapojení do péče o dítě, zkvalitnění partnerských vztahů a sladování pracovního a rodinného života v souladu se Strategii rovnosti žen a mužů v České republice na léta 2014-2020 s důrazem na podporu odstraňování generových stereotypů v sociálním prostředí rodiny. Pokud bude úspěšně schválen, jeho realizace začne na začátku roku 2017.

⁴¹ Viz přepisy vybraných pasáží rozhovorů, příloha A.

V úvodní fázi budou získávány komplexní informace od mužů - otců nebo mužů plánujících otcovství o jejich požadavcích na obsah témat vzdělávacího programu.

1. Důležitost otce v životě dítěte
2. Biologické a psychické změny matky
3. Péče o dítě
4. Peníze a rozpočet rodiny
5. Partnerské vztahy a intimita
6. Péče a chod domácnosti s dítětem, sladění se zaměstnáním

Na základě analytického šetření bude zpracován inovativní vzdělávací program, který bude následně realizován pro skupinu min. 20 účastníků – mužů ve dvou běžích realizace.

Program bude realizován formou večerního kurzu „Manuál (deník, průvodce) nastávajícího otce,, probíhající v pracovních dnech v kombinaci s jedním víkendovým outdoorovým blokem „Kemp nastávajících otců“ s celkovým předpokládaným rozsahem cca 45 hodin.

Preferovanou formou realizace budou skupinové poradenské aktivity s možností individuální podpory účastníků formou řízených konzultací s ohledem na předpokládanou vysokou motivovanost zapojených účastníků vzhledem k jasně identifikovatelnému tematickému obsahu kurzu.

Součástí bude soubor navazujících workshopů zaměřených na:

- představení vzdělávacího modelu širší veřejnosti vč. příkladů dobré praxe vč. zkušeností v zahraničí
- odstraňování genderově stereotypních rolí muže a ženy v rodinném a pracovním prostředí

- sladování rodinné péče a komunikaci uvnitř rodiny – formou skupinového workshopu pro cílovou skupinu projektu a jejich rodiny (rodinný den)

Plánovaným výstupem projektu bude tedy komplexní program podpory specificky upravený pro potřeby mužů s důrazem na odstraňování sociogenních předsudků.

Už v roce 2010 jsem namátkou oslovil 14 mateřských center a obdobných institucí v Praze. S představiteli zhruba poloviny z nich jsem se také sešel a osobně s nimi probral současnou situaci a jejich úhel pohledu na téma podpory nastávajících otců. Skutečně se sami podobné problematice nevěnovali ani o ničem podobném neslyšeli. Bez výjimky potřebu takové pomoci budoucím a čerstvým otcům potvrdili a většinou také nabídli v tomto směru svou podporu.

Při vyjednávání podpory pro tento projekt v Praze jsem oslovoval zavedené organizace i s širším okruhem nabízených služeb. Záměr byl všude opět přijat velmi pozitivně. Svou přímou oficiální podporu vyjádřili například A centrum – Váš průvodce těhotenstvím a rodičovstvím, o. p. s., Hnutí za Aktivní Mateřství, o.s., UNIPA – UNIE PORODNÍCH ASISTENTEK, z.s. nebo také Liga otevřených mužů, z.s., Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 1, 2 a 4 a Život bez závislostí z.s.

5. KVALITATIVNÍ VÝZKUM MAPUJÍCÍ PŘÍČINY ROZPADU PARTNERSKÝCH VZTAHŮ OČIMA PARTICIPANTŮ, OTCŮ, JEJICHŽ PARTNERSKÝ VZTAH SE ROZPADL BĚHEM PRVNÍCH MĚSÍCŮ NEBO LET PO NAROZENÍ DÍTĚTE

I když vycházím z přesvědčení o rovnocennosti obou rodičů, předpokládám, že zejména pokud jde pro muže o první těhotenství, mísí se na začátku pocity radostného očekávání i obav. Jistě vždy ve velmi individuálním poměru. V závislosti na věku, sociálním postavení, ale také podle toho, je-li těhotenství plánované a chtěné, či nikoliv.

V principu rozlišuji tři přístupy k otěhotnění:

- Plánované a chtěné: Budoucí rodiče dítě vědomě chtějí a jeho početí více či méně systematicky plánují. Standardní příprava na rodinu.
- Neplánované a chtěné: Budoucí rodiče sice dítě chtějí. Minimálně na emoční úrovni jsou si toho alespoň částečně vědomi. Nicméně ho neplánují, systematicky se na něj nepřipravují, přesto například nevěnují při sexuálním kontaktu pozornost antikoncepci. Svobodnější přístup, často v první „zamilované“ fázi vztahu.
- Neplánované a nechtěné: Typické „nehody“. V horším případě vědomý nebo nevědomý podvod jednoho z budoucích rodičů.

Podle individuální konstelace způsobují tyto a další okolnosti nastávajícímu otci spíše pozitivní nebo negativní napětí. Tohoto napětí si muž nemusí být zcela vědom a přenáší se tak dál do vztahu s partnerkou. Společně se změnami na straně ženy pak ovlivňuje jejich vztah. Zjišťuji, jak se toto napětí projevuje v průběhu těhotenství a po něm na vztahu nastávajících rodičů.

Jako vhodnou metodu jsem zvolil kvalitativní výzkum formou polostrukturovaného hloubkového rozhovoru. Participanty jsou otcové v období přibližně 1 až 3 roky po rozpadu vztahu. Dolní hranice časového odstupu od rozpadu vztahu je zvolena tak, aby participant pokud možno již nebyl v emociálně nejvypjatější fázi rozchodu a mohl tak již využít získaný

nadhled. Horní hranice má pak zajistit, aby vzpomínky na průběh rozchodu nebyly příliš vzdálené.

Hypotéza:

V období těhotenství a v prvních měsících a letech po narození dítěte dochází v partnerském vztahu ke konfliktům, které mohou vést k následnému rozpadu těchto vztahů.

Výzkumná otázka:

Docházelo během těhotenství a v prvních měsících a letech po narození dítěte ke konfliktům, které mohly následně ovlivnit rozpad participantova vztahu?

5.1. Příprava výzkumu

Při sestavování otázek pro kvalitativní výzkum jsem čerpal ze zkušeností a témat, které se objevily mimo jiné při pokusné skupině s nastávajícími a čerstvými otci v únoru v roce 2012. Při přípravě těchto skupin jsem vycházel také z osobních konzultací se zástupci mateřských center, ostatních institucí, jakožto i ze zkušeností ostatních otců nebo svých. Témata jsem rozdělil do dvou skupin, tj. na témata před porodem a na témata po narození dítěte. Vlastním stěžejním tématem pokusné skupiny bylo „Šestinedělí, příchod novorozence, kojení“, nicméně po skončení skupiny jsem s účastníky v rámci zpětné vazby prošel také ostatní vytipovaná témata a upřesnil je.

Původní okruhy témat pro mapování konfliktních situací:

Před porodem:

- Změna role: společenská, v rodině, osobní
- Sex v těhotenství
- Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám
- Těhotenství a zaměstnání
- Biologické změny v těhotenství
- Peníze a rozpočet v těhotenství
- Dovolená v těhotenství
- Dělbá odpovědnosti v těhotenství
- Účast na porodu

Po porodu:

- Šestinedělí, příchod novorozence, kojení
- Sex po porodu
- Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám
- Malé dítě v rodině a zaměstnání
- Biologické změny po porodu
- Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem
- Dovolená s malým dítětem
- Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem
- Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

- Žárlivost na dítě
- Plánování dalšího dítěte

Tato témata se také stala předmětem otázek pilotního průzkumu v květnu 2012, ve kterém byl ověřen zájem mužů o tuto problematiku a tyto okruhy otázek prostřednictvím online dotazníku.

Okruhy otázek jsem pak znovu revidoval před provedením tohoto výzkumu na začátku roku 2016. Mírně jsem je rozšířil, změnil jejich pořadí, některá témata přidal a v neposlední řadě doplnil o sérii závěrečných otázek, kdy má participant po té, co detailně reflektuje celé období těhotenství a následujících měsíců, možnost závěrečného shrnutí a zvážení příčin rozpadu vztahu. K některým drobným změnám v pokládaných otázkách došlo i během vlastního výzkumu.

Nové otázky pro polostrukturovaný hloubkový rozhovor: :

Před porodem:

- Změna role: společenská, v rodině, osobní
- Příbuzní, reakce primární rodiny
- Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám
- Těhotenství a zaměstnání
- Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav
- Peníze a rozpočet v těhotenství
- Dovolená v těhotenství
- Dělbá odpovědnosti v těhotenství

- Sex v těhotenství
- Účast na porodu

Po porodu:

- Šestinedělí, příchod novorozence, kojení
- Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám
- Malé dítě v rodině a zaměstnání
- Biologické změny po porodu, zdravotní stav
- Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem
- Dovolená s malým dítětem
- Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem
- Spánek a odpočinek s příchodem novorozence
- Žárlivost na dítě
- Sex po porodu
- Plánování dalšího dítěte

Otázky na závěr rozhovoru:

- Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte
- Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?
- Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Záměrně jsem vynechal otázky, které by odváděly pozornost příliš ke vztahu k dítěti a na prožívání partnerky. Mám za to, že by tak mohlo být zastřeno prožívání potřeb mužů.

5.2. Realizace výzkumu

Kvalitativní výzkum probíhal v období od 22. února do 9. března 2016 s 12 participanty podle výše stanovených kritérií a s výše uvedenými okruhy otázek. Délka každého rozhovoru se pohybovala zhruba od 90 do 180 minut, průměrná délka činila zhruba 120 minut. Participanti byli získáváni oslovením na sociálních sítích (jakých). Výzva k účasti ve výzkumu byla šířena prostřednictvím „přátel“ a „sledujících osob“. Během prvních tří rozhovorů došlo k mírným úpravám, resp. rozšíření okruhů otázek (zejména „Příbuzní, reakce primární rodiny“ a „Žárlivost na dítě“). 10 rozhovorů proběhlo při osobním setkání, zbývající 2 z důvodu značné vzdálenosti prostřednictvím videokonference. Rozhovor s jedním z participantů musel být pro jeho mimořádnou časovou vytíženost dokončen s odstupem několika měsíců.

Všichni účastníci souhlasili nejenom s použitím rozhovorů pro účely tohoto výzkumu, ale také s pořízením audiozáznamu. Stručný přepis rozhovorů i doslovný přepis audiozáznamů jsou přílohou této práce (vzhledem k objemu zpracovaného materiálu není doslovný přepis součástí vazby). Na tomto místě uvádím pouze analýzu rozhovorů podle jednotlivých otázek se zdůrazněnými klíčovými momenty. Zde uvedené výpovědi jsou kráceny a stylisticky upraveny. I přes to, že část účastníků souhlasila i se zveřejněním jména, odpovědi jsou anonymizovány, jména partnerek, dětí a ostatních konkrétních osob vypuštěna, stejně jako příliš konkrétní údaje o místě bydliště a podobně.

5.2.1. Srovnání participantů

Účastníci kvalitativního výzkumu byli vybráni jako prvních 12 v pořadí, v jakém reagovali na výzvu k účasti na výzkumu na sociálních sítích s přihlédnutím k tomu, kdy s nimi bylo možné absolvovat rozhovor. U všech byly pro budoucí možnost posouzení zkoumaného vzorku zjištěny kromě jména tyto údaje:

Současný věk participanta:

Rok a měsíc seznámení:

Rok a měsíc na začátku vztahu:

Věk a stav partnerů na začátku vztahu, místo:

Rok a měsíc začátku společného soužití:

Rok a měsíc prvního společného těhotenství:

Vztah k těhotenství (plánované a chtěné / neplánované a chtěné / neplánované a nechtěné):

Rok a měsíc svatby:

Rok a měsíc narození prvního společného dítěte:

Rok a měsíc rozchodu:

Rok a měsíc rozvodu:

Další (důležité paralelní vztahy, další děti, přerušení či obnovení vztahu apod.):

Souhrnné přehledy participantů

Začátek vztahu:

	respondent	současný věk	věk při seznámení	měsíc a rok	jeho		její		stav	dětí	místo
					věk	dětí	věk	dětí			
A	37	26	26	IV.06	26	svobodný	bezdětný	23	svobodná	bezdětná	Praha
B	32	18	18	VI.02	18	svobodný	bezdětný	20	svobodná	bezdětná	Londýn
C	34	30	30	X.11	30	svobodný	bezdětný	24	svobodná	bezdětná	Praha/okr. město
D	30	24	24	V.10	24	svobodný	bezdětný	34	svobodná	bezdětná	Praha
E	27	19	19	IV.11	22	svobodný	bezdětný	23	svobodná	bezdětná	Praha
F	37	30	30	VI.08	30	svobodný	bezdětný	32	rozvedená	bezdětná	Praha
G	31	22	22	I.07	22	svobodný	bezdětný	25	svobodná	bezdětná	okr. město
H	30	23	23	III.09	23	svobodný	bezdětný	30	svobodná	bezdětná	Praha
I	34	23	23	IX.05	23	svobodný	bezdětný	25	svobodná	bezdětná	Praha/na dálku
J	35	27	27	VII.08	28	svobodný	bezdětný	26	svobodná	dítě 6 let	okr. město
K	39	19	19	XII.09	33	svobodný	bezdětný	31	vdaná	bezdětná	Kanada
L	37	20	20	VII.01	23	svobodný	bezdětný	21	svobodná	bezdětná	kraj. město

Souhrnné přehledy participantů

Průběh vztahu:

	resp. soužití	1. těhot.	vztah k těhotenství	svatba	1. dítě	rozchod	rozvod	další
A	V.06	II.10	plánované, chtěné	VI.10	XI.10	V.14	probíhá	
B	XI.04	VIII.11	plánované, chtěné	XII.09	IV.12	XII.14	ne	do rozchodu kontinuálně spolu
C	V.12	III.12	neplánované, nechtěné	ne	XII.12	XII.13	ne	latentní paralelní vztah už před seznámením s partnerkou
D	XII.10	VIII.10	neplánované, chtěné	IV.11	V.11	IV.14	III.15	druhé dítě narozeno v červnu 2013
E	I.12	IV.12	neplánované, chtěné	VIII.12	I.13	II.13	VII.13	
F	XII.08	XI.10	plánované, chtěné	V.11	VII.11	XII.13	V.15	začátek soužití v Německu; druhé dítě narozeno v prosinci 2013
G	IV.07	VII.13	plánované, chtěné	ne	IV.14	VIII.14	ne	milenecký vztah od června 2014
H	IX.09	I.11	neplánované, chtěné	ne	IX.11	XI.11	ne	paralelní vztah během těhotenství; od XI.15 obnovení vztahu, probíhá 2. těhotenství
I	IV.06	VII.09	plánované, chtěné	ne	IV.10	VIII.14	ne	druhé dítě narozeno v lednu 2012; neplánované, nechtěné
J	XI.08	IX.09	neplánované, nechtěné	VII.09	V.10	XII.15	probíhá	partnerka cizinka; spolužití do prosince 2015
K	V.10	VI.10	neplánované, nechtěné	XII.10	II.11	X.13	IX.14	druhé dítě narozeno v říjnu 2012
L	VII.02	VII.09	plánované, chtěné	III.09	IV.10	V.13	probíhá	druhé dítě narozeno v dubnu 2012; 2004 rozchod na 5 měsíců

5.2.2. *Typický průběh rozhovoru*

Jednotlivé okruhy otázek sloužily spíše jako kostra rozhovoru. Důkladným procházením jednotlivých aspektů vztahu se podařilo postupně rozkrýt citlivá témata, která v období těhotenství a v prvních měsících a letech po narození dítěte byla zdrojem konfliktů, které mohou vést k následnému rozpadu těchto vztahů. Někteří participantů cítili velkou potřebu mluvit rovnou o svých nejtěžších zkušenostech, jiní otevírali rozhovor diplomatičtěji.

Klíčová témata se proto objevovala často i v jiných částech rozhovoru, než přímo v okruhu otázek, kterého by se týkala. Participantů se k nim opakovaně vraceli a rozváděli je v souvislostech. V analýze níže jsou sloučeny relevantní výpovědi participantů k jednotlivým tématům podle metodiky kvalitativního výzkumu.⁴²

Analýza v žádném případě nehodnotí ani postoje nastávajících otců ani nastávajících matek či jakýchkoli dalších zúčastněných osob nebo systému. Cílem je zejména zmapování a porozumění napětí a vznikajícím konfliktům v tomto období tak, jak je prožívají budoucí otcové. Prokázání jejich existence často i v protichůdných situacích. To, co je pro jednoho participanta vytouženým stavem, je pro druhého zdrojem napětí. Sumarizací těchto výpovědí o napětí a konfliktech v tomto jinak idealizovaném období vzniká zneklidňující mozaika sociálních a psychických problémů, na které současný systém sociální péče a psychoterapie neumí reagovat.

5.3. **Zjištění kvalitativního výzkumu**

⁴² KUŠKA, M., Trnka, R., Tavel, P., Constantino, M., Angus, L. a Moertl, K. The role of cultural beliefs and expectations in the treatment process: Clients' reflections following individual psychotherapy. *Sexual and Relationship Therapy*, 2016, 31(3), s. 259 - 270. ISSN: 1468-1994

5.3.1. Změna role: společenská, v rodině, osobní

Tento okruh otázek se týká první reakce na informaci o těhotenství, stejně jako prvních reakcí okolí. Jednou z reakcí jsou napětí a pochybnosti na straně nastávajícího otce, které se mohou projevit například váháním. To v tomto případě vyústilo přímo v krizi:

Ona byla vystresovaná, protože jsem se nějakou chvíli, třeba 14 dní, k té informaci nevyjádřil. Potřeboval jsem čas to zpracovat. S její rostoucí nejistotou se zvyšoval stres, až dokázala i vyhrožovat. Že je jí jedno, jestli s ní budu nebo nebudu, že se o to dítě postará sama. To jsem bral jako vyhrožování. (Participant C, 34 let)

Jeden z participantů uvedl na začátku těhotenství určité nepřijetí nové role:

Můj problém dřív byl, že jsem byl dost nepřítomný, nevnímал jsem žádnou změnu. Ona to prožívala úplně jinak. Já jsem byl profesionální sportovec a hodně jsem se soustředil na sebe. To těhotenství jsem tolik nevnímал. Změnu jsem v podstatě necítil. (Participant I, 34 let)

Jiný participant podrobněji rozvedl velmi silnou stresovou reakci. Tlak ostatních životních situací společně s tlakem od přátel a rodiny vedl takřka k destruktivnímu chování:

Partnerka byla velice šťastná, opravdu v euforii, já vůbec. Dozvěděl jsem se to týden před svými státnicemi. vůbec jsem nejásal, řešil jsem jiné věci. Známi, rodina a tak mě začali posouvat do role otce. Oni to mysleli dobře, já jsem to ale úplně nepřijal. Dělal jsem dost proto, abych z té odpovědnosti utekl. Takže místo toho, abych se zažral do dokončení školy, tak jsem na to kašlal. Místo toho, abych byl s partnerkou, našel jsem si milenku. ... Partnerka na mě začala působit jako dozor, jako taková kontrola. Poměrně nerad některé věci komunikuji, partnerka hodně plánuje, já řeším problémy, až nastanou. Prostě jsem věřil, že všechno dobře dopadne, milenku utajím, a bude to zase všechno eňo nuňo. (Participant H, 30 let)

Příchod těhotenství může ale stejně tak vyvolávat zvýšené napětí více na straně nastávající matky. I tato situace u pro muže znamená stres:

Radost u mě, žena ve strachu, problém s kariérou, snažil jsem se pomáhat. Změna nastala až po porodu. Strach z toho, že to neumíme. Ona se úplně netěšila. Početí nebylo plánováno. Nechtěné. (Participant K, 39 let)

Nová situace může být překvapením pro oba nastávající rodiče, jak uvedl například participant E:

Ani jeden z nás na to nebyl připravený, spíš šok, než konflikt. (Participant E, 27 let)

Specifické napětí vyvolává také pracovní prostředí, ve kterém se partneři na začátku těhotenství nacházejí. V tomto případě cítil nastávající otec krizi v souvislosti s náročným zaměstnáním nastávající matky:

První dva měsíce jsme měli docela krizi, asi v souvislosti se směnami u partnerky. Pak to pominulo. (Participant F, 37 let)

Případně může být jak stresující tlak vnímáno celé těhotenství už od jeho počátku:

S plánování těhotenství se plánovalo udržení vztahu. Partnerce už bylo 32, takže to bylo „Buď budeme mít teď dítě, nebo to pak pro mě bude náročné.“. Buď tedy rodičovství, nebo vztah nemá smysl. Vnímám to tak i já, ale byl to na mě tlak. (Participant G, 31 let)

5.3.2. Příbuzní, reakce primární rodiny

Tento okruh otázek byl zařazen po zahájení výzkumu dodatečně. Již u prvních participantů zazněly výpovědi o napětí a konfliktech, které se objevily v souvislosti s jejich rodiči:

S našimi rodiči to bylo vždy těžké. Pořád se nám do něčeho pletli. Říkala se jim vždy jen nějaká část. Obě rodiny měly neustále tendenci řešit problémy těch druhých a přitom neměli zameteno před vlastním prahem. Bylo to tak vždy. ... Partnerka měla

občas pocit, že její matku nemusím, dával jsem to najevo. ... Partnerka z toho byla někdy nešťastná. Že kvůli čemukoliv mohla být scéna, kterou jsou moji rodiče schopni vypěstovat. Takové to pomlouvání za zády. To jí vadilo, mě samozřejmě taky.

(Participant A, 37 let)

Předmětem hádek byla rodina. Ať už moje nebo její. Pro mě byl problém její sestra nebo otec. Ona mi to oplácela stejnou měrou a taky měla pravdu. V momentě, kdy jsem si vjel do vlasů s jejím otcem, byl problém i s partnerkou, protože ta vůbec nechtěla, aby nějaké hádky byly. (Participant I, 34 let)

Další participant popsal napětí přicházející z primární rodiny takto:

Oboje rodiče viděli komplikaci v tom, že nemám dostudováno, pořádnou práci. Že snad víme, co děláme. Když ne já, tak alespoň ona. (Participant H, 30 let)

V jiných případech participant uvedli jako stresující silný vliv matky své partnerky:

Rodina partnerky se do našeho vztahu pouštěla ráda a s oblibou. Je tam generál matka. Drží nadvládu, má rozhodovací funkce. Byla tam direktiva od starající se maminky, protože dceruška přišla do jiného stavu. Pro mě to byl trochu nový svět, spousty rodinných setkání atd. Na jednu stranu osvěžující, na druhou stranu mě to s tím, jak jsem do toho zabředal, odrazovalo. (Participant C, 34 let)

Napětí jsem cítil ze strany tchýně. Taková ta opičí láska. Trochu nezdravý vztah. Dostával jsem otázky typu „fetuješ, nefetuješ?“. Neměl jsem ideální tchýni, přiznávám. (Participant D, 30 let)

Stresující vliv rodičů se projevil také při přechodném bydlení, například kvůli rekonstrukci bytu:

Jediná komplikace bylo, že si vymyslela, že se bude rekonstruovat celé bydlení. Do toho se pustila sama, upekla to nějak se svou matkou. Bohužel to znamenalo, že během rekonstrukce se muselo bydlet u mých rodičů, to nebyl zrovna med. V tom stres byl. Vytvářeli to ti rodiče. ... I když to byli moji rodiče, už jsem to s nimi nezvládal. (Participant A, 37 let)

Konfliktní situace může být způsobena vlivem rodičů i nepřímo, jako například v případě tohoto participanta:

Nedokázal jsem ji přesvědčit, že to v Praze zvládneme. Mrzelo mě, že utíká za maminkou. Já jsem se v těch argumentech vůbec neobjevoval, říkal jsem si: „Tak ona mě asi nemá ráda“. ... Bylo to strašně takové divné. Sotva jsme se zabydleli, snažila se odstěhovat do toho okresního města. Místo toho, abychom vytvářeli společné místo, byla pryč. Byli tam rodiče, kteří do toho zasahovali. Uff... Celé to bylo takové nějaké divné. (Participant E, 27 let)

5.3.3. Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Jednou z nejvýraznějších změn s příchodem těhotenství je způsob trávení volného času. Participantů zde uvedli různé druhy napětí nebo konfliktu. Někteří participantů cítili toto napětí z partnerčiny potřeby většího nebo intenzivnějšího kontaktu:

Celou dobu byl od ní tlak: trav se mnou víc času, kdy už přijedeš, atd... A já vlastně nechtěl. Měla chuť a tendenci udělat ten náš párek dokonalej. Když už čekáme to dítě, budeme spolu žít, trávit čas, budeme ta dokonalá rodinka. I když jsme se vlastně nevzali. Vlastně takové navlíknutí do chomoutu. Čemuž já jsem se zdárně bránil. Její tlak byl docela enormní. Udělala si projekt (jako firmu), že bude připravovat svatby. Takže aniž jsem řekl, že si ji vezmu, najednou byly všude svatební šaty a tak. ... Fakt jsem se nechtěl ženit. ... Jediný negativum, co tam vidím, byla její snaha se stále sblížit. Tlačit na pilu. Celou dobu ten press. (Participant C, 34 let)

Já jsem studoval, ona musela vstávat ráno do práce. To ji vytáčelo. Chtěla cítit oporu, nějakou snahu o budování společného hnízda, já jsem na to prděl. ... Ona byla nešťastná z toho, že spolu trávíme málo času. To byl light motiv. „Trávíme spolu málo času. A když ho spolu trávíme, nejsi přítomný.“, „To máš pravdu, já mám pocit, že času

spolu trávíme hodně, měla bys mít víc vlastních zájmů.“ [participant cituje svou partnerku] Ale nehádali jsme se. ... Potlačoval jsem to nebo unikal. Nechtěl jsem v žádném případě nic ohrožit. Zvlášť, když je těhotná, zranitelná. (Participant H, 30 let)

Už tehdy to bylo velkým tématem. Bylo mi vyčítáno, že trávím víc času na hokeji než s ní. Že trávím víc času s kamarády, než s ní. Já volnost k životu potřebuju. Nevěděl jsem, že je to potřeba, přišlo mi to normální. Bylo to tématem hádek. Například když jsem se po týdnu vrátil ze zahraničí, tak ona očekávala, že budu alespoň dva dny s ní. (Participant I, 34 let)

V jiných případech stál o větší díl společně tráveného času nastávající otec:

Naše programy z původních rodin se zvýraznily. Dokud nás netlačil čas, necítil jsem omezení. Já jsem stál asi o to, abychom společně trávili víc času, ona byla spíš ke své rodině. Myslím, že já jsem se víc přizpůsobil. Ale nehádali jsme se. (Participant E, 27 let)

Sám jsem volný čas vůbec netrávil. Společně většinou sami doma, výjimečně návštěva kamarádů. Pár výletů sami. Jasná vize být pro rodinu. Dnes bych to tak dělat nechtěl, protože mě to zničí, vycucá. Oporou se nestanete, když uděláte všechno, co si myslíte, že ona potřebuje. Myslíte si, že děláte všechno, ale vlastně udupáváte vlastní hodnotu. (Participant K, 39 let)

Další participant v souvislosti se společným trávením volného času uvedl specifický konflikt týkající se postupující přípravy na porod:

Vyčítala mi, že se na porod nepřipravuju dostatečně. Byly kvůli tomu i hádky. Já jsem s ní nesouhlasil, k ničemu to nebylo. Měli jsme hádky i předtím, nikdy nebyly moc efektivní. (Participant G, 31 let)

Někteří z participantů vylíčili svou zkušenost s otevřenou žárlivostí:

Během těhotenství byla ale velmi žárlivá. Obzvlášť když jsem šel někam s klukama. Podezírala mě, že mám někde nějakou holku. Mrzelo mě, že mi nevěří. Snad ani ne na

to, že bych byl s nějakou ženskou, jako spíš o to zázemí, post, který by mohla ztratit. To mi tak ale připadá teď. (Participant J, 35 let)

Cítil jsem ale už tehdy, že manželka začíná žárlit. Tam už to začalo. Chtěla třeba, abychom si zrušili účty na FB. Tak jsem souhlasil, takže hádka nebyla.

(Participant D, 30 let)

U participanta F se objevil jiný druh napětí související s prohlubováním jeho názoru na vztah s partnerkou a s ženami vůbec:

Byli jsme takoví patologičtí alternativci. Trpěl jsem tím, že se kolem mě vyskytovaly hodně silné ženy. Bylo to hodně femininní, ale tenkrát jsem si to moc neuvědomoval. ... V těch stresových situacích jsme řešili můj vztah k matce, k ní jako k matce, k životu. Tenkrát jsem byl příliš naivní, pomalejší. ... Seděli jsme třeba po nocích hodiny, byl tam takový neustávající přívál výčitek, to mě způsobovalo hodně stresu. ... S těhotenstvím se to nestalo frekventovanější, ale intenzivnější. Těžko se mi hledalo, jak něco změnit. Občas jsem přišel s nějakým řešením, ale nevěděl jsem moc, jak s tím zacházet. Týkalo se to hodně mého názoru na věci, na život, na budoucnost. Dávala mi konstantně najevo, že ve mně nemá dostatečnou podporu, že nedostává dostatek lásky. Že se necítí dostatečně milovaná. (Participant F, 37 let)

5.3.4. Těhotenství a zaměstnání

I když je zaměstnání nastávajících rodičů zpravidla stále prostředím, kde tráví zhruba polovinu dne a je bezesporu důležitou okolností celého soužití. Participantů uvedli přímo s ním související konflikty. Takto je například popsán konflikt způsobený prací z domova:

Bylo to těžší proto, že v našem malém bytě jsem měl zároveň pracovnu. To začalo vytvářet konstantní zdroj tření. ... Trochu hádky byly, ale v podstatě to byl ústupek. ...

Na začátku jsem se cítil ublíženě. (Participant F, 37 let)

Jiný participant uvedl konflikt v souvislosti se zaměstnáním své partnerky:

Kvůli těhotenství musela přerušit zaměstnání a chyběly jí měsíce, aby dostala mateřskou. To jsme zjistili úplně náhodou. Byla to náročná situace hlavně pro mě, pro ni ne. Byla zvyklá, že všechno vždycky někdo vyřeší za ní. Byl jsem naštvaný, že si neohlídá základní věci. Že musíme na poslední chvíli řešit takové základní věci.
(Participant J, 35 let)

5.3.5. Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav

Nevyhnutelnou okolností těhotenství jsou přirozené změny těla nastávající matky. Pro některé muže jde o zdroj napětí, resp. potenciální konflikt:

Partnerka přibrala a pak mě méně přitahovala. Minimálně to musela vycítit, ale nebyli jsme schopní o tom mluvit. My jsme furt měli nějaké napětí, ale naše schopnost ty problémy pojmenovávat a řešit byla nulová. (Participant L, 37 let)

Nedostatek komunikace jako zdroj budoucích krizí naznačuje také toto vyjádření:

Pokud s tím měla nějaké napětí, nedávala to znát. (Participant D, 30 let)

Participant E v tomto kontextu zmínil mimo jiné, jak vnímal biologické změny u své partnerky na psychické úrovni:

Spíš ta psychika. Pozoroval jsem, že chce zahnízdit. Vnímal jsem větší průbojnost v tom, co ona chce. (Participant E, 27 let)

Neopomenutelným stresovým faktorem jsou také zdravotnická vyšetření během těhotenství a s nimi spojená rizika. Takto svou zkušenost popsal další z participantů:

Vyšly nám špatně genetické testy, partnerka se z toho zhroutila. ... Dost jsem za to proklínal doktory. Snažil jsem se to racionalizovat a uklidňovat ji. Ale mávalo to s námi.

Tohle nás spíš stmelilo. Konflikt byl my vs. zdravotnictví. ... Místo toho, abych mluvil o svých pocitech, nebo něco komunikoval, tvářil jsem se, že je všechno v pořádku a řešil jsem to únikem za jinou sukni. (Participant H, 30 let)

5.3.6. Peníze a rozpočet v těhotenství

Přesto nebo právě proto, že finančnímu zabezpečení je věnována vysoká pozornost, participanti uvedli konflikty přímo související s jejich nedostatkem. Lze předpokládat, že žijeme v materiálně dobře zabezpečené společnosti, a tak participanti uvedli konflikty a krize spojené spíš s mimořádnými nebo neuváženými výdaji:

To nastal problém. Zejména se svatbou. Chtěla velkou svatbu a chtěla, abych to zaplatil. Konflikt byla ta svatba. Zadlužili jsme se. Z ničeho nechtěla slevit. To mě děsně vytočilo, tohle byl fakt konflikt. Závídím rodičům, kteří jsou zabezpečení. Ona byla zvyklá na podporu rodičů, vůbec jsem jí to nedokázal vysvětlit. ... První konflikt byl vlastně ten, že ona řekla, já si tě teda vezmu, ale musíme se odstěhovat do okresního města. Tohle byl ten první konflikt. Kdybychom tohle vyřešili, i ty peníze bychom nějak dali. ... Ona by asi řekla, že problém byl v komunikaci. Nedokázali jsme vyřešit ty sporné věci. Abychom byli každý spokojený alespoň na 70%.

(Participant E, 27 let)

Ze začátku byl problém. Můj příjem býval měl být dostatečný. Ale kvůli té rekonstrukci jsme si museli i půjčit. Hodně věcí jsme dodělávali za běhu. ... I když jsem měl dobrou smlouvu, peníze byly stresující. ... Hádali jsme se o to, ale k ničemu jsme nedošli. ...

Později mi vyčítala, že to bylo víc podle mě. (Participant F, 37 let)

5.3.7. *Dovolená v těhotenství*

Přestože se při dotazování na otázky související s dovolenou v těhotenství otevřely i jiné důležité konflikty, stresovou situaci přímo vztaženou k dovolené v těhotenství popsal participant takto:

Chtěli jsme jet do Portugalska. Původně jako svatební cesta. Ona měla nějaké strachy, bála se, že by mohla přijít o dítě. Byl jsem zklamaný, že to Portugalsko rušíme, bála se letět. (Participant E, 27 let)

5.3.8. *Dělbá odpovědnosti v těhotenství*

Během dotazování na toto téma se část participantů otevřeně rozhovořila také o jiných konfliktech. Více než na jiných místech jsou proto některé z těchto výpovědí v této analýze přesunuty věcně k jiným tématům.

Naopak někteří participanté vypovídali o tomto tématu velmi lakonicky:

Když se nám nechtělo ani jednomu mít nádobí, koupil jsem myčku.
(Participant D, 30 let)

Možná jsem to zanedbával. Možná po mě mohla chtít i víc. (Participant E, 27 let)

Další účastník výzkumu uvedl téměř folklorizovanou situaci:

Měli jsme standardní třecí plochy. „Slíbil jsi přišroubovat poličku a polička ještě není.“ Ale to bylo už předtím. Partnerka by chtěla, ale já jsem byl líný. Můj akční radius byl o něco jiný, než její. ... Určitě to tomu nepomáhalo, v součtu to nebyly plusové body.
(Participant H, 30 let)

V tomto případě se stal konflikt související s dělbou odpovědnosti dokonce přímo jednou ze stěžejních příčin rozpadu vztahu:

Velmi často jsem narážel na pocit křivdy. Třeba jsem zařídil velký nákup, zapomněl jsem nebo nesehnal jednu věc a dostal jsem vynadáno. Bylo to opakovaně. ... Kdybych měl jednou větou říct, proč jsem odešel, je to kvůli nadměrné vyčítavosti. V polovině případů to cítím přímo jako křivdu. V té druhé polovině jsem možná něco udělal špatně, nejsem dokonalý, ale kdo je. (Participant L, 37 let)

Jiní participanti se snažili přiblížit, jakým způsobem konflikty vzniklé ze změněných odpovědností prožívali:

Některé věci se začaly projevovat intenzivněji. ... Předtím z toho nikdy nebylo tolik nočních hovorů a „řešení“. ... Vzpomínám si, že jsem měl hodně potřebu trávit čas sám v přírodě. Býval jsem hodně v lese v okolí. Občas jsme se s chlapama bavili, co ty ženy a tak. Že to není jenom můj úděl a tak. (Participant F, 37 let)

Ženský prostě jednou za čas hráblo, nevím, jestli z těchto příčin, nebo prostě proto, že se musela pohádat. Ono se to těžko vztahuje k tomu těhotenství, my jsme se hádali už předtím. Už nám chyběl takový ten sociální respekt jeden k druhému. (Participant G, 31 let)

5.3.9. Sex v těhotenství

Participanti v souvislosti se sexem v těhotenství uvedli napětí. Ti, kteří měli potřebu sexuálního kontaktu se svou těhotnou partnerkou menší než ona, vylíčili postupně se stupňující silně konfliktní situace:

Když se nad tím zamýšlím, nebylo to nepříjemný, něco jsem k partnerce i dítěti cítil.

Když jsme jeli třeba na dovolenou, přestalo mě bavit s ní spát. Jako kdybych měl zabít

raněnou laň ... Ze začátku v pohodě. Pak jak to bylo víc a víc vidět, bylo to těžší a těžší. Nějak vnitřně mi to říkalo ne: nedělej, nelíbí... možná mi to přišlo brutální. Nevím proč. ... I když mi to vysvětlovala horem dolem, u mě byl blok. Myslím, že tam proběhl i nějaký výbuch. Podle mě v tom byly i hormony tehdy. Že se potřebuje cítit chtěná a milující, že to takhle nejde. Tohle byly naštěstí jen poslední dva tři měsíce. To se dalo překonat. Nechci domýšlet, kam by to mohlo dojít, kdyby se to stupňovalo.
(Participant C, 34 let)

Měli jsme. ... Měl jsem asi menší zájem než ona. Mluvili jsme o tom. Tenkrát jsem to byl já, kdo v těch diskusích nebyl moc přístupný. ... Někdy na to byly třeba narážky. Ony tam vlastně byly i potom, co jsme se rozešli. Že jsem jí neuměl ošukat, a takové ty podpásovky. (Participant F, 37 let)

Ona si myslela, že jí zahybám. Tímhle mě tak naštvála, že jsem úplně ztratil chuť, šel jsem třeba spát i na pohovku do obýváku. Sice jen párkrát, ale asi jsem ji ani moc během těhotenství nechtěl, abych neporanil dítě nebo tak nějak. Kvůli občasným konfliktům a hádkám to moc nešlo. Tím myslím hádky kvůli jiným věcem, než kvůli sexu. (Participant J, 35 let)

Účastníci výzkumu popsali také stresové situace při jejich vlastním nedostatku sexuálního kontaktu:

Sex byla bolest našeho vztahu už delší dobu. Měli jsme nevyrovnané sexuální potřeby. Pro ni to nebyla nutná součást vztahu. Zlepšilo se to vlastně jen kolem početí. Z mého pohledu to během těhotenství bylo téměř bez kontaktu, možná jednou dvakrát za měsíc. Vyčítal jsem jí to. Hádky nezačínaly kvůli tomu, spíš tím vzrůstal tlak, který vyvrcholil zástupným problémem. Snahy o komunikaci nějaké byly. Diskuse končily tím, že ona tvrdila, že je to dostatečné, já tvrdil opak. ... Tím nekonstruktivním řešením hádek, se nám celý ten vztah od začátku devastoval. Nebyli jsme schopni dělat konstruktivní kompromisy. ... Nezbývalo mi nic jiného, než se s tím smířit. Nechci říct, že by to bylo úplně tabu. Někaké štěky kolem toho vznikaly, ale nikdy kolem toho neproběhla normální diskuse. (Participant G, 31 let)

Měli jsme. Celkově ale míň, než před tím. Ona měla menší potřebu, asi mě to trochu štvalo, ale určitě bych neřekl, že bych se tím nějak trápil. Mluvili jsme o tom. Říkala, že s tím má někdy problém. Já jsem se občas bál, o dítě, o ní. Snažil jsem se být opatrnější. Asi se mi někdy přizpůsobovala. (Participant B, 32 let)

Participant I popsal na pozadí tohoto tématu také nedostatečnou komunikaci v partnerském vztahu:

My jsme o sexu vlastně nikdy ani moc nemluvili. Ona o tom potřebu mluvit neměla, já taky ne. Pokud kvůli tomu byla nějaká hádka, tak maximálně nárazově. Možná nějaké narážky. ... Když jsem jí odmítal, cítila se kvůli tomu nepřítažlivá. O tom jsme ale mluvili až později. Až do porodu jsme se tomu tématu vlastně vyhnuli.
(Participant I, 34 let)

5.3.10. Účast na porodu

Všichni účastníci výzkumu byli u porodu svých dětí. Přesto, že svou účast na místě prožívali bez výjimky pozitivně, i zde se v některých případech projevilo napětí nebo přímo zdroj budoucího konfliktu:

Já jsem byl. Chtěl jsem tam být. Ona to chtěla taky, na tomhle byla úplná shoda. Přesto, že to asi nebylo úplně moudré rozhodnutí. Já jsem se tam snažil bejt naprosto přítomnej, bejt platnej. Udělat to nejlepší, co ve mně je. Po nějaké době jsem se pak dozvěděl, že jsem tam byl spíš na obtíž. Ale to už byla výčitka v době, kdy jsme se rozcházeli. ... Já jsem se zajímal o takové ty technické věci. Jako intervaly a tak. Partnerka spíš potřebovala slyšet něco jiného, než že si tam něco dělám se stopkama.
(Participant H, 30 let)

Tak trochu vyplynulo, že je na mě naštvaná, že jsem jí to dítě udělal, v souvislosti s porodem. ... Pak zpětně jsem se dozvěděl, že jí vadilo, že jsem nepřinesl kytku.

Očekávala nejspíš nějaké hodnotné dárky. Tam mi to nevyčetla, zpětně ano.

(Participant E, 27 let)

Jeden z participantů vyjádřil prožívané napětí a skryté obavy takto:

Byl jsem. Já jsem měl jasnou roli, být u hlavy a čekat na miminko. Říkal jsem si, že kdyby náhodou, že by to mohl být problém, tak jsem nebyl raději příliš aktivní.

Nechtěl jsem přímo „vidět“. Chtěl jsem být u ní a podpořit ji. Ale takhle otevřeně jsme se na tom nedomlouvali, ani jsem jí to neříkal. (Participant I, 34 let)

Další participantů zdůraznili náročnost situace také v kontextu jejího úspěšného zvládnutí:

Rodili jsme doma. ... Hodně stresu, ale určitě pozitivní zážitek. (Participant F, 37 let)

Humor nám určitě pomáhal předcházet konfliktům. (Participant D, 30 let)

5.3.11. Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Pro většinu participantů se období krátce po narození dítěte stalo jedním klíčových bodů zvratu jejich vztahu. Pro některé z nich to znamenalo dokonce přímo odmítnutí ze strany jejich partnerky:

Bylo to pro nás nové. Nebyla to taková sranda, jak jsem si myslel. Ujišťoval jsem manželku. Bylo to emotivní jako prase. ... Měl jsem třeba problém s tím, když dítě řvalo. Chtěl jsem, aby ona měla ten pocit „Jo, děláme to dobře.“ ... Tam se to zlomilo. Vlastně to byla první opravdová stresová situace. Najednou z ničeho nic jsem si připadal jako vetřelec. Ty první tři měsíce pro mě to byl roztomilej kousek vonící panenky. Kterej ale řve. Ten první rok života je hlavně o té mámě. ... Manželka měla takové to poporodní blues. Překvapila mě. Přišlo mi, že tam se začíná bát. Najednou jsem přestával věřit, že mě miluje. Ani nevím, kde se to ve mně vzalo. Kde je takové to, proč jsem si tu ženskou zamiloval. Chápu, že ti vždycky není do zpěvu, ale tam to

nebylo ani v náznacích. Na to, že je to pár měsíců po porodu, tak to je děs. ... To už mi řekla, i že se mě bojí, věděl jsem, že to už je špatně. Necítil jsem se komfortně. Ale vyloženě pod napětím, vyloženě. Něco se tam prostě podělal, ale nepřišlo se na to co. Mě doporučovala, abych si přečetl nějaké knížky. Šli jsme na Duška. Vyčítala mi, že to mám všechno na obchodní bázi. Obchod je pro mě přirozená věc. Tam jsem pochopil, že najednou z ničeho nic jsme se strašně oddálili, nebyl žádný humor. Najednou jsem byl strašně protivnej. ... Už někdy kolem 5ti měsíců po porodu mi řekla, ať už vypadnu. (Participant D, 30 let)

Nechtěl jsem být u jejích rodičů. Brala to jako můj bojkot povinností, ale mě jen vadilo, že nedala ten prostor nám. ... Pořád jsem cítil, že to s tím bydlením není v pořádku. Říkal jsem si, když už budeme tam, kde já chci. Neužíval jsem si to. ... Ještě ve druhé polovině šestinedělí mi přestala brát telefony, když jsem za ní přijel, odjela s dítětem pryč. Našel jsem doma jen rodiče, nechtěli mi říct, kde je. Já jsem ztratil důvěru. ... Z velké lásky se to během jednoho rozhovoru stala tragédie. Tím, že já jsem se snažil vlastně nátlakem ji dostat do Prahy, se všechno pokazilo. Najednou já jsem byl ten zlý, co chce narušit její štěstí. ... Já když jsem byl ve stresu, tak jsem útočil, ona se pak zase bránila. Ten problém neměl řešení, za předpokladu, že ona chce být tam a já tady. (Participant E, 27 let)

Participanta H přiměl souběh stresových situací v souvislosti s porodem jeho partnerky, narůstajícími problémy ve škole a v poslední řadě v souvislosti s ukončením jeho paralelního mileneckého vztahu k rozchodu s partnerkou, k opuštění vztahu:

Tehdy jsem vůbec netušil, že se ode mě očekává kytice nebo dárek. To jí hodně mrzelo. V tom jsem úplně selhal. Informován jsem nebyl. ... Krátce před porodem jsem ukončil vztah s milenkou. Ta věděla, že mám jinou, ale nevěděla, že čekáme dítě. Dostal jsem od ní ultimátum, já jsem jí řekl, že za pár dní budu otcem, a že končíme. ... S partnerkou jsme najednou měli prostor řešit náš vztah, jak to bude. Tím, že jsem neměl tu berličku od milenky, kde jsem se dobíjel, tak jsem najednou nemohl. Pár dní na to konečná ve škole, neudělal jsem zkoušky. A teď co. Tohle byla špatně rozehraná hra. Byl jsem strašně na dně. Najednou to na mě všechno dolehlo. Tím začal konec

toho našeho vztahu. ... Řekl jsem si, že budu pánem svého osudu a začnu to řešit. K ničemu chytrějšímu, než k tomu rozchodu, jsem ale nedošel. (Participant H, 30 let)

V několika dalších případech participanti uvedli třeba i z jejich pohledu nepříliš významné situace, které se však staly zdrojem napětí a konfliktů v budoucnu:

Cesta z porodnice: Já jsem byl slavit narození s přáteli, partnerku nečekaně pustili hned ráno po oslavě. Byl jsem unavený a přiopilej. Nějak špatně jsem ráno vybral oblečení pro syna. Partnerka se na mě kvůli tomu dost zlobila. Já jsem to zase vnímal jako křivdu. Tady chápu, že jsem to mohl udělat líp, ale celý mi to přijde jako blbost, nebo drobnost. Udělat třeba 5ti minutové bububu, ale pak se tomu zasmát, neseme si domů zdravý dítě. ... Ta výčitka je pak taková neodvětraná. Já bych to dnes, ale takhle se to naskládává na hromadu, která se jednoho dne sesype. (Participant L, 37 let)

Kojit se začalo, ale partnerce tvrdlo mléko. Pak se vše ale rozběhlo normálně, kojili jsme 19 měsíců. Z toho byl stres. V porodnici to byla ale naprosto v pohodě. Kytku dostala, ale chtěla také náušnice, ty nedostala. To jsem si pak párkrát vyslechl. (Participant A, 37 let)

Další participant rozvinul na tomto místě sebereflexi:

Ona chtěla vlastně jen jediné: Abych s nimi byl doma a tvořil kompletní rodinu. Což já jsem tehdy ještě nevěděl, ani to tehdy nezaznělo. Ani já ani ona jsme to jako děti tak neměli. Já jsem prostě utíkal, mě to tak vyhovovalo. Já jsem neměl žádný problém, nijak mě to neomezovalo, byl jsem vlastně strašně sobecký. Dneska bych to udělal jinak. ... Doteď mi vyčítá, že mě potřebovala, že se na mě nemohla spolehnout, protože jsem byl pořád pryč. (Participant I, 34 let)

Participant C vylíčil tuto stresovou situaci s nadhledem:

Vzpomínám si na nějaké výkyvy v partnerčině náladě. U jednoho jsem byl, dalo se to zvládnout docela rychle. Teď když o tom mluvím, může to být i tím, že jsem u toho byl. Že ten výkyv přišel kvůli tomu. Malej bezvýznamnej brouček, ze kterého ti udělá kamion. Takové to řešení ničeho. (Participant C, 34 let)

Další účastník výzkumu popsal napětí, které prožíval kvůli zdravotním problémům právě narozeného dítěte:

Stres byl v tom, že malá byla po narození v inkubátoru. Oni zůstali týden nebo dva v nemocnici. ... Jediné, co jsme řešili, byly návštěvy lékaře kvůli nedomykavosti chlopně. Ale žádné konflikty to nevyvolávalo, spíš nás to semklo. (Participant J, 35 let)

Jiný participant pak vylíčil konflikt v souvislosti s mírou péče o dítě, kterou očekával od své partnerky:

Problémy začaly při péči. Nedostatek mléka pro kojení, od začátku jsme dokrmovali. V noci jsme vstávali oba. ... Byl jsem okamžitě zamilovaný do dcery, rád jsem vstával v noci. 14 dní jsem byl doma, v nové práci jsem měl možnost víc pracovat z domova. ... Něco se mi nelíbilo, představoval jsem si větší péči, ona si myslela, že to stačí. ... Přijel jsem z práce a dítě brečelo a bylo nepřebalené, asi až po šestinedělí. Ona měla posunutou hranici, není příliš nastavená na starání. Já možná až moc. Moje máma je pečovatelka. (Participant K, 39 let)

5.3.12. Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Výpovědi participantů na toto téma již popisují úpadek a rozpad partnerského vztahu. Přestože většina z nich zároveň na různých místech předtím zdůrazňovala, že před porodem byl jejich vztah až téměř idylický, zde se plně projevují konflikty a napětí nakumulované během těhotenství nebo i před ním.

Participant ve svých výpovědích zmínili souvislost mezi tím, že v prvních měsících věnovali s partnerkou svůj čas a pozornost výhradně dítěti na úkor svého vztahu, a následným rozpadem vztahu:

Nepečovali jsme dostatečně o vztah. Pečovali jsme o dítě, ne o vztah. Alespoň já to tak vnímám. Pak když do toho nebyly prachy, začalo se to rozpadat.

(Participant A, 37 let)

Vyčerpávaly nás ty vnitřní konflikty. ... Nejdřív to přebilo to dítě, pak se to začalo vracet. Vyčerpali jsme se navzájem. ... Ona necítila, že dostává dost lásky, já jsem zase míň cítil odevzdanost partnerce. (Participant F, 37 let)

Cca první 2 měsíce jsme netrávili volný čas jinak, než kolem dítěte. ... Pak nastal velký konflikt. ... Musel jsem každý den jezdit jako idiot domů. V devět večer jsem musel být doma, kde už všichni spali. Ráno v šest zase zpět. ... Jí nedělalo problém, být na mě sprostá. Mě to nikdy hlava nebrala. Některé výrazy by člověk nepoužil, i kdyby byl sebevíc naštvanej, když si toho druhého váží. Jsem přesvědčený, že si mě tolik nevážila. ... Nejsem si úplně jistý, jestli chtěla mít rodinu nutně vlastně se mnout. ... Ani jeden z nás toho druhého vlastně nepotřeboval. Byla spíš zvyková záležitost než citová. Vzájemně jsme si tohle nevyčítali, ale prohlubovala se kvůli tomu propast. Člověk se pak víc poohlížel potom, jaké by to bylo skutečně žít sám (singl).

(Participant G, 31 let)

Nedostatek společně tráveného času a narůstající pocity nepochopení, zoufalství a nakonec také vyjednávání u rozvodu vyjádřil velmi emotivně účastník D:

Od porodu až do rozvodu už jsme sami společně čas netrávili. Ani třeba společný film po tom, co dítě usne. Nic. Takové probrání se z kocoviny. ... Byl jsem ale zklamaný, necítil jsem se milován. Přál jsem si, aby bylo nějaké ocenění i od ní, že si to zasloužím. To tam ale nebylo. ... Já jsem pořád jenom slyšel výtky na mě. Že nevím, co ona potřebuje. Asi to tak je, já jsem fakt nevěděl, co ona potřebuje. Já jsem taky nedostával, co potřebuju. Neřešil jsem jí, neřešil jsem ani sebe. Myslel jsem, že ještě bude čas to napravit. Že teď je nějaký stav, tak OK. Každý ale potřebuje cítit se milovaný. ... Zvýšil jsem hlas a od ní jsem slyšel, že řvu. Najednou jsem i já pokračoval v takové špatné komunikaci. Že jsem řekl něco třeba jen proto, aby se něco řeklo. Nesnášel jsem spásitelské kecy z těch knížek. ... Asi úplně největší konflikt, co jsme zažili, byl kvůli očkování. Ona byla rozhodně proti. Tam jsem si uvědomil, že jsem „jenom táta“. Kvůli očkování děti nemohou do školky. Je z toho hrozně moc problémů.

Chápu manželku, že to není nutné ze zdravotních důvodů. Nejsem sluníčkář. Tady je to ale nutné, tak proč si to komplikovat. Mrzí mě, že kvůli nějaké své představě, co je podle ní správně, limituje děti. Tenhle konflikt jsme řešili i u rozvodu.

(Participant D, 30 let)

Jeden z participantů reflektoval jako významný zdroj napětí fakt, že partnerka sama neměla dostatek času sama pro sebe, společně s nefunkční vzájemnou komunikací. Dalším významným stresujícím tématem pro něj byla příliš častá přítomnost partnerčiny matky:

Myslím, že problém byl v tom, že ona netrávila čas sama. Bohužel jsme o tom nemluvili. Já jsem si to tehdy neuvědomoval. Ona jo, ale nějak mi to zapoměla říct. Chtěla víc času pro sebe, ale neuměla si o to říct. Nakonec si ho udělala až ve fázi, kdy jsme měli opravdu velké problémy. ... Od tři čtvrtě roku jsme se o tom už hádali. To už jsme měli dost velkou krizi. Tématem to bylo prakticky denně. To už jsme se bavili i o penězích. Hádky o kravině. Domácí práce. O tchýni. ... Velké téma byla její máma. Jezdila k nám, byla u nás týden. Já jsem to nechtěl. Chtěl jsem, aby když je u nás, aby se chovala jako návštěva. Ona ji zvala, ale tchýně se často zvala sama. Před narozením dítěte se tchýně s partnerkou moc nebavily. Během předchozích let u nás byla jen párkrát, po narození dítěte pak klidně týden z měsíce. Hádali jsme se kvůli tomu skoro pořád. Já jsem to pak řešil tím, že jsem odcházel. Zasekli jsme se. Jeden křičel tohle, druhý tohle. Obalené spoustou výčitek. (Participant B, 32 let)

Účastník výzkumu K se vyjádřili k trávení společného času s partnerkou stručně:

Celou dobu jsme byli bez hlídání. Poprvé jsme sami ven šli spolu až po druhém dítěti.

(Participant K, 39 let)

Participant L rozvedl toto netrávení společného času v souvislosti s pocitem narůstajícího vyčerpání ze vztahu s partnerkou:

Společně jsme spolu venku nebyli už nikdy. Dost mi to vadilo. Prostě už jsme od té doby nebyli na rande, nikdy. K tomu si vybavuju opakující diskusi: Ty na mě nemáš čas, moc pracuješ. A to jsem pracoval méně než osm hodin, měl jsem vlastní firmu. Přišlo mi to úplně ujetý. ... My jsme se nikdy nedokázali konstruktivně bavit o ničem. Když

jsem přednesl nějaké téma, během desítek sekund se to eskalovalo do hlasitého konfliktu. Já jsem z toho pak odcházel, protože takhle jsem to nechtěl. ... Prostě permanentní boj. Většinou jenom zákopovej. Náš vztah takovej byl celou dobu, i před těhotenstvím. Jen jsem to předtím ze svých důvodů nebyl schopen řešit. Prostě jsem nechtěl bejt sám. Tak jsem byl s ní, i když jsem od začátku věděl, že to mi nevyhovuje. (Participant L, 37 let)

Další participant uvedl jako zdroj napětí a konfliktů nedostatek vlastní přítomnosti a motivace věnovat pozornost a čas čerstvé matce:

Já jsem v tu dobu byl s odpuštěním opravu idiot. Já jsem tam byl, ale nebyl jsem přítomen. Byl jsem tam prostě proto, že jsem tam měl být. Já jsem si dělal, co jsem chtěl. Asi bych si přál, abych byl v tu dobu dospělý. ... Kolem tohohle byly hádky. Protože když už jsem se vrátil, byl jsem přes den doma a večer jsem šel do hospody. To bylo naše hlavní téma. Už jsem věděl, že je to hodně citlivé, snažil jsem se to kompenzovat. Třeba tak, že jsem s nimi byl, dokud dítě neusnulo a pak jsem se vrátil, abych ráno vstal. Takže jsme se nakonec domluvili, ale určitě jí to trápilo. Po čase to bylo to hlavní, co mi vyčítala. (Participant I, 34 let)

Participant C zmínil v souvislosti se společně tráveným časem jako stresující také nutnost řešení právních otázek v případě nesezdaného páru:

Asi po 4 měsících se ale začal vracet ten tlak a postupně výčitky. Sestěhování se, dát se dohromady... řešili jsme i právní otázky. Sociálka to po nás chtěla. (Participant C, 34 let)

Pro jiného účastníka bylo významným konfliktem začátek soužití s partnerčíným synem z předchozího vztahu:

Její syn se k nám přidal asi půl roku po narození našeho dítěte, ale já jsem ho tu vlastně ani původně nechtěl. ... Pak najednou ho chtěla tady. ... I když jsem s tím vlastně nesouhlasil, pomáhal jsem jí to zařídit. Nikdy jsem o tom moc nemluvil, i když mě to třeba žralo zevnitř. Ale rovnou můžu říct, že to pro mě nebylo příjemné. Vyčítal

jsem jí, že finanční zajištění prvního dítěte nechává na mě. Že já musím zaplatit všechny letenky, víza, nemám ho osvojeného, žádná práva. (Participant J, 35 let)

5.3.13. Malé dítě v rodině a zaměstnání

Polovina participantů uvedla zvýšené napětí a konflikty také v souvislosti se zaměstnáním. Čtvrtina z nich zmínila přímý negativní vliv na jejich schopnost pracovat:

V zaměstnání jsem byl nervní jako prase. Prostě nebyl jsem šťastný. Najednou se mi nechtělo, ale zároveň jsem s k práci upnul. Měl jsem a mám v palici, že se o to dítě musím postarat. Věděl jsem, že i když spolu budeme nebo nebudeme, musím se postarat. (Participant D, 30 let)

Mě to ovlivnilo hodně, byl jsem rok nepoužitelný. Výkonnost v práci to rozhodně ovlivnilo. Jsem rád, že jsem si práci nakonec udržel. (Participant E, 27 let)

Partnerka byla stále na mateřské a já jsem propadnul naprosté depresi, že bez školy žádnou pořádnou práci, která by nás uživila, neseženu. (Participant H, 30 let)

Participant F zmínil konflikt, který vznikl při snaze alespoň částečně pracovat z domova:

Tam pak byly konflikty možná ještě větší, když jsem chtěl zůstat doma a něco tam do práce dodělat. Partnerku začalo hrozně rušit, už když jsem doma jen otevřel počítač. (Participant F, 37 let)

Další z účastníků výzkumu uvedl na pozadí tohoto tématu přímo průběh konfliktu, který v souvislosti se zaměstnáním se svou partnerkou prožil, společně se svou snahou ho řešit:

Ona o tom mluvila formou výčitek, ze kterých jsem si nebyl schopen vzít, co chce. Možná kdybychom si o tom promluvili na terapii, bylo by to lepší. Tyhle hádky se mívají účinkem. ... Nejdřív jsem byl špatný z toho, že ona je špatná, ale nevěděl jsem

proč. Nedokázal jsem jí dát tu podporu, kterou ona chtěla nebo čekala. (Participant B, 32 let)

Pro jiného participanta bylo zdrojem stresu naopak zaměstnání manželky, resp. zmínil jako zdroj hádek svůj pocit, že partnerka o dítě nepečuje dostatečně:

Já jsem šel na rodičovskou dovolenou v 9 měsících věku dítěte. Ona tou dobou měla už několik klientů (svobodné povolání). Na rodičovskou jsem šel strašně rád, takže i když jsem s postupem ženy nesouhlasil, bylo to bez konfliktů. Doufal jsem, že bude spokojenější manželka. Manželka velmi rychle začala prací trávit víc času než rodinou. Hádky byly, jen když jsem chtěl, aby víc pečovala o dítě. Že zanedbává svoji roli, ne proto, že bych si potřeboval odpočinout. (Participant K, 39 let)

5.3.14. Biologické změny po porodu, zdravotní stav

Vesměs participantů výzkumu neuváděli souvislosti s biologickými změnami po porodu jako zdroj významného napětí. Objevilo se ale například v souvislosti se sexuální touhou.

Participant F otevřeně vyjádřil potřebu sexuálního kontaktu s jinou ženou i to, jak se o tom snažil komunikovat se svou partnerkou:

Děsilo mě, že bych jí třeba sál bradavku. Prostě jsem byl opatrnější. Cítil jsem takovou trochu zdrženlivost, vyhýbavost. Nějaká hravost tam byla. Říkal jsem, že se třeba bojím něco dělat. Neměl jsem pocit, že by se to ale promítalo do těch ostatních konfliktů. ... Třeba jsem zjistil, že potřebuji taky sexuální vyžití s jinou ženou. Tohle mě pak začalo frustrovat. Uvědomil jsem si, že to není všechno. Že v tom nemůžu zůstat napořád. Že bych pak jen umíral. Ale žena to viděla obráceně. Že bude měnit mě. Cítil jsem potřebu ještě někam ven. ... Snažil jsem se to s ní komunikovat, ukazovalo se to postupně. Že bych třeba šel za jinou ženou. ... Tam jsme ale dohody nedosáhli. Zejména v těch sexuálních věcech. (Participant F, 37 let)

Další účastník pak zmínil společně s tímto tématem také svůj názor vztah matky a dítěte během těhotenství a reflexi na přijetí vlastní otcovské role:

Podstatné je, že žena je během těch 9 měsíců stále s tím dítětem, tomu chlapovi pořád nedochází. Mě to docvaklo až třeba když jí byl rok. Až tehdy jsem jakoby vklouznul do role otce. (Participant H, 30 let)

5.3.15. Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Jeden z participantů popsal konflikty, které v partnerství po narození dítěte vznikly v souvislosti s poklesem jeho příjmů a napětím spojeným s nutností snížení spotřeby:

Nebylo to tak, že bych nosil málo, ale nějak to nebylo vidět. Byť to bylo třeba 50-100t, bylo to málo, protože se ty peníze projedli už před tím. Kvůli tomu byly spory každou chvíli. Přistupoval jsem k tomu tak, že jsem jí raději spoustu věcí neříkal. To asi taky nepřidalo. ... Tohle bylo předmětem výčitek, někdy nějaká hádka, třeba jednou za týden. Časem se to i trošku zlepšilo, možná že kdybychom vydrželi ještě pár týdnů, třeba bychom to ještě dali dohromady. Bývalo by se to dalo ubalancovat. Tou dobou jsem na tom ale makal hlavně já. (Participant A, 37 let)

Další účastník výzkumu zmínil dlouhotrvající krizi v podnikání, která i po svém objektivním vyřešení vyústila v chronickou krizi jeho partnerského vztahu:

Tohle byl pak velký problém. Hlavně pro ní. Pak vznikl v mém podnikání velký hypotetický problém. Hrozila mi astronomická pokuta od úřadů. Kdyby se tak stalo, bylo by to hodně špatné. Mě to také stresovalo, ale byl jsem si poměrně jistý, že spor vyhraju. Táhlo se to ale asi půl roku. Od té doby byly peníze velmi citlivým tématem. Od té chvíle už to byla velká krize. Bylo to právě vtom období tři čtvrtě roku až rok po porodu. ... Vyčítala mi nezodpovědnost, že jsem ji nezaopatřil a tak. Byly to jen výčitky, žádné návrhy nebo nabídka pomoci. Já jsem se snažil být konstruktivní, ujišťoval jsem

jí, že to bude v pořádku. Pojdme to spravit. Už to pak nikdy neskončilo, jako bych ji zklamal. ... O vztah jsme se stále snažili, ale už to nešlo. Tohle byla poslední kapka. (Participant B, 32 let)

5.3.16. Dovolená s malým dítětem

Obdobně jako v období před těhotenstvím ani po porodu nebyla dovolená častým zdrojem napětí. Mimo jiné i proto, že k ní už zpravidla nedošlo. Jeden z participantů ilustroval v souvislosti s tímto tématem konflikt, který se projevil během jeho onemocnění:

Jednou jsme měli prodloužený víkend. Tam jsem onemocněl. Vždy, když jsem onemocněl, byl problém. ... Pamatuji si dvě vážná onemocnění. Pokud jsem nemohl splnit své povinnosti, jak jsem byl zvyklý je plnit, byla nespokojená. Nevidím, že by to v těhotenství nebo před ním jiné. „Čaj si můžeš uvařit sám, seš dospělej.“ Potřebovala být chválená, jakmile se narodili děti, neměla pozornost jako předtím, vadilo jí to. ... Zejména jakmile jsem byl na rodičovské, věnoval jsem jí míň pozornosti na úkor dítěte. Ztrácel jsem „mužskost před ženou“. (Participant K, 39 let)

5.3.17. Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Jedním ze zlidovělých problémů v partnerství po narození dítěte je spor mezi pracujícím otcem a matkou „na dovolené“. Jeden z participantů to popsal takto:

Z mé strany jsem asi vyčítal, že já jsem v práci, ty jsi tady celý den „na dovolené“, ani neuklidíš. Ale spíš se na tom podepsaly partnerčiny deprese kvůli rodičům, kteří se

rozvedli. Ty deprese přišly asi 3 měsíce po porodu. Začaly se jí vracet různé domácí situace z dětství, hodně to prožívala. O depresích jsme mluvili. Já jsem byl tehdy ale nepolíbenej, nedokázal jsem jí pomoci, nechápal jsem to. Ty deprese trvají do teď. I přes to, že jsme spolu předtím strávili spoustu let, tohle tam nebylo. ... Odpovědnosti jsme si vlastně nikdy nevyjasnili. Před dítětem to fungovalo, teď ne. Ani u mě, ani u ní. Nějak jsme se snažili si to vyjasnit, ale v krizi už to nebylo konstruktivní. ... Od toho tři čtvrtě roku pak otevřené hádky typu, že jsem přišel domů, nebylo ani nakoupeno a podobně. To už šlo všechno prostě hrozně rychle z kopce. (Participant B, 32 let)

Napětí a konflikt mezi mužem v domácnosti a pracující matkou vylíčil jiný účastník výzkumu:

To byl problém. U nás se to ale překlátilo. Ona nesnášela český chlapy. Já jsem si stěžoval na to, že mi málo pomáhá. To už jsme se vyloženě hádali. Začalo to třeba tím, že jsem chtěl ocenění, jestli vidí, co všechno doma dělám. Od malého problému nebo žádosti jsme se dostali třeba až do Keni. Začalo to už předtím, než jsem šel na mateřskou. ... Začal jsem si uvědomovat, že jsem si nevezl ženu-matku, jako jsem si představoval. (Participant K, 39 let)

Další participant k tomuto tématu uvedl jako stresový prvek opakující se partnerčin tlak na formu soužití:

Jediná výčitka byla prostě o tom, že nejsme sezdaní a nejsme spolu.
(Participant C, 34 let)

Účastník výzkumu D v souvislosti s dělbou odpovědnosti zmínil napětí, které se v jeho vztahu začalo objevovat poté, co se v něm začal projevovat sebevědoměji:

Přišlo mi, že partnerka už se mě trochu bojí, že už nejsem tak měkkej, že už jsem si uměl i dupnout. (Participant D, 30 let)

5.3.18. Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Několik participantů popsalo situace, kdy ke konfliktům docházelo, protože jejich partnerka nebyla spokojená s tím, jak se podíleli na péči o malé dítě během noci:

Já jsem byl docela v pohodě. Mě se to dařilo zaspát, partnerce ne. Někdy jsem se jí snažil pomoci, že já jsem si vzal dítě a ona se mohla vyspat. Z jejího pohledu to ale bylo málo. Pro ni to byl velký problém. Nestřídali jsme se, pomáhal jsem nárazově.
(Participant B, 32 let)

Když byl úplně malinký, bylo to náročné. Ona mě chtěla pořád budít. Přišlo mi absurdní, že když ona vstává, aby ho nakojila, ještě budí mě, abych ho přebalil. Přišlo mi to nefér, když já měl spoustu povinností ještě přes den. (Participant E, 27 let)

Kromě stížností na vstávání konflikty nebyly. (Participant G, 31 let)

Pro dalšího z účastníků bylo naopak zdrojem napětí, že si partnerka při péči o dítě nechtěla nechat pomoci:

Zpětně mám pocit, že jak si to brala hodně na sebe. Měla tendenci se tomu dítěti obětovat, a tím pádem si tu péči vlastně usurpovat. Taková jako nedůvěra, že se raději postará sama. (Participant L, 37 let)

Jako zdroj stresu a únavy participant popsal situaci, kdy on považoval angažovanost své partnerky za nedostatečnou:

Já jsem byl hodně nevyspalý. Když dcera v noci křičela, já nevydržel a vstával jsem dřív než žena. (Participant K, 39 let)

Další dva participanté uvedli jako zdroj napětí neshody s partnerkou o tom, kde bude jejich dítě spát:

Jediný spor byl možná v tom, že já jsem chtěl, aby si malá navykala spát v postýlce, ona chtěla, aby malá spala mezi námi v posteli. To mi dost vadilo. Že jsme neměli na sebe čas v tom intimním. Ten první rok to bylo ještě v pohodě, pak mi to začalo vadit.
(Participant J, 35 let)

Nechuť komunikovat strašně ten vztah poškodila. Když už, tak jsme komunikovali přes nějakou knížku, tchýni... Nechtěl jsem to taky řešit před dětmi. ... Odmítal jsem spát s dětmi v posteli. Spánková hygiena je daná. Nebyl to ani spor, prostě jsem šel na gauč. Mrzelo mě to, ale řekl jsem si, chce to tak, budiž. (Participant D, 30 let)

5.3.19. Žárlivost na dítě

Participantů uvedli nějaký druh napětí v souvislosti se změnou pozornosti s příchodem dítěte. Mimo jiné vylíčili přímo nedostatek pozornosti od partnerky:

Občas jsem jí vyčítal, že mám od ní málo pozornosti. Ale asi to bylo až pak společně s těmi velkými problémy. Tehdy jsem si nijak neuvědomoval, že by to bylo přímo žárlení na dítě. Od ní jsem žádnou takovou žárlivost nezaznamenal. (Participant B, 32 let)

Možná ne přímo žárlivost. Ale cítil jsem proměnu, že ta žena je orientovaná na dítě. Pro otce je to najednou těžší i proto, že nemá žádnou pozornost, žádný sex. (Participant E, 27 let)

Nevím, jestli ona žárlila. Já na dítě ne, ale s příchodem dítěte jsem byl už definitivně odstrčen jinam. ... Proběhlo kvůli tomu pár hádek, ale uměle jsme je ukončovali, nechtěli jsme se hádat před dítětem. Měli jsme dlouhodobě problém řešit problémy. Jediné, co se změnilo, že se to odsouvalo na dobu, kdy dítě spalo. (Participant G, 31 let)

Jiní účastníci výzkumu zmínili konflikty pramenící z nedostatku pozornosti, který cítila jejich partnerka:

U nás to bylo spíš obráceně. Žena žárlila na mě. Ona o tom otevřeně nemluvila, vyčenené to bylo až později. Pořád tam bylo takové zvláštní napětí. (Participant K, 39 let)

Občas jsem slyšel výčitku, že trávím moc času v práci. Ale zase to bylo potřeba, pokud jsme chtěli peníze. Ale chyba je to taky, určitě. (Participant D, 30 let)

To se objevilo, ne u mě. Ona vlastně žárlila na cokoliv, ale ne moc. Na jednu stranu byla ráda, ale na druhou stranu žárlila. Nebylo to v nějaké kritické míře, ale objevilo se to. Objevily se nějaké narážky, ale hádky ne. (Participant F, 37 let)

Vztah participanta I zase poznamenalo napětí z pokračujícího soužití, kde si oba partneři postupně přestali pozornost věnovat:

To, že mě partnerka už tolik nepřitahovala, cítila to ode mě, a tak věnovala víc pozornosti dceři. Takhle nám to vlastně vyhovovalo, ale ani jeden jsme se o to druhého pak nesnažili. To, že jsme si nevěnovali pozornost, bylo vzájemné. ... Házeli jsme na sebe vinu, ale byli jsme v tom oba. Na její straně to bylo o něco lepší, sem tam udělala nějaké vstřícné kroky, které já jsem ignoroval, pak se přestala snažit také. (Participant I, 34 let)

5.3.20. Sex po porodu

Účastníci výzkumu vyjádřili také různou intenzitu napětí spojenou se sexem po porodu, resp. s rezignací na společný sexuální život:

Ještě jsme se to pokoušeli vyřešit. Možná jsme se pak už ani tolik nehádali. Postupně to přešlo do rezignace. (Participant A, 37 let)

Postupně po té krizi sex úplně vymizel. Jednou za čas jsme si řekli, že bychom měli mít sex, tak jsme ho teda měli. Bavili jsme se o tom, že je to problém, ale vlastně to byl už jen důsledek těch jiných problémů. (Participant B, 32 let)

Už vůbec. Mě chyběl stejně jako předtím. S partnerkou už jsem se o tom ani nebavil. V šestinedělí jsem to neočekával. Pak se seznámením se současnou partnerkou už u mě

nebyla ani touha. Už to ani nestálo za hádku. Jí to očividně vyhovovalo, takhle si to dlouhodobě přála. Já jsem to vyřešil jinak. (Participant G, 31 let)

Nebylo ani pnutí. ... Neměl jsem zvlášť moc chuť. ... Moc jsme si nerozuměli, nedokázali jsme komunikovat. ... Ten pocit neporozumění přišel až po porodu, když jsme si měli vysvětlit péči. U mě vyloženě frustrace z toho, že se vůbec nedostaneme k tomu, co chci vysvětlit. Naše naladění bylo úplně jiné. (Participant K, 39 let)

Participant X popsal postupně se zvyšující napětí a vzrůstající konflikt s partnerkou postupně přecházející až do alkoholismu:

I po porodu chtěla víc než já, ale docházelo pořád k těm žárlivým scénám. ... Pro ni bylo sexu asi málo, pro mě akorát. V tom jsme si nikdy nerozuměli. Já měl hodně práce, kolikrát do půlnoci, ona byla odpočatá. Já pak třeba neměl náladu. ... V té intimní sféře to bylo takové nabořené už tehdy. Mezitím jsem vyslechl už tolik věcí na svoji osobu, že mě to přestávalo bavit. Načež ona mi to tím víc vyčítala. To se stupňovala pak i v dalších letech. ... Začala pít i během kojení, ale nikdy doma. Žárlivé řeči měla hlavně opilá. Možná jsem ani neviděl, kdy to začalo. Klidně to mohlo začít už po svatbě, klidně i v těhotenství. Asi vyloženě opilá nebyla, to bych asi poznal. Ale po roce od narození bych řekl, že ten problém tam byl určitě. (Participant J, 35 let)

5.3.21. Plánování dalšího dítěte

Účastníci vyjádřili, že zažívali vyjednávání a cítili od svých partnerek dlouhodobý nátlak, kterému nakonec vyhověli. Poté uvedli následný definitivní rozpad vztahu:

Pravda je taková, že mi manželky bylo spíš líto. Byly to měsíce prosení, že jsme si slíbili dvě děti. Nakonec jsem se nechal překecat. Byla milá. Já jsem jí samozřejmě už moc nevěřil, tak jsem pak nebyl ani překvapený. Uměla to zahrát. Už se to nezlepšilo. ...

Pak už jsem slyšel jen, že se k sobě nehodíme. Pak už rozvod. Do toho mi umírala máma. Hrozný. (Participant D, 30 let)

Hodně jsme argumentovali, místy jsme se až hádali. Bylo to velké téma už od narození prvního. Po narození prvního to nechávala u ledu, pak to ale vytahovala čím dál častěji. ... Druhé těhotenství jsme plánovali. Partnerka vždy chtěla dvě děti. Já ani nevím, jak se to stalo. Vlastně po narození prvního jsme začali argumentovat, ona proč dvě, já proč jedno, jsem po roce a půl ustoupil. Ale bylo to vědomé a domluvené. ... Vlastně jsem si uvědomil, že ji ani nemiluju tak, jak jsem si myslel, že ji miluju. Že jsem v tom vztahu zůstával už dlouho proto, že čekám na nějaké naplnění. Vlastně to bylo právě početí a narození druhého dítěte. Partnerka prostě chtěla dvě děti a já jsem jí to splnil. (Participant F, 37 let)

5.3.22. Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Takto popsali důvody a souvislosti rozpadu svého vztahu po narození dítěte participanti po zpravidla více než dvou hodinách hloubkového rozhovoru:

Já jako největší důvod vnímám, jak nás rodiče vychovali. Nechci se na to vymlouvat. Ale tím, že jsem se to doma nenaučil, neuměl jsem jí to dát. Je dvanáct barev duhy, já umím dát jen těch jedenáct a tu dvanáctou ne. Ona to pak řekne navíc někomu jinému. Taky to, že jsem jí neposlouchal, šel jsem si direktivně za tím, jak jsem si myslel, že to má být. Raději bych víc poslouchal a míň mluvil. (Participant A, 37 let)

Důvody vznikly až po narození dítěte. Podepsaly se na tom psychické problémy partnerky. Taky moje určitá neempatie vůči těmto problémům. Tak třeba třetina tchyně, třetina její psychické problémy a třetina trávení volného času, finanční problémy a ostatní konflikty. (Participant B, 32 let)

Základ toho rozpadu je v tom konstantním tlaku. V mých očích v násilném přerodu v rodinu. ... Vnímám tam ten tlak. Já jsem od něj utíkal. Jiný přístup ve vnímání toho vztahu. (Participant C, 34 let)

Ona se mě na můj názor vlastně nikdy nezeptala a teď si nese důsledky. ... Nechal jsem se vláčet jejími podmínkami, pak mě to ubylo. Nakonec ztráta důvěry. (Participant E, 27 let)

Vidím ty důvody opravdu ještě před tím těhotenstvím. Vstoupil jsem v nedostatečné vyzrálosti do vztahu, který mě pohltil. Ale vnitřně jsem cítil, že v něm nechci zůstat napořád. ... Cítil jsem, že buď se rozejdeme teď, nebo budu mít šanci až za x let. Poslední šance, kdy se to dá udělat jakž takž se ctí, aby nás to ovlivnilo negativně co nejméně. Hodně jsem se o tom i radil. Zjistil jsem, že když to někdo potom udělal později, bylo to hodně špatné. Načasování sice nebylo ideální, protože byla zrovna těhotná, ale kdy potom by byla vhodnější doba? Měl jsem to tajit? (Participant F, 37 let)

Důvodů bude několik. Vzájemná nedůvěra, nedostatek respektu. Moje přesvědčení, že bývalá partnerka je trochu magor. Já jsem také determinován ze své rodiny. Můj otec týral matku a třeba hrubé sprosté nadávky jsou pro mě dlouhodobě nepřekousnutelné. Spíš zpětně nechápu, jaká demence mě v tom vztahu držela tak dlouho. Prostě ty dvě osobnosti se nestřetly. (Participant G, 31 let)

Já jsem měl pocit, že v tom vztahu je úplně všechno špatně. Intenzivně jsem cítil, že mluvíme každý jiným jazykem. Ta komunikace byl obrovské průšvih. ... Velké téma: Tady je to tak strašný, že raději budu sám. Měl jsem pocit, že partnerka má tisíc a jednu chybu. To jsem ještě nevěděl, že to, co mi na ní vadí, je společný jmenovatel žen jako takových. (Participant H, 30 let)

Náš hlavní problém byla nekomunikace, neřešení aktuálních problémů, které chodily a my je ignorovali, moje nezodpovědnosti, měl jsem věnovat víc energii partnerce a dceři, vzájemná podpora – oba navzájem v našem vztahu. (Participant I, 34 let)

Problém byl alkohol a nedostatek komunikace. Pořád byla nějaká starost jiná, než mluvit spolu, ubývaly společné chvíle. Toho času pro ty dva lidi bylo málo. Ona si to kompenzovala u sestry a pak u milence, já zase s kamarády v hospodě.

(Participant J, 35 let)

Neschopnost řešit problém, neschopnost o nich komunikovat, neschopnost vyvětrávat konflikty. Nabaluje se balík negativní energie, přidá se zátěž v podobě druhého dítěte, přidá se zátěž z nějakého poklesu tržeb z práce. A pak taky můj seberozvoj a zvyšující se sebeúcta, že mám právo chtít lepší život. Že chci ty věci změnit. (Participant L, 37 let)

5.3.23. Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

Participantů shodně uvedli, že buďto vyhledali nějaký druh pomoci, nebo se o to alespoň snažili. Je zřejmá jejich motivace na osobním rozvoji a růstu i přes některé těžké a negativní zkušenosti:

Nevím, jestli by to pomohlo. Začal jsem chodit do nějakého mužského kruhu. Pak jsem sice zjistil, že to není ono, ale přestal jsem tam chodit, až když se náš vztah rozpadnul. Pomohla by mi větší trpělivost, pokora. Některé věci se prostě dozvíš v určitou dobu, tak jsem se je dozvěděl později. ... Super bylo, to nám pomohlo, nějaká manželské poradna. Ta mě navedla na dobrou cestu: Co udělá dcera, když něco neví? Nedomyšlí se a zeptá se. Tak jsem se na ty věci taky začal dívat jinak. ... Zjistil jsem, že vlastně nemám kolem sebe nikoho, s kým bych to dokázal prodiskutovat.

(Participant A, 37 let)

Tam byla hrozná chemie. Pomohlo by mi, kdyby mi dala prostor. ... Já jsem chodil i k psychiatrovi. Na psychoanalýzu. Docela mi to pomohlo. Bylo zajímavé vyslechnout si zrcadlově situace, jak by to mohlo být, vypadat, dojít si k nějakým závěrům. Jak se

cítím. Jestli by do budoucna nebylo destruktivní něco řešit, neřešit. ... Myslím, že kdybychom se bavili víc, kdyby tam byla jiná komunikace, tak se do toho stádia ani nedostaneme. Kdybych řekl, netlačit, nechci to měnit, možná by to pomohlo. Sice jsem jí to říkal, ale ona mě asi neslyšela. Ani já ani ona jsme ve finále neslyšeli, co ten druhý říká. I mě trvalo dlouho, než mi došlo, že po mě chce svatbu.

(Participant C, 34 let)

Z mé strany by to bylo určitě víc komunikovat, i když se mi nechce. Být víc naslouchající. ... Kdybych měl možnost s někým pokecat. V Praze jsem ale neměl s kým ty věci řešit. (Participant D, 30 let)

Osobně nevím. Začal jsem vyhledávat pomoc kolem početí druhého dítěte. Když jsem cítil frustrace. Dostal jsem se vlastně docela k hodně věcem. Ten rok se otevřelo hodně věcí. Spíš jsem nacházel. ... Porozumění. Sdílení. (Participant F, 37 let)

Mě by strašně pomohlo, kdybych věděl. Kdybych měl víc odžito. Teďka si myslím, že je strašně důležitý, když má chlap jasnou představu, když ví, co chce. Když si nemusí nic dokazovat, ale čerpá sílu ze sebe. ... Chlap musí bejt totálním chlapem. Společnost nás tomu vůbec neučí. Chybí jasný rituál nebo mezník. (Participant H, 30 let)

5.3.24. Ještě něco důležitého, co je třeba dodat? (otázka rozhovoru)

Pokud účastníci výzkumu měli potřebu něco dodat závěrem, využili tuto možnost buď k doporučení ostatním, sdělení svého významného zjištění nebo k závěrečné reflexi:

Trávit společně čas. Pokud to lidi nedělaj, je to sebevražda. (Participant C, 34 let)

Základem je, aby se člověk, který se chystá do partnerství, aby si uvědomil, kdo je. Znat i svoje chyby. (Participant D, 30 let)

Porod a těhotenství je základním kamenem vztahu. (Participant H, 30 let)

Velkou roli v tom hraje zkušenost z minulého života, z vlastní rodiny. Nechci se zbavovat odpovědnosti, ale já jsem neměl jak se naučit, jak to funguje. V podmínkách, kde jsem vyrostl, to nebylo. Prožíval jsem něco, v čem jsem se nedokázal ani orientovat. Nevěděl jsem, jak to říct. Ale chci na tom pracovat, chci mít fungující rodinu. (Participant I, 34 let)

Takový, co bych dnes udělal jinak, nějak se poučit. Je z toho takový povzdech. Nejlepší aby celý národ najednou prošel nějakou psychoterapií. Když už ta krize byla, velmi mi chyběli zdatní poradci. (Participant L, 37 let)

5.4. Shrnutí kvalitativního výzkumu

Všichni participanti během rozhovorů působili velkou mírou reflexe jejich vztahu.

Pravděpodobně to bylo ovlivněno také tím, že otcové s nízkou mírou reflexe a bez zájmu o toto téma by se do takového výzkumu nepřihlásili a nevěnovali mu svůj čas. Za povšimnutí stojí také to, že k reflexi dochází obdobně bez ohledu na to, zda partnerství opustil muž nebo žena. Tedy v podstatě bez ohledu na to, kdo se „cítí ublížený“. Tyto souvislosti jsou více patrné, jsou-li výpovědi participantů sledovány jedna po druhé jako samostatné příběhy, viz přepisy vybraných pasáží rozhovorů v příloze A.

Zpětnou syntézou analyzovaných výpovědí participantů jsem zrekonstruoval tři navzájem související oblasti, v nichž se u účastníků vyskytují nedostatky přímo ovlivňující napětí a konflikty, které mohou vést k následnému rozpadu jejich vztahů.

1. Nedostatek schopností (mezilidské komunikace):

Participanti uvedli v různé míře u sebe, nebo cítili u svých partnerek, nedostatek naslouchání a empatie, což při nedostatečném náhledu (viz Nedostatek znalostí)

může vést až k postupné ztrátě důvěry nebo až vzájemnému strachu. Ať už jednostrannou svou nebo partnerčinu, či vzájemnou.

Tyto schopnosti lze účinně trénovat a rozvíjet.

2. Nedostatek znalostí (o sobě a o partnerovi):

Participantů popsal na několika místech vliv vzorců z primární rodiny či přímo intervence rodinných příslušníků. Získávání těchto specifických znalostí o vlastním fungování vytváří schopnost náhledu na jejich vlastní osobnost, osobnostní zralost.

Tyto znalosti lze účinně prohlubovat. Společně s tréninkem schopností zpravidla v rámci sebezkušenostního osobnostního rozvoje.

3. Nedostatek vůle (ke společnému vztahu):

Účastníci výzkumu popsal na mnoha místech pokles vzájemné pozornosti a společně tráveného času, tedy omezování společného vztahu (viz definice v kapitole 2), což zároveň způsobuje špatnou, nedostatečnou nebo dokonce nulovou komunikaci. Ke vzájemné pozornosti je kromě schopností (viz Nedostatek schopností) nutná také vůle, resp. osobní motivace, rozhodnutí.

Není-li skutečnou motivací partnerů standardní spolužití, lze hledat motivaci alespoň k jiné fungující formě vztahu.

Záměrně zde zobecňuji. Snažím se tak vyjádřit, že pokud vztah přestává fungovat, je to buď nedostatkem schopností, znalostí nebo vůle. Což může být v současném diskurzu popisováno například jako nedostatek empatie, komunikace, know-how a tak podobně. Tato slova nevnikla proto, aby popisovala přímo tuto rekonstrukci.

I když se ve výpovědích objevily také materiální komplikace nebo sexuální kontakty mimo partnerství, pravděpodobně nehrají takto významnou roli. Pokud je participantů zmínili, tak okrajově jako okolnosti, které vážné konflikty doprovázely na jejich začátku nebo konci.

6. KVANTITATIVNÍ VÝZKUM ZJIŠŤUJÍCÍ POTŘEBY PSYCHOTERAPEUTICKÉ A DALŠÍ PODPORY NASTÁVAJÍCÍCH OTCŮ A OTCŮ V PRVNÍCH MĚSÍCÍCH A LETECH PO NAROZENÍ DÍTĚTE

Už pilotní výzkum v roce 2012 naznačil, že mezi muži nějaký druh zájmu o podporu během těhotenství a po něm existuje. Jeho tehdejší konstrukce se však neopírala například o informace získané kvalitativním dotazováním. Neobsahoval také přímo otázky zjišťující takto podrobně stav současného vztahu, které by umožňovaly porozumět úskalím po rozpadu vztahu tak, jak jej prožívají nastávající a čerství otcové, nebo jeho souvislosti s prvním těhotenstvím. Účastnil se ho jen zlomek respondentů.

Jeho cílem je přímo studium a zlepšení kvality života lidí, konkrétně tedy mužů, všech sociálních skupin v celé společnosti. Jeho výstupy mají sloužit k identifikaci problémů, k vytvoření funkční podpory a k předcházení dlouhodobým společenským problémům. Pro účely potvrzení hypotéz slouží jen jeho malá část. Je zároveň svého druhu marketingovým průzkumem, díky němuž bude možné lépe navrhnout konkrétní podobu podpory jako adresnou sociální službu.

Všechna zjištěná data, od demografických údajů, přes zájem o jednotlivá témata, až po komentáře respondentů jsou v grafické podobě součástí příloh této práce (příloha B).

6.1. Hypotézy

Hlavní hypotéza:

1. Většina mužů by zvažovala účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce.

Výzkumná otázka A:

Zvažoval byste účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce?

Vedlejší hypotézy:

2. Většina mužů si myslí, že konec jejich partnerství nesouvisí s problémy během těhotenství nebo krátce po něm.

Výzkumná otázka B:

Myslíte si, že konec Vašeho partnerství souvisel s problémy během těhotenství nebo krátce po něm? Pokud nemáte děti nebo stále žijete v partnerství, odpověďte, jaký je Váš názor na tuto otázku obecně.

2.1. Muži, kteří si myslí, že konec partnerství souvisí s problémy během těhotenství nebo krátce po něm, zvažují účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce víc, než ti, kteří si to nemyslí.

Bez otázky. Hypotéza bude ověřena nalezením vztahu mezi odpověďmi na výzkumnou otázku A a B.

3. Většina mužů si myslí, že by sezení, seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce měla být ženám zcela nepřístupná.

Výzkumná otázka C:

Mělo by být sezení, seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce ženám zcela nepřístupná?

3.1. Muži, kteří si myslí, že by sezení, seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce měla být ženám zcela nepřístupná, zvažují účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce více, než ti, kteří si to nemyslí.

Bez otázky. Hypotéza bude ověřena nalezením vztahu mezi odpověďmi na výzkumnou otázku A a C.

6.2. Struktura dotazníku

Dotazník byl vytvořen v elektronické podobě přístupný online. Vychází z původního dotazníku vytvořeného v roce 2012 pro pilotní průzkum. Byl aktualizován a rozšířen o další okruhy témat, a zejména o výzkumné otázky tohoto kvantitativního výzkumu. Jeho tisková verze, ačkoli nebyla použita, je součástí příloh této práce. Celkem se skládá ze 44 otázek rozdělených do 3 částí:

- Základní údaje, otázky 1 až 10

Zjišťuje základní demografické údaje jako věk, rodinný stav, vzdělání nebo bydliště respondenta. Obsahuje také kontrolní otázku na pohlaví respondenta.

- Partnerství, děti a rodinný život, otázky 11 až 28

Zjišťuje současný stav partnerství respondenta, má-li děti, kolik, očekává-li příchod dalšího, zdali byl nebo plánuje být u porodu, nebo jak se vyvíjí jeho partnerství. Závěrem obsahuje Výzkumnou otázku B (číslo 28).

- Forma podpory, otázky 29 až 44

Podrobně zjišťuje zájem respondenta o případnou podporu, jeho vztah k jednotlivým okruhům témat, kdy a jakou formou by o případnou podporu měl zájem, či zda ho zajímají zkušenosti a názory jiných nastávajících a čerstvých otců. Závěrem má respondent možnost uvést specifické vlastní specifickou formu nebo téma podpory nebo dodat cokoli dalšího. Obsahuje výzkumné otázky A (číslo 31) a C (číslo 30).

V dotazníku se vyskytují otázky typu ano/ne, výběr jedné z možností, výběr více možností zároveň, lineární stupnice, mřížka s více možnostmi a také textové odpovědi. Jeho vyplnění trvá odhadem 10 až 15 minut.

Druhou otázkou formuláře je kontrolní otázka: „Jste muž?“ (ano/ne) Vzhledem k elektronické podobě dotazníku, a tudíž nemožnosti osobně zkontrolovat respondenta, má vyloučit ze závěrečného vyhodnocení ženy, které se jej mohli pokusit vyplnit ze zájmu o zkoumané téma.

Pro výzkumné otázky byla zvolena možnost odpovědi pomocí lineární stupnice (určitě ano, spíše ano, nevím, spíše ne, určitě ne), tak, aby měl respondent možnost svou odpověď více odstupňovat a zároveň byla umožněna možnost neutrální reakce. Za souhlas jsou považovány odpovědi „určitě ano“ a „spíše ano“. Ve vlastním dotazníku byla doslovná formulace otázky stylisticky upravena v kontextu přecházejících dotazů.

6.3. Distribuce dotazníku

Dotazník byl vytvořen pomocí služby Google Forms jako online dotazník a šířen prostřednictvím internetu. Byl zveřejněn 20. března 2016 a sběr dat byl ukončen 28. července 2016. Dotazník byl rozeslán emailem s prosbou o spolupráci různým spolupracujícím organizacím (zájmové spolky, mateřská centra) i jednotlivcům. Společně s výzvou k vyplnění a k šíření byl zveřejněn také na sociální síti FaceBook, a to na mém osobním profilu a také v tematicky příbuzných skupinách, případně na FaceBookových stránkách spolupracujících organizací. Dále pak docházelo k jeho spontánní distribuci.

V období 4. až 10. května 2016 byla vytvořena na sociální síti FaceBook reklamní kampaň podporující šíření dotazníku. Celkem bylo touto reklamou osloveno 21.397 mužů, z čehož 54 z nich na ni zareagovalo a otevřelo si online dotazník. To odpovídá výsledné míře konverze 0,12%, což lze považovat za úspěšnou kampaň. V průběhu kampaně však dotazník vyplnili pouze 3 respondenti. Navíc nelze říci přesně, zda to byli právě ti, kteří zareagovali na kampaň. Z toho lze usuzovat, že naprostá většina mužů, která na kampaň zareagovala, dotazník nevyplnila celý, pravděpodobně pro jeho časovou náročnost.

6.4. Výsledek kvantitativního výzkumu

Počet respondentů

Celkem dotazník kompletně vyplnilo 237 respondentů, dospělých mužů. Na kontrolní otázku odpovědělo kladně 234 z nich, resp. 3 respondenti uvedli, že nejsou mužem. Tyto dotazníky byly z dalšího zpracování vyloučeny.

Hlavní hypotéza:

1. Většina mužů by zvažovala účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce.

Na výzkumnou otázku A (Zvažoval byste účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce?) odpověděli respondenti takto:

- určitě ano: 66
- spíše ano: 65
- nevím: 41
- spíše ne: 37
- určitě ne: 25

Souhlasně se vyjádřilo 56% respondentů. Pouze 26% projevilo nezájem o účast. Hypotéza byla potvrzena.

Vedlejší hypotézy:

2. Většina mužů si myslí, že konec jejich partnerství nesouvisí s problémy během těhotenství nebo krátce po něm.

Na výzkumnou otázku B (Myslíte si, že konec Vašeho partnerství souvisel s problémy během těhotenství nebo krátce po něm? Pokud nemáte děti nebo stále žijete v partnerství, odpovídejte, jaký je Váš názor na tuto otázku obecně.) odpověděli respondenti takto:

- určitě ano: 9
- spíše ano: 22
- nevím: 71
- spíše ne: 41

- určitě ne: 91

Nesouhlasně se vyslovilo 56% respondentů. Pouze 13% vyjádřilo názor, že ano. Hypotéza byla potvrzena.

2.1. Muži, kteří si myslí, že konec partnerství souvisí s problémy během těhotenství nebo krátce po něm, zvažují účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce víc, než ti, kteří si to nemyslí.

Počet mužů, kteří si myslí, že konec jejich partnerství **souvisí** s problémy během těhotenství a po něm (odpověděli na výzkumnou otázku B „určitě ano“ nebo „spíše ano“): 31

Tito na výzkumnou otázku A (Zvažoval byste účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce?) odpověděli takto:

- určitě ano: 10
- spíše ano: 8
- nevím: 5
- spíše ne: 8
- určitě ne: 0

Souhlasně se vyslovilo 58% respondentů. 25% vyjádřilo názor, že ne.

Počet mužů, kteří si myslí, že konec jejich partnerství **nesouvisí** s problémy během těhotenství a po něm (odpověděli na výzkumnou otázku B „určitě ne“ nebo „spíše ne“): 132

Tito na výzkumnou otázku A (Zvažoval byste účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce?) odpověděli takto:

- určitě ano: 36
- spíše ano: 33

- nevím: 24
- spíše ne: 19
- určitě ne: 20

Souhlasně se vyslovilo 52% respondentů. 30% vyjádřilo názor, že ne.

Celkem se tedy souhlasně s otázkou A vyjádřilo 58% těch, co si myslí, že konec jejich partnerství **souvisí** s problémy během těhotenství a po něm, a pouze 52% těch, co si myslí, že konec jejich partnerství s těmito problémy **nesouvisí**. Hypotéza byla potvrzena.

3. Většina mužů si myslí, že by sezení, seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce měla být ženám zcela nepřístupná.

Na výzkumnou otázku C (Mělo by být sezení, seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce ženám zcela nepřístupná?) odpověděli respondenti takto:

- určitě ano: 48
- spíše ano: 46
- nevím: 71
- spíše ne: 26
- určitě ne: 43

Souhlasně se vyslovilo 40% respondentů. Dalších 29% se vyslovilo nesouhlasně. I přesto, že souhlasně se vyjádřilo více respondentů, než nesouhlasně, nejedná se o většinu. Hypotéza nebyla potvrzena.

3.1. Muži, kteří si myslí, že by sezení, seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce měla být ženám zcela nepřístupná, zvažují účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce více, než ti, kteří si to nemyslí.

Počet mužů, kteří si myslí, že seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce **měla** být ženám zcela nepřístupná (odpověděli na výzkumnou otázku C „určitě ano“ nebo „spíše ano“): 94

Tito na výzkumnou otázku A (Zvažoval byste účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce?) odpověděli takto:

- určitě ano: 32
- spíše ano: 32
- nevím: 12
- spíše ne: 11
- určitě ne: 7

Souhlasně se vyslovilo 68% respondentů. Nesouhlasně se vyslovilo 19% z nich.

Počet mužů, kteří si myslí, že seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce **neměla** být ženám zcela nepřístupná (odpověděli na výzkumnou otázku C „určitě ne“ nebo „spíše ne“): 69

Tito na výzkumnou otázku A (Zvažoval byste účast na sezení, semináři nebo skupině pro nastávající nebo čerstvé otce?) odpověděli takto:

- určitě ano: 17
- spíše ano: 16
- nevím: 11
- spíše ne: 13
- určitě ne: 12

48% respondentů se vyjádřilo souhlasně. Nesouhlasně pak 36% respondentů.

Celkem se tedy souhlasně s otázkou A vyjádřilo 68% těch, co si myslí, že seminář nebo skupina pro nastávající nebo čerstvé otce **měla** být ženám zcela nepřístupná, a pouze 48% těch, co si myslí, že by skupina nepřístupná být **neměla**. Hypotéza byla potvrzena.

7. DISKUZE

Diskuzi dělím na tři části, abych se mohl samostatně vyjádřit k jednotlivým částem práce dostatečně věcně, otevřeně a důkladně.

7.1. Teoretická část

Většina zdrojů blízkých tématu se zabývá vztahy, ať už partnerskými obecně, nebo během těhotenství či v rodině s většími či menšími dětmi. Zpracovány jsou poměrně dobře také vztahy otců a jejich dětí. Čerpat z těchto zdrojů relevantní informace je obtížné, ne-li nemožné.

Za prvé je předmětem těchto publikací něco jiného. V této práci nezkoumám ani tak vztahy, jako prožívání nastávajících a čerstvých otců. Tématem je jejich podpora psychoterapeutickými prostředky. Tedy v každém případě primárně naslouchání a porozumění.

Za druhé, ať už jsou tyto publikace vytvořeny s jakkoli dobrým úmyslem a s hlubokou zkušeností, stále se jedná vesměs o sbírku názorů, více či méně poplatných době a sociokulturnímu prostředí. Jejich vědeckost je s trochou nadsázky založena na v kruhu postaveném vzájemném citování podobných myšlenek. Jistě, chápu, že lidé se neradi nechávají experimentálně zkoumat.

Exaktnějším zdrojem informací jsou statistické výstupy. Data, se kterými jsem pracoval, jsou uvedena v použité literatuře, nicméně často se netýkala přímo některých mých předpokladů. Důvodem je, že dlouhodobě získávaná statistická data operují s tradičnějšími významy pojmů. Například rodinu zpravidla definují sociologicky jako skupinu osob navzájem spjatých manželstvím, příbuzenstvím nebo adopcí, které spolu dlouhodobě žijí a jejíž dospělí členové

jsou odpovědní za výchovu dětí.⁴³ Předmětem mého zkoumání jsou však také nesezdané partnerské vztahy, a za rodinu považují dokonce i systém vzájemných vztahů rodičů a jejich dětí i v případě, kdy spolu nežijí. Přičemž za vztah stále považují množství společně tráveného času v součinu s věnovanou pozorností.

Některým svým provokativnějším myšlenkám a předpokladům se raději vyhýbám, protože se mi pro ně nepodařilo najít oporu v dostupné literatuře, ani zde nemám prostor je zde více rozvíjet nebo nejlépe přímo zkoumat a dokázat. Například přirozené pochybnosti o otcovství během těhotenství, resp. po narození dítěte bych rád ilustroval na narůstajícím množství prováděných genetických testů. Tyto jsou však prováděny za prvé anonymně, a za druhé komerčními organizacemi, které tato data nezveřejňují. A pokud ano, tak vesměs v rozhovorech v bulvárních médiích, neúplná a jako součást svého marketingu. Nakonec, i kdybych měl přístup k těmto datům, stále budou reprezentovat jen část otců s pochybnostmi, kteří se pro test rozhodli.

Bylo by možné se v samostatné studii ptát na tuto otázku přímo nastávajících a čerstvých otců. I tak bych měl možnost získat kvalitativní údaje, ale už ne kvantitativní data. I kdyby si byl respondent kvantitativního výzkumu svého strachu vědom, neznamena to, že by byl schopen nebo ochoten ho přiznat, resp. bylo by obzvlášť touto metodou náročné rozlišovat mezi jeho latentními a manifestovanými postoji. Mnoho podobných otázek není možné v běžné výzkumné situaci otevřít.

7.2. Kvalitativní výzkum

Při analýze výpovědí participantů kvalitativního výzkumu jsem si uvědomil, že i přes pečlivou přípravu okruhů otázek, pro příště bych zvažil zařazení otázek dalších, případně jiných.

⁴³Ani český právní řád rodinu nebo její členy obecně neurčuje. Nový občanský zákoník od roku 2014 pouze stanoví, že „rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany“ (§ 3 odst. 2 písm. b) zákona č. 89/2012 Sb.), jednoznačnou definici rodiny opět neobsahuje.

Několikrát účastníci uvedli napětí a konflikty související například se svatbou, stěhováním a bydlením, žárlivost partnerky nebo na ní, nebo prostě z prožívání vlastních osobnostních změn. Bezpochyby na to má vliv například fakt, že moje zkušenost se svatbou s partnerstvím a rodinou téměř nesouvisí. Naopak na zařazení okruhu otázek související s dovolenou mělo pravděpodobně svůj vliv také to, že společné cestování je důležitým aspektem právě pro mě.

Přesto dotazování pomocí takovéto osnovy témat namísto obyčejného dotazu typu „O čem jste se hádali?“ umožnilo participantům postupně se hodně otevřít a dostat se tak k podstatným konfliktům. U většiny z nich se postupně vynořovaly okolnosti těch nejzávažnějších sporů napříč tématy. Cestu si našly vždy.

Prožívání během těhotenství muži většinou popisují jako šťastné, problémy za marginální, snadno řešitelné, rádi se přizpůsobí. Jakmile se ale zvýší intenzita napětí, zejména narozením dítěte, ale také jakoukoli jinou náročnou stresovou okolností, jako jsou problémy v zaměstnání, stěhování nebo zdravotní komplikace, bublina očekávání praskne a souzení se projeví v celé své intenzitě.

Myslím, že ani muži sami si většinou neuvědomují, jak stresující a náročné období těhotenství a po narození dítěte je. Zejména u toho prvního. Nebo spíše půjde o obavy nevědomé. Odkládání nebo vyhýbání se založení rodiny (i v tom širším smyslu, jak jsem ji popsal výše), resp. následný přístup k jejímu založení, připomíná v mnoha směrech kontrafobické chování například pyrotechnika.

Všechny traumatizace, které jsme prožili v dětství a ve vlastní výchově my sami, jsou hluboce potlačeny a zapomenuty. Nevybavujeme si o tom skoro žádné vzpomínky. A pak, když už nakonec projdeme náročnou přípravou na dospělost, vybavíme se majetkem a kariérou, obdobně jako pyrotechnik všemožným vybavením a pancéřovým oblekem, opatrně vyrazíme zakládat rodinu. Tváříme se, jak jsme v klidu a máme všechno pod kontrolou, ujišťujeme se o každém kroku hlavně sami před sebou, nedáváme nic najevo, a přitom nemáme nejmenší tušení, jestli přestříhnout červený nebo modrý drát.

Tragické na tom je nakonec nejvíc to, že podle mého názoru ve skutečnosti nezneškodňujeme nebezpečnou bombu, jen se zbytečně bráníme radosti, hravosti a bezstarostnosti, které s dítětem do našeho života přicházejí. Jediné vážné nebezpečí si přinášíme s sebou, sami

v sobě. Když skutečně potřebujeme podporu, často si to ani neuvědomujeme, neumíme o ni požádat, a nakonec ani není dostupná.

Nejsem žena, tak to nikdy nebudu schopen opravdu posoudit, ale tuším, že naše partnerky jsou na tom stejně tak. Samozřejmě, naše fyziologie je rozdílná. Zejména z reprodukčního hlediska. Lišíme se několika orgány a rozdílnými hormonálními hladinami nutnými k jejich obsluze. Z podstaty jejich funkce žena může být zároveň těhotná pouze s jedním mužem, zatímco muž s tisíci žen. Jsem však čím dál víc přesvědčen o tom, že rozdílů mezi muži a ženami je mnohem méně, než se nám sociogenní, sociální a kulturní předpoklady snaží vnutit. Často jsem upřímně zmaten, jestli je smyslem gender studies při popisování těchto rozdílů je vyvracet nebo potvrzovat a vytvářet.

7.3. Kvantitativní výzkum

Konstrukce dotazníku je poměrně robustní. Neslouží jen jako „školní projekt“. Mým původním záměrem pro tuto práci bylo získat takové množství respondentů a jejich dat, aby bylo možné porovnat podrobně definovanou skupinu mužů s rozpadlými vztahy a ostatní. Například bych rád porovnal odpovědi mužů, kteří by odpovídali definici participanta z kvalitativního výzkumu, s průměrem. Resp. srovnal jejich zájem, očekávání a požadavky na podporu v těhotenství a v období po narození dítěte. Již ale v polovině sběru dat bylo zřejmé, že takto úzce definovaná skupina by vyžadovala pro statistické vyhodnocení několiknásobek počtu získaných respondentů.

Takový sběr by byl také velmi nákladný. Při využití placených služeb sociálních sítí, konkrétně propagovaný příspěvek na sociální síti FaceBook vyzývající k účasti na výzkumu, byla při jeho šíření průměrná cena zcela vyplněného dotazníku při maximální efektivitě zhruba 60 Kč. V tom případě by už bylo namístě pro takovou otázku celý dotazník optimalizovat a zjednodušit.

Dotazník obsahuje některé, nyní bych řekl, příliš komplikované otázky. Například otázka „Pokud máte děti nebo je-li Vaše partnerka nyní těhotná, máte ještě další děti z jiného partnerství?“ zřejmě nebyla pro všechny respondenty dostatečně pochopitelná. Nahrazuje sice v dotazníku několik otázek dalších, křížovou kontrolou jsem ale zjistil, že někteří respondenti na ni odpovídali špatně. I přesto, že je položena správně, v dotazníku je dovysvětlena: „Účelem otázky je zjistit, zdali jste byl nebo budete s partnerkou oba "prvorodiči".“, a také její možné odpovědi pokrývají logicky správně všechny možnosti. V případě složitější hypotézy by pak bylo nutné takové respondenty vyřadit. Přitom právě ti by s velkou pravděpodobností bývali byli členy onoho specifického výběru.

I přesto, že v mnoha zajímavých otázkách komplikovaná struktura dotazníku neumožňuje při těchto počtech respondentů standardní statistické vyhodnocení, získaná data přesto umožňují získat představu o cílové skupině. Například z dílčích výsledků lze usuzovat, že muži, kterým se rozpadl vztah během těhotenství nebo krátce po něm, a mají motivaci k osobnímu rozvoji (napravit své nedostatky, viz závěry kvalitativního výzkumu), jsou 28-42 let staří, pravděpodobně z liberálnějšího prostředí, velká města atd.

Důležitým faktem je zájem mužů o podporu během těhotenství a v období po narození dítěte. Napříč věkovými kategoriemi a při možnosti neutrální volby je nadpoloviční. Tento a pilotní průzkum sice nelze zcela srovnávat, přesto z jejich porovnání usuzuji o nárůst zájmu. Bylo by zajímavé tento jev sledovat také v budoucnu. Předpokládám další nárůst zájmu.

8. ZÁVĚR

Přehled současné nabídky psychoterapeutické a další podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte zpracovaný v teoretické části této práce ukázal, že tato podpora není dostatečná nebo zcela chybí. A to nejen psychoterapeutickými prostředky, ale také v systému sociálních služeb. Nevěnuje se jí žádná zjištěná instituce.

Soustředil jsem se nejdříve na zmapování situace v kontextu jejího vývoje v posledních letech. Kvalitativní výzkum poté umožnil zamyšlení nad názory a postoji a životními příběhy konkrétních jednotlivců. Jeho prostřednictvím jsem prozkoumal, jak prožívání napětí a konfliktů nastávajících a čerstvých otců v tomto období ovlivňuje rozpad jejich vztahů. Kvantitativní pak poskytl souhrnný pohled a analýzu potřeb. Potvrdil zájem mužů o tuto službu, ať už v jakékoli formě. Potvrdil jejich převládající názor na souvislosti rozpadu partnerských vztahů s obdobím těhotenství a narození dítěte. Oba výzkumy došly k obdobným zjištěním a jejich výsledky jsou významné. Přinesly také další informace, které již nejsou předmětem této práce.

Rozvoj sociální a psychoterapeutické pomoci, jak se jí snažím navrhnout a vytvořit, má vliv nejen na oblast sociální práce a aplikované psychoterapie, ale má také celospolečenský dopad. Pokud mluvíme o narození dítěte jako o jednom z nejkrásnějších momentů v životě, pak rozpad partnerství během těhotenství nebo krátce po něm, je jedním z momentů nejvíc traumatických. Úspěšné zvládnutí této krize, v tomto případě díky pomoci nastávajícím a čerstvým otcům, zásadně pozitivně ovlivní život nejméně tří lidí: Nejen otce, ale i matky a samozřejmě i dítěte.

Porozumění této oblasti a vznik adekvátního systému pomoci může ovlivnit společnost jako celek. Tím spíš, očekáváme-li nárůst liberálních vztahů, alternativních rodinných modelů, nebo prodej genetických testů v lékárnách. Každoročně lze předpokládat tisíce otců⁴⁴ prožívajících takovou krizi. Z dlouhodobého hlediska tak bude ovlivněna míra otevřenosti

⁴⁴ Počet a struktura narozených. Český statistický úřad. [online]. 11.12.2014 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20566735/400811a1.pdf/14a0edab-1b31-4ff9-8e32-34bbb120c61f?version=1.0>

celé společnosti, úroveň extremismu, ale nakonec i náklady sociálně patologických jevů nebo hospodářský produkt.

Dalším krokem bude již reálné vytvoření a spuštění této služby. Ať už formou komerčních seminářů a workshopů, nebo jako neplacenou volně dostupnou službu, dopadnou-li úspěšně probíhající grantová řízení.

SEZNAM LITERATURY

Apetýt. Rozhovor se sociologem Ivem Možným o manželství a rodině. Rozhlas, ČRo Brno. 15. února 2016, 13:44.

BIELIKOVÁ, Nikola. *Prenatální komunikace očima otců*. Bakalářská práce. Brno, 2014. Masarykova univerzita. Lékařská fakulta. Katedra porodní asistence. 61s., Vedoucí: PhDr. Radka Wilhelmová

BURGESS, Adrienne. *Návrat otcovství: jak se stát moderním otcem*. Vyd. 1. Brno: Jota, 2004. ISBN 80-721-7296-4.

CARR, John C. *Knížka pro tatínky: těhotenství, porod a první tři roky života dítěte*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2012, 199 s. ISBN 978-80-262-0151-9.

ČESKO. Zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník. In: Sběrka zákonů České republiky. 1.1.2014. ISSN 1211-1244.

Členové. *Asociace manželských a rodinných poradců ČR*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.materska-centra.cz/clenove/seznam-clenu/>

DEANSOVÁ, Anne. *Knihy o mateřství*. 1. vyd. Praha: Fortuna Print, 2004. 394 s. ISBN 80-7321-117-3.

DOMABYLOVÁ, Markéta. *Psychika muže v období těhotenství své partnerky*. Bakalářská práce. Plzeň, 2014, západočeská univerzita v Plzni. Fakulta zdravotnických studií. 70s., Vedoucí: Mgr. Eva Lorenzová

DUDOVÁ, Radka. *Otcovství po rozchodu rodičovského páru*. [Disertační práce]. Praha : FF UK, 2007. 334 s.

DUDOVÁ, Radka (ed.), Šárka Hastrmanová, Hana Hašková, Hana Maříková, Hana Víznerová, Marta Vohlídalová. 2007. *Souvislosti proměn pracovního trhu a soukromého, rodinného a partnerského života*. Sociologické studie / Sociological Studies 07:3. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. 166 s. ISBN 978-80-7330-119-4.

ELIAS, Norbert. *O procesu civilizace: sociogenetické a psychogenetické studie*. [Díl] 1. *Proměny chování světských horních vrstev na Západě*. [z něm. orig. přel. Josef Boček]. - Vyd. 1. - Praha : Argo, 2006. - 338 s. 22 cm. - (Historické myšlení; sv. 34). - Orig.: *Über den Prozeß der Zivilisation: soziogenetische und psychogenetische Untersuchungen* ISBN 80-7203-838-9.

ERIKSSON C, Salander P, Hamberg K. *Men's experiences of intense fear related to childbirth investigated in a Swedish qualitative study*. *The Journal of Men's health & Gender* 2007. [online]. 2012 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Katarina_Hamberg/publication/235724770_Eriksson_C_Salander_P_Hamberg_K_Mens_experiences_of_intense_fear_related_to_childbirthinvestigated_in_a_Swedish_qualitative_study_The_Journal_of_Mens_health_Gender_2007_4%284%29409-418.Christianson_M_Eriksson_C_Myths_and_misconceptions_Midwives_perceptions_of_the_vaginal_opening_or_hymen_and_virginity_British_Journal_of_Midwifery_2013_21%282%29108-115/links/55c8a98a08aebc967df8fcd3.pdf

FULLER, Karel. *Mužská síla a přechodové rituály*. *LETACEK.CZ*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.letacek.cz/sebepoznani/jizni-cechy/muzska-sila-prechodove-ritualy-karel-22416#>

HUBÁLEK, Slavomil (osobní sdělení, 2010).

HUČÍN, Jakub. *Jiný stav přináší i jiný svět. Psychika v těhotenství*: ©1999-2013 *Rodina* [online]. 2000, [cit. 2014-03-27]. Dostupné z: <http://www.rodina.cz/clanek920.htm>

HÜTHER, Gerald a Ingeborg WESER. *Tajemství prvních devíti měsíců: vývoj dítěte před narozením*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 117 s. ISBN 978-80-7367-763-3.

CHMELARŮVÁ, Hana. Strachy otcovství: analýza diskurzů, konstituujících významy zkušeností rodičovství. Brno, 2007. 133 l., [3] l. příl. Diplomová práce. Masarykova univerzita.

I. ÚS 2482/13. *Ústavní soud*. [online]. 26.5.2014 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezyl._US_2482_13_an.pdf

I. ÚS 1554/14. *Ústavní soud*. [online]. 30.12.2014 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: http://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezyl._US_1554_14_an.pdf

JURA, Miroslav. Těhotenství jako zkouška vztahu. *psychologie.cz*. [online]. 17.3.2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://old.psychologie.cz/tehotenstvi-jako-zkouska-vztahu/>

JURA, Miroslav. Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky. *Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s. r. o.* [online]. 14.5.2012 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.pvsps.cz/data/document/20121210/ppf-zp-jura.pdf?id=911>

KUŠKA, M., Trnka, R., Tavel, P., Constantino, M., Angus, L. a Moertl, K. The role of cultural beliefs and expectations in the treatment process: Clients' reflections following individual psychotherapy. *Sexual and Relationship Therapy*, 2016, 31(3), s. 259 - 270. ISSN: 1468-1994

KYZLINKOVÁ Renáta a Anna Šťastná. Demografie 2016. *Český statistický úřad*. [online]. 15.6.2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/33199357/clanek+1_kyzlinkova+stastna.pdf/7028d36e-b87f-4382-acee-09878fd24282?version=1.0

LANGER, Ivan. Průvodce muže těhotenstvím. Vyd. 1. Ilustrace Jiří Ďuriš. Praha, 2003, 77 s. ISBN 80-237-3856-9.

LORENZOVÁ, Eva. Projektování specifické vzdělávací akce. Olomouc, 2009. Magisterská diplomová práce. Univerzita Palackého.

LORENZOVÁ, Eva. Psychika ženy v těhotenství [online]. 2010 [cit. 2013-10-12]. Dostupné z: <http://www.psychikavtehotenstvi.estranky.cz/clanky/psychika-muze-v-obdobi-tehotenstvipartnerky.htm>

MACINTYRE, Alasdair C. Ztráta ctnosti: k morální krizi současnosti. Překladatel Pavla SADÍLKOVÁ, David HOFFMAN. Vyd. 1. Praha: Oikoymenth, 2004. 332 s. ISBN 8072980823.

Milestones in Health Promotion. *World Health Organization*. [online]. 26.3.2010 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: http://www.who.int/healthpromotion/Milestones_Health_Promotion_05022010.pdf

Muž u porodu. *Liga otevřených mužů*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://ilom.cz/sluzby/muz-porodu/>

MONTIGNY Francine de, Carl Lacharité and Élyse Amyot. THE TRANSITION TO FATHERHOOD: THE ROLE OF FORMAL AND INFORMAL SUPPORT STRUCTURES DURING THE POST-PARTUM PERIOD. *SciELO Brasil*. [online]. 2006 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.scielo.br/pdf/tce/v15n4/v15n4a08.pdf>

O nás. *Asociace manželských a rodinných poradců ČR*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.amrp.cz/o-nas>

PAVLÁT. Josef. Otcovství, děti a rodina. 7 s.; http://www.cspsychiatr.cz/dwnld/CSP_2008_4_189_195.pdf

PAŠKOVÁ, Dana. Přítomnost otce u porodu [Bakalářská práce]. 90s.; <https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/handle/11025/3654/BP%20-%20Paskova.pdf?sequence=1>

PETRÁŠKOVÁ, Lenka. Každý desátý muž vychovává „cizí“ dítě. *iDNES.cz*. [online]. 5.3.2007 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/kazdy-desaty-muz-vychovava-cizi-dite-dsn->

/domaci.aspx?c=A070305_104021_domaci_bar

PFEIFEROVÁ, Štěpánka. Nemožné soužití aneb Proč se rodiče rozcházejí, Pohled matek samoživitelek. 19s.; <http://www.socstudia.fss.muni.cz/dokumenty/100310092215.pdf>

Počet a struktura narozených. *Český statistický úřad*. [online]. 11.12.2014 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20566735/400811a1.pdf/14a0edab-1b31-4ff9-8e32-34bbb120c61f?version=1.0>

POLÁŠKOVÁ, Ivana. Jak muži vnímají těhotenství svých partnerek [Bakalářská práce]. 57s.; http://is.muni.cz/th/214693/lf_b/Jak_muži_vnímají_těhotenství_svych_partnerek.doc

Pro muže. MAITREA. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.maitrea.cz/akce/pro-muze>

RICHTER, Robert s Eberhard SCHÄFER. Kniha pro tatínky: vše, co potřebujete vědět o těhotenství, porodu a prvním roce života ve třech. Grada Publishing a.s., 2007. ISBN 978-80-2472083-8. 173 s.

Seznam členských MC. *Síť mateřských center*. [online]. © 2009 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.materska-centra.cz/clenove/seznam-clenu/>

SKOČOVSKÝ, Karel. O těhotenství tatínků, časopis Psychologie dnes, č.12, 10.ročník, 2004, str. 22. či dostupné na: <http://www.rodina.cz/clanek4188.htm>

STRAUSS, Anselm L. a Juliet M. CORBIN. Základy kvalitativního výzkumu :postupy a techniky metody zakotvené teorie. Translated by Stanislav Ježek. Vyd. 1. Brno: Sdružení Podané ruce, 1999. vi, 196. ISBN 808583460X.

ŠVIHLA, Martin. KOŘENY MUŽSKÉ ENERGIE: Večer pro muže. *LETACEK.CZ*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.letacek.cz/sebepoznani/praha/koreny-muzske-energie-vecer-muze-23666#>

TUČEK, Milan [et al.]. Česká rodina v transformaci : stratifikace, dělba rolí a hodnotové orientace. - 1. vyd. - Praha: SoÚ AV ČR, 1998. 159 s. ISBN 80-85950-45-6.

VELEMÍNSKÝ, M. Muž, žena a těhotenství. Prevence sociálně nežádoucích jevů. 2005, č. 4, s. 16-24. ISSN 1214-6609.

WOODS, Mark. Těhotenství pro muže. 1. vyd. Brno: CPress, 2012. ISBN 978-80-264- 0132-2.

YABKLONSKY, Lewis. Otcové & synové. Vyd. 1. Praha: Portál, 1995, 220 s. ISBN 80-7178-075-8.

ZEILHOFER. Bhagat J. MATKA A OTEC. *LETACEK.CZ*. [online]. 2016 [cit. 2016-07-29]. Dostupné z: <http://www.letacek.cz/konstelace/praha/matka-otec-bhagat-j-zeilhofer-21924#>

Příloha A: Přepisy vybraných pasáží rozhovorů kvalitativního výzkumu

Příloha B: Zjištění kvantitativního výzkumu – grafické zpracování

Příloha C: Dotazník kvantitativního výzkumu – tisková verze

Participant A (37 let)

7. března 2016, 10:00 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Určitě jsem to vnímal jako radost. Nevybavuju si žádné problémy. Spíš začala pomalu bláznit partnerka. Začala studovat z knížek a tak. Vnímal jsem to tak, že je zodpovědná, napětí to nevyvolávalo.

Příbuzní, reakce primární rodiny

S našimi rodiči to bylo vždy těžké. Pořád se nám do něčeho pletli. Říkala se jim vždy jen nějaká část. Obě rodiny měly neustále tendenci řešit problémy těch druhých a přitom neměli zameteno před vlastním prahem. Bylo to tak vždy. V tomhle jsme byli s partnerkou za jedno. Partnerka měla občas pocit, že její matku nemusím, dával jsem to najevo. Mezi námi ale o tom spor nebyl. Možná mi někdy řekla, že bych mohl být slušnější nebo za nimi zajet a tak dále. Partnerka byla výrazně lepší diplomatka, já jí podobné věci neměl důvod vyčítat.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Já byl na vztahu a na partnerce dost závislý. Nedokázal jsem si moc představit trávit čas sám. Takže ona pak měla asi také málo času pro sebe. Tím, že jsme si odpouštěli nějaké zábavy a večírky, tak tím jsem já strádal. Ale tou dobou, v těhotenství, bych neřekl, že mi to chybělo. Tam jsem se zaměstnal přípravou na dítě. Velkou změnu v trávení volného času si nevybavuji. Tady zdroj konfliktu určitě nebyl.

Těhotenství a zaměstnání

Partnerka šla na rizikové těhotenství, měla spoustu času. Mě se tou dobou v práci dařilo, bylo to dobrý. Divím se, co jsem všechno stíhal. Ani tady nebyl zdroj napětí.

Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav

Partnerka jediné, co chtěla, bylo udělat si nová prsa, až přestane kojít. Občas jsme mluvili o tom, že pak bude třeba na těle trochu zapracovat, ale žádné výčitky nebo hádky.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Peněz tenkrát bylo spousta, stihlo se i zrekonstruovat bydlení. V tom problém nebyl. Vůbec to nebylo téma.

Dovolená v těhotenství

Byli jsme na stavební cestě. Byl to krásný týden, pohodička. Občas jsme si vyrazili do nějaké restaurace. To bylo fajn. Nevybavuju si jednu konfliktní situaci.

Dělbba odpovědnosti v těhotenství

Jediná komplikace bylo, že si vymyslela, že se bude rekonstruovat celé bydlení. Do toho se pustila sama, upekla to nějak se svou matkou. Bohužel to znamenalo, že během rekonstrukce se muselo bydlet u mých rodičů, to nebyl zrovna med. V tom stres byl. Vytvářeli to ti rodiče.

Částečně bydleli v Praze v bytě a částečně na chalupě. Třeba ona pak někdy byla pár dní v Praze, já na chalupě a tak. Před porodem už byla víc v Praze a já spíš na chalupě. I když to byli moji rodiče, už jsem to s nimi nezvládal.

Partnerka z toho byla někdy nešťastná. Že kvůli čemukoliv mohla být scéna, kterou jsou moji rodiče schopni vypěstovat. Takové to pomlouvání za zády. To jí vadilo, mě samozřejmě taky. Bavili jsme se o tom, ale bylo to spíš konstruktivní, podpůrné.

Sex v těhotenství

Nějakou dobu jsme ho provozovali. Pak jsme si někde přečetli, že to dítěti nemusí dělat dobře. Tak jsme se omezili, cca od 6. měsíce. Přišlo mi to pro dobrou věc, takže jsem tím netrpěl.

Ona si spoustu věcí nechávala pro sebe. Nebo já jsem je neviděl. Nevybavím si.

Já jsem možná měl o něco větší chuť, ale neřekl bych, že v těhotenství to bylo zdrojem nějakého konfliktu.

Účast na porodu

Byl jsem. Krásný zážitek. Pamatuju si to, jako by to bylo včera. Byl to náš společný plán. Tohle bylo v pohodě.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Kojit se začalo, ale partnerce tvrdlo mléko. Pak se vše ale rozběhlo normálně, kojili jsme 19 měsíců. Z toho byl stres. V porodnici to byla ale naprosto v pohodě. Kytku dostala, ale chtěla také náušnice, ty nedostala. To jsem si pak párkrát vyslechl.

Po tom, co jsem oslavil narození dcery, se mi podařilo odřít jí auto, to trochu remcala.

Určitě tam nějaký stres byl, dcera byla citlivá. Budila se okamžitě, když jsem přišel domů.

Určitě měla tělo přebalené hormony, ale že bych si vybavil něco konkrétního, kvůli čemu bychom si něco vyčítali, to ne. Ani později si nevybavuji, že by mi něco z tohoto období vyčítala.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Všechn volný čas se věnoval dítěti, teda alespoň ten můj určitě. Dlouho jsme společně sami bez dítěte večer nikam nešli. I když jsme byli doma, tak jsme spolu nějaký čas trávili, třeba když dcera spala. Občas jsem bral dceru sám ven na bruslení nebo na procházku, partnerka pak měla čas pro sebe. Sám jsem si třeba večer jezdil zalyžovat.

Jeden z největších problémů nastal, když jsem cca rok po porodu změnil zaměstnání a v souvislosti s krizí ve stavebnictví mi klesl plat. Zhýčkaná žena pak měla výrazně míň a bylo to znát. Kolem toho bylo dost keců. K tomu se provalilo, že i před svatbou a po svatbě si jela ještě paralelně jiný vztah.

Nepečovali jsme dostatečně o vztah. Pečovali jsme o dítě, ne o vztah. Alespoň já to tak vnímám. Pak když do toho nebyly prachy, začalo se to rozpadat.

Řekl bych, že jsme spolu čas trávili. Ale takové to, že bychom si přímo udělali čas bez dítěte, abychom se věnovali sobě, to nemám pocit, že by se dělo. Časem jsme si to možná uvědomili, ale už se to nechytlo. Do toho přibýly ty problémy s prachama. Měla kolem sebe spoustu kamarádek, a takové ty rady, „tak se na to vydlábní“, padaly na úrodnou půdu, až se to nakonec rozpadlo.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Nebylo to tak, že bych nosil málo, ale nějak to nebylo vidět. Byť to bylo třeba 50-100t, bylo to málo, protože se ty peníze projedli už před tím. Kvůli tomu byly spory každou chvíli. Přistupoval jsem k tomu tak, že jsem jí raději spoustu věcí neříkal. To asi taky nepřidalo.

Nejvíc jí vadilo, že jsem pro ni tou dobou nebyl oporou. To vnímá i za sebe. Nějaká krize, i moje, tou dobou proběhla. Žena toho chlapa potřebuje nějak cítit, a to tam zrovna nebylo. A když jsem to začal restartovat, tak už bylo po dvanácté hodině.

Ty spory asi byly konstruktivní, ne že ne. Třeba jsme se na něčem dohodli, ale nedařilo se to naplnit. Někdy to jeden z nás vzdal, někdy to byly okolnosti. Taky pak taková netrpělivost, že už to není.

Biologické změny po porodu, zdravotní stav

Chtěl jsem, abychom dělali nějaký sport. O tom jsme se vždycky pohádali, že už se jí nechtělo. Do fitka chodila sama.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Chtěla třeba patery zimní boty, tak jsem si neodpustil komentář, jestli by čtyři nestačili, když se za ty peníze mohlo koupit něco jiného. Dalo by se říct, že jsem jí vyčítal nějakou marnivost. Ale viněn

jsem z ní byl já. Že nemám přehled o financích, že v tom nemám řád. Vadilo jí, že nemáme rezervu. Ale i když prachy nebyly, prsa se museli udělat, protože ty byly důležitý a tak dále.

Tohle bylo předmětem výčitek, někdy nějaká hádka, třeba jednou za týden. Časem se to i trošku zlepšilo, možná že kdybychom vydrželi ještě pár týdnů, třeba bychom to ještě dali dohromady. Bývalo by se to dalo ubalancovat. Tou dobou jsem na tom ale makal hlavně já.

Dovolená s malým dítětem

Ono na ní nebylo. Leda to bylo tématem sporů, že by taky nějakou dovolenou chtěla a bla bla bla. Chtěli jsme jet do Thajska, asi jsme tehdy měli jet.

Dělba odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Tohle jsme měli rozdělené, tohle nám fungovalo dobře. Jak nás rodiče cepovali celé dětství, tak tohle nám šlo. Tohle bylo bez zvláštních konfliktů.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Dítě mělo postýlku asi 3 měsíce v ložnici, pak jsme jí přestěhovali do pokojíčku. Na tom jsme se shodli. Jeden čas docela brečela, trpěla kvůli špatným plínkám. Nebo pak kašlíky. Občas bylo třeba vstávat, ale veskrze jsme se vyspali. Tohle nějak fungovalo, mám pocit.

Žárlivost na dítě

Pozornosti bylo určitě výrazně míň, ale já jsem to vnímal tak, že je to přeci pro to dítě. Vůbec to nebylo téma.

Sex po porodu

To už pak nějak skoro vůbec nebylo, alespoň ne mezi námi. Nejdřív nic, a pak si to raději užívala jinde, než doma. Ona to nejdřív vědomě dlouhodobě zapírala, přitom to mohla mít legálně dovolený, to mě dost mrzelo. Že to bylo i přes tu svatbu. Pak toho na chvíli nechala. Pak se jí to zase začalo stávat v souvislosti s prací. Cítil jsem to tak, že ta energie utíká.

Já jsem bojoval o záchranu toho vztahu a zjistil jsem, že jsem na to sám. Nechci říct, že bych si za to nemohl, tou systematickou prací předtím.

Ještě jsme se to pokoušeli vyřešit. Možná jsme se pak už ani tolik nehádali. Postupně to přešlo do rezignace.

Plánování dalšího dítěte

Partnerka to z části chtěla, z části ne. Jednou se prořekla, že kdyby bylo, že by neodešla. Měli jsme pracovní jména. Říkali jsme si třeba, že kdyby dceři byly čtyři, pořídili bychom si ještě dvě. Já jsem chtěl určitě. Někdy jsme o tom debatovali, ale nebylo to na pořadu dne, ani předmětem konfliktů.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Já jako největší důvod vnímám, jak nás rodiče vychovali. Nechci se na to vymlouvat. Ale tím, že jsem se to doma nenaučil, neuměl jsem jí to dát. Je dvanáct barev duhy, já umím dát jen těch jedenáct a tu dvanáctou ne. Ona to pak řekne navíc někomu jinému. Taky to, že jsem jí neposlouchal, šel jsem si direktivně za tím, jak jsem si myslel, že to má být. Raději bych víc poslouchal a míň mluvil.

Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

Nevím, jestli by to pomohlo. Začal jsem chodit do nějakého mužského kruhu. Pak jsem sice zjistil, že to není ono, ale přestal jsem tam chodit, až když se náš vztah rozpadnul. Pomohla by mi větší trpělivost, pokora. Některé věci se prostě dozvíš v určitou dobu, tak jsem se je dozvěděl později.

Super bylo, to nám pomohlo, nějaká manželské poradna. Ta mě navedla na dobrou cestu: Co udělá dcera, když něco neví? Nedomyšlí se a zeptá se. Tak jsem se na ty věci taky začal dívat jinak.

Teď to vnímám jako velkou výhru. Dalo mi to příležitost na sobě máknout. I když to bylo draze zaplacené.

S partnerkou jsme se rozcházeli v lásce, teď ale využije každou příležitost na mě plivnout. Uvěřila, že ten druhý je špatnej. Říkala mi, jak jsem jí obrovsky ublížil, až třeba s ročním odstupem. Trvalo třeba tři čtvrtě roku, než mi dovolila vidět dětský pokojíček, po tom, co se přestěhovala.

Přes to všechno musím konstatovat, že ji stále miluju. Zkoušel jsem ji ze sebe dostat po dobrém i po zlém. Ale nejde to. Pokud mě chce vnímat jako špatného, tak mě tak prostě vnímá. Nechci jí soudit, ale mám pocit, že jí vlezlo do hlavy, že mě prostě vidí jako špatného.

Zjistil jsem, že vlastně nemám kolem sebe nikoho, s kým bych to dokázal prodiskutovat.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Každému po zásluze. Je to správně tak, jak to má být.

Participant B (32 let)

25. února 2016, 17:15 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Já jsem z toho měl radost. Ona měla obavy, trápilo ji, že se cítila omezená těhotenstvím. Že nemůže pít, kouřit. Občas si zapálila a já to hůř nesl. V tohle období jsme problémy neměly, nic zásadního.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Já jsem měl trochu míň volného času. Ale standardně, s příteli, i s ní a společně s přáteli. Ona si našla víc jiných přátel, těhotné maminky. Třeba na předporodních kurzech. Já jsem se omezený necítil, ona byla omezená dost samozřejmě tím těhotenstvím. „Když máš ten pupek, tak na tebe lidi v tom baru koukaj divně.“ Spíš si stěžovala, že mám víc času a můžu víc věcí, než ona. Možná, že z toho nějaký malý konflikt byl, ale určitě nic zásadního.

Těhotenství a zaměstnání

Občas jsem měl míň času na práci. Třeba když jí nebylo dobře, byl jsem s ní doma. Ona šla v 6. měsíci na rizikové těhotenství a musela zaměstnání ukončit. Ale v práci už vlastně být nechtěla, byla ráda. Necítil jsem, že by se cítila kvůli těhotenství ohrožená se svou kariérou. Občas mi pomáhala s mou prací, kde možná byla moje představa, že mi bude pomáhat víc. Jestli při tom byly nějaké spory, opět nic zásadního.

Biologické změny v těhotenství

Přibírala, ale nesla to dobře. Na konci těhotenství přibrala hodně moc. Hodně se bála strií, které nakonec měla. Měla velká prsa, to bylo hezké. Mě to určitě nevadilo, vůbec. Fyzicky to pro ni muselo být náročné, zejména před porodem. Ale myslím, že to nesla dobře. Napětí kvůli tomu neměla, řekl bych. Tak normálně, když přibereš 25 kilo, tak to řešíš. Ale že by za mnou přišla a bála se, že se mi nebude líbit, to ne. Z mojí strany v tom nebyl problém vůbec. Otevřeně to nebylo tématem.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Během těhotenství se v podstatě nic nezměnilo. Peníze jsme měli dohromady. Změna byla, že od ní nebyl příjem. Ale mě to bylo docela jedno. Já jsem se přizpůsobil. Partnerka byla zase docela rozumná. Možná zpětně mi došlo, že něco nemuselo být, ale ani tak to pro nebyl problém. Mého úhlu pohledu člověk nikdy není s penězi úplně spokojený, ale nebylo to předmětem sporů.

Dovolená v těhotenství

V zahraničí ne kvůli rizikovému těhotenství. Někde jsme byly, autem po republice. Nevybavuji si, že by byla nějaká konfliktní situace. Náročné třeba bylo, když se partnerce udělalo špatně, ale že by mě to nějak trápilo, to ne. Prostě jsem to bral. Neměl jsem pocit, že by ona kvůli tomu třeba nechtěla nikam jezdit.

Dělbba odpovědnosti v těhotenství

Koncem těhotenství jsem těžší práce dělal spíš já. I když je pravda, že ona byla schopná ještě v 9. měsíci stěhovat nábytek. Nemám pocit, že by se něco změnilo oproti předchozímu stavu. Víc jsem luxoval, vytíral, nosil nákupy, aby ona nemusela. Opět bez konfliktů.

Sex v těhotenství

Měli jsme. Celkově ale míň, než před tím. Ona měla menší potřebu, asi mě to trochu štvalo, ale určitě bych neřekl, že bych se tím nějak trápil. Mluvili jsme o tom. Říkala, že s tím má někdy problém. Já jsem se občas bál, o dítě, o ní. Snažil jsem se být opatrnější. Asi se mi někdy přizpůsobovala. I tak si myslím, že tady problém nebyl.

Účast na porodu

Byl jsem. Oba jsme to tak chtěli. Porodnici vybrala sama. Žádné problémy. Nechával jsem to na ní.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Měla strach, že bude mít málo mléka, jestli dítě dýchá a podobně. Ale neměl jsem pocit, že by byla nějak extrémně úzkostlivá. Celé to bylo hrozně hezké období. Všechno v pořádku, dostatek mléka, nenapadá mě žádná náročná nebo stresová situace v šestinedělí. Myslím, že i ona to tak má, mluvili jsme o tom. Kojila cca 7 měsíců.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

V šestinedělí jsem jinde čas netrávil. Potom už jsem chodil ven, ale vyčteno mi to bylo až zpětně. Hodně času jsme trávili spolu. Návštěvy kamarádek u nás. Společně jsme jezdili za rodinou a tak. Ona moc čas sama netrávila. Konfliktem se to začalo stávat až tak od roku.

Myslím, že problém byl v tom, že ona netrávila čas sama. Bohužel jsme o tom nemluvili. Já jsem si to tehdy neuvědomoval. Ona jo, ale nějak mi to zapoměla říct. Chtěla víc času pro sebe, ale neuměla si o to říct. Nakonec si ho udělala až ve fázi, kdy jsme měli opravdu velké problémy.

Od tři čtvrtě roku jsme se o tom už hádali. To už jsme měli dost velkou krizi. Tématem to bylo prakticky denně. To už jsme se bavili i o penězích. Hádky o kravině. Domácí práce. O tchýni.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Moje zaměstnání to moc neovlivnilo. Občas jsem chtěl zůstat doma, když dítě onemocnělo, abych jí pomohl. Snažil jsem se, ale moc se to nedařilo. Pro ni to pořád byl problém, že si nemohla od dcery odpočinout a musela se věnovat jenom jí. I když se do zaměstnání chtěla vrátit až ve dvou letech dítěte, trápilo ji, že ji nikde nevezmou. Já jí navrhoval, že mi pomůže s mojí prací. Okolo toho jsme měli také hodně hádek a sporů. Do práce jsem neutíkal, byl jsem tam spíš míň, než víc.

Ona o tom mluvila formou výčitek, ze kterých jsem si nebyl schopen vzít, co chce. Možná kdybychom si o tom promluvili na terapii, bylo by to lepší. Tyhle hádky se míjely účinkem.

Nejdřív jsem byl špatný z toho, že ona je špatná, ale nevěděl jsem proč. Nedokázal jsem jí dát tu podporu, kterou ona chtěla nebo čekala.

Biologické změny po porodu

Z mé strany určitě nebyl problém. Ona něco řešila. Nevím moc, jak to prožívala ona. Sama pak zase rychle zhubla. Tohle téma mě vůbec netrápilo. Ona, že by si mi nějak stěžovala nebo brečela, to taky ne.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Tohle byl pak velký problém. Hlavně pro ní. Pak vznikl v mém podnikání velký hypotetický problém. Hrozila mi astronomická pokuta od úřadů. Kdyby se tak stalo, bylo by to hodně špatné. Mě to také stresovalo, ale byl jsem si poměrně jistý, že spor vyhraju. Táhl se to ale asi půl roku. Od té doby byly peníze velmi citlivým tématem. Od té chvíle už to byla velká krize. Bylo to právě vtom období tři čtvrtě roku až rok po porodu.

Vyčítala mi nezodpovědnost, že jsem ji nezaopatřil a tak. Byly to jen výčitky, žádné návrhy nebo nabídka pomoci. Já jsem se snažil být konstruktivní, ujišťoval jsem jí, že to bude v pořádku. Pojdme to spravit. Už to pak nikdy neskončilo, jako bych ji zklamal.

O vztah jsme se stále snažili, ale už to nešlo. Tohle byla poslední kapka.

Velké téma byla její máma. Jezdila k nám, byla u nás týden. Já jsem to nechtěl. Chtěl jsem, aby když je u nás, aby se chovala jako návštěva. Ona ji zvala, ale tchýně se často zvala sama. Před narozením dítěte se tchýně s partnerkou moc nebavily. Během předchozích let u nás byla jen párkrát, po narození dítěte pak klidně týden z měsíce. Hádali jsme se kvůli tomu skoro pořád. Já jsem to pak řešil tím, že jsem odcházel. Zasekli jsme se. Jeden křičel tohle, druhý tohle. Obalené spoustou výčitek.

Dovolená s malým dítětem

Měli jsme. Jezdili jsme hlavně autem po Evropě, po Čechách, v zimě na horách. I v prvních měsících. Po tom problému s pokutou už jsme nikde nebyli.

Cestování sice bylo náročné, ale tam nevznikali konflikty. Dalo by se říct, že nás to spíš spojovalo.

Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Z mé strany jsem asi vyčítal, že já jsem v práci, ty jsi tady celý den „na dovolené“, ani neuklidíš. Ale spíš se na tom podepsaly partnerčiny deprese kvůli rodičům, kteří se rozvedli. Ty deprese přišly asi 3 měsíce po porodu. Začaly se jí vracet různé domácí situace z dětství, hodně to prožívala. O depresích jsme mluvili. Já jsem byl tehdy ale nepolíbenej, nedokázal jsem jí pomoci, nechápal jsem to. Ty deprese trvají do teď. I přes to, že jsme spolu předtím strávili spoustu let, tohle tam nebylo.

Myslím, že s tchýní o tom ani nemluvili. Tchýně má invalidní důvod kvůli psychice. Myslím, že jí s tím nepomohla.

Odpovědnosti jsme si vlastně nikdy nevyjasnili. Před dítětem to fungovalo, teď ne. Ani u mě, ani u ní. Nějak jsme se snažili si to vyjasnit, ale v krizi už to nebylo konstruktivní.

Od toho tři čtvrtě roku pak otevřené hádky typu, že jsem přišel domů, nebylo ani nakoupeno a podobně. To už šlo všechno prostě hrozně rychle z kopce.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Já jsem byl docela v pohodě. Mě se to dařilo zaspát, partnerce ne. Někdy jsem se jí snažil pomoci, že já jsem si vzal dítě a ona se mohla vyspat. Z jejího pohledu to ale bylo málo. Pro ni to byl velký problém. Nestřídali jsme se, pomáhal jsem nárazově.

Na začátku to předmětem konfliktu nebylo. Když opravdu potřebovala, tak mě vzbudila. Sám jsem se ale prostě nevzbudil. Spali jsme společně, často s dítětem v posteli, někdy v postýlce. Mě pak trochu štválo dítě v posteli, ale hádky kvůli tomu nebyly. O tomhle jsme mluvili docela v pohodě.

Zlepšilo se to, když přestala kojit. Byla na tom hůř než já. Ale zásadní spory z toho nebyly.

Žárlivost na dítě

Asi bylo. Ale tehdy jsem o tom ještě nevěděl. Uvědomil jsem si to až potom, co jsme spolu přestali žít.

Občas jsem jí vyčítal, že mám od ní málo pozornosti. Ale asi to bylo až pak společně s těmi velkými problémy. Tehdy jsem si nijak neuvědomoval, že by to bylo přímo žárlení na dítě. Od ní jsem žádnou takovou žárlivost nezaznamenal.

Samotný poměr toho, kolik času kdo trávíme s dítětem, předmětem hádky nebyl.

Sex po porodu

V šestinedělí ne. Pak jo. Ale ještě méně, než v těhotenství. Její potřeba byla čím dál menší. Já jsem to chtěl pořád stejně. Přímo frustrovaně jsem se necítil. Hádku jsme kvůli tomu neměli, občas jsme o tom mluvili. Ona to vysvětlovala únavou z péče. Taky křičící dítě tomu moc nepřidá. Tak jsem se s

tím snažil smířit, říkal jsem si, že to bude lepší. Pak přišla ta krize. Jestli se to mezitím na chvíli trochu zlepšilo, tak jsem si toho možná nestačil všimnout.

Postupně po té krizi sex úplně vymizel. Jednou za čas jsme si řekli, že bychom měli mít sex, tak jsme ho teda měli. Bavili jsme se o tom, že je to problém, ale vlastně to byl už jen důsledek těch jiných problémů.

Plánování dalšího dítěte

Já jsem původně plánoval další děti. Kdybychom si říkali, že chceme 2 nebo 3, ale to bylo v letech před tím. Od těhotenství dál, už jsme se o dalším dítěti nebavili. Po kojení jsme začali používat antikoncepci. Říkala, že teď nějaký čas těhotenství chtít nebude, já si říkal, proč ne, nemusí to být hned.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Důvody vznikly až po narození dítěte. Podepsaly se na tom psychické problémy partnerky. Taky moje určitá neempatie vůči těmto problémům. Tak třeba třetina tchýně, třetina její psychické problémy a třetina trávení volného času, finanční problémy a ostatní konflikty.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

N/A

Participant C (34 let)

8. března 2016, 9:30 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Bylo pro mě důležité, ta chvíle říct „Dobře, já se postarám.“. Byl jsem spolupachatel, měl bych se na tom nějak podílet. Jak na zabezpečení, tak na výchově. Co mi začalo vadit, bylo, jak mě začal vtahovat partnerčina rodina.

Moje situace: Vezmeš prachy, jedeš do Německa, nakoupíš věci. Jakmile jsem s tím byl ztotožněný, naskočil takový autopilot. Aby to bylo normální, aby ta žena nebyla ve stresu a tak.

Ona byla vystresovaná, protože jsem se nějakou chvíli, třeba 14 dní, k té informaci nevyjádřil. Potřeboval jsem čas to zpracovat. S její rostoucí nejistotou se zvyšoval stres, až dokázala i vyhrožovat. Že je jí jedno, jestli s ní budu nebo nebudu, že se o to dítě postará sama. To jsem bral jako vyhrožování. Výčitky nebo hádky z toho ale nebyly.

Příbuzní, reakce primární rodiny

Její otec to přijal docela nevrle. Podle mě je částečně asociál, bručí. Její matka podle mě byla ráda, i když jsme nebyli svoji. Její bratr a přátelé měli spíš radost.

Se svou matkou jsem nemluvil tak 8-10 let. Nějaká komunikace s ní proběhla (ještě před těhotenstvím). Vyčetla mi věci z dětství, k ničemu to nevedlo. Její reakce na to, že je babička (dozvěděla se to od bratra), je nulová. Můj brácha se těšil, to bylo v pohodě (žije s matkou stále).

Rodina partnerky se do našeho vztahu pouštěla ráda a s oblibou. Je tam generál matka. Drží nadvládu, má rozhodovací funkce. Byla tam direktiva od starající se maminky, protože dceruška přišla do jiného stavu. Pro mě to byl trochu nový svět, spousty rodinných setkání atd. Na jednu stranu osvěžující, na druhou stranu mě to s tím, jak jsem do toho zabředal, odrazovalo.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Pár měsíců po početí jsem měl nepříjemnou nehodu na motorce. Když se nad tím zamýšlím, nebylo to nepříjemný, něco jsem k partnerce i dítěti cítil. Když jsme jeli třeba na dovolenou, přestalo mě bavit s ní spát. Jako kdybych měl „zabít raněnou laň“.

Já jsem si držel odstup, nebydleli jsme úplně spolu. Ona byla v okresním městě, já v Praze kvůli práci. Svůj čas jsem si nenechal omezit. Povedlo se mi to držet docela dlouho.

Celou dobu byl od ní tlak: trav se mnou víc času, kdy už přijedeš, atd... A já vlastně nechtěl. Měla chuť a tendenci udělat ten náš párek dokonalej. Když už čekáme to dítě, budeme spolu žít, trávit čas, budeme ta dokonalá rodinka. I když jsme se vlastně nevzali. Vlastně takové navlíknutí do chomoutu. Čemuž já jsem se zdárně bránil. Její tlak byl docela enormní. Udělala si projekt (jako

firmu), že bude připravovat svatby. Takže aniž jsem řekl, že si ji vezmu, najednou byly všude svatební šaty a tak.

Já jsem nevyčítal prakticky nic. Byl jsem rád, jak to bylo nastavené. Byla v okresním městě a měla tam všechno. Já byl v Praze a jezdil jsem tam s nimi trávit volný čas. Od ní byl tlak, který postupně přecházel ve výčitky. Bylo to takové: Vždyť už jsme o tom mluvili před tím. Už se teda něco pohnulo...? Bude se něco dít? Jak to bude?

Fakt jsem se nechtěl ženit.

Těhotenství a zaměstnání

Ona studovala, ale nemusela přerušit školu. Dokončila ji v polovině těhotenství. Původně měla domluvenou v Praze práci, z toho sešlo. Nemyslím, že by měla strach o kariéru, v její profesi o práci není nouze.

U mě to nemělo na práci žádný vliv. Dokud jsem byl v Praze, byl to můj život, byl jsem v práci třeba. Naopak když jsem byl v okresním městě, byl jsem s ní.

Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav

Žádné biologické změny nebo zdravotní komplikace jsme neměli. Trochu jí narostl zadek a prsa. Podle mě s tím žádný stres neměl. Vnímala to jen pozitivně.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Dnes mi vyčítá „Ne každý měsíc jsi domů přinesl 50 tisíc.“. Myslím, že když spolu dva lidé mají společný rozpočet 60 tisíc a přitom neplatí nájem nebo podobné věci, tak nouze není. Obzvláště v okresním městě.

Já nemám problém vydat peníze, pokud je mám, za věci, které jsou potřeba. Tehdy jsme to vůbec neřešili. Pamatuju si, že tehdy, když jsem třeba přinesl peníze domů, strkala je za obrázek: „Tohle bude pro dítě na účet.“.

Dovolená v těhotenství

Byli jsme autem v Itálii. Já prakticky nepiju, ani nějaká dovolená válení se na pláži pro mě není. Měl jsem předtím tu nehodu, takže pro mě to byla spíš rekonvalescence. Neshody byly spíš v tom, že ona se chtěla milovat, a já ne. Říkal jsem jí, že je to proto, že je těhotná, ale nedokázala to pochopit. Proběhla tam výměna názorů. Třeba tak na půl dne. Každý jsme si řekli svoje, a trvali jsme na svém. Nebyl jsem schopen to rozvinout. Když si na to teď vzpomenu, spoustu věcí bych řešil jinak. Držel jsem si pevný odstup.

Dělbá odpovědnosti v těhotenství

Nemám problém vyprat, uklidit, uvařit, nakoupit, zařídit. V tomhle smyslu nebyl nikdy problém. Neočekávám ani, že to bude dělat partnerka.

Jediný negativum, co tam vidím, byla její snaha se stále sblížit. Tlačit na pilu. Celou dobu ten press.

Sex v těhotenství

Ze začátku v pohodě. Pak jak to bylo víc a víc vidět, bylo to těžší a těžší. Nějak vnitřně mi to říkalo ne: nedělej, nelíbí... možná mi to přišlo brutální. Nevím proč. Vnímám, že její potřeba byla větší než moje. Ale asi konstantní.

I když mi to vysvětlovala horem dolem, u mě byl blok. Myslím, že tam proběhl i nějaký výbuch. Podle mě v tom byly i hormony tehdy. Že se potřebuje cítit chtěná a milující, že to takhle nejde. Tohle byly naštěstí jen poslední dva tři měsíce. To se dalo překonat. Nechci domýšlet, kam by to mohlo dojít, kdyby se to stupňovalo.

Účast na porodu

Byl jsem. Oba jsme to chtěli stejně. Byl jsem u toho rád. Tohle období jsem se snažil a chtěl jsem. Byl to taky už předvánoční čas. Na tohle si vzpomínám rád, to bylo hezké.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Hned po porodu bylo vše v pořádku. Měli jsme průšvih, že týden 14 dní po porodu synovi začala modrat ručička. Teď je to v pořádku. Partnerka mě tehdy potěšila, shodli jsme se na nějakých postupech, které nám hodně ulehčily ty první týdny.

Vzpomínám si na nějaké výkyvy v partnerčině náladě. U jednoho jsem byl, dalo se to zvládnout docela rychle. Teď když o tom mluvím, může to být i tím, že jsem u toho byl. Že ten výkyv přišel kvůli tomu. Malej bezvýznamnej brouček, ze kterého ti udělá kamion. Takové to řešení ničeho.

Kojení bylo v pohodě, ale asi jen 4 měsíce.

Protože se nám povedlo všechno připravit, tak jsem tam minimalizoval možnost nějakého breaku. Prost nedat důvod, aby měla nějaký stres. Velkou roli hraje podpora rodiny a partnera v tu chvíli. Pro někoho by byla podpora partnera, že jsem celou domu doma a sloužím, ale to myslím, že taky není dobré. Zdravá střední cesta. Alespoň já jsem to měl tak, že udělám všechno, co budu moct, ale v rámci nějaké normality. Nebudu ti nosit vždycky modré z nebe, ale když budeš opravdu potřebovat, tak ti to přinesu.

Myslím, že ženská ocení hlavně to, že prostě dopoledne, odpoledne vezmu malýho ven, aby si mohla odpočinout. Není to podležavý, ani agresivní. Výhodou bylo, že malej nebrečel od rána do večera.

V té době jsme ta konfliktní témata úplně vypnuli. Myslím, že mě to v tu chvíli ani nenapadlo.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Pokud jsem byl v okresním městě, byl jsem 100% full time s nimi. V Praze byl můj život. Celkově jsem tam byl častěji. Třeba 4 dny z týdne. Trávili jsme s partnerkou čas i bez dítěte, divadlo, kino. Rodiče pohlídali. Normálně spolu strávili večer, rande.

Asi po 4 měsících se ale začal vracet ten tlak a postupně výčitky. Sestěhování se, dát se dohromady... řešili jsme i právní otázky. Sociálka to po nás chtěla.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

U mě se nezměnilo vlastně nic. Ona byla na mateřské, měla ale chuť dělat tu svoji svatební agenturu. Brala si na to ode mě peníze. I když omezeně, chtěla se nějak realizovat. Povedli se jí i nějaké akce. Tohle byl spíš pozitivní stres. Potřebovala nějaké naplnění. Odvracelo to pozornost od toho tlaku na mě. Bral jsem to spíš jako úlevu.

Já jsem to bral jako že potřebuje nějakou práci, na tak „Dělám svatební agenturu, tak si mě vem.“. vnímal jsem o ní tlak na společný život, ale tohle jsem bral odděleně, jako podnikatelský záměr. Nenapadlo mě, že to je další nadstavba. Dneska to tak vidím.

Biologické změny po porodu, zdravotní stav

Docela rychle se dostala do formy. Dokonce i zhubla víc, než byla předtím. Trochu mě to mrzelo, protože se jí zmenšila prsa. Ten rozdíl mezi tím, jak vypadala, když jsme se seznámili, a pak po porodu, by možná vypadal až nezdravě.

Myslím, že jejím záměrem bylo neztloustnout.

Řešili jsme spolu třeba to, že některé ženy po porodu zbytečně naberou. Že když bude sama na sobě pracovat, když ji bude partner podporovat, není důvod, aby po dítěti nezhubla, nebo dokonce přidala dalších 10 kg. Myslím, že jí to podpořilo. Že si sebe víc vážila, že to, že má dítě, neznamena, že musí zabřednout do stereotypu, monotónnosti, že skončí svůj aktivní život.

Myslím, že motivační diskuse s ženou před porodem i po porodu jsou hrozně důležité. Ona tyhle obavy měla, já jsem jí podporoval. Že to není konec života. Že je na ní, jestli se rozhodne stagnovat, nebo rozvinout.

Měla původně naplánováno, že bude žít v Praze, měla domluvenou práci. To se změnilo. Žádná praxe, stěhování zpět. Chtěla svatbu, zmizet z okresního města. Když ne učení, tak podnikání. Neměla extrémní stavy, ale občas tam padlo, že život je špatně a tak.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Naštěstí se necítila závislá. Měla nějaké svoje příjmy z nemovitostí. Třeba jsem jí nekoupil auto, ale měla svoje jiné. Nevím. My jsme měli všechno zajištěné. Nakoupené, předpřipravené. Jenom jsme něco doplňovali.

Z mojí strany byla nepříjemnost, že v létě mám okurkovou sezónu, menší příjmy. Ale extra roli to nehrálo.

Dovolená s malým dítětem

Byli jsme letecky v Portugalsku. Byla to bomba. Malej byl zlatej. Moc se mu to líbilo. Všechno bylo organizované, neměli jsme žádný problém. Kolem toho žádný spor nebyl.

Já to bral: Ona si sbalí, co je potřeba, já to odnesu.

Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Odmalinka nemám problém se o syna postarat se vším. Klidně půl druhé dne, já se postarám. Prostě funkční jednotka A, funkční jednotka B. Akorát jeden je chlap, druhý ženská. Funguju normálně. Mě to absolutně vyhovuje. Okolí nemá důvod mi cokoliv vyčítat.

Jediná výčitka byla prostě o tom, že nejsme sezdání a nejsme spolu.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Spali jsme společně v ložnici, postýlka vedle postele. Malej se naučil rytmus, v noci plakal jenom proto, že mu něco bylo. Střídali jsme se. Vyspali jsme se. Když jsem byl v Praze, starala se o všechno ona. Když jsme byli spolu, střídali jsme se. Ale předmětem výčitek nebylo, že se musí tím pádem starat víc, ale znova to, že nežijeme spolu.

Žárlivost na dítě

Z mojí stranu určitě ne. Z její strany ona byla ráda, že jsem s ním trávil čas. Ten čas, co jsme spolu trávili, byl v takovém rozsahu, že byla ráda, když jsme byly spolu. V tomhle žádné konflikty nebyly.

Sex po porodu

První byl třeba týden, 14 dní po porodu. Pořád ta četnost byla ale menší, než když jsem se dozvěděl, že je těhotná.

Když mě byla schopná nějak v pozitivním smyslu vyprovokovat, tak já jsem se nechal. Ona se docela snažila. I udržet tu potenciální rodinu. Podle mě jí to nevadilo. Do jisté doby to byla věc, která probíhala pravidelně, když jsem přijel. Spory kolem toho nebyly. Pro mě ale nebyl problém se stýkat i s jinými ženami. Od nich jsem neměl ten tlak.

Plánování dalšího dítěte

Určitě to tam bylo. I z mojí strany. Ale to bylo v čase nějaké euforie nebo dobrého rozměru. V praxi to ale nebylo. Na pořad dne by to přišlo třeba za rok. Kolem toho žádné napětí nebylo. Víc v reálu by bylo očekávání třeba té svatby, nebo že bych požádal o ruku.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

U mě je spíš v tom vztahu. Znali jsme se krátkou dobu, já rozhodně nebyl nastaven na to, že budu mít dítě. Navíc s holkou, kterou znám krátkou dobu. Základ toho rozpadu je v tom konstantním tlaku. V mých očích v násilném přerodu v rodinu. Říkal jsem si, OK, zkusím to. Ale bylo to brzo. Pro mě bylo hodně důležité, že mám nějakou volnost a svobodu. Po racionální stránce jsem si říkal ano ano, měl bych se postarat a tak. Tak to mám do teď. Starám se. Mám rád své dítě.

Vnímám tam ten tlak. Já jsem od něj utíkal. Jiný přístup ve vnímání toho vztahu.

Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

Tam byla hrozná chemie. Pomohlo by mi, kdyby mi dala prostor.

Já jsem chodil i k psychiatrovi. Na psychoanalýzu. Docela mi to pomohlo. Bylo zajímavé vyslechnout si zrcadlově situace, jak by to mohlo být, vypadat, dojít si k nějakým závěrům. Jak se cítím. Jestli by do budoucna nebylo destruktivní něco řešit, neřešit.

Moje morální já ji stále drželo v napětí, jestli spolu budeme nebo ne, místo toho, abych tu pomyslnou náplast sloupnul rychle. Z mojí strany to bylo opuštění jich. Už jsem nesnesl, že mě bude nařizováno, jak se bude vyvíjet zbytek mého života.

Myslím, že kdybychom se bavili víc, kdyby tam byla jiná komunikace, tak se do toho stádia ani nedostaneme. Kdybych řekl, netlačit, nechci to měnit, možná by to pomohlo. Sice jsem jí to říkal, ale ona mě asi neslyšela. Ani já ani ona jsme ve finále neslyšeli, co ten druhý říká. I mě trvalo dlouho, než mi došlo, že po mě chce svatbu.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Pokavad' někdo chce mít manželství, nebo něco dobrého, tak spolu fakt mluvit. Jinak to nejde. Pokud jeden z nich o těch druhých potřebách skutečně neví, tak je to konec. Trávit společně čas. Jít na večeři, do divadla, do kina. Pokud to lidi nedělají, je to sebevražda.

Participant D (30 let)

3. března 2016, 8:00 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

My jsme ze všeho měli srandu, bylo to takové vtipné. V době těhotenství to bylo na úrovni dokonalého ideálního vztahu. Neznali jsme se před tím moc dlouho, poznávali jsme se. Nic nám nechybělo, absolutně.

Napětí jsem cítil ze strany tchýně. Taková ta opičí láska. Trochu nezdravý vztah. Dostával jsem otázky typu „fetuješ, nefetuješ?“. Neměl jsem ideální tchýni, přiznávám.

Tam už jsem pochopil, že moje žena je diktátor. Nevnímal jsem to jako nějaké zlo. Prostě mám silnou ženskou. Pak jsem pochopil při návštěvách lékařů, při vyšetřeních, že je dominantnější. Jakmile tam zasáhla třetí osoba, dokázala se proměnit. Partnerka to hodně řešila. To hodně oplakala, to jsem nevěděl jak řešit. Ale věděl jsem, že to bude dobrý.

Příbuzní, reakce primární rodiny

Měl jsem ten problém s tchýní. Moje máma mi říkala: „Bereš si starší ženskou.“ Viděla by mě raději s nějakou vrstevnicí. Ale pak do toho nezasahovala. Rodiče žili v krajském městě, tolik nezasahovali.

My jsme ale s partnerkou hodně komunikovali, takže tohle nám vztah nenarušovalo.

Její rodina to měla hodně jako „Všechno sám. Snažit se po hlavě“ Už tehdy jsem věděl, že tímhle směrem jít nechci.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Partnerka se věnovala józe, já pilates. Bylo to docela blízko. Hodně jsme si spolu četli. Dělali jsme výlety. Hodně jsme zakotvili v kuchyni. Vaření mě hodně chytlo. Milovala, co jsem vařil. Začal jsem tomu říkat gastro porno.

Tím, že jsem nepocházel z Prahy, neměl jsem tu tolik zájmů, které bych musel omezovat. Ona už byla vybouřená, já jsem nikdy kolem sebe nepotřeboval 20 lidí. Mám 3, 4 blízké kamarády.

Absolutně bez konfliktů.

Těhotenství a zaměstnání

Ano byla hodně ambiciózní, i víc než já. Nabízel jsem, že půjdu na mateřskou, ale to odmítla. Nepoužívali jsme takovou tu klasickou šablonu. Ona rozhodla. S prací skončila měsíc dva před porodem, do teď se do práce nevrátila. Ale myslím, že opustit práci pro ni nebylo těžké, spíš přirozené.

U mě to bylo v zaměstnání stále stejné, beze změny.

Bral jsem si starší ženu proto, že jsem věřil, že ví, co chce. Že když chce dítě, že ví, co je to rodinný život. Byla naopak ráda, že si odpočine.

Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav

Já jsem přibral, přibíral jsem s partnerkou. Bavilo nás to, bylo to fajn. Já jsem hlavně chtěl, aby byla v pohodě. Hodně dobrého jídla a pití. Takové ta pohoda. Nestresovat se, nezatěžovat nějakými blbostmi.

Partnerka je takový ten typ, který i po dvou porodech vypadá dobře. Věděla, že i pak bude hezká. Má návyky, cvičí, aby si udržela dobrou figuru.

Věděl jsem, že jsme v očekávání, kam se zbytečně hnát. 25 let jsem byl štíhlejší. Tak jsem to neřešil, věděl jsem, že to pak dám zase dolů. Pokud s tím měla nějaké napětí, nedávala to znát.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Partnerka měla něco našetřeno, já jsem se postaral o všechno ostatní. Ono to není zas až tak nákladné. Já jsem sice kupoval všechno nové, ale praktické. Peníze nebyly téma. Ve všem jsme se shodli, nebyl tam žádný konflikt.

Partnerka měla svůj byt na hypotéku. Ona navrhla, abych se přistěhoval a přispíval. Řekl jsem OK, nebudeme to řešit a souhlasil jsem. Já jsem se přizpůsobil. Věděl jsem, že tam nechci bydlet deset nebo kolik let. Stejně jsme chtěli víc než jedno dítě, tak jsem to nepovažoval na pořád. Bylo to jen logické vyústění situace.

Dovolená v těhotenství

Jezdili jsme na hory. Víkendové výlety. Přítelkyně lyžovat nemohla, co bychom tam dělali. Každý jsme měli něco nacestováno. Na nějakou dovolenou tehdy ani nepřišla řeč.

Dělna odpovědnosti v těhotenství

Kuchyň byla moje. Staral jsem se o takový ten komfort. Ale nejsem ten typ chlapa, co by vzal automaticky mop do ruky. Staral jsem se o takové ty chlapské věci. Jinak jsme se střídali. Měli jsme to nastavené tak, že si nikdo nestěžoval. Když se nám nechtělo ani jednomu mít nádobí, koupil jsem myčku.

Pokud si chci na to vzpomenout, takhle před porodem jsme se nehádali. Servisák jsem byl dokonalejší. Když si vzpomněla, bylo. Když mi třeba řekla, že jsem špatně umyl talíř, řekl jsem OK, tak já ho tedy ještě umeju. Ale spíš sarkasticky.

Cítil jsem ale už tehdy, že manželka začíná žárlit. Tam už to začalo. Chtěla třeba, abychom si zrušili účty na FB. Tak jsem souhlasil, takže hádka nebyla.

Sex v těhotenství

Probíhal. S rostoucím bříškem jsem trochu ztrácel apetit. Byl jsem zvyklý na větší frekvenci, ale určitě jsem nestrádal. Nepocítoval jsem, že bych potřeboval víc, to tam prostě nebylo. Možná mi na začátku říkala, jestli to není moc. Ale nejsem loudil, potřebuju vidět touhu také ženy po mě.

Nevyvolával jsem hádky, že bych chtěl víc. Ke konci těhotenství chtěla víc ona, říkala si o to, ale bylo to spíš úsměvné. Já to vidím tak, že jsme si ladili.

Účast na porodu

Byl jsem. Myslím, že jsme to tak chtěli oba. Chodil jsem na předporodní kurzy, těšili jsme se. Myslím, že jsme byli nejzábavnější dvojice. Bylo to zároveň vtipné, zároveň opravdové. Oba máme smysl pro humor. To je hrozně důležité.

Humor nám určitě pomáhal předcházet konfliktům.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Já jsem to celé odservisoval. Měli jsme na poslední chvíli změnu porodnice. Narazili jsme na nepříjemnou sestřičku, ta byla krajně nepříjemná. 9-10 hodin jsme rodili. Bylo to pro nás nové. Nebyla to taková sranda, jak jsem si myslel. Ujišťoval jsem manželku. Bylo to emotivní jako prase. První porod super, jen ta porodnice nebyla dobrá. Bylo mi manželky líto. Ztratila mléko. První dítě už nekojila.

Snažil jsem se jí až vnutit tu myšlenku, že ona je ten tahoun, že ona ví co. Ale to nefungovalo. Snažil jsem se jí ujistit tím, že ona určitě víc, co dělá. Měl jsem třeba problém s tím, když dítě řvalo. Chtěl jsem, aby ona měla ten pocit „Jo, děláme to dobře.“

Tam se to zlomilo. Vlastně to byla první opravdová stresová situace. Najednou z ničeho nic jsem si připadal jako vetřelec. Ty první tři měsíce pro mě to byl roztomilej kousek vonící panenky. Kterej ale řve. Ten první rok života je hlavně o té mámě.

Manželka měla takové to poporodní blues. Překvapila mě. Přišlo mi, že tam se začíná bát. Najednou jsem přestával věřit, že mě miluje. Ani nevím, kde se to ve mně vzalo. Kde je takové to, proč jsem si tu ženskou zamiloval. Chápu, že ti vždycky není do zpěvu, ale tam to nebylo ani v náznacích. Na to, že je to pár měsíců po porodu, tak to je děs.

To už mi řekla, i že se mě bojí, věděl jsem, že to už je špatně. Necítil jsem se komfortně. Ale vyloženě pod napětím, vyloženě. Něco se tam prostě podělalo, ale nepřišlo se na to co. Mě doporučovala, abych si přečetl nějaké knížky. Šli jsme na Duška. Vyčítala mi, že to mám všechno na obchodní bázi. Obchod je pro mě přirozená věc. Tam jsem pochopil, že najednou z ničeho nic jsme se strašně oddálili, nebyl žádný humor. Najednou jsem byl strašně protivnej.

Vnímám to jako celek víc, že člověk není hlupák. Najednou jsem tu ženu ztratil. Bylo to hrozně rychlé. Už někdy kolem 5ti měsíců po porodu mi řekla, ať už vypadnu.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Spíš jsme se obětovali tomu dítěti. Už to bylo takové nadiktované tou manželkou. Už jsem z toho neměl takovou tu radost. Šli jsme třeba do parku s jídlem a dítětem si hrát. Já jsem nestrádal, že bych třeba chtěl jít s klukama na pivo. Když ona chtěla na jógu, já jsem pohlídal.

Od porodu až do rozvodu už jsme sami společně čas netrávili. Ani třeba společný film po tom, co dítě usne. Nic. Takové probrání se z kocoviny.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Měla nějaké přivýdělky, měla to jako kapesné. Já jsem jí i částečně zaměstnal. Reálně mi sice s ničím nepomáhala, byl to spíš alternativní způsob k tomu, jak dostat v zaměstnání přidáno.

V zaměstnání jsem byl nervní jako prase. Prostě nebyl jsem šťastný. Najednou se mi nechtělo, ale zároveň jsem s k prací upnul. Měl jsem a mám v palici, že se o to dítě musím postarat. Věděl jsem, že i když spolu budeme nebo nebudeme, musím se postarat.

Biologické změny po porodu, zdravotní stav

Já jsem začal hodně cvičit, posilovat. Manželka se spíš omezovala ve stravě. Sexu byl ale spíš nahodile. Nesmí být samozřejmě tlustá jako prase, ale ona mě fyzicky vždy přitahovala. Tady konflikty nebyly, absolutně.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Vydělával jsem dost. Na to, co jsme potřebovali, bylo vždycky. Měl jsem pravidelný příjem. Raději dáš, než bereš. Že máš z toho radost. Byl jsem ale zklamaný, necítil jsem se milován. Přál jsem si, aby bylo nějaké ocenění i od ní, že si to zasloužím. To tam ale nebylo.

Já jsem pořád jenom slyšel výtky na mě. Že nevím, co ona potřebuje. Asi to tak je, já jsem fakt nevěděl, co ona potřebuje. Já jsem taky nedostával, co potřebuju. Neřešil jsem jí, neřešil jsem ani sebe. Myslel jsem, že ještě bude čas to napravit. Že teď je nějaký stav, tak OK. Každý ale potřebuje cítit se milovaný.

Zvýšil jsem hlas a od ní jsem slyšel, že řvu. Najednou jsem i já pokračoval v takové špatné komunikaci. Že jsem řekl něco třeba jen proto, aby se něco řeklo. Nesnášel jsem spásitelské kecy z těch knížek.

Asi úplně největší konflikt, co jsme zažili, byl kvůli očkování. Ona byla rozhodně proti. Tam jsem si uvědomil, že jsem „jenom táta“. Kvůli očkování děti nemohou do školky. Je z toho hrozně moc problémů. Chápu manželku, že to není nutné ze zdravotních důvodů. Nejsem sluníčkář. Tady je to ale nutné, tak proč si to komplikovat. Mrzí mě, že kvůli nějaké své představě, co je podle ní správně, limituje děti. Tenhle konflikt jsme řešili i u rozvodu. Nakonec z toho byl nechutný obchod.

Ona je ten typ, kdy musí být po jejím. „Mohlo to být všechno jinak, kdybys byl poslouchal (poslušný).“ Je hrozně tvrdá, nejtvrdší sama k sobě.

Dovolená s malým dítětem

Ani jsme o tom nemluvili. Pro mě dovolená byla, když nebyla výměna názorů. Já jsem i dost služebně cestoval, tak jsem trochu vypadl. Měli jsme třeba prodloužený víkend v Krumlově. Organizačně jsme na tom byli v pohodě, tohle nebyl problém.

Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Ona mě moc nepouštěla. Já jsem byl ten, co chodí do práce. Koupal jsem a uspával. Pak jsem šel třeba cvičit. Společný čas už nebyl žádný. Já už jsem byl potom i rezignovaný, mlčel jsem. Snažil jsem se nebyť protivný. Tam nebyly konflikty.

Chtěla třeba, abych investoval hodně peněz do nové kuchyně. Ale to už se mi nelíbilo, když mě předtím zkoušela vyhodit. Tam už jsem byl taky vypočítavej, aby se nestalo, že mě pak vykopne. Už jsem nechtěl tolik dávat, už jsem nebyl ideální partner.

Tehdy do toho začala zasahovat tchýně. Přišlo mi, že partnerka už se mě trochu bojí, že už nejsem tak měkkej, že už jsem si uměl i dupnout. A jí s to moc nelíbilo. Nikdy to nebylo o tom, že bych jí uškrtil zdroj. Ale taky jsem jen nerozhazoval prachy jako předtím.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Spal jsem na gauči. Nestřídali jsme se. Dítě kvůli příkrmům spalo celou noc. Nemuseli jsme v noci vstávat. Tam byly i pozitivní věci z toho přístupu „nevýchovy“. Když řekla, abych se postaral, tak jsem se postaral. Tak jsme se dokázali domluvit. Tady výčitky nebyly. Tohle bylo takové pragmatické.

Když byla manželka nejvíc unavená, vzal jsem si třeba den volna a postaral jsem se, aby se mohla dospát.

Žárlivost na dítě

Možná jsme oba tak trochu žárlili, ale zdravě. Nejsem úplně ten mazlíčí typ, takové to ťuťu ňuňu dítě dostává spíš od manželky. V tohle myslím konflikt nebyl.

Občas jsem slyšel výčitku, že trávím moc času v práci. Ale zase to bylo potřeba, pokud jsme chtěli peníze. Ale chyba je to taky, určitě.

Sex po porodu

Sporadicky. Už to nebylo takové. Slyšel jsem od ní, že potřebuje spíš obejmout. Otevřeně jsme o tom moc nemluvili. Asi jsem nebyl už úplně upřímný, ani ona ke mně.

Nechuť komunikovat strašně ten vztah poškodila. Když už, tak jsme komunikovali přes nějakou knížku, tchýni... Nechtěl jsem to taky řešit před dětmi.

Odmítal jsem spát s dětmi v posteli. Spánková hygiena je daná. Nebyl to ani spor, prostě jsem šel na gauč. Mrzelo mě to, ale řekl jsem si, chce to tak, budiž.

Plánování dalšího dítěte

Pravda je taková, že mi manželky bylo spíš líto. Byly to měsíce prosení, že jsme si slíbili dvě děti. Nakonec jsem se nechal překecat. Byla milá. Já jsem jí samozřejmě už moc nevěřil, tak jsem pak nebyl ani překvapený. Uměla to zahrát. Už se to nezlepšilo.

Byli jsme v nějaké poradně. Říkal jsem si, že se musíme rozvést, jinak to se mnou špatně skončí. Říkali mi, že bych měl víc komunikovat, abych nedělal ten tlumič. Jí si tam vzali na paškál, až mi jí bylo líto. Najednou jsem si uvědomil, že byla takové to saténové dítě, co si řekla, to měla. Místo toho, aby nám to pomohlo, dala mi tu návštěvu tak sežrat, že to bylo jen horší. Byli jsme jen jednou, podruhé už nechtěla. Místo toho jsem zaplatil 30t za kartářku.

Pak už jsem slyšel jen, že se k sobě nehodíme. Pak už rozvod. Do toho mi umírala máma. Hrozný.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Důvodem byla hlavně rozdílnost povah, neúcta nedůvěra. To jsou důvody, pro které jsem pak i já byl i nevěrný, když jsem věděl, že už je ten vztah v prdeli. To už bylo až po druhém dítěti. Pro mě je nejzásadnější ta neúcta. Myslím jak od ní, tak ode mě.

Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

Z mé strany by to bylo určitě víc komunikovat, i když se mi nechce. Být víc naslouchající. To jsou takové moje základní problémy. Některé věci neřeším a nechám to dojít až do krajnosti.

Kdybych měl možnost s někým pokecat. V Praze jsem ale neměl s kým ty věci řešit.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Myslím, že všechno, co se stalo, se mělo stát. Základem je, aby se člověk, který se chystá do partnerství, aby si uvědomil, kdo je. Znat i svoje chyby. Proč to takhle dopadlo, nevím.

Participant E (27 let)

24. února 2016, 9:00 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Chvíli mi to trvalo. Začal jsem „jet“ tu roli, jak ji znám z dětství. Její představa byla možná trochu jiná. Ani jeden z nás na to nebyl připravený, spíš šok, než konflikt.

Příbuzní, reakce primární rodiny

N/A

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Pořád trochu studentský život. Výlety, akce. Pak se ona začala směřovat zpět do svého rodného města k rodičům. Malé neshody, jako například ona chtěla v neděli do kostela, já spíš do přírody. Naše programy z původních rodin se zvýraznily. Dokud nás netlačil čas, necítil jsem omezení. Ona se pořád za něčím hnala. Nechtěla bydlet v Praze, to byl ten konflikt. Já chtěl víc výlety, ona chtěla být raději doma. Já jsem stál asi o to, abychom společně trávili víc času, ona byla spíš ke své rodině. Myslím, že já jsem se víc přizpůsobil. Ale nehádali jsme se. Když jsem chtěl někam jet, nebyl problém.

Těhotenství a zaměstnání

Od ledna 2012 jsem už pracoval na plný úvazek, ona dodělávala bakaláře (dokončila až po narození dítěte) a nepracovala. Studium už měla dost prodloužené. Potřebovala peníze na školné. Podporoval jsem ji a ještě dostávala peníze od rodičů. Snažila se dostudovat před porodem, ale to se nepovedlo. Školu vředycky spíš flákala, tak mi to nemohla úplně vyčítat. Já jsem přímo výčitku neslyšel.

Bral jsem si občas home office. Pracoval jsem spíš o něco méně.

Biologické změny v těhotenství

Vypadala pořád stejně. Spíš ta psychika. Pozoroval jsem, že chce zahrnout. Nechtěla být v Praze. Vnímám větší průbojnost v tom, co ona chce.

Peníze a rozpočet v těhotenství

To nastal problém. Zejména se svatbou. Chtěla velkou svatbu a chtěla, abych to zaplatil. Konflikt byla ta svatba. Já bych byl spokojený s malou svatbou, 150t bylo moc. Ukázala se nějaká

rozhazovačnost. Pak chtěla auto. Bylo to nerozvážné. Zadlužili jsme se. Z ničeho nechtěla slevit. To mě děsně vytočilo, tohle byl fakt konflikt. Závídím rodičům, kteří jsou zabezpečení. I když jsem neměl málo peněz, výdaje byly velké. Ona byla zvyklá na podporu rodičů, vůbec jsem jí to nedokázal vysvětlit.

První konflikt byl vlastně ten, že ona řekla, já si tě teda vezmu, ale musíme se odstěhovat do okresního města. A já řekl jo, ale ze 14 dní jsem si to rozmyslel. Chtěla být blízko své rodiny. Tohle byl ten první konflikt. Kdybychom tohle vyřešili, i ty peníze bychom nějak dali. Pak bychom i s těmi penězi dokázali lépe nakládat. Ona pak proto, že v Praze být nechtěla, začala prosazovat pořád něco navíc.

Ona by asi řekla, že problém byl v komunikaci. Nedokázali jsme vyřešit ty sporné věci. Abychom byli každý spokojený alespoň na 70%.

Dovolená v těhotenství

Chtěli jsme jet do Portugalska. Původně jako svatební cesta. Ona měla nějaké strachy, bála se, že by mohla přijít o dítě. Byl jsem zklamaný, že to Portugalsko rušíme, bála se letět. Tak jsme nakonec jeli do Jeseníku. Ale říkal jsem si, tak co, nebral jsem to tragicky.

Nedokázal jsem ji přesvědčit, že to v Praze zvládneme. Mrzelo mě, že utíká za maminkou. Já jsem se v těch argumentech vůbec neobjevoval, říkal jsem si: „Tak ona mě asi nemá ráda“. Měl jsem být možná v téhle otázce ultimativnější, ale to si říkám teď. Třeba by to vydrželo, ale třeba by pak odešla po 3 letech.

Dělbá odpovědnosti v těhotenství

Bylo to strašně takové divné. Sotva jsme se zabydleli, snažila se odstěhovat do toho okresního města. Přijde mi, že tu domácnost v Praze zanedbávala. Místo toho, abychom vytvářeli společné místo, byla pryč. Byli tam rodiče, kteří do toho zasahovali. Uff... Celé to bylo takové nějaké divné.

Možná jsem to zanedbával. Možná po mě mohla chtít i víc. Taky jsem asi řešil nějaké blbosti. Byli jsme zaseknutí v tom bydlení.

Sex v těhotenství

S tím jsme neměli problém. Užívali jsme si, že si to můžeme užívat. Milovali jsme se až do porodu.

Účast na porodu

Byl jsem, bylo to v krajském městě. Tak trochu vplynulo, že je na mě našťvaná, že jsem jí to dítě udělal, v souvislosti s porodem. Měla 3 vaky blan. Vykládám si to jako velkou potřebu dítě chránit.

Pak zpětně jsem se dozvěděl, že jí vadilo, že jsem nepřinesl kytku. Očekávala nejspíš nějaké hodnotné dárky. Tam mi to nevyčetla, zpětně ano.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Původně jsme chtěli v porodnici nadstandardní pokoj, kde bych s ní mohl zůstat. Původně jsme chtěli родit v okresním městě, kde je lepší porodnice. Pak ale zasáhla maminka, že je to daleko, a byli jsme v krajském městě. To jsem si už říkal pozor, s rodiči bych asi nechtě být pod jednou střechou.

Po porodu byla u rodičů a nedokázali jsme se domluvit, kdy se přestěhujeme zpět do Prahy. Já jsem chtěl vědět alespoň kvůli práci, kdy s tím zhruba můžu počítat. Klidně později, ale chtěl jsem vědět.

Já jsem to začal bojkotovat. Nechtěl jsem být u jejích rodičů. Brala to jako můj bojkot povinností, ale mě jen vadilo, že nedala ten prostor nám.

Pořád jsem cítil, že to s tím bydlením není v pořádku. Říkal jsem si, když už budeme tam, kde já chci. Neužíval jsem si to.

Jak se blížil konec šestinedělí, předpokládal jsem, že se přestěhujeme zpět do Prahy. Ale ona nechtěla. Pak jsem tedy odjel zpět, 3 týdny po porodu. Stalo se třeba, že mi volala a líčila mi, jak se mají úžasně u nějaké tetičky, a já jsem se naštvál, že já jsme v Praze sám.

Já chtěl vědět kdy a ona pořád, že se o tom budeme bavit později. U mě to už vybuchlo. Ztratil jsem nervy. Vidím tam své potenciální chyby. Nechal jsem to zajít příliš daleko. Ona tvrdila, že cesta ještě možná je.

Ještě ve druhé polovině šestinedělí mi přestala brát telefony, když jsem za ní přijel, odjela s dítětem pryč. Našel jsem doma jen rodiče, nechtěli mi říct, kde je. Já jsem ztratil důvěru. Jí možná trvalo rok, než začala normálně uvažovat. Asi to bylo nějaké její zatmění. Jinak si nedokážu představit, že by přede mnou utíkala někam ke kamarádce.

Z velké lásky se to během jednoho rozhovoru stala tragédie. Tím, že já jsem se snažil vlastně nátlakem ji dostat do Prahy, se všechno pokazilo. Najednou já jsem byl ten zlý, co chce narušit její štěstí.

Kojila normálně asi i déle než rok. I na cestování mi pro dítě dávala odstříkané mléko.

Nebyl tam ten pud, že chce být v naší rodině, ale že chce zůstat v rodině původní.

Já když jsem byl ve stresu, tak jsem útočil, ona se pak zase bránila. Ten problém neměl řešení, za předpokladu, že ona chce být tam a já tady.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Po porodu jsme vlastně už spolu žádný čas netrávili. Ze začátku jsem se snažil, abychom si spolu udělali alespoň procházku. Já to ale nevydržel a zase jsem začal...

To trvalo asi rok. Ale spolu jsme nefungovali. Nechtěla přijet k nám, nechtěla přijet na chalupu.

Do Prahy přijela pak až na psychoterapii. Ze záchrany vztahu z toho byla spíš už mediace o tom, jak spolu pečovat o dítě. Praktické otázky. Vztah se smršknul na to, jak si vyměníme dítě.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Mě to ovlivnilo hodně, byl jsem rok nepoužitelný. Uvažoval jsem o tom, že se přestěhuju do okresního města. Výkonnost v práci to rozhodně ovlivnilo. V Praze jsem byl jen 4 dny v týdnu. Jsem rád, že jsem si práci nakonec udržel.

Už ale nebylo co vyčítat. Ona chtěla vše oddělené. Peníze i emoce. Říkám si, že mě postavila do nevýhodné situace, ale nic bych nezískal, kdybych jí to vyčítal.

Biologické změny po porodu

Vypadá pořád stejně. Ale od porodu jsme stejně spolu nic neměli. Už jsem se neodvažoval ani dát pusu. Po tom, co přestala kojit, se zlepšil její úsudek, i domluva s ní. Ale nevím. Byla i párkrát nemocná. Těžko říct, nebyl jsem s ní vlastně.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

To už jsme neřešili. To už šlo na její triku. Když byla u rodičů, tak se mě to vlastně netýká.

Dovolená s malým dítětem

To už se nestalo. Ani ona myslím nikam nejela.

Dělba odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Já jsem tam třeba jezdil ještě ho koupat. Tak do toho tři čtvrtě roku, půl roku. Pořád jsem ještě doufal. Nějaké pokusy o sblížení. Nakonec jsem dospěl k tomu, že pro mě bude jednodušší tam vůbec nejezdit, abych se netrýznil.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Když byl úplně malinký, bylo to náročné. Ona mě chtěla pořád budit. Přišlo mi absurdní, že když ona vstává, aby ho nakojila, ještě budí mě, abych ho přebalil. Přišlo mi to nefér, když já měl spoustu povinností ještě přes den. Přišlo mi, že toho chtěla moc od toho chlapa.

Přijde mi to těžké pro ty chlapy. Musíme dělat všechno, to dřív nebylo. Ale stejně mi to nepřijde jako primární zdroj konfliktu, který vedl k rozpadu vztahu. I když ona by možná řekla, že jo.

Žárlivost na dítě

No, tak jo. Najednou prostor pro „ty dva“ v tom měsíci nebyl. Možná ne přímo žárlivost. Ale cítil jsem proměnu, že ta žena je orientovaná na dítě. Pro otce je to najednou těžší i proto, že nemá žádnou pozornost, žádný sex. Ale žárlivé scény jsme neměli.

Napadlo mě, cca po půl roce, že když partnerka je na mě zlá, jestli tu lásku nevěnuje namísto toho synovi. Mrzelo mě, že se nestará i o náš vztah. Spíš ale úvahy, než že bychom se o tom hádali.

Sex po porodu

Už nebyl. Možná jsem něco říkal, jestli to nezkusíme, ale byla tam ještě nechuť. Ty ostatní konflikty nás vyčerpávaly mnohem víc.

Plánování dalšího dítěte

Ještě v období našeho rozchodu se zmínila třeba při nakupování, že by bylo fajn mít ještě holčičku. To mi přišlo, že nemůže být normální. Bylo to cca měsíc nebo dva po porodu. Po všech těch konfliktech mi to přišlo nepochopitelné. Taková absurditka na okraj.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Pořád 100% nevím, jak to bylo objektivně. Snažím se na to přijít. Víím, že její pohled na to je úplně jiný. Princip je v tom, že jsme se vzdálili ve svých názorech. Ona je spokojená v okresním městě. Já jsem chtěl, abychom byli spolu v Praze. To ona nechtěla. Myslím, že mě neměla natolik ráda, aby pro mě ten ústupek udělala. Ale to samé by mohla říct ona. Ale pokud ten chlap živí tu rodinu, měl by mít větší slovo. Ona se mě na můj názor vlastně nikdy nezeptala a teď si nese důsledky.

V určité fázi jsem měl říct to ultimátum: Já nabízím tohle a tohle, ale chci tohle a tohle. Rozmysli se, jak to chceš. Nechal jsem se vláčet jejími podmínkami, pak mě to ubylo. Nakonec ztráta důvěry.

Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

N/A

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

N/A

Participant F (37 let)

6. března 2016, 16:30 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Jasně si pamatuju, že život se změnil na všech úrovních. Začali jsme se na to připravovat, rozmýšlet věci. Začal se nabalovat jiný okruh lidí. Všechno se točilo kolem dětí. Objevili jsme nové komunity, směry. Docela mě to pohltilo. Dalo mi to zapomenout na to, že ten vztah před tím moc nešlapal. Najednou to vycházelo docela dobře.

Byli jsme takoví patologičtí alternativci. Trpěl jsem tím, že se kolem mě vyskytovaly hodně silné ženy. Bylo to hodně femininní, ale tenkrát jsem si to moc neuvědomoval.

První dva měsíce jsme měli docela krizi, asi v souvislosti se směnami u partnerky. Pak to pominulo. Neměli jsme zrekonstruovaný byt, partnerka začala v ČR v nové práci. Okolnosti nebyly příznivé, zdálo se mi, že se to dá pochopit.

Příbuzní, reakce primární rodiny

Tam nedocházelo k napětí. My jsme se ale obou rodičů dost stranili. I tím jak jsme to měli alternativní. Zůstávali jsme stranou. Bariéra k rodičům byla už před těhotenstvím.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Já jsem to nevnímal jako stres. Na všech úrovních se život změnil, vedlo to k větší introverzi naší rodiny. Rovnou jsme upravili životní styl, abychom se připravili na příchod dítěte. Ještě v 8. měsíci jsme na kánoji sjížděli Vltavu. Ale nebylo to kompatibilní s našimi minulými přáteli. Tak jsme byli víc sami, nebo jsme zkoušeli nové aktivity.

Iniciativa mít děti přicházela primárně od ní a ona tomu byla odevzdaná natolik, že by měla stres kvůli změně životního stylu. Ale byla citlivější. Třeba hned v těch prvních dvou měsících.

V těch stresových situacích jsme řešili můj vztah k matce, k ní jako k matce, k životu. Tenkrát jsem byl příliš naivní, pomalejší. Došlo mi to vlastně hned první týden, co jsme se seznámili, ale pak mi trvalo několik let, než jsem si to přiznal. Že ty první dojmy byly správné. Po těch letech už nebylo podstatné, jestli to bylo správně nebo ne. Nakonec jsem zjistil, že ne, ale to už bylo jedno, co bylo na začátku.

Těhotenství a zaměstnání

Moje zaměstnání se nezměnilo, i když jsem stále pracoval pro německého zaměstnavatele, měl jsem home office v ČR. Bylo to těžší proto, že v našem malém bytě jsem měl zároveň pracovnu. To začalo vytvářet konstantní zdroj tření. To, že jsem pracoval doma, nepovažovala za to, že trávíme

čas spolu. Asi po třech měsících jsem tedy začal pracovat z kanceláře. Trochu hádky byly, ale v podstatě to byl ústupek. Bral jsem to jako pozitivní změnu. Na začátku jsem se cítil ublíženě.

Seděli jsme třeba po nocích hodiny, byl tam takový neustávající přívál výčitek, to mě způsobovalo hodně stresu. Ale to už jsme měli ve vztahu i předtím. S těhotenstvím se to nestalo frekventovanější, ale intenzivnější. Těžko se mi hledalo, jak něco měnit. Občas jsem přišel s nějakým řešením, ale nevěděl jsem moc, jak s tím zacházet. Týkalo se to hodně mého náhledu na věci, na život, na budoucnost. Dávala mi konstantně najevo, že ve mně nemá dostatečnou podporu, že nedostává dostatek lásky. Že se necítí dostatečně milovaná. „Muž, který miluje, přeci sám od sebe každý den večer umyje nádobí.“

Partnerka na začátku těhotenství měnila zaměstnání. Pracovala ale jen asi dva měsíce. Ještě dřív, než jsme dokončili rekonstrukci bytu. Byla ve stresu z práce, že to tam nezvládá. Pracovala jako sálová sestra. Tam bylo třeba mít stále absolutní pozornost. Fyzicky i psychicky náročná práce.

Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav

Všechno bylo v normách. Měnily se jí chutě, nálady, byla citlivější, alespoň to tvrdila. U sebe jsem pozoroval určitě zjemnění. Hodně věcí jsem bral jednodušeji. O jiných věcech nemluvila, mě to nedávala najevo.

Možná to souviselo právě s tím, že se necítila dostatečně milovaná.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Ze začátku byl problém. Můj příjem býval měl být dostatečný. Ale kvůli té rekonstrukci jsme si museli i půjčit. Hodně věcí jsme dodělávali za běhu. Pro ni to bylo hodně stresující. Ona měla větší touhu mít připravené zázemí. Nastěhovali jsme se do holých stěn. Spousta věcí na nás ještě čekaly.

I když jsem měl dobrou smlouvu, peníze byly stresující. Bylo to z nedobrého finančního hospodaření. Blbý bylo, že ani jeden z nás na to neměl recept. Hádali jsme se o to, ale k ničemu jsme nedošli. Snažili jsme se šetřit. Každý si sledoval výdaje. Ale problém byl v tom, že nejvíc stálo to dokončení bytu. Snažili jsme se dokončit ten byt ve standardu, s jakým jsme začali. Později mi vyčítala, že to bylo víc podle mě.

Dovolená v těhotenství

Zahraniční dovolenou už jsme neplánovali. Žena nechtěla lézat. Jen trávit společně čas. Takže v ČR, kratší dovolené, tak do týdne. Nevybavuju si přesně, ale bylo pár situací, kdy jsem chtěl čas pro sebe a že pro ni to byl stres. Přijímala to bez nadšení. Kamenná tvář. „Tak jed', no.“

Dělbá odpovědnosti v těhotenství

Některé věci se začaly projevovat intenzivněji. Třeba to s tím nádobím. Snažil jsem se, abychom se domluvili. Ale když to tak pak přesně nebylo, byl to větší problém, než dřív. Vypadalo to, že ji to dost traumatizuje. Předtím z toho nikdy nebylo tolik nočních hovorů a „řešení“.

Třeba mi říkala, že je zoufalá, vyčerpaná. Pocit vyčerpání měla často. Hned to brala jako příčinu těch svých stavů, že to pochází z toho, že já nedělám, co mám dělat, že neberu dost ohledů.

Vzpomínám si, že jsem měl hodně potřebu trávit čas sám v přírodě. Býval jsem hodně v lese v okolí. Občas jsme se s chlapama bavili, co ty ženy a tak. Že to není jenom můj úděl a tak. Během hádky jsem to taky zmiňoval. Na tyhle věci rád zapomínám. Nebyl jsem jen ticho.

Postupně se to směrem k porodu zlepšovalo.

Sex v těhotenství

Měli jsme. Sám jsem z toho měl obavy. V pozdějších měsících jsem si uvědomoval, že to je jiné tělo, než jsem zvyklý, ale nebylo to překážkou. Měl jsem asi menší zájem než ona. Mluvili jsme o tom. Tenkrát jsem to byl já, kdo v těch diskusích nebyl moc přístupný. Bylo to i proto, že můj zájem klesal už v minulých letech.

Bylo to tím, že ta láska, kterou si ona vysnila, tam už nebyla taková delší dobu. Potřeboval jsem něco jiného, jiné ženy, i něco, co jsem v tom vztahu mohl mít.

Někdy na to byly třeba narážky. Ony tam vlastně byly i potom, co jsme se rozešli. Že jsem jí neuměl ošukat, a takové ty podpásovky.

Účast na porodu

Rodili jsme doma. Byl jsem u toho, velmi blízko. U porodu jsem zažil pocit, kdy jsem fakt byl v takové čisté mužské síle. Že tam se to naplnilo. Že jsem splnil svou úlohu, že to ode mě nasála. 100% podporu. Mě samotného to naplnilo taky. Vůbec jsem se ničím nenechal rozhodit. Byl jsem zcela odevzdaný tomu cíli. Hodně stresu, ale určitě pozitivní zážitek.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Porod nás hodně srovnal. Objevilo se všude hodně lásky. Celá ta doba byla hrozně dobrá. Jedna mě to vyčerpalo, ale také dojalo. Asi dva dne jsem ani nemohl vycházet ven z bytu. Asi 3 týdny jsem měl volno v práci. Byl jsem jen doma a zaopatřoval jsem. Bylo to krásné.

Pak jsme začali řešit takové ty nutné společenské věci návštěvy rodiny a tak. Začalo se nám to trochu narušovat. Vnější svět začal doléhat už před koncem šestinedělí. Fyziologicky všechno byl v pořádku, kojení a tak. První stresující faktor bylo očkování. Kojili jsme asi rok a půl.

Minimálně ze začátku to bylo zcela bezkonfliktní. Časem se pak začala ta témata vracet.

Ona mě považovala za původce své nespokojenosti.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Řešili jsme všechno dětské. I dovolené. Byli jsme i hodně aktivní. Třeba vytvořit i vlastní komunitu. Hodně s novými lidmi. Spíš jsme chtěli ohýbat svět kolem nás než se vracet do toho stejného.

Nemělo to moc dlouhou trvanlivost, neměli jsme na to dost energie. Třeba já jsem od přírody trochu línější člověk. Vyčerpávaly nás ty vnitřní konflikty. Ten ideální vztah byl třeba tak dva tři měsíce, pak se to začalo vracet. Nejdřív to přebilo to dítě, pak se to začalo vracet. Vyčerpali jsme se navzájem.

Ona necítila, že dostává dost lásky, já jsem zase míň cítil odevzdanost partnerce. Začal jsem si budovat takový nadhled nad tím, co se tam děje. Začal jsem si víc uvědomovat svoje potřeby. Že ne všechno jde skrz partnerku.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Potom, co jsem byl doma, jsem se zase vrátil do kanceláře. Tam pak byly konflikty možná ještě větší, když jsem chtěl zůstat doma a něco tam do práce dodělat. Partnerku začalo hrozně rušit, už když jsem doma jen otevřel počítač.

Biologické změny po porodu, zdravotní stav

Partnerka chvíli řešila, jestli bude mít úplně stejné tvary, jako předtím. Měla větší prsa, až se sama lekla. Ale nic dramatického. Nic, co by jednoho nebo druhého trápilo.

Děsilo mě, že bych jí třeba sál bradavku. Prostě jsem byl opatrnější. Cítil jsem takovou trochu zdrženlivost, vyhýbavost. Nějaká hravost tam byla. Říkal jsem, že se třeba bojím něco dělat. Neměl jsem pocit, že by se to ale promítalo do těch ostatních konfliktů.

Já jsem si hodně užíval dětátko. Moje potřeby tím byly hodně satureované. Vytvářel jsem hodně různých aktivit s dítětem. Hodně různých dovolených. Vozejk na lyžičkách, vozejk na kolečkách. Přišlo mi to naplňující, srandovní. Šel jsem víc k sobě. Svět jsem rozdělovat na svůj, na ten s dcerkou a na ten s partnerkou. Třeba jsem zjistil, že potřebuji taky sexuální vyžití s jinou ženou. Tohle mě pak začalo frustrovat. Uvědomil jsem si, že to není všechno. Že v tom nemůžu zůstat napořád. Že bych pak jen umíral. Ale žena to viděla obráceně. Že bude měnit mě. Cítil jsem potřebu ještě někam ven. Že ta cesta není jen s tím dítětem. Snažil jsem se to s ní komunikovat, ukazovalo se to postupně. Že bych třeba šel za jinou ženou. Neměl jsem ale představu, že bych chtěl ten vztah opouštět. Do té doby věděla jen partnerka, co by ještě chtěla, teď jsem to začal poznávat i já. Řešil jsem to ale uvnitř toho vztahu. Pak jsem vztah začal chtít taky měnit k obrazu svému. Tam jsme ale dohody nedosáhli. Zejména v těch sexuálních věcech.

Tyhle věci hodně akcelerovali s počatím druhého dítěte. Navíc, když se zjistilo, že to bude syn, něco ve mně se toho začalo obávat. Že mu nebudu mít co předat, nějaký mužský odkaz. Pak už to nezůstalo jen u rozhovorů s partnerkou, které k ničemu nevedly. Byl to začátek konce.

Druhé těhotenství jsme plánovali. Partnerka vždy chtěla dvě děti. Já ani nevím, jak se to stalo. Vlastně po narození prvního jsme začali argumentovat, ona proč dvě, já proč jedno, jsem po roce a půl ustoupil. Ale bylo to vědomé a domluvené.

Vlastně jsem si uvědomil, že ji ani nemiluju tak, jak jsem si myslel, že ji miluju. Že jsem v tom vztahu zůstal už dlouho proto, že čekám na nějaké naplnění. Vlastně to bylo právě početí a narození druhého dítěte. Partnerka prostě chtěla dvě děti a já jsem jí to splnil.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Stresy byly drobné. Můj příjem byl trvanlivý a dost dobrý. Už nebyly výdaje na byt. Zase přibýly výdaje kolem dítěte. Nebyli jsme schopní ušetřit. Konkrétní řešení jsme neměli. Partnerky se to víc dotýkalo. Já byl v pohodě, to jí možná do stresu uvádělo ještě víc. Zmiňovala, že se cítí závislá. Později mi vyčítala, že jsem jí udělal děti a pak odešel, ale to až po rozchodu. Já to ale vnímal jako status quo, ne že bych udělal něco špatně. To by na mě asi bylo už moc. To že bude závislá, bylo vlastně jasné. Byl to vlastně od začátku její nápad, já jsem jí to vlastně dovolil. Souhlasil jsem s tím, že jí podpořím. Byl jsem za hodného kluka.

Dovolená s malým dítětem

Víc a víc se ukazovalo, že ty věci jsme viděli trochu jinak. Během druhého těhotenství, po tom, co jsme spolu už vlastně 3 měsíce nebyli, jsme se nakonec domluvili na společné dovolené. Vyznali jsme se záměrem, že uvidíme, jak to bude probíhat. Ukázalo se, že už nemůžu dosáhnout spokojenosti v rámci tohoto vztahu. Pak jsem se rozhodl to úplně skončit. Pro mě to bylo už dost fatální. Z jejího pohledu asi ne.

Já jsem se snažil budovat už péči o děti i bez společného soužití, ona to chápala, jako že si sypu popel na hlavu a chci se vrátit. Zkoušeli jsme různé formy komunikace.

Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Bylo to v podobných intencích, jako v těhotenství. Ale byly i jiné věci navíc. Starost o dítě. Nějak jsme se střídali, ale já jsem pořád taky pracoval. Zkoušeli jsme různá schémata. Třeba tak, aby každý měla alespoň nějaký prostor sám pro sebe. Kamarádi, sport. Nefungovalo to 100%, ale spíš to fungovalo. Nevím hlavně, jestli to naplňovalo její potřeby. Už jí to trochu lezlo na mozek. Já jsem si primárně dělal věci jako předtím, ale k tomu jsem zaskakoval doma. U ní to bylo obráceně. Ona byla s dítětem a občas se vrátila k tomu normálnímu osobnímu životu. Uvažovali jsme i o otcovské dovolené. Prakticky to ale nedávalo smysl. Časem začala učit angličtinu, ale ne kvůli penězům, ale jako její realizace.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Tohle bylo úplně v klidu. Dítě spalo s námi v posteli. Spali jsme dobře. Tohle nebyl problém.

Žárlivost na dítě

To se objevilo, ne u mě. Ona vlastně žárlila na cokoliv, ale ne moc. Na jednu stranu byla ráda, ale na druhou stranu žárlila. Nebylo to v nějaké kritické míře, ale objevilo se to. Objevily se nějaké narážky, ale hádky ne.

Sex po porodu

Ze začátku prostě nebyl. Počítal jsem s tím a taky mě pohltili všechny ty ostatní věci. Když už se očekávalo, že bychom nějaký sex měli, byl spíš problém u mě nějaký zájem nahodit. Ale podařilo se. Už jí to nechybělo ani tak fyzicky, jako spíš duševně. Zájem o ni jako o ženu. I kojení ji fyzicky dost vyčerpávalo. Že si připadá zhuntovaná. Přímo jsme se o tom nehádali, ale u ní jsem nikdy nevěděl, co je zástupný důvod a co ne.

Plánování dalšího dítěte

Hodně jsme argumentovali, místy jsme se až hádali. Bylo to velké téma už od narození prvního. Po narození prvního to nechávala u ledu, pak to ale vytahovala čím dál častěji.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Vidím ty důvody opravdu ještě před tím těhotenstvím. Vstoupil jsem v nedostatečné vyzrálosti do vztahu, který mě pohltil. Ale vnitřně jsem cítil, že v něm nechci zůstat napořád.

Cítil jsem, že buď se rozejdeme teď, nebo budu mít šanci až za x let. Poslední šance, kdy se to dá udělat jakž takž se ctí, aby nás to ovlivnilo negativně co nejméně. Hodně jsem se o tom i radil. Zjistil jsem, že když to někdo potom udělal později, bylo to hodně špatné. Načasování sice nebylo ideální, protože byla zrovna těhotná, ale kdy potom by byla vhodnější doba? Měl jsem to tajit?

Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

Osobně nevím. Začal jsem vyhledávat pomoc kolem početí druhého dítěte. Když jsem cítil frustrace. Dostal jsem se vlastně docela k hodně věcem. Ten rok se otevřelo hodně věcí. Spíš jsem nacházel.

Porozumění. Sdílení.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

N/A

Participant G (31 let)

29. února 2016, 15:30 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

S plánování těhotenství se plánovalo udržení vztahu. Partnerce už bylo 32, takže to bylo „Bud' budeme mít teď dítě, nebo to pak pro mě bude náročné.“. Bud' tedy rodičovství, nebo vztah nemá smysl. Vnímám jsem to tak i já, ale byl to na mě tlak.

Ve chvíli, kdy se to naplánovalo, stresy opadly. Chování partnerky se výrazně pozitivně změnilo, vůči mě jako potenciálnímu otci. Ve chvíli, kdy jsme se rozhodli, že se o to dítě budeme snažit, mělo to velice pozitivní vliv na náš vztah.

Až do řekněme 5. měsíce to bylo fajn. Pak, když měla své jisté, posunulo se to do role otce zabezpečovače a matky pečovatelky.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Měli jsme společné koníčky. Takže ten čas jsme trávili společně. Nejdřív se mi to líbilo, pak mi to začalo vadit. Začalo se objevovat soupeření. Sportovní aktivity – snowboarding, wakeboarding. Chtěla, abych věnoval víc času přípravě bytu na dítě. Ona studovala a připravovala se na porod. Nějaké napětí v tom bylo. Čím víc se blížil porod, tím víc měla pocit, že vše řeší daleko víc, než já. Narůstající pocit vlastní důležitosti jako matky.

Vyčítala mi, že se na porod nepřipravuju dostatečně. Byly kvůli tomu i hádky. Já jsem s ní nesouhlasil, k ničemu to nebylo. Měli jsme hádky i předtím, nikdy nebyly moc efektivní. Na moje volnočasové aktivity ale těhotenství vliv nemělo.

Těhotenství a zaměstnání

Neřekl bych, že to ovlivnilo zaměstnání ani jednoho z nás. V 8. měsíci nastoupila na nemocenskou, jinak ne. Ani melouchy navíc, ani víc dovolené.

Partnerka byla hodně pragmatická, business plán jsem dostal předložen už před početím. Zaměstnání prostě nebylo téma.

Biologické změny v těhotenství

Z partnerky se postupně stal vorvaň. Nijak zvlášť mi to nevadilo, nebylo to nic, co bych neočekával. Původně jsem si myslel, že to bude horší. K vážným problémům nedocházelo. Zvětšilo se jí břicho a prsa. Nevím o tom, že by s tím měla nějaké problémy. Kolem tohohle nebylo žádné napětí.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Tohle bylo naplánováno už od partnerky. Netrpěli jsme nějakým nedostatkem. Měli jsme našetřeno. Byly to společné úspory. Netrpěla mama komplexem, že by musela mít pro miminko všechno nové a nejlepší, nemusel jsem ji přesvědčovat, tyhle věci proběhly v poklidu. S financemi myslím, že jsme žádný problém neřešili.

Dovolená v těhotenství

Měli jsme jednu společnou dovolenou na horách v Zillertalu na Silvestra. Jezdil jsem namísto celý den jen půlden, abychom mohli společně na procházky. Dovolená nebyla náročná (logistika, doprava, zajištění bydlení...). Dostali jsme prostě dobrou nabídku, dovolenou jsme úplně neplánovali, využili jsme příležitost. Bylo to pro oba příjemnější, než dřepět doma. Vlastně se s tím vyřešili jinak potenciální problémy. Jinou dovolenou nebo víkendový výlet jsme neplánovali.

Dělba odpovědnosti v těhotenství

Měli jsme nějak rozdělené odpovědnosti už předtím, v těhotenství se nic nezměnilo. Partnerka by asi řekla, že jsem se staral málo – ale stejně před těhotenstvím i během něj. Ona lpěla na zametání a vytírání, domácí práce se měřily jen podle toho. Ostatní činnosti pro ni nebyly důležité. Taková zametací obsese.

Nějaké konflikty kolem toho byly, ale nic, co by se v těhotenství změnilo. Možná, že s pokročilejším těhotenstvím měla v ruce argument navíc. Věnoval jsem se ale hlavně dokončování bytu před porodem.

Ženský prostě jednou za čas hráblo, nevím, jestli z těchto příčin, nebo prostě proto, že se musela pohádat. Ono se to těžko vztahuje k tomu těhotenství, my jsme se hádali už předtím. Už nám chyběl takový ten sociální respekt jeden k druhému.

Největší konflikt nastal už po 3 týdnech ve Španělsku na cestách, který jsme ta museli „uměle“ vyřešit, protože nás ještě čekala dlouhá společná cesta. Měli jsme to jako takovou sinusoidu. Možná se ten vztah měl rozpadnout už na začátku. Nebo neměl, cesty jsou neovlivnitelné. Těhotenství vnímám jako další vlnu té sinusoidy. V těhotenství to vlastně bylo velmi příjemné. Partnerka se stala velmi milou a vlídnou ženou.

Sex v těhotenství

Sex byla bolest našeho vztahu už delší dobu. Měli jsme nevyrovnané sexuální potřeby. Pro ni to nebyla nutná součást vztahu. Zlepšilo se to vlastně jen kolem početí. Z mého pohledu to během těhotenství bylo téměř bez kontaktu, možná jednou dvakrát za měsíc. Vyčítal jsem jí to. Hádky nezačínaly kvůli tomu, spíš tím vzrůstal tlak, který vyvrcholil zástupným problémem. Snahy o komunikaci nějaké byly. Diskuse končily tím, že ona tvrdila, že je to dostatečné, já tvrdil opak. „Já jsem se o tom bavila s kamarádkama, ty říkály, že je to absolutně v pořádku.“

Tím nekonstruktivním řešením hádek, se nám celý ten vztah od začátku devastoval. Nebyli jsme schopni dělat konstruktivní kompromisy.

Nezbývalo mi nic jiného, než se s tím smířit. Nechci říct, že by to bylo úplně tabu. Někaké štěky kolem toho vznikaly, ale nikdy kolem toho neproběhla normální diskuse.

Účast na porodu

Byl jsem. V tomhle byla partnerka důsledná. Vše proběhlo podle plánu. Já jsem tam byl od začátku do konce, neproběhlo tam žádné nadávání. Měli jsme super nemocnici a sestry. Byl jsem mile překvapený. Tohle bylo dobrý.

Příbuzní, reakce primární rodiny

Já se svými příbuznými nemám moc kontakt. Z mé strany pouze bratr, pomáhal zajistit místo v Motole. Ze strany partnerky taky moc ne. Matka je dlouhodobě hospitalizovaná se schizofrenií, otec se přišel podívat až po porodu. Nikdo se moc neangažoval. Neměli jsme žádná očekávání. Takhle to bylo už dřív i s ostatními věcmi.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Měli jsme zdravé dítě. Kojení bylo od začátku bez problému. Malá měla problémy s kyčlemi, to jsme ale začali řešit až po šestinedělí. Mám sestru, která se narodila v mých 15. letech, takže to pro mě nebylo příliš nové.

Od ženy jsem cítil víc a víc, že mě odsouvá na druhou kolej. Že ona to musí vědět nejlíp a tak. Zároveň se neprojevila nějaká laktační psychóza nebo takové věci. Že bych se musel obávat o dítě, to ani náhodou.

Neuvědomuji si, že bychom v té době měli nějaké výrazné konflikty.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Hodně se nám to začalo točit kolem dítěte. O péči jsme se snažili střídat. Cca první 2 měsíce jsme netrávili volný čas jinak, než kolem dítěte.

Pak nastal velký konflikt. Já jsem byl přihlášený na kurz rozhodčího právě pro wakeboarding. Musel jsem každý den jezdit jako idiot domů. V devět večer jsem musel být doma, kde už všichni spali. Ráno v šest zase zpět. „Přece nepojedu na tři dny pryč, když máme doma malý dítě.“

Možná jsme se k tomu někdy vrátili. U nás se dost často do hádek tahali minulé věci. Já nedělalo problém, být na mě sprostá. Mě to nikdy hlava nebrala. Některé výrazy by člověk nepoužil, i kdyby byl sebevíc naštvanej, když si toho druhého váží. Jsem přesvědčený, že si mě tolik nevážíla. Několikrát jsme se o tom bavili, víc, že to tak bylo. Debilní věci, jako třeba že nemám dodělanou vysokou školu. Proto že si mě nemůže tolik vážit. Myslím, že to tak skutečně myslela.

Nejsem si úplně jistý, jestli chtěla mít rodinu nutně vlastně se mnout. Zpětně se mi zdá, že rozpad našeho vztahu jako by jí zapadl do nějakého plánu. Prostě jí bylo 33 a chtěla dítě. Vůbec nešlo o mě. Možná jí to mohlo i vyhovovat.

Nějak jsem si to uvědomoval už dřív. Bavili jsme se o tom. Ani jeden z nás toho druhého vlastně nepotřeboval. Byla spíš zvyková záležitost než citová. Vzájemně jsme si tohle nevyčítali, ale prohlubovala se kvůli tomu propast. Člověk se pak víc poohlížel potom, jaké by to bylo skutečně žít sám (singl). Stmelovaly nás ty koníčky. Zjednodušovaly se některé životní situace.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Partnerka šla na mateřskou. U mě žádná změna nenastala. Snažil jsem se být co nejvíc doma. Možná home office. Nebylo to nosné téma nějaké hádky. Zaměstnání na ní čeká. I během těhotenství se věnuje některým úkolům z práce. Pomohlo to i finanční situaci.

Biologické změny po porodu

Rychle se vrátila do původní postavy. Neměla žádné poporodní komplikace.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Dokud to bylo v rodině, bylo to v pohodě. Problém nastal až v případě rozchodu. To úplně malé dítě moc nestojí. Kvůli financím určitě žádné hádky nebyly. Její starší sestra nám dala spoustu vybavení, největší investicí byl kočárek. Neměli jsme moc výdeje.

Dovolená s malým dítětem

Nestihli jsme ji. Ani jsme ji neplánovali. Měli jsme pocit, že je na to dcera ještě malinká.

Dělba odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Myslím, že jsme ani žádné napětí neměli. Snažil jsem se věnovat, co to šlo. Na začátku se víc starala partnerka, mě přibyla starost o psa. Hodně jsme se střídali. Kojení bylo asi do roku, příkrmy začaly v červnu nebo červenci.

Konflikty vznikali asi jen kvůli tomu, že musela v noci vstávat a kojit. Partnerka začala docela rychle sportovat. Snažil jsem se jí dostat ven, aby byla i s kamarádkama. Což se docela povedlo. Tohle fungoval líp, než cokoli jiného. V té době jsem už byl vlastně raději s dcerou, než s partnerkou. Dohromady to bylo náročnější.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Kromě stížností na vstávání konflikty nebyly. Dcera dobře usínala. Sice se pravidelně budila, ale v noci moc nebrečela. Dceru jsme měli od malička v její postýlce vedle postele. Tohle bylo super.

Uspávání v pohodě. Po kojení taky okamžitě usnula. V tomhle konflikty nebyly. Partnerka příležitostně přes den dospávala, co nenaspala v noci.

Žárlivost na dítě

Nevím, jestli ona žárlila. Já na dítě ne, ale s příchodem dítěte jsem byl už definitivně odstrčen jinam. Nemám pocit žárlivosti na dítě. Jen jsem byl odstrčen pryč, jako nepotřebný element jen na občasné hlídání.

Proběhlo kvůli tomu pár hádek, ale uměle jsme je ukončovali, nechtěli jsme se hádat před dítětem. Měli jsme dlouhodobě problém řešit problémy. Jediné, co se změnilo, že se to odsouvalo na dobu, kdy dítě spalo.

Sex po porodu

Už vůbec. Mě chyběl stejně jako předtím. S partnerkou už jsem se o tom ani nebavil. V šestinedělí jsem to neočekával. Pak se seznámením se současnou partnerkou už u mě nebyla ani touha. Už to ani nestálo za hádku. Jí to očividně vyhovovalo, takhle si to dlouhodobě přála. Já jsem to vyřešil jinak.

Plánování dalšího dítěte

Ne. Ani během těhotenství, ani narážky. Já chci víc dětí, ale určitě ne s mou bývalou partnerkou.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Řekl bych, že rozchod s tím těhotenstvím moc nesouvisí. Spíš těhotenství bylo nepovedeným pokusem o stmelení. Rozchod bylo rozumné rozhodnutí. Dítě netvoří rodinu, ale rodina má být vytvořena pro dítě. Dítě bude spokojenější, když bude mít spokojené rodiče, i když nebudou spolu.

Důvodů bude několik. Vzájemná nedůvěra, nedostatek respektu. Moje přesvědčení, že bývalá partnerka je trochu magor. Já jsem také determinován ze své rodiny. Můj otec týral matku a třeba hrubé sprosté nadávky jsou pro mě dlouhodobě nepřekousnutelné. Spíš zpětně nechápu, jaká demence mě v tom vztahu držela tak dlouho. Prostě ty dvě osobnosti se nestřetly.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Jsem hrozně šťastný, že dceru mám. Je naprosto fantastická. Byť to přináší velký smutek a bolest, že s ní nemůžu být tolik a tak často, jak bych chtěl, tak jsem rád, že je na světě.

Participant H (30 let)

9. března 2016, 18:00 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Partnerka byla velice šťastná, opravdu v euforii, já vůbec. Dozvěděl jsem se to týden před svými státnicemi. Vůbec jsem nejásal, řešil jsem jiné věci. Známi, rodina a tak mě začali posouvat do role otce. Oni to mysleli dobře, já jsem to ale úplně nepřijal. Dělal jsem dost proto, abych z té odpovědnosti utekl. Takže místo toho, abych se zažral do dokončení školy, tak jsem na to kašlal. Místo toho, abych byl s partnerkou, našel jsem si milenku.

Partnerka na mě začala působit jako dozor, jako taková kontrola. Poměrně nerad některé věci komunikuji, partnerka hodně plánuje, já řeším problémy, až nastanou. Prostě jsem věřil, že všechno dobře dopadne, milenku utajím, a bude to zase všechno eňo nuňo.

Vyšly nám špatně genetické testy, partnerka se z toho zhroutila.

Místo toho, abych mluvil o svých pocitech, nebo něco komunikoval, tvářil jsem se, že je všechno v pořádku a řešil jsem to únikem za jinou sukní.

Všechno jsem tehdy přičítal změněné hormonální hladině. Ona to zase přičítala tomu, že se mi nedaří ve škole. Vůbec jsme o tom nemluvili, já jsem napětí uvolňoval tím únikem.

Příbuzní, reakce primární rodiny

Oboje rodiče viděli komplikaci v tom, že nemám dostudováno, pořádnou práci. Že snad víme, co děláme. Když ne já, tak alespoň ona. Ale nebyl to žádný extra tlak na něco, nechávali nám prostor.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

V téhle fázi se to zas tak nezměnilo. Změnilo se moje. Když jsem měl večer pro sebe, tak jsem se nějak pokoutně snažil trávit čas s tou jinou.

Ale změna tam byla. Já jsem byl hodně racionální, ona se věnovala tantře. To ale v podstatě skončilo těhotenstvím. Skončil kurz, na kterém jsme společně byli. Byla škoda, že jsme v tom nepokračovali, spojovalo nás to. Takže takhle změna proběhla už před těhotenstvím.

Já jsem studoval, ona musela vstávat ráno do práce. To ji vytáčelo. Chtěla cítit oporu, nějakou snahu o budování společného hnízda, já jsem na to prděl.

Ona byla nešťastná z toho, že spolu trávíme málo času. To byl light motiv. „Trávíme spolu málo času. A když ho spolu trávíme, nejsi přítomný.“, „To máš pravdu, já mám pocit, že času spolu trávíme hodně, měla bys mít víc vlastních zájmů.“. Ale nehádali jsme se. Já jsem nechtěl, abych byl hodnej. Potlačoval jsem to nebo unikal. Nechtěl jsem v žádném případě nic ohrožit. Zvláště, když je těhotná, zranitelná.

Těhotenství a zaměstnání

Ona pracovala normálně až do porodu, musela si přizpůsobit náplň práce. Věděla, že je pod služebním zákonem, o práci se nebála. Kolektiv zrovna neměla ideální, takže uvítala, že bude doma. Já byl stále student, nějaké brigády. V tom se nic nezměnilo. I do školy jsem chodil pořád stejně. Tohle vůbec nebylo předmětem řešení. Ona se občas snažila bavit o tom, jak to mám se školou. Já ji odbyl s tím, že takhle zní jako matka, ne jako partnerka, ať to nechá na mě.

Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav

Na mé straně nula. Jí narostlo břicho. Taková páteř našeho vztahu, co nás hodně bavilo, byl náš sexuální život. V tom se objevil problém. S tím, jak jí rostlo břicho, začal jsem mít strach, aby se něco nestalo dítěti. Začal jsem se tomu trochu vyhýbat. Ona na mě nijak netlačila. Byla přesvědčená, že kdyby se dělo něco špatně, pozná to. Ta postelová komunikace byla vždycky v pořádku.

Vyšly špatně ty genetické testy. Dost jsem za to proklínal doktory. Snažil jsem se to racionalizovat a uklidňovat ji. Ale mávalo to s námi. Tohle nás spíš stmelilo. Konflikt byl my vs. zdravotnictví.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Já jsem platil půlku nájmu a nějaké nákupy, ale větší váha byla na ní. Ona to trochu řešila, já zase ne. Chodil jsem v 10 let starém kabátu, klidně bych v něm chodil dalších 10. Moje spotřeba byla malá.

Asi jsme měli řešit byt a takové věci, partnerka to možná řešila, ale já ne. Bydleli jsme v 1+kk.

Neměl jsem takovou tu touhu, jako že já se o to postarám, budeme bydlet v normálním 3+kk a tak. To jsem tam neměl. Při rozchodu mi to i lidé kolem mě vyčítali. Některé životní konstanty mi prostě unikaly.

Jestli o tom byl nějaký spor, tak si to nepamatuji.

Dovolená v těhotenství

Partnerka by asi chtěla, ale nebyli jsme. Na tohle jsem nikdy nebyl stavěnej. Je možné, že ona to tam měla. Možná jela někam jenom s mamkou nebo tak. Ale to hádám.

Dělbá odpovědnosti v těhotenství

Měli jsme standardní třecí plochy. „Slíbil jsi přišroubovat poličku a polička ještě není.“ Ale to bylo už předtím. Partnerka by chtěla, ale já jsem byl líný. Můj akční rádius byl o něco jiný, než její. Tohle bylo, řekl bych, předmětem sporu minimálně. Určitě to tomu nepomáhalo, v součtu to nebyly plusové body.

Sex v těhotenství

Postupně jsem ztrácel zájem. Báł jsem se, abych to nějak nepodělal. Ona byla třeba víc unavená. Taky chodila do práce. V 9 v 10 už byla tuhá, já byl standardně živej do 12 do 1. rozhodně mi to ale nevyčítala. Spíš to asi tiše tolerovala. Ale ne že by to nebylo vůbec, jen ta intenzita byla hodně malá.

Účast na porodu

Já jsem byl. Chtěl jsem tam být. Ona to chtěla taky, na tomhle byla úplná shoda. Přesto, že to asi nebylo úplně moudré rozhodnutí. Já jsem se tam snažil bejt naprosto přítomnej, bejt platnej. Udělat to nejlepší, co ve mně je. Po nějaké době jsem se pak dozvěděl, že jsem tam byl spíš na obtíž. Ale to už byla výčitka v době, kdy jsme se rozcházeli.

Já jsem se zajímal o takové ty technické věci. Jako intervaly a tak. Partnerka spíš potřebovala slyšet něco jiného, než že si tam něco dělám se stopkama.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Porod byl výbornej, personál byl skvělý. Jeli jsme tam sanitkou. Máme známou, která školí porodní sestřičky. Ta nám pomohla. Tehdy jsem vůbec netušil, že se ode mě očekává kytice nebo dárek. To ji hodně mrzelo. V tom jsem úplně selhal. Informován jsem nebyl. Kojit jsme začali normálně. Všechno ostatní proběhlo v pohodě. Kromě toho, že se rozpadl náš vztah.

Krátce před porodem jsem ukončil vztah s milenkou. Ta věděla, že mám jinou, ale nevěděla, že čekáme dítě. Dostal jsem od ní ultimátum, já jsem jí řekl, že za pár dní budu otcem, a že končíme.

S partnerkou jsme najednou měli prostor řešit náš vztah, jak to bude. Tím, že jsem neměl tu berličku od milenky, kde jsem se dobíjel, tak jsem najednou nemohl. Pár dní na to konečná ve škole, neudělal jsem zkoušky. A teď co. Tohle byla špatně rozehraná hra. Byl jsem strašně na dně. Najednou to na mě všechno dolehlo. Tím začal konec toho našeho vztahu.

Řekl jsem si, že budu pánem svého osudu a začnu to řešit. K ničemu chytřejšímu, než k tomu rozchodu jsem, ale nedošel.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Měli jsme nějaké společné akce. Já se snažil zachraňovat školu. Ale to bylo poměrně krátké. Tam už jsme se poměrně hádali. Už jsem měl vlastně sbaleno.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Partnerka byla stále na mateřské a já jsem propadnul naprosté depresi, že bez školy žádnou pořádnou práci, která by nás uživila, neseženu.

Biologické změny po porodu, zdravotní stav

Podstatné je, že žena je během těch 9 měsíců stále s tím dítětem, tomu chlapovi pořád nedochází. Mě to docvaklo až třeba když jí byl rok. Až tehdy jsem jakoby vklouznul do role otce.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Dřív než jsme to mohli řešit, tak jsem utekl. Jsem se rozešli.

Dovolená s malým dítětem

Nebyla.

Dělbba odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Asi jsem víc chodil na nákupy, ale to vychází z logiky věci.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Spali jsme společně i s dítětem v jedné posteli. Dcera byla skvělá, spali jsme dobře.

Žárlivost na dítě

To jsem nestihnul.

Sex po porodu

Párkrát asi ještě jo. Tam to bylo bez problému. To by asi pokračovalo dobře.

Plánování dalšího dítěte

Někdy jsme se zmínili, že u jednoho neskončíme. Rozhodem to ale vzalo za své. Nestihlo to být tématem.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Dcera byl velký argument, proč zůstat. Tedy kromě postele. Já jsem měl pocit, že v tom vztahu je úplně všechno špatně. Intenzivně jsem cítil, že mluvíme každý jiným jazykem. Ta komunikace byl obrovské průšvih.

Velké téma: Tady je to tak strašný, že raději budu sám. Měl jsem pocit, že partnerka má tisíc a jednu chybu. To jsem ještě nevěděl, že to, co mi na ní vadí, je společný jmenovatel žen jako takových. Připadalo mi, že kdybychom spolu zůstali, že to bude jen ze společenských důvodů.

Partnerka měla vůli s tím něco dělat. Já jsem měl rozhodnuto.

Těhotenství a porod daly podmínky k tomu, aby se to buď ten vztah rozpadl, nebo zpevnil. Já jsem měl tehdy hrozně plitkej charakter. Neměl jsem vyřešený svůj vztah k otci, k ženám. Neměl jsem předtím žádný jiný pořádný vztah. Spousta zkušeností tam nebyla, měl jsem zkreslené představy o vztahu a lásce.

Takže myslím, že s tím mým nastavením by to krachlo tak jako tak. To dítě by to spíš uspíšilo.

Na druhou stranu dcera byl vždy velký argument k tomu se k sobě vrátit. A stejně tak, kdybychom dceru neměli, tak se k sobě nevrátíme. Ne, že bychom byli spolu jen kvůli ní.

Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

Mě by strašně pomohlo, kdybych věděl. Kdybych měl víc odžito. Teďka si myslím, že je strašně důležitý, když má chlap jasnou představu, když ví, co chce. Když si nemusí nic dokazovat, ale čerpá sílu ze sebe.

Chlap musí bejt totálním chlapem. Společnost nás tomu vůbec neučí. Chybí jasný rituál nebo mezník.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Porod a těhotenství je základním kamenem vztahu.

Participant I (34 let)

25. února 2016, 14:00 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Můj problém dřív byl, že jsem byl dost nepřítomný, nevnímal jsem žádnou změnu. Ona to prožívala úplně jinak. Já jsem byl profesionální sportovec a hodně jsem se soustředil na sebe. To těhotenství jsem tolik nevnímal. Změnu jsem v podstatě necítil.

Ona byla velmi tolerantní. „To se všechno zvládne“ Dává najevo, že podporu nepotřebuje. Já jsem třeba vlastně nebyl doma. Odjel jsem třeba na 14 dní na nějaké mistrovství Evropy a bylo mi to jedno.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Oba jsme si přáli, aby dítě vyrůstalo v kompletní rodině. Takže jsme se snažili čas plánovat společně. Upřímně, partnerka se snažila mnohem víc než já. Možná že já už malinkou začínal utíkat od té rodiny. Sport mě pořád táhnul pryč. Ale malá změna nastala.

Už tehdy to bylo velkým tématem. Bylo mi vyčítáno, že trávím víc času na hokeji než s ní. Že trávím víc času s kamarády, než s ní. Já volnost k životu potřebuju. Nevěděl jsem, že je to potřeba, přišlo mi to normální. Bylo to tématem hádek. Například když jsem se po týdnu vrátil ze zahraničí, tak ona očekávala, že budu alespoň dva dny s ní. Já místo toho po půl dni zase odjel něco zařizovat.

Těhotenství a zaměstnání

Já jsem se stále živil sportem. Částečně mě to omezilo, ale nijak moc, abych jí to mohl vyčítat. Omezilo mě to tím, že jsme se přestěhovali zpět do Čech, kde jsme chtěli žít s rodinou. Ale to bylo společně rozhodnutí.

Ona normálně pracovala, dokud to šlo. Pak měla mateřskou 3 roky. Protože těhotenství bylo plánované, v těchto tématech nebylo, co si vyčítat. Všechno bylo společné rozhodnutí.

Biologické změny v těhotenství

Standardní přibírání, nic zásadního. Během těhotenství já nic nevnímal. Mazali jsme proti striím, ale nebylo to žádné téma.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Když ještě pracovala a já jsem vydělával, žili jsme v bytě, který byl rodičů. Všechno jsme sdíleli. Nikdy jsme neměli společný rozpočet. Jen jsme si řekli, ty platíš tohle, já tamto. Ani jsme nevěděli,

kdo kolik vydělává. Měli jsme dost peněz, nikdy to nebylo téma. Partnerka se na výdajích hodně podílela, chtěla to tak. Dokonce bylo období, kdy ona živila ně (mimo sezónu například).

Dovolená v těhotenství

Měli jsme, určitě jo. Spousta lidí si plánuje dlouho dopředu, to u nás nebylo. Spíš spontánně jsme někam vyrazili. Někam jsem jel, ona se přidala, měla flexibilní pracovní dobu. Vzájemně jsme se přizpůsobili, tohle nikdy nebyl problém.

Dělba odpovědnosti v těhotenství

Nějaká dělba byla. Já měl na starosti technické věci. Ale ne že bychom to měli nějak striktně rozdělené. Možná to ta žena postrádala, ale nikdy to nebylo předmětem hádek. Později se partnerka starala víc o domácnost a já o peníze, ale během těhotenství bylo všechno rovné.

Kvůli kravinám jsme se nechtěli hádat. Nějaké drobné hádky asi byly, ale nic, co by stálo za to si pamatovat.

Náš hlavní problém bylo trávení společného času. Možná mi vadilo, jak řídí, ale to považuju za banální. Předmětem hádek byla rodina. Ať už moje nebo její. Pro mě byl problém její sestra nebo otec. Ona mi to oplácela stejnou měrou a taky měla pravdu. V momentě, kdy jsem si vjel do vlasů s jejím otcem, byl problém i s partnerkou, protože ta vůbec nechtěla, aby nějaké hádky byly.

Sex v těhotenství

Dokud na ní těhotenství nebylo vidět, fungovalo to dobře. Jakmile měla větší břicho, můj zájem byl menší. Frekvence se snižovala tím víc, čím blíž byl porod. Bylo to určitě z její strany.

My jsme o sexu vlastně nikdy ani moc nemluvili. Ona o tom potřebu mluvit neměla, já taky ne. Pokud kvůli tomu byla nějaká hádka, tak maximálně nárazově. Možná nějaké narážky.

Když jsem jí odmítal, cítila se kvůli tomu nepřitažlivá. O tom jsme ale mluvili až později. Až do porodu jsme se tomu tématu vlastně vyhnuli.

Účast na porodu

Byl jsem. Já jsem měl jasnou roli, být u hlavy a čekat na miminko. Říkal jsem si, že kdyby náhodou, že by to mohl být problém, tak jsem nebyl raději příliš aktivní. Nechtěl jsem přímo „vidět“. Chtěl jsem být u ní a podpořit ji. Ale takhle otevřeně jsme se na tom nedomlouvali, ani jsem jí to neříkal. Odstup jsem ale necítil, to ne.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Dcera měla žloutenku, v porodnici byly asi 6 dní. Kojit začala hned bez problémů. Já jsem vlastně v té době byl částečně ve Španělsku, tři dny v týdnu pravidelně. Pro mě to vlastně byla hrozná pohoda. Snažil jsem se to pak doma vykompenzovat. Bylo to předem dané, bylo to pracovní. Výkyvy nálad samozřejmě byly, začal jsem je vnímat.

Ona chtěla vlastně jen jediné: Abych s nimi byl doma a tvořil kompletní rodinu. Což já jsem tehdy ještě nevěděl, ani to tehdy nezaznělo. Ani já ani ona jsme to jako děti tak neměli. Já jsem prostě utíkal, mě to tak vyhovovalo. Já jsem neměl žádný problém, nijak mě to neomezovalo, byl jsem vlastně strašně sobeckej. Dneska bych to udělal jinak.

Doteď mi vyčítá, že mě potřebovala, že se na mě nemohla spolehnout, protože jsem byl pořád pryč.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Já jsem v tu dobu byl s odpuštěním opravu idiot. Já jsem tam byl, ale nebyl jsem přítomen. Byl jsem tam prostě proto, že jsem tam měl být. Já jsem si dělal, co jsem chtěl. Asi bych si přál, abych byl v tu dobu dospělý.

Partnerka, když chtěla čas sama pro sebe, tak jsem se samozřejmě staral já. Vzhledem k tomu, že jsem byl pořád pryč, rozhodně na to měla nárok.

Kolem tohohle byly hádky. Protože když už jsem se vrátil, byl jsem přes den doma a večer jsem šel do hospody. To bylo naše hlavní téma. Už jsem věděl, že je to hodně citlivé, snažil jsem se to kompenzovat. Třeba tak, že jsem s nimi byl, dokud dítě neusnulo a pak jsem se vrátil, abych ráno vstal. Takže jsme se nakonec domluvili, ale určitě jí to trápilo. Po čase to bylo to hlavní, co mi vyčítala.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Partnerka byla na mateřské, já jsem sportoval. Když skončila sezóna, přes léto jsem pracoval jako živnostník v Praze, abych byl flexibilní a mohl se přizpůsobit rodině. Vždycky jsem se tímhle snažil přizpůsobit rodině. Probírali jsme, jestli chce mateřskou na dva nebo tři roky. To, že to bude déle, byla společná dohoda, takže to nikdy nebylo tématem sporu.

Biologické změny po porodu

Jestli měla nějaké intimní komplikace, to se mnou neprobírala nikdy. Na tohle téma jsme nikdy nemluvili. Pokud tedy ani, já to nevěděl. Po porodu rychle shodila. Později řešila třeba prsa. Před těhotenstvím měla krásná prsa a po roce kojení to „odnesla“. Obecně měla problém s tím, cítit se dostatečně atraktivní. Ale řešila to spíš sama se sebou, neprobírali jsme to spolu.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

V tu dobu už situace nebyla úplně nejlepší. Já jsem přestal hrát, partnerka nevydělávala. Na krátkou dobu jsme neměli peněz moc. Ona to docela řešila. Téma to bylo, ale jenom chvíli. Pak jsem zase začal dobře vydělávat a bylo to zase v pořádku. Byl tam úsek dvou tří měsíců, kdy byly hádky proto, že na něco nebyly peníze. Přicházelo to spíš z její strany. Reagoval jsem na to tak, že jsem jen řekl, že se to zvládne. Vždycky jsem to nějak vyřešil, třeba půjčkou.

Dovolená s malým dítětem

Byly jsme hlavně v tuzemsku. Do roka jsme s dcerou lézat nechtěli. Když jí byl zrovna rok, partnerka odjela s dcerou a babičkou na 14 dní na Maltu, já jsem ale zůstal v práci. V tu dobu už byly spory, tam to začalo. Do doby, dokud kojila, pro mě nebyla přitažlivá. Já jsem neměl zájem. Nevím, jaká byla moje výmluva, ale nechtěl jsem jet. Ona chtěla trávit čas se mnou a s rodinou pohromadě, pro mě to byla nekomfortní situace. Když se vrátila, přestala kojit a to jsme pak oslavili. Během 14 dní pak podruhé otěhotněla.

Nehádali jsme se otevřeně nahlas. Ale byla to jen taková rutina, moc jsme spolu nekomunikovali, vztah moc nefungoval. Nemilovali jsme se spolu, ani sex, v té době vztah začal skřípat. Bylo to určitě z mojí strany. Kolem mě se jako kolem sportovce motalo hodně žen, neuvědomoval jsem si, že chybím v rodině.

Dělba odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Domácnost měla na starost ona, také všechno kolem dcery. Já jsem se snažil, myslím si, podle možností. Ale žil jsem si svým životem, sportem, prací. Neuvědomoval jsem si, jaké to může mít fatální následky.

Moje bylo uspávání, také jsem k ní vstával. Po práci, že budu trávit čas s malou, pak společně. Což teda nestálo za moc.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Spali jsme v jedné místnosti společně, takže jsme moc dobře nespali. Dělali jsme si služby, střídali jsme se. Vycházeli jsme si vstříc. Tohle fungovalo dobře.

Žárlivost na dítě

To nastalo později. To, že mě partnerka už tolik nepřitahovala, cítila to ode mě, a tak věnovala víc pozornosti dceři. Takhle nám to vlastně vyhovovalo, ale ani jeden jsme se o to druhého pak nesnažili. To, že jsme si nevěnovali pozornost, bylo vzájemné. Takový začarovaný kruh. Házeli jsme na sebe vinu, ale byli jsme v tom oba. Na její straně to bylo o něco lepší, sem tam udělala nějaké vstřícné kroky, které já jsem ignoroval, pak se přestala snažit také. Ale otevřená žárlivost na dítě tam nebyla, že bych dával vinu dítěti, to v žádném případě.

Sex po porodu

Třeba dva měsíce vůbec nic. To bylo i z její strany. Třeba půl roku neměla chuť. Pomalu jsme na tom začali pracovat, ale šlo to špatně. Rok po porodu špatný, spočítalo by se to na jedné ruce. To, že neměla chuť, mi spíš vyhovovalo. Přirovnal bych to k tomu vztahu. Oba jsme se snažili ten vztah zachránit kvůli malé. Kdyby se nenarodilo druhé dítě, rozešli bychom se dříve. O tom se ale takhle můžeme bavit až teď.

Její motivace byla možná o něco větší. U mě se to ale prohlubovalo, a i ona pak ztrácela motivaci. Kvůli sexu jsme se otevřeně nehádali nikdy. Možná to byl základ pro jinou hádku, ale o tomhle jsme nemluvili.

Plánování dalšího dítěte

Až do nechtěného početí druhého dítěte jsme o dalším nemluvili. Po té, co se vrátila ze 14 denní dovolené, byla najednou taková uvolněná atmosféra, chvíli to bylo fajn. Nicméně početí bylo nechtěné.

Oba jsme to ale přijali v klidu. Chtěla ode mě podporu, ale nic nikdo nikomu nevyčítal. Oba děti natolik milujeme, že jsme rádi, že se to stalo. I když na začátku druhého těhotenství to partnerka neocenila, brala to jako dlouhou těžkou cestu. Přijali jsme to, jak to je.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Náš hlavní problém byla nekomunikace, neřešení aktuálních problémů, které chodily a my je ignorovali, moje nezodpovědnosti, měl jsem věnovat víc energii partnerce a dceři, vzájemná podpora – oba navzájem v našem vztahu. Ona potřebuje zvedat sebevědomí, připomínat, že je krásná, že se máme rádi. Já jsem to nedělal. Ale i od ní ke mně, že ona podporuje moje aktivity, že je v tom chápavá. Hlavně vzájemná vůle pracovat na vztahu. Ona fungovala pak víc jako matka, ne jako žena. Chtěl jsem mít i ženu, která je oporou pro toho chlapa. Trochu rezignovala. Já na tom měl zásluhu samozřejmě taky.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Velkou roli v tom hraje zkušenost z minulého života, z vlastní rodiny. Nechci se zbavovat odpovědnosti, ale já jsem neměl jak se naučit, jak to funguje. V podmínkách, kde jsem vyrostl, to nebylo. Prožíval jsem něco, v čem jsem se nedokázal ani orientovat. Nevěděl jsem, jak to říct. Ale chci na tom pracovat, chci mít fungující rodinu.

Participant J (35 let)

24. února 2016, 17:00 (online telekonference)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Ani ne. Začal jsem se těšit. Bylo to finančně náročnější, manželka nevydělávala. Nevšiml jsem si, že by zvyšovala nějaké nároky nebo byla náladová. Byla veselá. Měli jsme společnou vizi, to nás drželo mimo konflikty.

Příbuzní, reakce primární rodiny

N/A

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

U nás se nic nezměnilo. Sednout si někde normálně. Sice nemohla pít, to se omezila, ale jinak úplně stejně. Stejně volného času pro sebe jako předtím. Když jsem potřeboval jít s klukama. Někdy byly výčitky, ale jen že jsem měl dát vědět třeba, že přijdu později. Ale víc doma jsem byl, než dřív. Víc času pro zařizování. To se probíralo.

Spíš jsme se neshodovali v tom, že chtěla všechno extra nové, všechno nejlepší. Já jsem na to zase úplně neměl. Ona do financí nikdy neviděla.

Těhotenství a zaměstnání

Kvůli těhotenství musela přerušit zaměstnání a chyběly jí měsíce, aby dostala mateřskou. To jsme zjistili úplně náhodou. Byla to náročná situace hlavně pro mě, pro ni ne. Byla zvyklá, že všechno vždycky někdo vyřeší za ní. Byl jsem našťvaný, že si neohlídá základní věci. Že musíme na poslední chvíli řešit takové základní věci.

U mě v zaměstnání beze změny. Možná jsem měl víc přesčasů na home office, melouchy a tak. Byl jsem třeba víc unavený. Ale žádné hádky, ona byla spokojená.

Já jsem párkrát zkoušel, aby si něco zaplatila sama, ale vždycky to pak skončilo nějakým skluzem.

Biologické změny v těhotenství

U mě žádné. Ona přibrala. Jinak byla dostatečně sebevědomá, je Mongolka, u nich se neprojeví ani vytahaná kůže nebo strie.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Všechno stálo na mě. Jediné pozitivní bylo, že měla 3 roky mateřskou. Většina z těch peněz jí zůstávala, kupovala třeba potraviny. Na nájem nepřispívala. Byl jsem rád za stabilní příjem.

Byly spory, ale až po těhotenství. Během něj ne. Mě nebavilo pořád všechno táhnout.

Během těhotenství byla ale velmi žárlivá. Obzvlášť když jsem šel někam s klukama. Podezírala mě, že mám někde nějakou holku. Mrzelo mě, že mi nevěří. Snad ani ne na to, že bych byl s nějakou ženskou, jako spíš o to zázemí, post, který by mohla ztratit. To mi tak ale připadá teď.

Vlastně jsem byl do svatby docela natlačen její sestrou. Potřebovala vyřešit trvalý pobyt. Aby si to pojistila i děckem a měla se fajn. Takhle mi to připadá s odstupem času. Tehdy jsem to neviděl.

Dovolená v těhotenství

Ani jsme neuvažovali. Ani výlety na víkend. Jen přes den. Ani to nešlo finančně. Její koníček bylo vybavování domácnosti za moje peníze. Pak jsem taky zařizoval vízum pro její první dítě, které do té doby bylo v Mongolsku.

Já bych třeba jel, ale prostě na to nebylo. Peníze šly jinam.

Dělba odpovědnosti v těhotenství

Ona uklízela, vařila. Já chodil do práce. Nakupoval jsem potraviny, aby nenesla těžké věci. Fungovala normálně, byla doma. Nemusel jsem vypomáhat. Občas pokud se necítila dobře, tak jsem se o to samozřejmě postaral. Celkem bez napětí a konfliktů. Nevyžadoval jsem nikdy nic extra. Ona byla spokojená.

Sex v těhotenství

Ten samozřejmě ubyl. Já jsem býval v pátek pryč. Ona si myslela, že jí zahýbám. Tímhle mě tak naštvála, že jsem úplně ztratil chuť, šel jsem třeba spát i na pohovku do obyváku. Sice jen párkrát, ale asi jsem ji ani moc během těhotenství nechtěl, abych neporanil dítě nebo tak nějak. Kvůli občasným konfliktům a hádkám to moc nešlo. Tím myslím hádky kvůli jiným věcem, než kvůli sexu.

Spíš byla naštvaná ona, že ji tolik nechci. O to víc mi to pak vyčítala, že určitě někoho mám. Ale bylo to jen párkrát, během těhotenství to bylo celkem v pohodě.

Účast na porodu

Byl jsem. Chtěla mě tam. Bez konfliktu.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Stres byl v tom, že malá byla po narození v inkubátoru. Oni zůstali týden nebo dva v nemocnici. Kojila normálně, skoro až do 4 let věku, do 3 určitě. I porod probíhal v pohodě, žádné komplikace. Já jsem se docela bál, ale v podstatě za pár minut to bylo. Příchod domů také v pohodě.

Jediné, co jsme řešili, byly návštěvy lékaře kvůli nedomykavosti chlopně. Ale žádné konflikty to nevyvolávalo, spíš nás to semklo.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Jezdili jsme na procházky s kočárkem. Ona se od ní nehnula na krok. Ani mi nevadilo, že spolu nechodíme ven.

Řekl bych, že ten první rok byl úplně nejlepší. I jsme si víc povídali, dívali se na filmy hodně. Ona trávila hodně času na počítači, FB. Byli jsme doma. Nějaká dobrá večere. Ani mi to nepřipadalo stereotypní.

Volnost mi vždycky dala. Chodil jsem ven méně často, ale chodil. Ona zase třeba jela s malou na víkend za sestrou. Vlastně si občas večer někam zašla. Nechala mi mlíko, šla se bavit nebo tak.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Ona byla na mateřské, mé zaměstnání to nijak neovlivnilo. Ani jsem netrávil víc času v práci. Spíš míň. Mě se vlastně ulevilo, protože dostávala mateřskou.

Biologické změny po porodu

Neshodila. Žádné poporodní komplikace. Jen jí začalo víc chutnat jídlo. Byla taková línější. Prostě byla pro ni jen dcera. Ale ani předtím neměla třeba nějakého koníčka, těžko říct. Leda nějaké seriály a tak. Možná ji frustrovalo, že já mám tolik zájmů a ona ne. Zkoušel jsem ji do toho zatáhnout, ale brzo jí to přestalo bavit.

Dokud byla dcera malá, měla jí jako panenku. To byl její koníček.

Už jsme spolu moc nespali. Ona spávala s dcerou. Já jsem se jí vzdaloval.

Jediný spor byl možná v tom, že já jsem chtěl, aby si malá navykala spát v postýlce, ona chtěla, aby malá spala mezi námi v posteli. To mi dost vadilo. Že jsme neměli na sebe čas v tom intimním. Ten první rok to bylo ještě v pohodě, pak mi to začalo vadit.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Po porodu to bylo lepší. Před porodem ne. Nevybavuji si konflikt.

Dovolená s malým dítětem

Vůbec. Ani jsme o tom neuvažovali. Bavili jsme se o tom, že až bude starší. Že dovolená s malým dítětem prostě není dovolená. Na tomhle jsme se shodli, nebyly v tom konflikty

Dělbba odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Pořád stejné, jak to bylo. Bez konfliktů. Buď jsem vykoupal já, nebo ona, nikdy jsme to nijak neřešili. Prostě jak kdo měl čas. V tomhle jsme se dohodli vždycky v pohodě. Kdo měl čas, tak to udělal, nebo se to odložilo na jindy.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Úplně v pohodě. Malá se nebudila, vždy spala až do rána. Třeba od osmi večer až do sedmi do rána. Možná někdy, ale v noci jsem nevstával. Dcera ani nikdy nebrečela. Báł jsem se toho, ale u nás nikdy nic takového nebylo. Únava ne, vůbec.

Žárlivost na dítě

Mě akorát vadilo, že vždycky spala s ní. Že ji neučila spát v postýlce. Dcera si nemohla v postýlce zvyknout. Než by ji nutila, tak ji vzala k sobě. Jinak nic.

Sex po porodu

I po porodu chtěla víc než já, ale docházelo pořád k těm žárlivým scénám. Někdy ztropila i scénu. Pro ni bylo sexu asi málo, pro mě akorát. V tom jsme si nikdy nerozuměli. Já měl hodně práce, kolikrát do půlnoci, ona byla odpočatá. Já pak třeba neměl náladu.

V té intimní sféře to bylo takové nabořené už tehdy. Mezitím jsem vyslechl už tolik věcí na svoji osobu, že mě to přestávalo bavit. Načež ona mi to tím víc vyčítala. To se stupňovala pak i v dalších letech.

Začala pít i během kojení, ale nikdy doma. Žárlivé řeči měla hlavně opilá. Možná jsem ani neviděl, kdy to začalo. Klidně to mohlo začít už po svatbě, klidně i v těhotenství. Asi vyloženě opilá nebyla, to bych asi poznal. Ale po roce od narození bych řekl, že ten problém tam byl určitě.

Její syn se k nám přidal asi půl roku po narození našeho dítěte, ale já jsem ho tu vlastně ani původně nechtěl. Měl jsem od ní nabulíkové, že on žije spokojeně s otcem. Pak najednou ho chtěla tady. Spousta zařizování pak i s doktorem, školou, a zase to bylo na mě.

I když jsem s tím vlastně nesouhlasil, pomáhal jsem jí to zařídit. Nikdy jsem o tom moc nemluvil, i když mě to třeba žralo zevnitř. Ale rovnou můžu říct, že to pro mě nebylo příjemné. Vyčítal jsem jí, že finanční zajištění prvního dítěte nechává na mě. Že já musím zaplatit všechny letenky, víza, nemám ho osvojeného, žádná práva.

Plánování dalšího dítěte

O dalším dítěti jsme vůbec nemluvili. Já s ní nechtěl spát, ona měla žárlivé scény. Nakonec si během následujících let našla milence, ale jak to vzniklo a kdy přesně nevím. Asi to bylo tím, že to mezi námi nebylo tak intenzivní jako dřív.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Co se těhotenství nebo dítěte týče, v tom problém nebyl. Problém byl alkohol a nedostatek komunikace. Pořád byla nějaká starost jiná, než mluvit spolu, ubývaly společné chvíle. Toho času pro ty dva lidi bylo málo. Ona si to kompenzovala u sestry a pak u milence, já zase s kamarády v hospodě.

Je možné, že něco vzniklo už v těhotenství, protože původně dítě nechtěla. Po narození si ho ale zase hrozně zamyslela. Dneska ho má ale spíš jako rukojmí.

Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

N/A

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Předtím jsem byl v takovém vakuu. Z práce se stalo jen vydělávání peněz, předtím jsem to měl jako zábavu. Teď mám alespoň dceru a můžu zase začít znova podle sebe.

Participant K (39 let)

22. března 2016, 14:00 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Radost u mě, žena ve strachu, problém s kariérou, snažil jsem se pomáhat. Změna nastala až po porodu. Strach z toho, že to neumíme. Ona se úplně netěšila. Početí nebylo plánováno. Nechtěné.

Příbuzní, reakce primární rodiny

N/A

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Sám jsem volný čas vůbec netrávil. Společně většinou sami doma, výjimečně návštěva kamarádů. Pár výletů sami. Jasná vize být pro rodinu. Dnes bych to tak dělat nechtěl, protože mě to zničí, vycucá. Oporou se nestanete, když uděláte všechno, co si myslíte, že ona potřebuje. Myslíte si, že děláte všechno, ale vlastně udupáváte vlastní hodnotu.

Těhotenství a zaměstnání

Tendence omluvit ji za každou cenu. Ona nepracovala, dokončovala školu. Hodně si stěžovala. Já v zaměstnání fungoval beze změny. Nicméně měnil jsem zaměstnání kolem narození prvního dítěte – bez souvislosti se vztahem/těhotenství.

Biologické změny v těhotenství

Přibral jsem. Ona také. Slušelo jí to, ale stěžovala si na to. Mě se to moc líbilo.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Finanční otázky jsme nikdy neřešili. Ona byla zajištěná po rozvodu, já měl svůj příjem. Každý jsme si jeli na svůj účet.

Dovolená v těhotenství

Pouze ty dva výlety, možná jich bylo víc.

Dělba odpovědnosti v těhotenství

Všechno jsme dělali společně. Přirozené střídání, já zahradu. Ona se připravovala na budoucí zaměstnání.

Sex v těhotenství

Sex sporadicky. Latentní zdroj konfliktu to asi byl. V těhotenství ale omlouváte všechno. Zamilovanost. Bez hádek.

Účast na porodu

Účast na obou porodech. U prvního vyloženě žádoucí. Matka jí strašila celý život. Oba jsme chtěli. Našel jsem lékařku, která byla velmi citlivá a vstřícná. Oba porody plánované, vyvolané. V soukromí, proběhly hladce, téměř bez bolesti, epidurál.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

V porodnici možná drobné stížnosti na stravu. Problémy začaly při péči. Nedostatek mléka pro kojení, od začátku jsme dokrmovali. V noci jsme vstávali oba. „Rozkakování“ bylo moje práce. Byl jsem okamžitě zamilovaný do dcery, rád jsem vstával v noci. 14 dní jsem byl doma, v nové práci jsem měl možnost víc pracovat z domova. Byla ve stresu, ale hádky asi ještě nebyly. Něco se mi nelíbilo, představoval jsem si větší péči, ona si myslela, že to stačí.

Přijel jsem z práce a dítě brečelo a bylo nepřebalené, asi až po šestinedělí. Ona měla posunutou hranici, není příliš nastavená na starání. Já možná až moc. Moje máma je pečovatelka.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Sám jsem žádný volný čas neměl. Jezdil jsem jen rovnou z práce a do práce. Žádný hospody ani sporty. Společně jsme byli většinou doma. Péče o dítě ji zdržovala od práce. Já měl za to, že rodinu užívím a že do práce může kdykoli jindy. Tohle období je výjimečné, že by si ho mohla užít. I přes spory jsem jí ale pomáhal. Celou dobu jsme byli bez hlídání. Poprvé jsme sami ven šli spolu až po druhém dítěti.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Já jsem šel na rodičovskou dovolenou v 9 měsících věku dítěte. Ona tou dobou měla už několik klientů (svobodné povolání). Na rodičovskou jsem šel strašně rád, takže i když jsem s postupem ženy nesouhlasil, bylo to bez konfliktů. Doufal jsem, že bude spokojenější manželka. Manželka velmi rychle začala práci trávit víc času než rodinou. Hádky byly, jen když jsem chtěl, aby víc pečovala o dítě. Že zanedbává svoji roli, ne proto, že bych si potřeboval odpočinout.

Biologické změny po porodu

Žádný důvod k hádkám.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Hypotéku jsem platil pořád já. Ale stále bez jakéhokoli problému.

Dovolená s malým dítětem

Jednou jsme měli prodloužený víkend. Tam jsem onemocněl. Vždy, když jsem onemocněl, byl problém. Důvod k hádce, manželka byla nespokojená. Pamatuji si dvě vážná onemocnění. Pokud jsem nemohl splnit své povinnosti, jak jsem byl zvyklý je plnit, byla nespokojená. Nevidím, že by to v těhotenství nebo před ním jiné. „Čaj si můžeš uvařit sám, seš dospělej.“ Potřebovala být chválená, jakmile se narodili děti, neměla pozornost jako předtím, vadilo jí to.

Zejména jakmile jsem byl na rodičovské, věnoval jsem jí míň pozornosti na úkor dítěte. Ztrácel jsem „mužskost před ženou“.

Dělbba odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

To byl problém. U nás se to ale překlopilo. Ona nesnášela český chlapy. Já jsem si stěžoval na to, že mi málo pomáhá. To už jsme se vyloženě hádali. Začalo to třeba tím, že jsem chtěl ocenění, jestli vidí, co všechno doma dělám. Od malého problému nebo žádosti jsme se dostali třeba až do Keni. Začalo to už předtím, než jsem šel na mateřskou.

S kojením jsme skončili po necelých 4 měsících. Bylo to opravdu symbolické kojení. Možná v té době se hádky stali otevřenější. Začal jsem si uvědomovat, že jsem si nevzal ženu/matku, jako jsem si představoval.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Já jsem byl hodně nevyspalý. Když dcera v noci křičela, já nevydržel a vstával jsem dřív než žena. Dokud kojila, vstávala k dítěti, pak méně. Neměli jsme vyloženě dohodu o tom, kdo bude vstávat, nějak tohle zbylo na mě.

Byl jsem na dceru fixovaný, bral jsem to, že to tak je. Zejména pak když jsem byl na rodičovské dovolené.

Žárlivost na dítě

U nás to bylo spíš obráceně. Žena žárlila na mě. Ona o tom otevřeně nemluvila, vyřčené to bylo až později. Pořád tam bylo takové zvláštní napětí.

Sex po porodu

Nebylo ani pnutí. Prostě jsem čekal, zkusíme to, nezkusíme. Neměl jsem zvlášť moc chutí. Nijak to nesouvisí s porodem. Spíš to souvisí s únavou. Moc jsme si nerozuměli, nedokázali jsme komunikovat. Hádky k ničemu nevedly, bylo to takové zvláštní.

Ten pocit neporozumění přišel až po porodu, když jsme si měli vysvětlit péči. U mě vyloženě frustrace z toho, že se vůbec nedostaneme k tomu, co chci vysvětlit. Naše naladění bylo úplně jiné.

S odstupem času mám pocit, že je to vlastně hlavně o tom, jací jsme lidé. Ani ne tak o tom vztahu. Jsme jinak nastavení, nehodíme se k sobě.

Plánování dalšího dítěte

Ani druhé dítě nebylo plánované nebo chtěné. Další dítě vůbec nebylo téma. Nebavili jsme se o tom. Už jsem se tolik netěšil, ona byla ale zase o něco klidnější. Debata kolem toho byla dost racionální. Žena se vrátila k práci už během šestinedělí.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

To, co začalo po porodu, možná až kolem 3-4 měsíce, se vlastně postupně plynule zhoršovalo, konflikty byly větší, hádky častější. Po jedné z nich se pomalu začala balit, to byla sobota. V pondělí už jsem měl od jejího právníka návrh na střídavou péči. Vlastně to pramenilo z jejího vlastní nedostatečnosti. Je strašně nesebejistá a řeší to bojem. Snižováním partnera.

Co by bývalo bylo pomohlo, viděno dnešní perspektivou?

N/A

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

N/A

Participant L (37 let)

2. března 2016, 11:30 (osobní setkání)

Před porodem:

Změna role: společenská, v rodině, osobní

Napětí určitě pramenilo. První těhotenství jsem si užíval. Začal jsem se těšit, myslím, že partnerka taky. Bylo to fajn, vztah šel nahoru. Kazit se to začalo asi až po porodu. Bylo to spíš pozitivní, zpětně ale reflektuju, že tam zvýšené napětí bylo. My jsme měli napětí ve vztahu asi vždy. Když se pak těhotenstvím přitopilo pod kotlem, tak se napětí zvýšilo. Ale bylo dostatečně kompenzováno tím novým očekáváním. Konkrétní napětí nebo konflikt si nevybavuji.

Příbuzní, reakce primární rodiny

Nepamatuji si nic negativního, ale ani pozitivního. Nemyslím si, že by se u nás v té době něco měnilo. Ale odjakživa jsem vnímal napětí mezi mnou a tchýní, a mezi partnerkou a mojí mámou.

Myslím, že ani po porodu naši rodiče nijak zvlášť nezasahovali. Pozitivně si pamatuju, že moje maminka měla postoj, že jsme sami odpovědní, že se nám do toho nebude montovat. Tchýně naopak často překračuje hranice, ale to bylo i předtím i potom.

Moje máma nechává často věci plynout, ale partnerce se to nelíbilo a tak pak třeba při péči o děti chtěla, abych to se svou mámou řešil. Nějaká hádka kolem toho byla, ale nijak zvlášť mi z toho nevystupuje. Ano, bylo to téma, zároveň to nebyl vystupující incident.

Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám

Přestali jsme třeba jezdit do hor, ale nemyslím, že kolem toho bylo napětí. Dohodli jsme se na tom předem. Tady bych potíže ani nezdůrazňoval. Tady byla taková lehce euforka. Kazit se to začalo později. Nic zásadního si z těchto témat v těhotenství nevybavuji.

Těhotenství a zaměstnání

V téhle době jsem napětí necítil. Partnerka v těhotenství pracovala na plný úvazek, před porodem na částečný. Brzy po porodu se opět na částečný úvazek vrátila. U mě práce beze změny.

Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav

Partnerka přibrala a pak mě méně přitahovala. Minimálně to musela vycítit, ale nebyli jsme schopní o tom mluvit. My jsme furt měli nějaké napětí, ale naše schopnost ty problémy pojmenovávat a řešit byla nulová. Nebyli jsme schopni to probírat. Asi se obávala o svoji atraktivitu, ale to je moje domněnka. Ani si nemyslím, že by kvůli tomu byla hádka nebo, že by to do nějaké prosakovalo.

Už během vztahu předtím, jsem měl pocit, že o sebe partnerka dostatečně nepečovala. Já jsem to zase komunikoval necitlivě a hloupým způsobem jsem třeba komunikoval její oblečení. To ale vzniklo daleko dříve před těhotenstvím.

Peníze a rozpočet v těhotenství

Mám dojem, že zásadní věci jsme začali řešit až s druhým dítětem. V prvním těhotenství to problém nebyl. Peníze pro nás nebyly téma.

Ve druhém těhotenství se spojilo hodně věcí naráz. Jednak se hodně přitopilo pod kotlem. Zároveň jsem začal měnit firmu. Tohle byly ty dvě nejdůležitější okolnosti, které vytvořily situaci, kdy jsem odešel ze vztahu.

Došlo k výraznému poklesu zájmu mé partnerky o náš vztah. To bylo po narození prvního dítěte.

Dovolená v těhotenství

Jeli jsme do Tater, bylo to skvělé, mám na to dobré vzpomínky. My jsme s dovolenou a trávením volného času byly vždy v pohodě. Řešili jsme jen bezpečnou nadmořskou výšku.

Když jsme začali plánovat rodinu, moje podmínka byla, že partnerka musí přestat kouřit. To asi nějaké napětí vyvolalo. Ale kouřit přestala postupně už téměř 2 roky před početím. Ale nikdy mi to nevyčetla, myslím, že sama byla ráda.

Pokračování 18. července 2016, 9:05 (online telekonference)

Dělbá odpovědnosti v těhotenství

Moje hypotéza je, že dokud jsme měli jedno dítě, tak v tom vztahu byly sračky, ale až s tím druhým dítětem to překročilo míru. A bylo o pro mě neúnosné.

Od prvního těhotenství jsem relativně daleko. My jsme to neměli nikdy úplně rozdělený. Řešili jsme to pocitově, já se docela zapojoval. Myslel jsem si, že jsem v tom dobrej. Že se zapojuju nadstandardně. Velmi často jsem narážel na pocit křivdy. Třeba jsem zařídil velkej nákup, zapomněl jsem nebo nesehnal jednu věc a dostal jsem vynadáno. Bylo to opakovaně.

Kdybych měl jednou větou říct, proč jsem odešel, je to kvůli nadměrné vyčítavosti. V polovině případů to cítím přímo jako křivdu. V té druhé polovině jsem možná něco udělal špatně, nejsem dokonalej, ale kdo je.

Výčitky, výčitky, výčitky vůli píčovinám. Samozřejmě je to zjednodušující.

Tady se to projevovalo už od začátku, dávno před těhotenstvím.

Sex v těhotenství

Měli jsme sex. Možná méně často, ale nic, co by mě neuspokojovalo. V týchle oblasti jsme potíže neměli. Zpětně vzato to vnímám jako povrchní záležitost. Já to dlouhou dobu nevnímám jako téma k řešení. Když se blížil konec našeho vztahu, vnímám nedostatek intimity. Dejme tomu jsem večer unavený, a taková kódová fráze: Mám jít do sprchy? Tam mi to začalo nevyhovovat.

Z rozhovorů, které jsme spolu vedli později, vím, že ona se cítila blbě, tím, jak nabírala kila a tak.

Než jsme se rozešli, tak poslední rok, se náš sex dost zlepšil, paradoxně. Já myslím, že je to tím, že už jsem přestal být hodnej, že už mi to bylo všechno jedno.

Účast na porodu

Já jsem byl na porodu obou kluků. Těšil jsem se na to, myslím, že to byla skvělá zkušenost. Partnerka s tím souhlasila a myslím, že byla ráda. Hodně jsme řešili, jací budou doktoři. Jedna známá s námi byla jako dula. K tomu jsem tam sloužil taky já.

Nebylo to zdrojem konfliktů, naopak nás to sblížilo. Tím, že jsem viděl porod, měl jsem k ní větší obdiv.

Po porodu:

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení

Cesta z porodnice: Já jsem byl slavit narození s přáteli, partnerku nečekaně pustili hned ráno po oslavě. Byl jsem unavený a přiopilej. Nějak špatně jsem ráno vybral oblečení pro syna. Partnerka se na mě kvůli tomu dost zlobila. Já jsem to zase vnímám jako křivdu. Tady chápu, že jsem to mohl udělat líp, ale celý mi to přijde jako blbost, nebo drobnost. Udělat třeba 5ti minutové bububu, ale pak se tomu zasmát, neseme si domů zdravý dítě.

Ta výčitka je pak taková neodvětraná. Já bych to dnes, ale takhle se to naskládává na hromadu, která se jednoho dne sesype.

V podstatě si nevzpomínám na nic zásadního. Zpětně bych řekl, že to období bylo náročný, že probíhali naše běžný konflikty, ale prostě jsme oba makali, ale ve víru těch věcí jsme neměli čas řešit náš vztah, já teda ne.

Partnerka zřejmě řešila pocity atraktivity po porodu.

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám

Za prvé nám nedělalo problém trávit čas společně. Měli jsme k dispozici chalupu, partnerka byla na rodičovský, já měl volnou pracovní dobu.

Já si pamatuju z různých populárních článků, že by ti partneři měli trávit čas i odděleně. Tak jsem navrhl, že jednou týdně má každý nárok na večer pro sebe a jednou za měsíc budeme mít hlídání a podnikneme něco spolu. Problém byl, že ona si to nikdy nevybrala. Já jsem to pak taky přestal dělat, byl to zdroj výčitek.

Společně jsme spolu venku nebyli už nikdy. Dost mi to vadilo. Prostě už jsme od té doby nebyli na rande, nikdy. K tomu si vybavuju opakující diskusi: Ty na mě nemáš čas, moc pracuješ. A to jsem pracoval méně než osm hodin, měl jsem vlastní firmu. Přišlo mi to úplně ujetý.

Mám dojem, že jí to nevadilo. Hodně argumentovala, že je potřeba se obětovat pro tu rodinu. S tím, že slovo obětovat je moje. Já argumentoval, že musíme pečovat i o sebe a o svůj vztah.

My jsme se nikdy nedokázali konstruktivně bavit o ničem. Když jsem přednesl nějaké téma, během desítek sekund se to eskalovalo do hlasitého konfliktu. Já jsem z toho pak odcházel, protože takhle jsem to nechtěl.

Prostě permanentní boj. Většinou jenom zákopovej. Náš vztah takovej byl celou dobu, i před těhotenstvím. Jen jsem to předtím ze svých důvodů nebyl schopen řešit. Prostě jsem nechtěl být sám. Tak jsem byl s ní, i když jsem od začátku věděl, že to mi nevyhovuje.

Malé dítě v rodině a zaměstnání

Jeden balík je moje zaměstnání, druhý její. Reálně to u mě nic neovlivnilo, já jsem byl pánem svého času. Partnerka mi to ale vyčítala, tam napětí bylo. Partnerka šla poměrně brzo zpět do práce, možná ale až s druhým dítětem. Po narození prvního dítěte to nebyl problém. Měla zkrácený flexibilní úvazek, práci z domova a tak. Po narození druhého se chtěla rychle vrátit na mnohem větší úvazek. To mi vadilo, s tím jsem nesouhlasil. Zpětně to chápu, chtěla si zajistit samostatnost, nějakou sebehodnotu.

U prvního dítěte to problém nebyl, u druhého to byla součást balíku, kvůli kterému jsem pak odešel.

Biologické změny po porodu, zdravotní stav

Zdravotní problémy jsme výrazně neměli. Nic, co bych si pamatoval. Partnerka přibrala, mělo to vliv na její komfort sama se sebou. Já jsem taky přibral, měl jsem přes 100. Tak jsem to řešil, asi 20 jsem shodil. Ale to se opět stalo předmětem výčitek. Ona byla už ve druhém těhotenství. Bylo to něco jako: „Já jsem odsouzená přibírat, zatím co ty si hubneš.“

Partnerka kojila docela dlouho. Říkal jsem si občas, no jo, to jsou ty hormony, ale nebylo to nic extrémního.

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem

Peníze nebyly problém ani téma. Až po narození druhého dítěte jsme začali přemýšlet o penězích, ale i tak to bylo velmi marginální téma.

Dovolená s malým dítětem

Byli jsme třeba na Baltu na kolech s kruizrem za kolem. Na chalupu jsme jezdili poměrně často. V té době se začaly rodit děti i kamarádům. Prodloužené víkendy a tak. Všechno autem.

Můj bratr měl svatbu ve Skotsku, řešili jsme to, nakonec jsem letěl jenom já.

Mě to zase splývá s dalšíma konfliktama, který byly na denní bázi. Nebylo to zdrojem něčeho krizového, pro nás standardka na pozadí běžných konfliktů. A zároveň pěkných věcí.

Dělba odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem

Řekl bych, že s ve srovnání s dobou před porodem se nic nezměnilo.

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence

Já mám dojem, že u nás to téma nebylo, nebo alespoň u mě ne. Myslím, že si to brala na sebe hodně partnerka. Zároveň to nebylo tak, že bych spal jinde. Spali jsme společně.

Pamatuju si, že všichni děsili, že s e3 roky nevyspíme, a já si pak říkal, vždyť to není tak strašný. Zpětně mám pocit, že jak si to brala hodně na sebe. Měla tendenci se tomu dítěti obětovat, a tím pádem si tu péči vlastně usurpovat. Taková jako nedůvěra, že se raději postará sama.

Nechtěl bych ji vykreslovat jako psychopatku. Byla prostě fajn.

Žárlivost na dítě

Od ní mě to ani nenapadlo. I když nevím. První syn, tomu jsme říkali „on je tatínkovej“. Táta říkal dřív než máma. Bylo to předmětem spíš takového hraného žárlení. Ale nepřijde mi to jako téma.

Opačně vzato, já jsem blbě nesl, že partnerka nepečuje o náš vztah. Ale nemám to spojené s dětmi, jen vůči ní.

Chvíli jsme zkoušeli vést nějaké diskuse, ale velmi rychle jsem na to rezignoval.

Sex po porodu

V šestinedělí nic. Pak jsme ještě nějakou dobu vyčkávali. Já nevěděl, jak to bude, partnerka byla taky opatrná. Ale pak jsme spolu začali normálně spát. Nic zvláštního kolem toho nevnímám.

Plánování dalšího dítěte

Druhé dítě jsme chtěli, narodili se s odstupem 2 let. Tak jsme to taky měli. Dokonce si vybavuju, že tam byla i úvaha tymu: Mít to rychle za sebou, abychom zase mohli jezdit na ty dovolený.

Tady panovala shoda. Potíž otěhotnět jsme nikdy neměli.

Rozchod, jeho důvody a vnímané souvislosti s obdobím těhotenství a prvních měsíců po narození dítěte

Neschopnost řešit problém, neschopnost o nich komunikovat, neschopnost vyvětrávat konflikty. Nabaluje se balík negativní energie, přidá se zátěž v podobě druhého dítěte, přidá se zátěž z nějakého poklesu tržeb z práce. A pak taky můj seberozvoj a zvyšující se sebeúcta, že mám právo chtít lepší život. Že chci ty věci změnit.

Ještě něco důležitého, co je třeba dodat?

Napadají mě dvě věci:

Chtěl bych jako očistit svoji partnerku. Ty sračky v tom vztahu jsou koktejlem dvou ingrediencí, a jedna je moje. Partnerka je fajn ženská, není to žádná psychopatka. Teď máme docela fajn vztah.

Druhá věc je, že se to snažím nějak pochopit, trochu to zobecnit. Takový, co bych dnes udělal jinak, nějak se poučit. Je z toho takový povzdech. Nejlíp aby celej národ najednou prošel nějakou psychoterapií. Když už ta krize byla, velmi mi chyběli zdatní poradci.

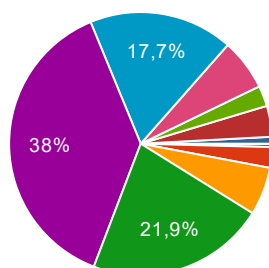
Počet odpovědí: 237

Souhrn

Na tuto otázku zatím nejsou žádné odpovědi.

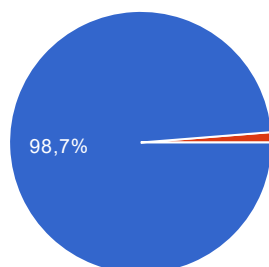
Základní údaje

Kolik Vám je let?

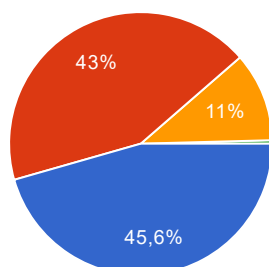
méně než 18	1	0.4 %
18 - 22	6	2.5 %
23 - 27	14	5.9 %
28 - 32	52	21.9 %
33 - 37	90	38 %
38 - 42	42	17.7 %
43 - 47	15	6.3 %
48 - 52	6	2.5 %
53 - 62	9	3.8 %
63 - 72	2	0.8 %
73 a více	0	0 %

Jste muž?

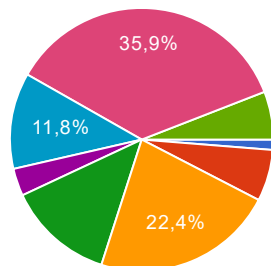
ano	234	98.7 %
ne	3	1.3 %

Jaký je Váš rodinný stav?

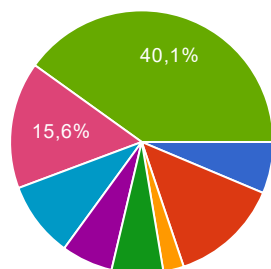
svobodný	108	45.6 %
žinatý	102	43 %
rozvedený	26	11 %
vdovec	1	0.4 %

Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání?

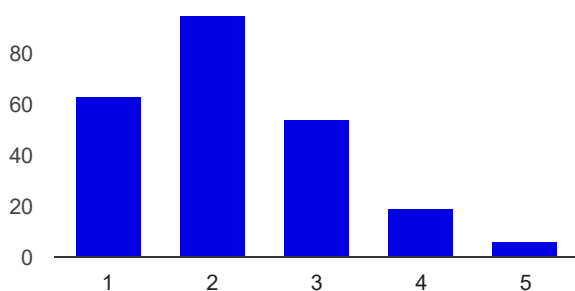
základní	3	1.3 %
odborné	15	6.3 %
odborné s maturitou	53	22.4 %
gymnázium	31	13.1 %
pomaturitní nástavba	8	3.4 %
vysokoškolské bakalářské	28	11.8 %
vysokoškolské magisterské	85	35.9 %
postgraduální	14	5.9 %

Jaký je počet obyvatel obce, kde žijete?

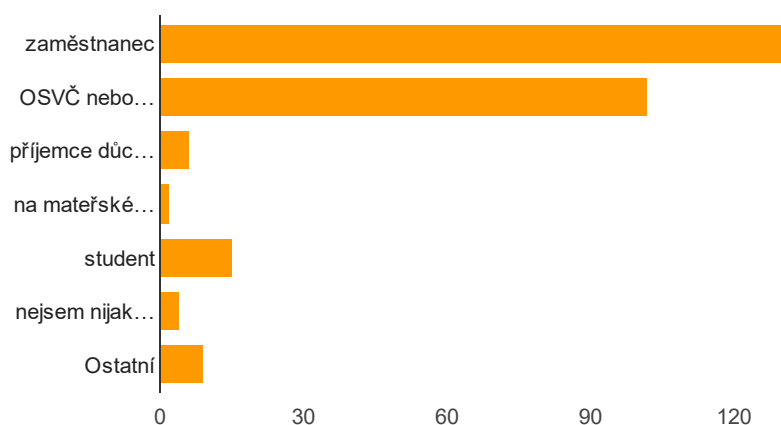
méně než 500	15	6.3 %
500 - 4.999 obyvatel	32	13.5 %
5.000 - 9.999 obyvatel	6	2.5 %
1.000 - 19.99 obyvatel	15	6.3 %
20.000 - 49.999 obyvatel	15	6.3 %
50.000 - 99.999 obyvatel	22	9.3 %
100.000 - 999.999 obyvatel	37	15.6 %
1.000.000 a více obyvatel	95	40.1 %

Jak se vám celkově daří, jak jste spokojený/á se svým životem?

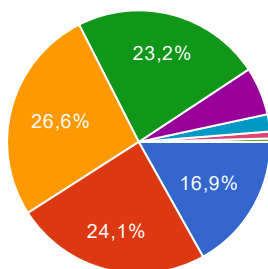
velmi spokojen: 1	63	26.6 %
2	95	40.1 %
3	54	22.8 %
4	19	8 %
velmi nespokojen: 5	6	2.5 %

Jaká je Vaše ekonomická aktivita?

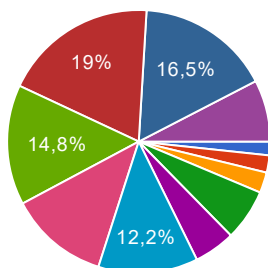
zaměstnanec	131	55.3 %
OSVČ nebo podnikatel	102	43 %
příjemce důchodu	6	2.5 %
na mateřské dovolené nebo na podpoře	2	0.8 %
student	15	6.3 %
nejsem nijak aktivní	4	1.7 %
Ostatní	9	3.8 %

Kolik členů má včetně Vás Vaše domácnost?

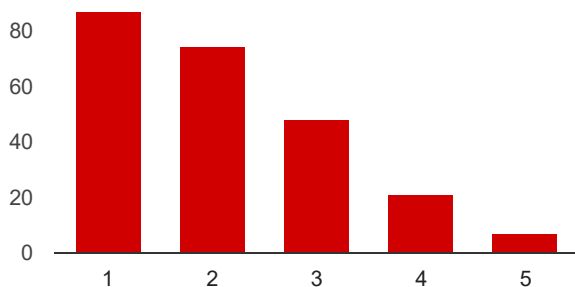
žiju sám	40	16.9 %
2 členy	57	24.1 %
3 členy	63	26.6 %
4 členy	55	23.2 %
5 členů	14	5.9 %
6 členů	5	2.1 %
7 členů	2	0.8 %
8 a více členů	1	0.4 %

Jaké jsou přibližně čisté (zdaněné) měsíční příjmy celé Vaší domácnosti?

20.000 Kč - 24.999 Kč	12	5.1 %
25.000 Kč - 29.999 Kč	29	12.2 %
30.000 Kč - 34.999 Kč	29	12.2 %
35.000 Kč - 44.999 Kč	35	14.8 %
45.000 Kč - 59.999 Kč	45	19 %
60.000 Kč - 99.999 Kč	39	16.5 %
100.000 Kč a více	18	7.6 %

Jste spokojen s Vaším bydlením?

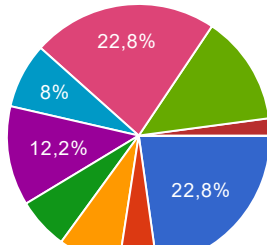

určitě ano: 1	87	36.7 %
2	74	31.2 %
3	48	20.3 %
4	21	8.9 %
určitě ne: 5	7	3 %

Partnerství, děti a rodinný život

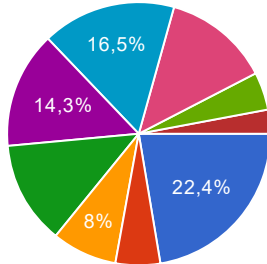
Máte v současnosti partnerský vztah? Jak dlouho?

nemám vztah	54	22.8 %
kratší než 1 rok	11	4.6 %
1 až 2 roky	18	7.6 %
2 až 3 roky	15	6.3 %
3 až 4 roky	29	12.2 %
4 až 5 let	19	8 %
5 až 10 let	54	22.8 %

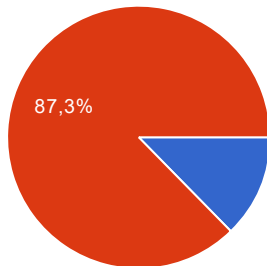
10 až 20 let	32	13.5 %
20 až 30 let	5	2.1 %
30 let a déle	0	0 %

erkou?

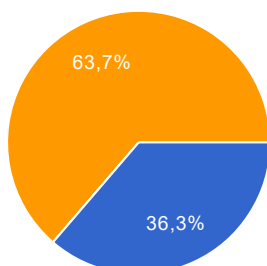
nemám vztah	53	22.4 %
méně než hodinu	13	5.5 %
hodinu až dvě	19	8 %
dvě až tři hodiny	30	12.7 %
tři až čtyři hodiny	34	14.3 %
čtyři až pět hodiny	39	16.5 %
pět až deset hodin	31	13.1 %
více než deset hodin	11	4.6 %
trávím s ní prakticky celý den	7	3 %

Je Vaše partnerka nyní těhotná?

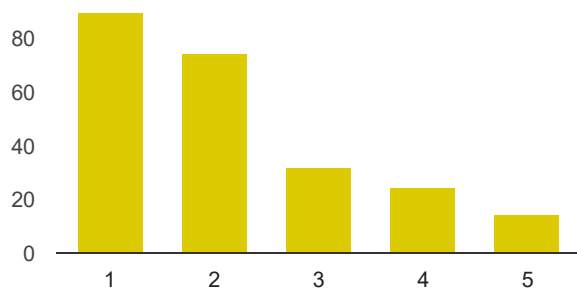
ano	30	12.7 %
ne	207	87.3 %

Je Vaše partnerka nebo Vy nyní na mateřské dovolené?

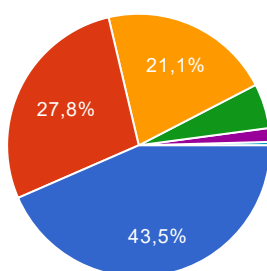
ano, partnerka	86	36.3 %
ano, já jsem	0	0 %
ne	151	63.7 %

Jste v současnosti ve svém vztahu, případně bez něj, spokojen?

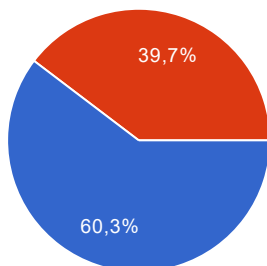
Value	Count	Percentage
2	75	31.6 %
3	32	13.5 %
4	25	10.5 %
velmi nespokojen: 5	15	6.3 %

Kolik máte dětí?

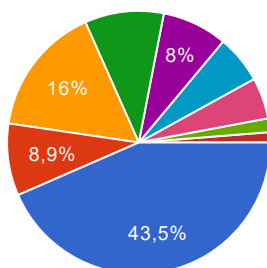
nemám děti	103	43.5 %
1 dítě	66	27.8 %
2 děti	50	21.1 %
3 děti	13	5.5 %
4 děti	4	1.7 %
5 dětí	1	0.4 %
6 a více dětí	0	0 %

Plánujete další děti? Případně své první dítě?

ano	143	60.3 %
ne	94	39.7 %

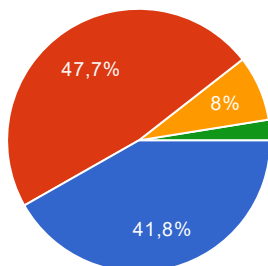
Kolik v průměru denně trávíte času se svými dětmi (pouze s nimi)?

nemám děti	103	43.5 %
méně než hodinu	21	8.9 %
hodinu až dvě	38	16 %

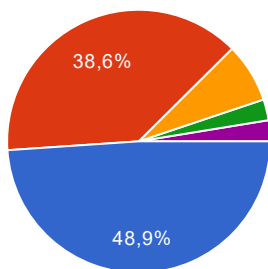
dvě až tři hodiny	23	9.7 %
tři až čtyři hodiny	19	8 %
čtyři až pět hodiny	14	5.9 %
pět až deset hodin	12	5.1 %
více než deset hodin	4	1.7 %
trávím s ní prakticky celý den	3	1.3 %

Pokud máte děti, žijete s nimi v jedné domácnosti?

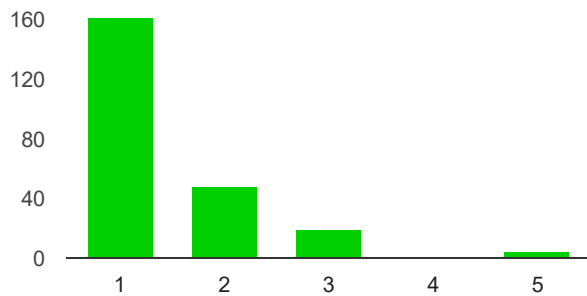
nemám děti	99	41.8 %
ano, žiju	113	47.7 %
ne, nežiju	19	8 %
s některými ano, s některými ne	6	2.5 %

Pokud máte děti nebo je-li Vaše partnerka nyní těhotná, máte ještě další děti z jiného partnerství?

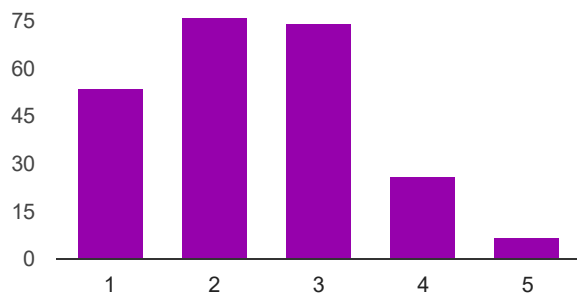

nemám děti nebo má partnerka není těhotná	114	48.1 %
ne, měli jsme spolu (budeme mít) oba první dítě	90	38 %
ano, já mám první dítě s jinou ženou	17	7.2 %
ano, partnerka má první dítě s jiným mužem	6	2.5 %
ano, oba jsme měli první dítě s jinými partnery	6	2.5 %

Máte z dítěte/děti radost?

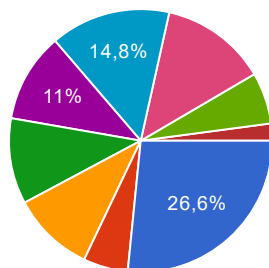

Dělá/dělají Vám dítě/děti starosti?

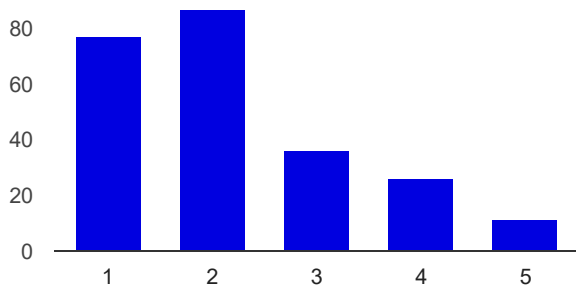
určitě mi nedělá starosti: 1	54	22.8 %
2	76	32.1 %
3	74	31.2 %
4	26	11 %
určitě mi dělá starosti: 5	7	3 %

Kolik v průměru denně trávíte času s celou svou rodinou?

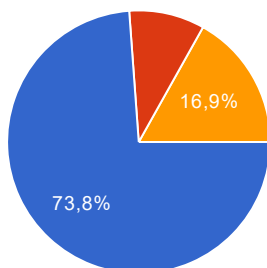
nemám rodinu	63	26.6 %
méně než hodinu	13	5.5 %
hodinu až dvě	24	10.1 %
dvě až tři hodiny	25	10.5 %
tři až čtyři hodiny	26	11 %
čtyři až pět hodin	35	14.8 %
pět až deset hodin	31	13.1 %
více než deset hodin	15	6.3 %
trávím s ní prakticky celý den	5	2.1 %

Jste spokojen se svým rodinným životem? Případně s tím, že žijete bez něj?

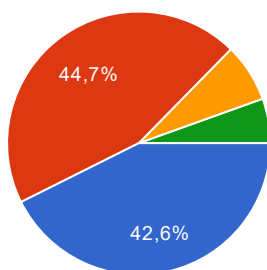
velmi spokojen: 1	77	32.5 %
2	87	36.7 %
3	36	15.2 %
4	26	11 %
velmi nespokojen: 5	11	4.6 %

Chcete nebo chtěl byste být u porodu svého dítěte?

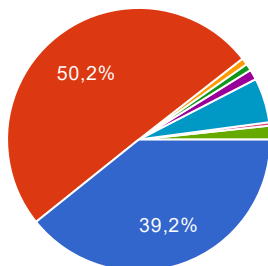
ano	175	73.8 %
ne	22	9.3 %
nevím	40	16.9 %

Byl jste u porodu svého dítěte?

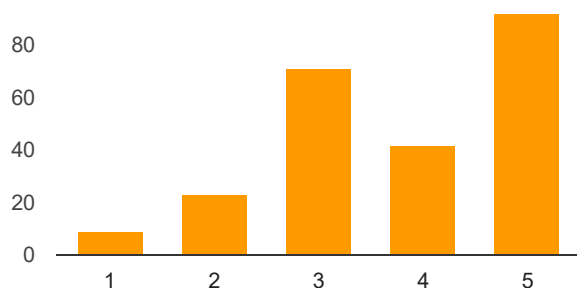
nemám děti	101	42.6 %
ano	106	44.7 %
chtěl jsem, ale nešlo to	17	7.2 %
nebyl, nechtěl jsem	13	5.5 %

Jak pokračuje Vaše partnerství s ženou, se kterou máte (nebo čekáte) své první dítě?

nemám děti, má partnerka není těhotná	93	39.2 %
máme (nebo čekáme) spolu děti a stále žijeme spolu	119	50.2 %
naše partnerství skončilo během těhotenství	2	0.8 %
naše partnerství skončilo v prvním roce po narození prvního dítěte	2	0.8 %
naše partnerství skončilo během druhého nebo třetího roku po narození prvního dítěte	3	1.3 %
naše partnerství skončilo mezi čtvrtým a desátým rokem (včetně) po narození prvního dítěte	13	5.5 %
naše partnerství skončilo mezi jedenáctým a osmnáctým rokem (včetně) po narození prvního dítěte	1	0.4 %
naše partnerství skončilo až v době dospělosti našeho prvního dítěte	4	1.7 %

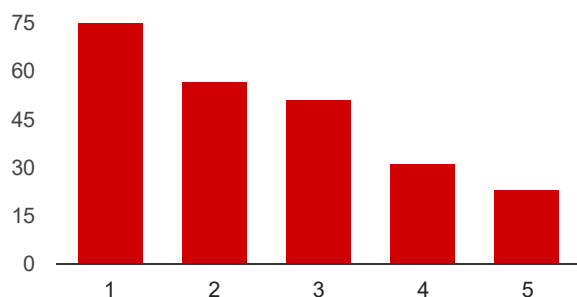
Myslíte si, že konec Vašeho partnerství souvisel s problémy během těhotenství nebo krátce po něm?

rozhodně ano: 1	9	3.8 %
2	23	9.7 %
3	71	30 %
4	42	17.7 %
rozhodně ne: 5	92	38.8 %

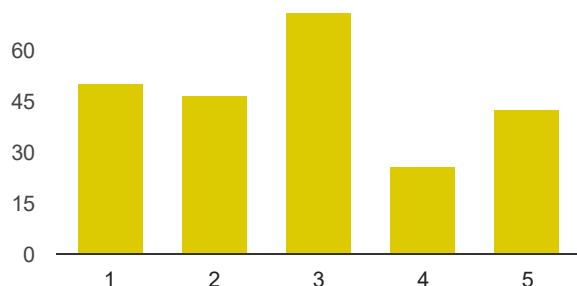
Forma podpory

Uvítal byste existenci nějaké podpory, sezení, semináře nebo skupiny pro nastávající nebo čerstvé otce?

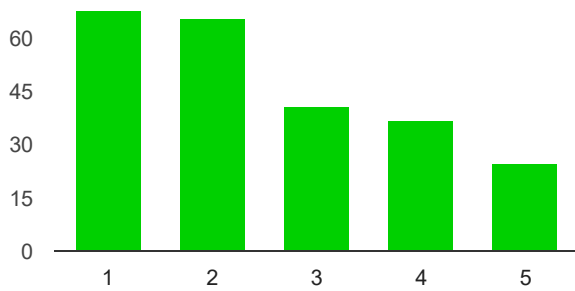
určitě ano: 1	75	31.6 %
2	57	24.1 %
3	51	21.5 %
4	31	13.1 %
určitě ne: 5	23	9.7 %

Mělo by být takové sezení, seminář nebo skupina ženám zcela nepřístupná? Výlučně mužský prostor?

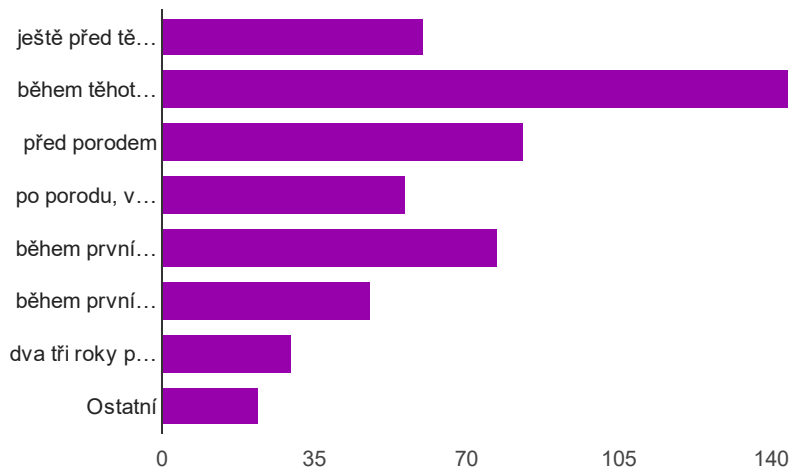

určitě ano: 1	50	21.1 %
2	47	19.8 %
3	71	30 %
4	26	11 %
určitě ne: 5	43	18.1 %

Zvažoval byste účast na takovém sezení, semináři nebo skupině?

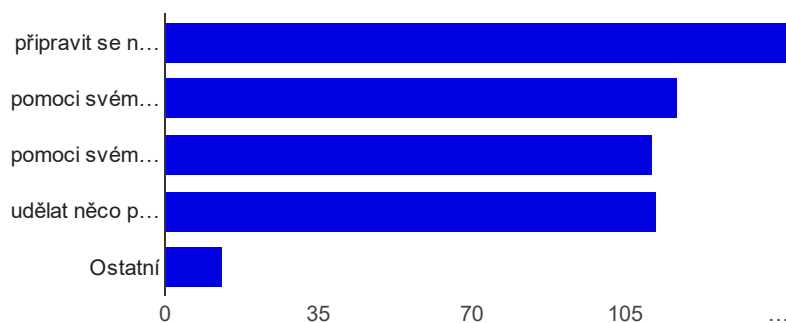

Pokud byste zvažoval takovou účast, bylo by to nejspíš

ještě před těhotenstvím	60	25.5 %
během těhotenství partnerky	144	61.3 %
před porodem	83	35.3 %
po porodu, v šestinedělí	56	23.8 %
během prvních měsíců po narození dítěte	77	32.8 %
během prvního roku po narození dítěte	48	20.4 %
dva tři roky po narození dítěte	30	12.8 %
Ostatní	22	9.4 %

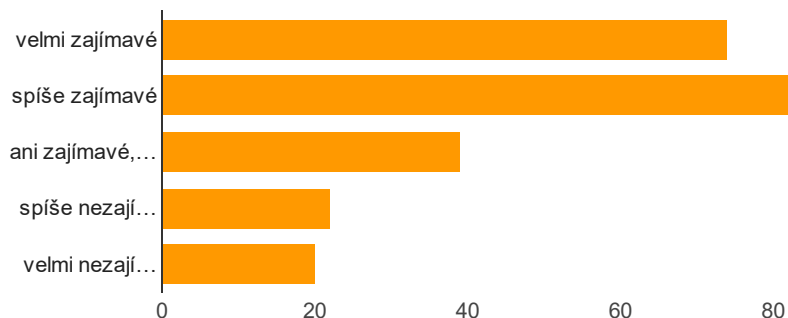
Kdybyste se rozhodl takový seminář nebo skupinu navštívit, chtěl byste pravděpodobně

připravit se na novou životní etapu	143	60.9 %
pomoci svému vztahu s partnerkou	117	49.8 %

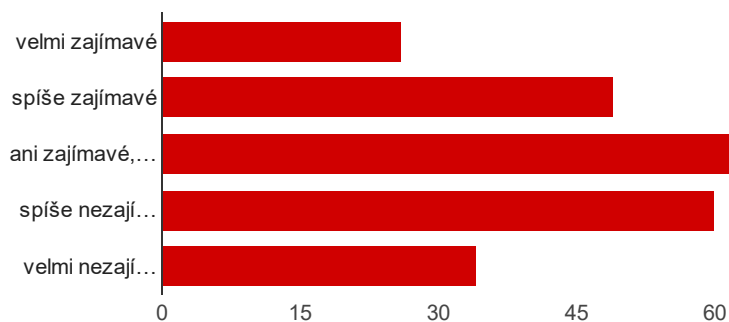
pomoci svému vztahu s dítětem/děťmi	111	47.2 %
udělat něco pro svůj osobní rozvoj	112	47.7 %
Ostatní	13	5.5 %

Změna role: společenská, v rodině, osobní [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

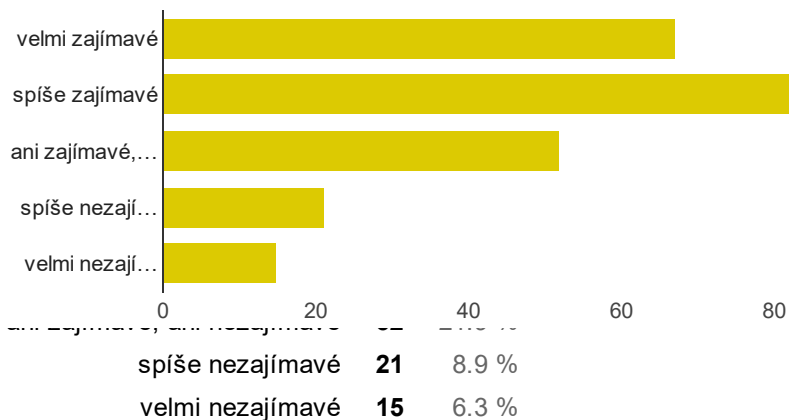
velmi zajímavé	74	31.2 %
spíše zajímavé	82	34.6 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	39	16.5 %
spíše nezajímavé	22	9.3 %
velmi nezajímavé	20	8.4 %

Příbuzní, reakce primární rodiny [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

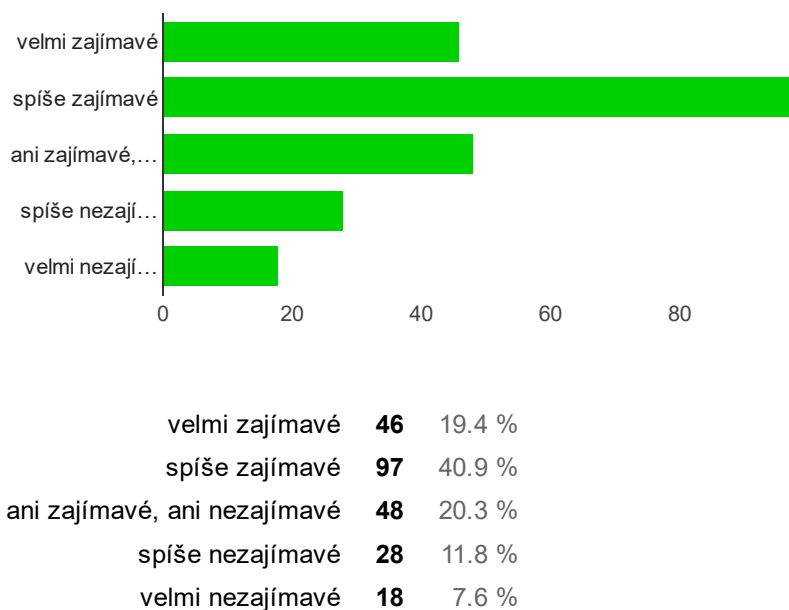

velmi zajímavé	26	11 %
spíše zajímavé	49	20.7 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	68	28.7 %
spíše nezajímavé	60	25.3 %
velmi nezajímavé	34	14.3 %

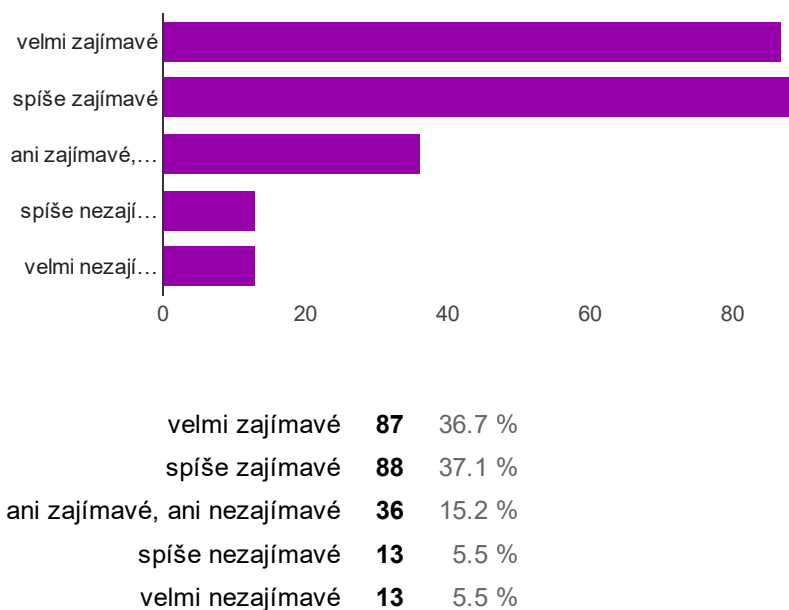
Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

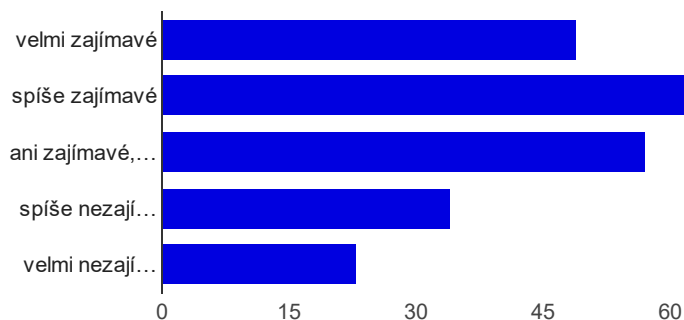
Těhotenství a zaměstnání [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

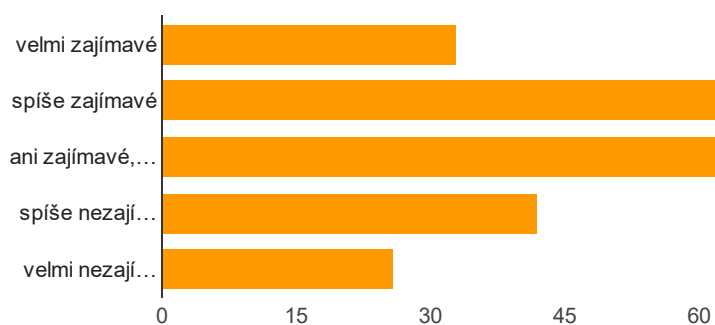

Peníze a rozpočet v těhotenství [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

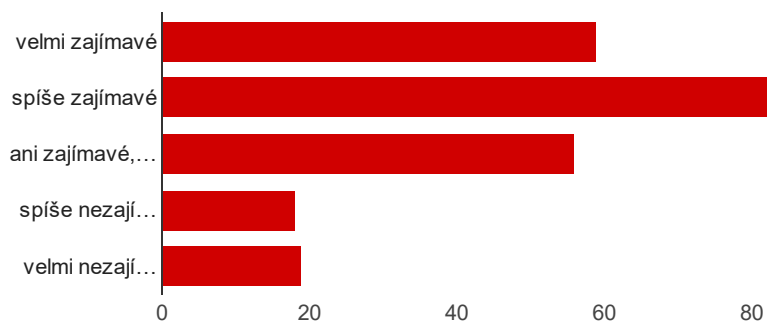
velmi zajímavé	49	20.7 %
spíše zajímavé	74	31.2 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	57	24.1 %
spíše nezajímavé	34	14.3 %
velmi nezajímavé	23	9.7 %

Dovolená v těhotenství [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

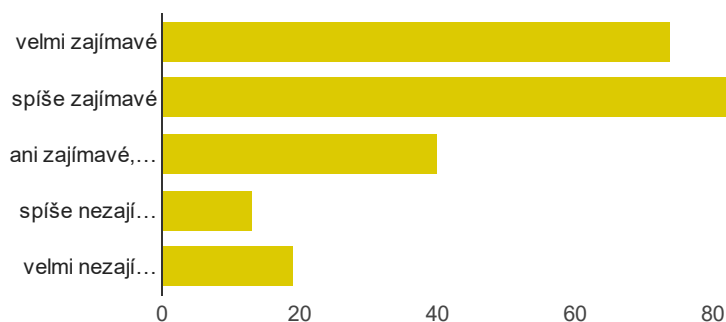
velmi zajímavé	33	13.9 %
spíše zajímavé	66	27.8 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	70	29.5 %
spíše nezajímavé	42	17.7 %
velmi nezajímavé	26	11 %

Dělbá odpovědnosti v těhotenství [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

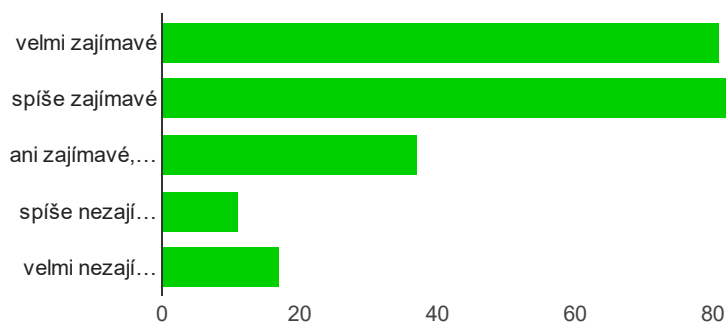
velmi zajímavé	59	24.9 %
spíše zajímavé	85	35.9 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	56	23.6 %
spíše nezajímavé	18	7.6 %
velmi nezajímavé	19	8 %

Sex v těhotenství [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

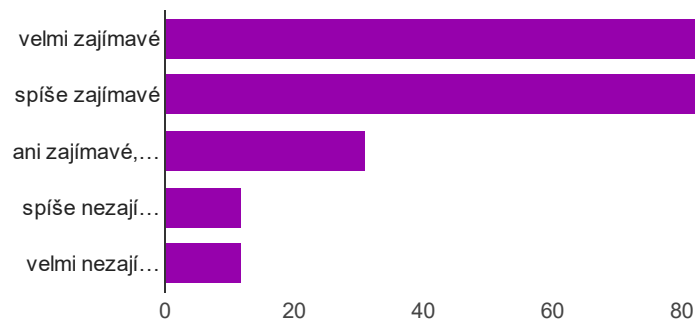
velmi zajímavé	74	31.2 %
spíše zajímavé	91	38.4 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	40	16.9 %
spíše nezajímavé	13	5.5 %
velmi nezajímavé	19	8 %

Účast na porodu [Jaká z předporodních témat by Vás případně zajímala?]

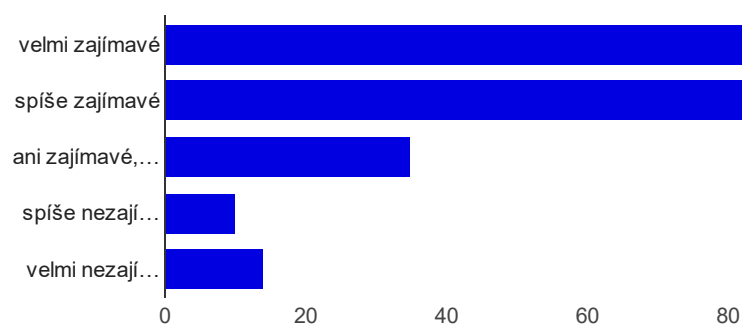
velmi zajímavé	81	34.2 %
spíše zajímavé	91	38.4 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	37	15.6 %
spíše nezajímavé	11	4.6 %
velmi nezajímavé	17	7.2 %

Šestinedělí, příchod novorozence, kojení [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

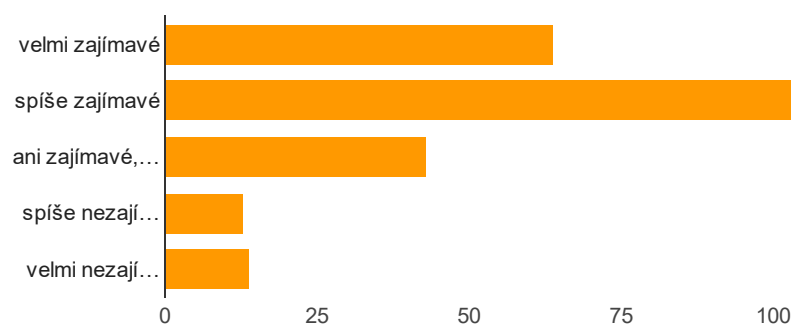
ani zajímavé, ani nezajímavé	31	13.1 %
spíše nezajímavé	12	5.1 %
velmi nezajímavé	12	5.1 %

Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

velmi zajímavé	89	37.6 %
spíše zajímavé	89	37.6 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	35	14.8 %
spíše nezajímavé	10	4.2 %
velmi nezajímavé	14	5.9 %

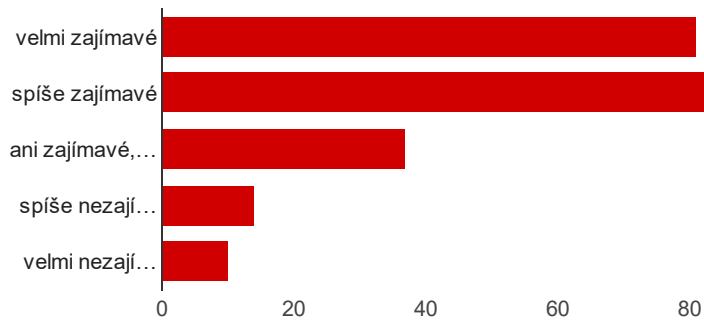
Malé dítě v rodině a zaměstnání [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

velmi zajímavé	64	27 %
spíše zajímavé	103	43.5 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	43	18.1 %
spíše nezajímavé	13	5.5 %

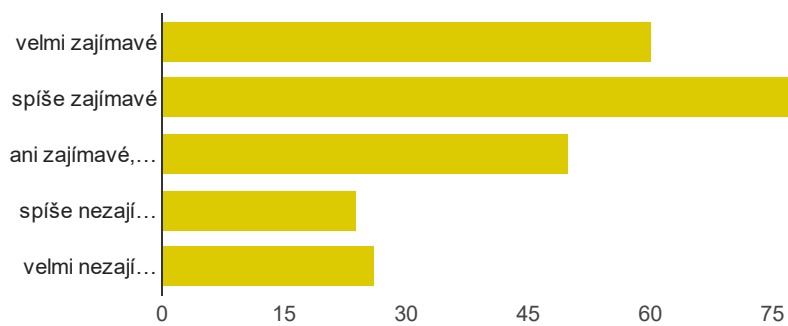
velmi nezajímavé **14** 5.9 %

Biologické změny po porodu, zdravotní stav [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

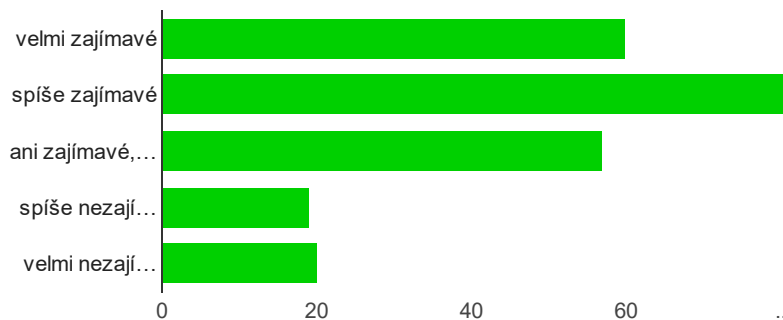
velmi zajímavé	81	34.2 %
spíše zajímavé	95	40.1 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	37	15.6 %
spíše nezajímavé	14	5.9 %
velmi nezajímavé	10	4.2 %

Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

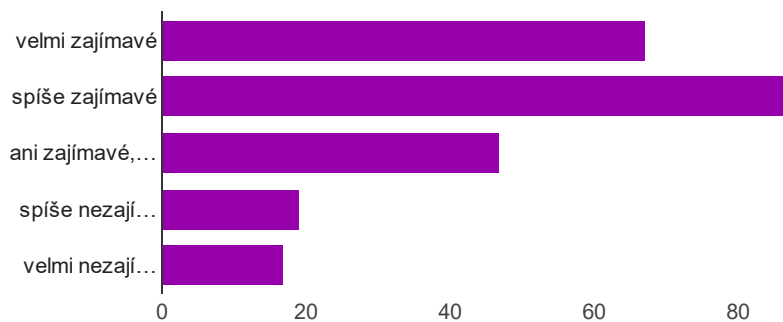

velmi zajímavé	60	25.3 %
spíše zajímavé	77	32.5 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	50	21.1 %
spíše nezajímavé	24	10.1 %
velmi nezajímavé	26	11 %

Dovolená s malým dítětem [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

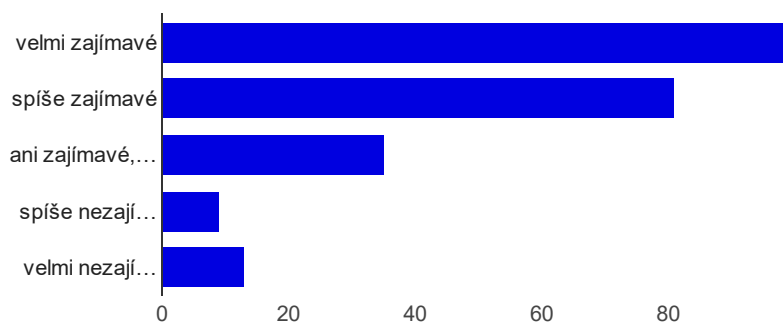

Dělna odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

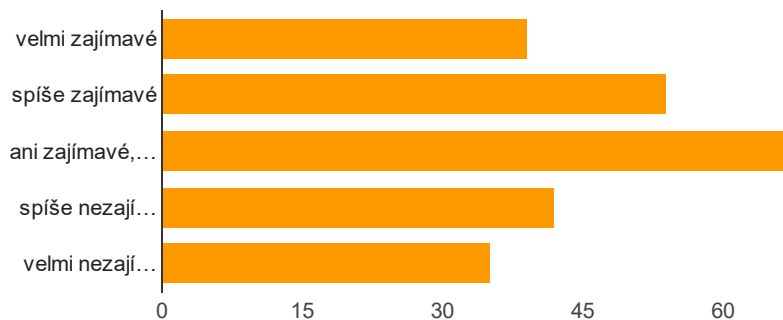
velmi zajímavé	67	28.3 %
spíše zajímavé	87	36.7 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	47	19.8 %
spíše nezajímavé	19	8 %
velmi nezajímavé	17	7.2 %

Spánek a odpočinek s příchodem novorozence [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

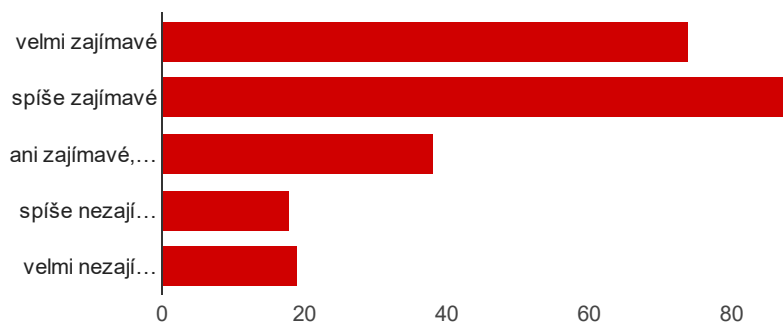
velmi zajímavé	99	41.8 %
spíše zajímavé	81	34.2 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	35	14.8 %
spíše nezajímavé	9	3.8 %
velmi nezajímavé	13	5.5 %

Žárlivost na dítě [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

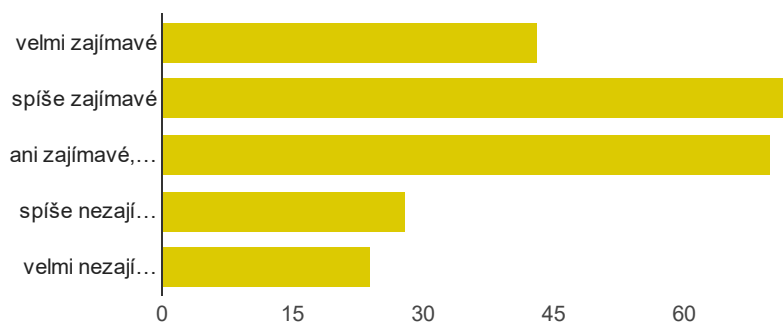
velmi zajímavé	39	16.5 %
spíše zajímavé	54	22.8 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	67	28.3 %
spíše nezajímavé	42	17.7 %
velmi nezajímavé	35	14.8 %

Sex po porodu [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

velmi zajímavé	74	31.2 %
spíše zajímavé	88	37.1 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	38	16 %
spíše nezajímavé	18	7.6 %
velmi nezajímavé	19	8 %

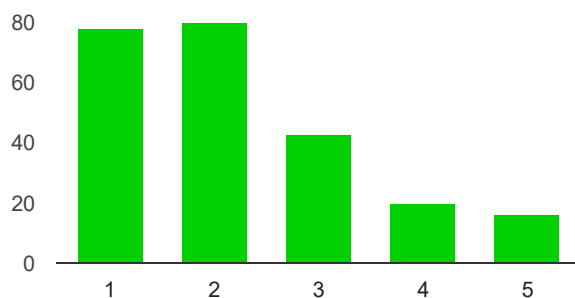
Plánování dalšího dítěte [Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala?]

velmi zajímavé	43	18.1 %
spíše zajímavé	72	30.4 %
ani zajímavé, ani nezajímavé	70	29.5 %

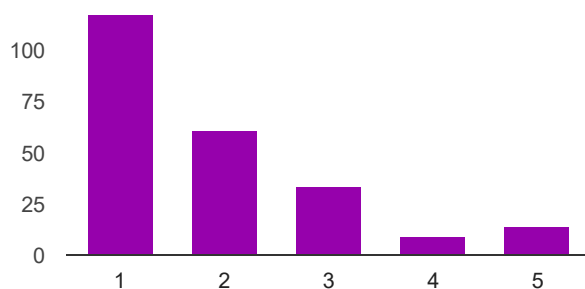
spíše nezajímavé **28** 11.8 %
velmi nezajímavé **24** 10.1 %

Zajímaly by Vás názory jiných nastávajících nebo čerstvých otců?

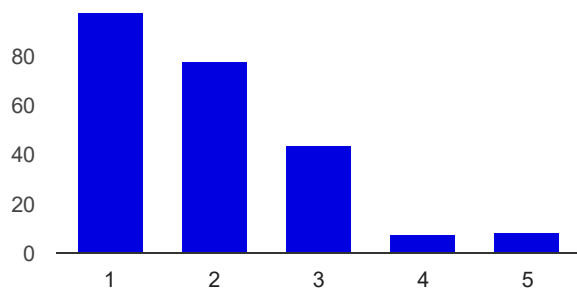
určitě ano: 1 **78** 32.9 %
2 **80** 33.8 %
3 **43** 18.1 %
4 **20** 8.4 %
určitě ne: 5 **16** 6.8 %

Zajímaly by Vás zkušenosti jiných nastávajících nebo čerstvých otců?

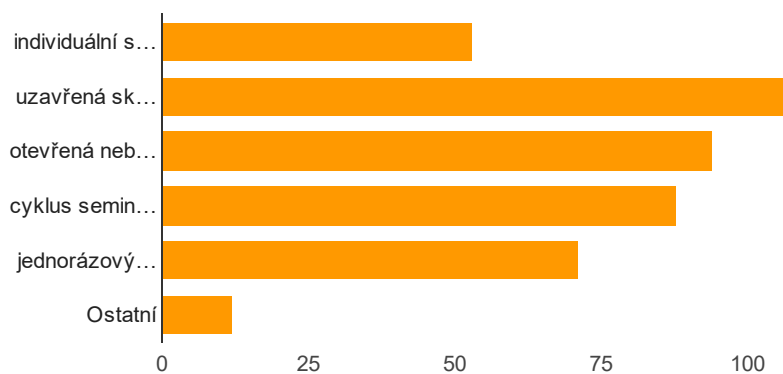
určitě ano: 1 **118** 49.8 %
2 **61** 25.7 %
3 **34** 14.3 %
4 **10** 4.2 %
určitě ne: 5 **14** 5.9 %

Zajímala by Vás odborná fakta z jednotlivých témat?

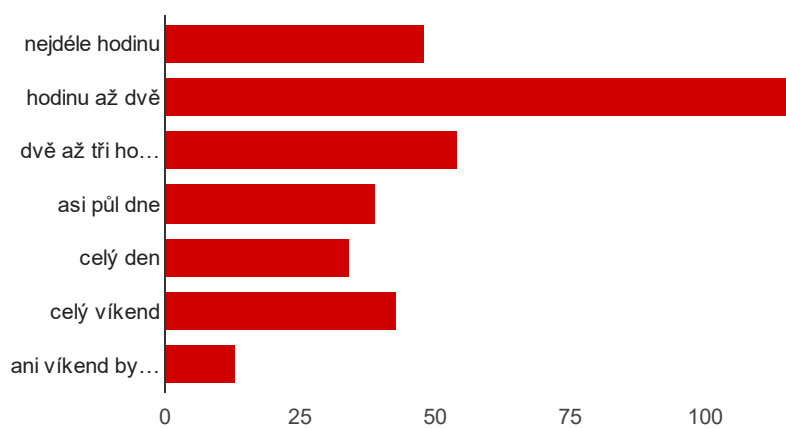
určitě ne: 5 **9** 3.8 %

Jaký formát podpory by Vám vyhovoval?

individuální sezení	53	22.7 %
uzavřená skupina	107	45.9 %
otevřená nebo polootevřená skupina	94	40.3 %
cyklus seminářů	88	37.8 %
jednorázový zážitkový program	71	30.5 %
Ostatní	12	5.2 %

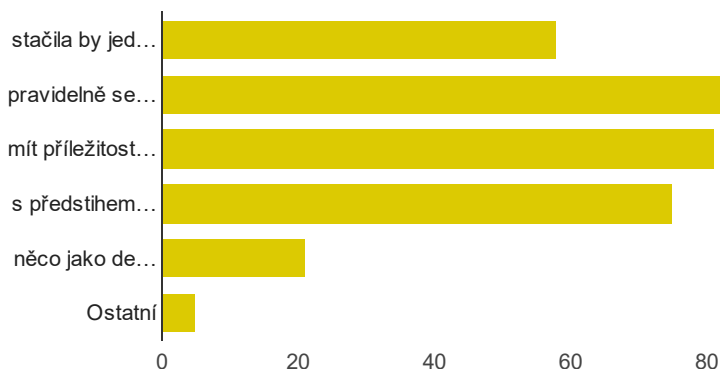
Jak dlouhé by podle Vás mělo být takové sezení, seminář nebo skupina?

nejdéle hodinu	48	20.3 %
hodinu až dvě	116	48.9 %

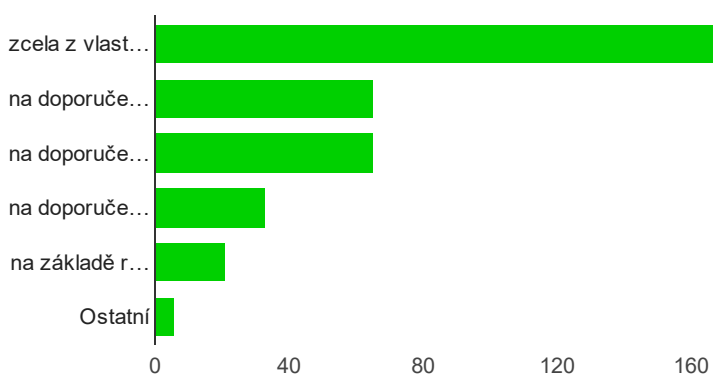
dvě až tři hodiny	54	22.8 %
asi půl dne	39	16.5 %
celý den	34	14.3 %
celý víkend	43	18.1 %
ani víkend by nestačil	13	5.5 %

Jak často by podle Vás měl být taková podpora, seminář nebo skupina dostupná?

stačila by jedna účast nebo návštěva někde	58	24.9 %
pravidelně se opakující série plánovaných setkání	92	39.5 %
mít příležitost jednou za týden nebo dva někam přijít	81	34.8 %
s předstihem plánovaný den nebo víkend několikrát za rok	75	32.2 %
něco jako denně otevřená poradna	21	9 %
Ostatní	5	2.1 %

Z jakého důvodu byste se pravděpodobně rozhodl takovou podporu, seminář nebo skupinu využít?

zcela z vlastní iniciativy	187	78.9 %
na doporučení partnerky	65	27.4 %
na doporučení přátel, známých	65	27.4 %
na doporučení odborníka	33	13.9 %
na základě reklamy, článku nebo reportáže	21	8.9 %
Ostatní	6	2.5 %

Uvítal byste nějakou jinou formu podpory v období těhotenství a po narození dítěte? Nebo nějaké jiné téma?

ne

Možná celoplošná osvěta.

psychologa, podporu komunity - větší skupiny (vesnice, rozšířená rodina, větší skupina)

Pokec v hospodě s kamošema

nenapadá mne

Asi ne

Nějaké ucelené a objektivní informace o tom, zda očkovat dítě nebo neočkovat.

nejdůležitější je pro mne téma zachování si vlastní spokojenosti ve změněném životě po porodu (změna hodnot, životních nutností, nedostatek volného času, seberealizace pracovní i mimopracovní)

Zajímavá by byla i podpora formou webináře s odborníkem na dané téma v trvání cca 60 minut. Pravidelně každý týden s odlišnými tématy zaměřenými a následně dostupné záznamy z webináře na stránkách kdykoli ke shlédnutí opakovaně.

Online konzultácie

Ani nie

sdílené know-how je dostatečným motivátorem

Komunikace, komunikace, komunikace, povídání, povídání, povídání... né s odborníky nebo terapeutky nebo na placených skupinách nebo seminářích, ale... se sousedy, s nějakými blízkými lidmi (jak ale nalézat v životě blízké stálé lidi, to nevím...)

hormonalni rovnovaha, psychicke zmeny, rozhodovani jednotlivcu ovlivneno fyziologickymi zmenami organismu

finanční :-)

Subjektivní příběhy přímých účastníků se "šťastným" a "špatným" koncem. A nejlépe, aby je vyprávěl každý z páru zvlášť, aby bylo vidět, jak to vidí žena a jak muž. Případně jak to bylo kdysi (jiné generace napříč kontinenty), jak to je nyní, nějaké porovnání, případně moderní trendy... Napsání nějaké oficiální univerzální knihy pro otce, na kterou by se mohl odkazovat, když mu "bude nejhůř"...linka bezpečí pro otce :D (joke)

ano, na téma otce a syna/dcery v dalších vývojových etapách dítěte (batole, předškolák, školák, puberta + přechodové rituály)

FB skupina, appka do mobilu?

cokoliv, když by to bylo upřímné, chytré

Ne

NE

Vzhledem k věku zastávám názor že je v první řadě třeba používat zdravý selský rozum ve vztazích i výchově dětí.

pánský klub

Umím si představit časopis "OTEC" nebo takový web.

Zajít na pivo - možnost zajít na neformální skupinu

Po narození dítěte bych uvítal aspoň 14 dní placené dovolené (samozřejmě čím více, tím lépe). Dlouho nám trvalo, než jsme se zajeli a určitě by nám pomohlo, kdybychom spolu tehdy mohli trávit více času.

- možná téma jak přistupovat k dcerám a synům - rozdíly - jiná forma: možná nějaká malá

příručka pro nastávající otce...já osobně mám dobrou zkušenost s knihou "Těhotenství pro otce"

financnu podporu

Žárlivost prvorozeného na druhé dítě a vhodné východisko

knihy, online "poradna" - zejména za účelem získání kontaktů na další otce příp. odborníky
nějaká možnost v rámci skupiny otců poprosit o pomoc / nabídnout pomoc

Témata: vazba muž a dítě v období těhotenství (ještě než se dítě narodí) role muže v rámci psychické podpory partnerce před, během i po porodu domácí porod, porod do vody očkování

Žádné

Napadá Vás k seminářům pro otce cokoli dalšího?

ne

Rád bych, aby se tomuto tématu věnovalo více pozornosti.

Byl jsem a doporučuji všem něco v tomto duchu zejména o starání se a jak přistupovat k dítěti, novorozenci

Asi ne

Líbilo by se mě, kdyby hostem byly tatínkové, kteří byli u porodu a poradili by, jak se chovat a na co se připravit. Míru zdraví Pavel J. z AOB :)

Skupina pouze pro muže a občas společné sezení žen z nějakého semináře pro matky momentálně ne

Rady, jak podporovat psychicky rozhozenou partnerku v jiném stavu.

Mám zájem o skutečné informace bez politické nebo komerční propagandy.

Jsem jenom trochu nesvůj, že tenhle dotazník úplně ignoruje stejnorodé páry, registrované partnerství a tedy asi 200 000 dětí, které přísluší k těmto rodinám v ČR.

Mnoho mužů nechápe ženský úhel pohledu a naopak to platí taktéž. Dobré by bylo mít tedy možnost nahlédnout pod pokličku vnímání obou pohlaví, aby se lépe pochopili. Dále i kulturní rozdílnost z jiných prostředí, vyznání, etnika.

Nie. Len kvôli prípadnému skresleniu - trávim s manželkou celý deň na internete, lebo sme momentálne fyzicky vzdialení (Holandsko, Slovensko) a snažím sa domov chodiť aspoň na víkendy. Tak som nevedel ako odpovedať na otázku, koľko spolu trávime času. K jednotlivým témam by som rád poznamenal len toľko, že všetko je veľmi zaujímavé, len sa málokedy (až vôbec) nedá dočítať o "mužskom pohľade." A preto je pre mňa akákoľvek téma zaujímavá, ak by takýto pohľad bolo možné zdieľať. Prajem veľa úspechov!

Seminář pro ženy

Nie

dítě (i plod) se neustále vyvíjí a s tím i jeho potřeby. V podstate ani nepotřebuju seminare, stacila by mi mobilni aplikace kde se dozvim info mesic po mesici.... :)

Znalost standardních vývojových úkolů patří k největším úlevám při vývoji dítěte.

Nechápu význam slova seminář? To je něco s penězi? Anebo... to je cizí, zahraniční výraz pro to, že se lidi sejdou a ve skupině komunikují nebo něco společně dělají?

ne je to dobré

způsob, jakým bude seminář veden, zda půjde o vtipné vyprávění s lehkostí nebo vážný přístup. Pokud by to bylo nějak celorepublikově spuštěno, mělo by to mít jistou prezentační úroveň, na semináři by mohla být například možnost zahrát si scénku např. rozhovor s

nervózní těhotnou ženou na téma: "Proč ses včera díval s kamarády na fotbal a nešel jsi na seminář pro otce?"

chybí to, to je fakt

Ne

Toho je plno. Semináře tohoto typu jsou třeba. A nejen na toto tema. Myslím, že velké procento mužů by nemělo mít dítě, protože nejsou a nikdy nebudou umět být dobrými otci, manželi, partnery, milenci..

NE

Nevím, zda má autor děti, ale zdá se mi, že nikoli. Seminář pro otce či nastávající otce by měl především řešit možné extrémní situace (jeden typ), případně prostě praktické aspekty řekneme angažovaného otcovství (tzn. kdy otec se aktivně podílí na výchově), ale je třeba si uvědomit, že na to málokdo bude mít čas. Podle mě je třeba vyhmátnout rozdíl mezi seminářem (interaktivita, real-life zkušenosti) a tím, co je možné nastudovat samostatně, někde si načíst nebo o čem se běžně mluví.

Nenapadá

- seminář pre slobodných aby si každý veľmi dobre rozmyslel s kým bude mať dieťa !!!

Spirituální rozměr. Moudrost přírodních národů. Kontakty na dobré rodinné terapeutky. Kromě seminářů čistě pro muže i další pro oba partnery. Síťování otců a novoroďčů. Relaxační a akce a dovolené pro začínající rodiny. Rád se zapojím Michal Filip michfilip@gmail.com

Měl by ho vést muž. Zúčastnil jsem se dvou sezení v rámci předporodního kurzu partnerky a ženě, která ho vedla, jsem často nerozuměl.

vaření s malým dítětem

je fajn mít s kým sdílet trable před/po porodu, ale jde jde většinou jen o praktické věci (logistika, jak řešit volný čas, kam jet/nejet na dovolenou, ...) a na to dost často odpoví Google / diskuzní fóra. Fundamentálnější otázky (co a jak dělat, abych zvládl být (dobrým) otcem a partnerem těhotné partnerky/matky) to je dost věc, kterou se musí každý muž vnitřně srovnat sám a pokud ne, tak musí mít a) někoho blízkého, se kterým to probere b) pocit, že na řešení typu diskuzní skupina přijde sám - něco jako Inception :) Zkuste se zaměřit na partnerky, které jsou zoufalé (je jich určitě hodně, řádově víc než mužů, kteří by si to byli ochotní přiznat). A poraďte jim, jak přimět své partnery tyhle situace řešit, aby to vycházelo z jejich vlastní iniciativy.

dobrý nápad, je potřeba věnovat se i problematice otcovství - našim problémům, starostem a radostem

Vedomé počatie - plánovanie počatia (zámer), úprava stravy pred počatím, vedomé bytie, kontrola myšlienok - vplyv na dieťa. Láska ako dôvod splodenia.

Debetní kroužek pouze pro otce mi připadá jako nesmysl.

nikolivěk

financna podpora pre otcov

líbí se mi myšlenka praktických zážitkových víkendových seminářů s těhotnými ženami a rodičkami s novorozenci

Překonávání partnerčiných výkyvů nálad v těhotenství.

Počet odpovědí za den

Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech psychoterapeutickými prostředky - KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

Dobrý den.

Děkuji, že jste si našel čas na tento dotazník.

Jeho úkolem je sběr informací pro navržení vhodné podpory pro nastávající a čerstvé otce. O jeho vyplnění proto prosím pouze MUŽE. Otcovství v tomto případě není podmínkou.

Celý dotazník je rozdělen do 3 částí. Jeho vyplnění zabere 10 - 15 minut.

Všechny získané odpovědi jsou anonymní a budou použity mimo jiné také v mé diplomové práci na toto téma. S výsledky průzkumu se budete po jeho vyhodnocení moci seznámit na stránce <https://www.facebook.com/miroslav.jura>.

S pozdravem

Miroslav Jura

*Povinné pole

Základní údaje

1. Kolik Vám je let? *

Označte jen jednu elipsu.

- méně než 18
- 18 - 22
- 23 - 27
- 28 - 32
- 33 - 37
- 38 - 42
- 43 - 47
- 48 - 52
- 53 - 62
- 63 - 72
- 73 a více

2. Jste muž? *

Označte jen jednu elipsu.

- ano
- ne

3. Jaký je Váš rodinný stav? *

Označte jen jednu elipsu.

- svobodný
- ženatý
- rozvedený
- vdovec

4. Jaké je Vaše nejvyšší dokončené vzdělání? *

Označte jen jednu elipsu.

- základní
- odborné
- odborné s maturitou
- gymnázium
- pomaturitní nástavba
- vysokoškolské bakalářské
- vysokoškolské magisterské
- postgraduální

5. Jaký je počet obyvatel obce, kde žijete? *

Označte jen jednu elipsu.

- méně než 500
- 500 - 4.999 obyvatel
- 5.000 - 9.999 obyvatel
- 10.000 - 19.999 obyvatel
- 20.000 - 49.999 obyvatel
- 50.000 - 99.999 obyvatel
- 100.000 - 999.999 obyvatel
- 1.000.000 a více obyvatel

6. Jak se vám celkově daří, jak jste spokojený/á se svým životem? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
velmi spokojen	☐	☐	☐	☐	☐	velmi nespokojen

7. Jaká je Vaše ekonomická aktivita? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- zaměstnanec
- OSVČ nebo podnikatel
- příjemce důchodu
- na mateřské dovolené nebo na podpoře
- student
- nejsem nijak aktivní
- Jiné:

8. Kolik členů má včetně Vás Vaše domácnost? *

Označte jen jednu elipsu.

- žiju sám
- 2 členy
- 3 členy
- 4 členy
- 5 členů
- 6 členů
- 7 členů
- 8 a více členů

9. Jaké jsou přibližně čisté (zdaněné) měsíční příjmy celé Vaší domácnosti? *

Označte jen jednu elipsu.

- domácnost nemá žádné příjmy
- méně než 10.000 Kč
- 10.000 Kč - 14.999 Kč
- 15.000 Kč - 19.999 Kč
- 20.000 Kč - 24.999 Kč
- 25.000 Kč - 29.999 Kč
- 30.000 Kč - 34.999 Kč
- 35.000 Kč - 44.999 Kč
- 45.000 Kč - 59.999 Kč
- 60.000 Kč - 99.999 Kč
- 100.000 Kč a více

10. Jste spokojen s Vaším bydlením? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě ano	☐	☐	☐	☐	☐	určitě ne

Partnerství, děti a rodinný život

11. Máte v současnosti partnerský vztah? Jak dlouho? *

Pro tento účel je partnerstvím myšlen již vztah ve fázi alespoň částečného spolužití.
Označte jen jednu elipsu.

- nemám vztah
- kratší než 1 rok
- 1 až 2 roky
- 2 až 3 roky
- 3 až 4 roky
- 4 až 5 let
- 5 až 10 let
- 10 až 20 let
- 20 až 30 let
- 30 let a déle

12. Kolik v průměru denně trávíte času se svou partnerkou? *

Označte jen jednu elipsu.

- nemám vztah
- méně než hodinu
- hodinu až dvě
- dvě až tři hodiny
- tři až čtyři hodiny
- čtyři až pět hodin
- pět až deset hodin
- více než deset hodin
- trávím s ní prakticky celý den

13. Je Vaše partnerka nyní těhotná? *

Pokud nemáte partnerku, zvolte ne.
Označte jen jednu elipsu.

- ano
- ne

14. Je Vaše partnerka nebo Vy nyní na mateřské dovolené? *

Označte jen jednu elipsu.

- ano, partnerka
- ano, já jsem
- ne

15. Jste v současnosti ve svém vztahu, případně bez něj, spokojen? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
velmi spokojen	☐	☐	☐	☐	☐	velmi nespokojen

16. Kolik máte dětí? *

V tomto případě vlastní děti, i v případě, že mají rozdílné matky nebo s Vámi nežijí.
Označte jen jednu elipsu.

- nemám děti
- 1 dítě
- 2 děti
- 3 děti
- 4 děti
- 5 dětí
- 6 a více dětí

17. Plánujete další děti? Případně své první dítě? *

Označte jen jednu elipsu.

- ano
- ne

18. Kolik v průměru denně trávíte času se svými dětmi (pouze s nimi)? *

Odhadem průměr v celém kalendářním týdnu od pondělí do neděle (včetně víkendu).
Označte jen jednu elipsu.

- nemám děti
- méně než hodinu
- hodinu až dvě
- dvě až tři hodiny
- tři až čtyři hodiny
- čtyři až pět hodiny
- pět až deset hodin
- více než deset hodin
- trávím s ní prakticky celý den

19. Pokud máte děti, žijete s nimi v jedné domácnosti? *

Označte jen jednu elipsu.

- nemám děti
- ano, žiju
- ne, nežiju
- s některými ano, s některými ne

20. Pokud máte děti nebo je-li Vaše partnerka nyní těhotná, máte ještě další děti z jiného partnerství? *

Účelem otázky je zjistit, zda-li jste byl nebo budete s partnerkou oba "prvorodiči".
Označte jen jednu elipsu.

- nemám děti nebo má partnerka není těhotná
- ne, měli jsme spolu (budeme mít) oba první dítě
- ano, já mám první dítě s jinou ženou
- ano, partnerka má první dítě s jiným mužem
- ano, oba jsme měli první dítě s jinými partnery

21. Máte z dítěte/děti radost? *

Pokud nemáte děti, odpověďte na Váš vztah k dětem obecně.
Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě mám radost	☐	☐	☐	☐	☐	určitě nemám radost

22. Dělá/dělají Vám dítě/děti starosti? *

Pokud nemáte děti, odpověďte na Váš vztah k dětem obecně.
Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě mi nedělá starosti	☐	☐	☐	☐	☐	určitě mi dělá starosti

23. Kolik v průměru denně trávíte času s celou svou rodinou? *

Odhadem průměr v celém kalendářním týdnu od pondělí do neděle (včetně víkendu). Zde je myšlena vlastní rodina, nikoli rodina, ze které přicházíte (otec a matka).
Označte jen jednu elipsu.

- nemám rodinu
- méně než hodinu
- hodinu až dvě
- dvě až tři hodiny
- tři až čtyři hodiny
- čtyři až pět hodin
- pět až deset hodin
- více než deset hodin
- trávím s ní prakticky celý den

24. Jste spokojen se svým rodinným životem? Případně s tím, že žijete bez něj? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
velmi spokojen	☐	☐	☐	☐	☐	velmi nespokojen

25. Chcete nebo chtěl byste být u porodu svého dítěte? *

Označte jen jednu elipsu.

- ano
- ne
- nevím

26. Byl jste u porodu svého dítěte? *

Označte jen jednu elipsu.

- nemám děti
- ano
- chtěl jsem, ale nešlo to
- nebyl, nechtěl jsem

27. Jak pokračuje Vaše partnerství s ženou, se kterou máte (nebo čekáte) své první dítě? *

Za konec partnerství (pokud nastal) pro tuto otázku považujeme moment, kdy jste spolu přestali žít.

Označte jen jednu elipsu.

- nemám děti, má partnerka není těhotná
- máme (nebo čekáme) spolu děti a stále žijeme spolu
- naše partnerství skončilo během těhotenství
- naše partnerství skončilo v prvním roce po narození prvního dítěte
- naše partnerství skončilo během druhého nebo třetího roku po narození prvního dítěte
- naše partnerství skončilo mezi čtvrtým a desátým rokem (včetně) po narození prvního dítěte
- naše partnerství skončilo mezi jedenáctým a osmnáctým rokem (včetně) po narození prvního dítěte
- naše partnerství skončilo až v době dospělosti našeho prvního dítěte

28. Myslíte si, že konec Vašeho partnerství souvisel s problémy během těhotenství nebo krátce po něm? *

Pokud nemáte děti nebo stále žijete v partnerství, odpovědíte, jaký je Váš názor na tuto otázku obecně.

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
rozhodně ano	☐	☐	☐	☐	☐	rozhodně ne

Forma podpory

29. Uvítal byste existenci nějaké podpory, sezení, semináře nebo skupiny pro nastávající nebo čerstvé otce? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě ano	☐	☐	☐	☐	☐	určitě ne

30. Mělo by být takové sezení, seminář nebo skupina ženám zcela nepřístupná? Výlučně mužský prostor? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě ano	☐	☐	☐	☐	☐	určitě ne

31. Zvažoval byste účast na takovém sezení, semináři nebo skupině? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě ano	☐	☐	☐	☐	☐	určitě ne

32. Pokud byste zvažoval takovou účast, bylo by to nejspíš *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- ještě před těhotenstvím
- během těhotenství partnerky
- před porodem
- po porodu, v šestinedělí
- během prvních měsíců po narození dítěte
- během prvního roku po narození dítěte
- dva tři roky po narození dítěte
- Jiné:

33. Kdybyste se rozhodl takový seminář nebo skupinu navštívit, chtěl byste pravděpodobně *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- připravit se na novou životní etapu
- pomoci svému vztahu s partnerkou
- pomoci svému vztahu s dítětem/děťmi
- udělat něco pro svůj osobní rozvoj
- Jiné:

34. Jak z předporodních témat by Vás případně zajímala? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	velmi zajímavé	spíše zajímavé	ani zajímavé, ani nezajímavé	spíše nezajímavé	velmi nezajímavé
Změna role: společenská, v rodině, osobní	☐	☐	☐	☐	☐
Příbuzní, reakce primární rodiny	☐	☐	☐	☐	☐
Trávení volného času v těhotenství s partnerkou i sám	☐	☐	☐	☐	☐
Těhotenství a zaměstnání	☐	☐	☐	☐	☐
Biologické změny v těhotenství, zdravotní stav	☐	☐	☐	☐	☐
Peníze a rozpočet v těhotenství	☐	☐	☐	☐	☐
Dovolená v těhotenství	☐	☐	☐	☐	☐
Dělba odpovědnosti v těhotenství	☐	☐	☐	☐	☐
Sex v těhotenství	☐	☐	☐	☐	☐
Účast na porodu	☐	☐	☐	☐	☐

35. Jaká z poporodních témat by Vás případně zajímala? *

Označte jen jednu elipsu na každém řádku.

	velmi zajímavé	spíše zajímavé	ani zajímavé, ani nezajímavé	spíše nezajímavé	velmi nezajímavé
Šestinedělí, příchod novorozence, kojení	☐	☐	☐	☐	☐
Trávení volného času po porodu s partnerkou i sám	☐	☐	☐	☐	☐
Malé dítě v rodině a zaměstnání	☐	☐	☐	☐	☐
Biologické změny po porodu, zdravotní stav	☐	☐	☐	☐	☐
Peníze a rozpočet v rodině s malým dítětem	☐	☐	☐	☐	☐
Dovolená s malým dítětem	☐	☐	☐	☐	☐
Dělbá odpovědnosti v domácnosti s malým dítětem	☐	☐	☐	☐	☐
Spánek a odpočinek s příchodem novorozence	☐	☐	☐	☐	☐
Žárlivost na dítě	☐	☐	☐	☐	☐
Sex po porodu	☐	☐	☐	☐	☐
Plánování dalšího dítěte	☐	☐	☐	☐	☐

36. Zajímaly by Vás názory jiných nastávajících nebo čerstvých otců? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě ano	☐	☐	☐	☐	☐	určitě ne

37. Zajímaly by Vás zkušenosti jiných nastávajících nebo čerstvých otců? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě ano	☐	☐	☐	☐	☐	určitě ne

38. Zajímala by Vás odborná fakta z jednotlivých témat? *

Označte jen jednu elipsu.

	1	2	3	4	5	
určitě ano	☐	☐	☐	☐	☐	určitě ne

39. Jaký formát podpory by Vám vyhovoval? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- individuální sezení
- uzavřená skupina
- otevřená nebo polootevřená skupina
- cyklus seminářů
- jednorázový zážitkový program
- Jiné:

40. Jak dlouhé by podle Vás mělo být takové sezení, seminář nebo skupina? *

Pokud uvažujete o více druzích podpory, neváhejte vybrat více variant.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- nejdéle hodinu
- hodinu až dvě
- dvě až tři hodiny
- asi půl dne
- celý den
- celý víkend
- ani víkend by nestačil

41. Jak často by podle Vás měl být taková podpora, seminář nebo skupina dostupná? *

Pokud uvažujete o více druzích podpory, neváhejte vybrat více variant.

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- stačila by jedna účast nebo návštěva někde
- pravidelně se opakující série plánovaných setkání
- mít příležitost jednou za týden nebo dva někam přijít
- s předstihem plánovaný den nebo víkend několikrát za rok
- něco jako denně otevřená poradna
- Jiné:

42. Z jakého důvodu byste se pravděpodobně rozhodl takovou podporu, seminář nebo skupinu využít? *

Zaškrtněte všechny platné možnosti.

- zcela z vlastní iniciativy
- na doporučení partnerky
- na doporučení přátel, známých
- na doporučení odborníka
- na základě reklamy, článku nebo reportáže
- Jiné:

43. **Uvítal byste nějakou jinou formu podpory v období těhotenství a po narození dítěte? Nebo nějaké jiné téma?**

.....

.....

.....

.....

.....

44. **Napadá Vás k seminářům pro otce cokoli dalšího?**

.....

.....

.....

.....

.....

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autora: Miroslav Jura

Studijní program: Navazující magisterské studium (NMgr.)

Studijní obor: Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Název práce: Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky

Počet stran (bez příloh): 97

Celkový počet stran příloh: 85

Počet titulů české literatury a pramenů: 21

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 3

Počet internetových odkazů: 23

Vedoucí práce: PhDr. Martin Kuška, Ph.D.

Rok dokončení práce: 2016

**Posudek vedoucího/opponenta bakalářské/diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/ky: Bc. Miroslav Jura

Obor studia: Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Název práce: Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychoterapeutickými prostředky.

Vedoucí/oponent práce: PhDr. Martin Kuška, Ph.D.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 97

Počet stránek příloh: 85

Počet titulů v seznamu literatury: 47 (21 CZ, 3 zahr., 23 i-net)

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Oborová příslušnost tématu

	x			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

	x			
--	---	--	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		x		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		x		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

		x		
--	--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

	x			
--	---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

	x			
--	---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

	x			
--	---	--	--	--

Naplnění cílů práce

	x			
--	---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

		x		
--	--	---	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Návaznost kapitol a subkapitol

	x			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	x			
--	---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

	x			
--	---	--	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

Jaké konkrétní kroky diplomant aktuálně realizuje pro praktickou realizaci nového sociálního poradenství / služby? A jaká zjištění, ať již z pramenů zpracovávaných v teoretické části práce či z kvalitativního nebo kvantitativního výzkumu považuje za nejdůležitější pro praktické naplnění svého plánu?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Předkládaná diplomová práce patří mezi ty absolventské práce, jejichž téma je zároveň významným životním tématem samotného autora či autorky. V případě této práce je navíc zpracovávané téma osobně blízké i jejímu vedoucímu, otci 2 dětí do 4 let.

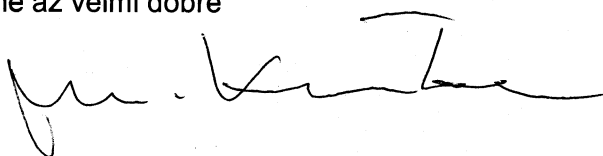
Diplomant se zabývá problematikou nastávajících otců a otců v prvních letech po narození dítěte. Jeho přístup lze definovat jako přístup muže – otce – sociálního pracovníka a terapeuta, významně motivovaného vlastní zkušeností z rozpadu vztahu s matkou svého potomka. Diplomová práce představuje dílčí výstup z diplomantova angažování se v daném problému, přičemž jeho prvním krokem bylo podání přihlášky ke studiu sociální práce na PVŠPS, následně zpracování bakalářské práce na dílčí související téma a v současnosti participování na praktické realizaci nového sociálního poradenství / služby pro danou cílovou skupinu.

Předkládaná diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací. Vzhledem k některým formálním nedostatkům (např. rozmístění nadpisů – resp. začátků kapitol, interpunkce, překlepy apod.), podávám níže otevřený návrh klasifikace.

Doporučení k obhajobě: doporučuji ~~nedoporučuji~~*

Navrhovaná klasifikace: výborně až velmi dobře

Datum, podpis: 10. 9. 2016

* nehodící se, škrtněte

**Posudek oponenta diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta / Bc. Miroslav Jura:

Obor studia: Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Název práce: **Podpora nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte psychologickými prostředky**

Oponent práce: PhDr. Hana Hejnová

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 97

Počet stránek příloh: 85

Počet titulů v seznamu literatury: 26

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

		X		
--	--	---	--	--

Oborová příslušnost tématu

		X		
--	--	---	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

			X	
--	--	--	---	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

		X		
--	--	---	--	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

			X	
--	--	--	---	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

				X
--	--	--	--	---

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

				X
--	--	--	--	---

Využití výzkumných empirických metod

				X
--	--	--	--	---

Využití praktických zkušeností

			X	
--	--	--	---	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

X				
---	--	--	--	--

Naplnění cílů práce

				X
--	--	--	--	---

Vyváženost teoretické a praktické části v daném tématu

				X
--	--	--	--	---

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Návaznost kapitol a subkapitol

			x	
--	--	--	---	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

				x
--	--	--	--	---

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

				x
--	--	--	--	---

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- 1) Jaké psychoterapeutické prostředky, psychologické či sociální služby by v oblasti podpory otcovství mohly být realizovány, a nejsou?
- 2) V čem spočívá obtížnost a specifická období přípravy mužů na otcovství?
- 3) Na základě čeho jste z problematiky podpory otcovství opustil otázky týkající se vztahu otce a dítěte?
- 4) Jak cíl kvalitativního výzkumu souvisí s tématem vyjádřeným v názvu práce? Z jakého důvodu jsou participanty jen muži po rozpadu vztahu s matkou dítěte?
- 5) Jaký je cíl kvantitativního výzkumu (uveden je pouze cíl pilotního výzkumu, který je však nedostatečně osvětlen)?
- 6) Jak si představujete obsah projektu, který by se zabýval systematickou podporou otců, jak o ní hovoříte v Závěru DP?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

DP práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické části se autor významně věnuje přiblížení své motivace ke zpracování tématu DP. V praktické pak výzkumu metodou kvalitativní a kvantitativní.

Již v Úvodu autor uvádí, že rodiny s dětmi se rozpadají, sotva vznikly a za cíl DP si klade „tento fenomén zachytit, porozumět jeho širším souvislostem a aplikovat tyto poznatky v oblasti sociální práce.“ Již v úvodu se tak autor odklání od tématu, obsaženém v názvu DP, tj. podpora otců před a po narození dítěte. Z názvu DP nevyplývá, že by otcové, jejichž partnerský vztah více či méně funguje, měli být z oblasti podpory svého otcovství vyjmuti, přesto tomu tak je. Tento fakt je zásadní kritickou připomínkou. Ocenění si zaslouží autorova osobní angažovanost a zaujatost tématem otcovství, které je patrné z kapitoly 1.1 *Autorova motivace*. Přesto i zde autor uniká z tématu podpory otcovství a v odklonu od tématu DP pokračuje i v kapitole 1.2 *Vznik nového sociálního poradenství nebo služby*, přestože téma DP vidí autor „ve středu smyslu, studovaného oboru“. Již v této kapitole autor určuje, že kvalitativní výzkum si klade za cíl „porozumět předpokladu, že právě ve zkoumaném období dochází v partnerském vztahu ke konfliktům, jež mají významný potenciál mít za následek v dalších letech rozpad těchto vztahů“. Autor se významně a téměř výhradně věnuje problematice partnerských konfliktů a jejich fatálním důsledkům ve vztazích partnerů. O otázkách potřeb budoucích otců, kterým se mění osobní, partnerský i pracovní život se zmiňuje pouze náhodně a bez ukotvení v podložené teorii. Je patrné, že autor má již mnoho nastudováno, má i osobní zkušenosti s otázkami souvisejícími s otcovstvím, ale v teoretické části se mu nepodařilo strukturovat obsah a rozsah podpory otcovství a především charakterizovat budoucí otce a nové otce, a to pro potřeby poradenské a psychoterapeutické podpory. Autor si v kapitole 2. *Charakteristiky situace nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte* správně všimá změny role otce ze sociologického hlediska a také poznatků o fyziologických změnách u mužů z pohledu medicíny. Tyto poznatky však dále nerozvádí a nevyužívá v teoretické části k hledání východisek pro formu podpory otcovství. Předložená typologie otců v kapitole 2.1 *Typologie otců* a popis fází těhotenství s tématem DP nesouvisí. Kapitola 2.2 *Otec a související legislativa* je zvolena příhodně, nicméně bez odpovídajících předložených souvislostí nevyzní patřičně. Kapitola 3. *Rizika partnerských vztahů v těhotenství a po narození dítěte* přímo nesouvisí s tématem DP, navíc autor zde uvádí vlastní domněnky, jejichž vznik však nijak relevantně nedokládá (autor např. odhaduje, že možnost ověření otcovství využívá krátce po porodu bez

vědomí matky desítky procent mužů). V kapitole 4. *Historické souvislosti a současná nabídka psychoterapeutické a další podpory nastávajících otců a otců v prvních měsících a letech po narození dítěte* autor mimo jiné uvádí, s odkazem na rozhovory ve svém výzkumu, že psychoterapeutická podpora pro nastávající nebo čerstvé otce zcela chybí nebo je velmi malá. Objasnění tohoto faktu se však plánovitě nevěnuje (str. 24), byť právě tato otázka je, dle názoru oponenta, pro tuto DP zcela klíčová. Předkládá sestavu organizací, které se věnují různým činnostem, podporou otců psychoterapeutickými prostředky se však dle autora nezabývá žádná z uvedených. V této kapitole měl autor možnost více rozvést své zkušenosti a představy o obsahu podpory otců. Nestalo se tak a ani zde se čtenář nedozví, jak si vlastně autor podporu otců psychoterapeutickými prostředky představuje. Možnost individuální terapie či psychologického poradenství, které nejen funguje, ale je i muži-otci využíváno, autor nezmiňuje.

Kvalitativní výzkum je již od úvodních slov směřován k mapování příčin rozpadu vztahu očima participantů, otců, kteří jsou v období 1-3 roky po rozpadu vztahu. Hypotéza výzkumu má souvislost s tématem DP pouze v časovém úseku života participantů/otců, její věcný obsah však nikoliv. Otázkou je také vhodnost určení hypotézy u kvalitativního výzkumu. Výzkumná otázka je srozumitelná, opět však mimo téma DP. Autor uvádí, bez dalšího, existenci pilotního průzkumu. Autor uvádí, že záměrně vynechal otázky, které by odváděly pozornost příliš ke vztahu k dítěti a na prožívání partnerky. Vztah k dítěti je však dle oponenta v otcovství dost důležitý element. Realizace výzkumu má svá významná úskalí, z důvodu obsahu výzkumu, který není v souladu s tématem DP, však konkrétní výhrady nejsou rozebírány. Za zmínku však stojí uvést jako problémovou realizaci výzkumu – výběr participantů, možnost zjištění relevance vyhodnocení (záznamy rozhovorů), samotné vyhodnocení výsledků. Ani v kapitole 5.4 *Shrnutí kvalitativního výzkumu* autor neshrnuje, o čem výsledky rozhovorů svědčí ve vztahu k tématu DP.

Druhou využitou metodou výzkumu autor představuje metodu kvantitativního výzkumu, ve kterém využívá metodu dotazníkového šetření. Po obsahové stránce je toto šetření blíže k tématu DP, není však zpracován dle základních požadavků tohoto typu šetření. Autor se vůbec nezabývá validitou a reliabilitou, přestože ke sběru dat a výběru respondentů dochází za různých podmínek. Jistě by zde bylo vhodné vytvořit kontrolní skupinu. Sporná jsou také východiska pro tvorbu hypotéz (neznámý pilotní průzkum). Vyhodnocení výsledků a jejich kontextu, korelace, chybí úplně. Vyhodnocení výzkumu autor realizuje popisem četností jednotlivých odpovědí a z tohoto usuzuje, zda se hypotéza potvrdila či ne.

V *Diskuzi* autor text rozděluje na 3 části dle členění DP. V diskuzi k teoretické části autor uvádí obtížnost při využití literatury, která se zabývá převážně vztahy. Autor však překvapivě uvádí, že se nezabývá vztahy, ale prožíváním nastávajících a čerstvých otců, připomíná téma DP – podporu otců psychoterapeutickými prostředky. Zde je nutno uvést, že autor se podporou otců psychoterapeutickými prostředky v práci v podstatě vůbec nezabývá. Předkládá mnoho svých i převzatých názorů, ale teoretické východisko, ze kterého by mohl čerpat zdroj pro výzkumnou část práce, autor nepředložil. V části věnované kvalitativnímu výzkumu si autor všimá, že participantů neuváděli jejich otcovství jako stav, který by přinášel ohrožující momenty. Konflikty uváděli v jiných oblastech osobního a partnerského života. Vzhledem k tématu DP by autor měl alespoň tento dílčí výsledek více okomentovat. V diskuzi k dotazníkovému šetření autor uvádí úskalí výzkumu, především problém obsahu otázek. Přesto kladně hodnotí zjištění, že „faktem je zájem o podporu během těhotenství a v období po narození dítěte“ Autor předpokládá nárůst zájmu otců o podporu jejich otcovství.

V *Závěru* autor uvádí, že oba výzkumy došly k podobným závěrům a že jejich výsledky jsou významné. V čem jsou závěry podobné, však neuvádí. Autor také zmiňuje svůj záměr na vytvoření sociální a psychoterapeutické pomoci. Neuvádí, ani z obsahu práce nelze vyvodit, jak by taková služba měla vypadat po obsahové a institucionální stránce.

Na doplnění je nutno autora upozornit na problém v citacích. Oponent zaznamenal existenci totožného textu, bez řádného uvedení původního zdroje. Vzhledem k tomu, že se jedná o citaci vlastního autorova textu ze Závěrečné práce – PPF, i když se nejedná o ojedinělou záležitost, jde o zřejmou neznalost autora a nikoliv o neoprávněné nakládání s cizím autorským textem. Bibliografické údaje obsahují chybu v uvedení studijního programu.

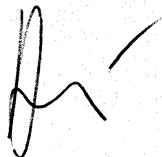
Výše uvedené hodnocení obsahuje kromě uznání autorovy motivace a osobní angažovanosti v oblasti problematiky otcovství také výrazné výhrady, které oponent považuje za natolik závažné, že doporučuje DP přepracovat tak, aby obsah práce odpovídal zadanému tématu a

aby výzkumná část DP nejen vycházela z obsahu teoretické části, ale měla také odpovídající metodologickou úroveň.

Doporučení k obhajobě: **nedoporučuji**

Navrhovaná klasifikace:

Datum, podpis: 22.8.2016

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'H' followed by a horizontal line and a short diagonal stroke.